

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

ספר הזהר

שחבר התנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי זיע"א

ובו: "ספר הזהר", "זהר חדש", "תקוני הזהר"

מנקד

- כרך כז -

תרומה - תצוה

דף קס"ו ע"א – דף קפ"ד ע"א

מבאר בלשון הקדש עם פרוש קל ונחמד למען ירוץ הלומד בו

מחלק לשנה אחת ולשלוש שנים

מופץ ללא מטרות רווח כלל ועיקר
לקירוב הגאולה ברחמים

בדקות ספורות בלבד תזכה להיות בן עולם הבא

נסדר, נערך והוגה מחנך, בנקוד ופסוק מלא, עם מראה מקומות,
בחלוק קטעים לפי העניינים, באותיות גדולות ומאירות עינים

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"
בעיה"ק בית שמש תובב"א
כסלו תשע"א לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת **"נהר שלום"** (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

תפלה קודם למוד הזהר (קבלה מהאריז"ל)

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול פנה. על פן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לביניך.

ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכונן לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך כריח ניחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינתינו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:

תפלה לאחר למוד הזהר (יאמר בפנות הלב)

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונך. בנה ביתך כבתחלה וכוונן מקדשך על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב כהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאהבה את שמך הגדול הגבור והנורא אמן פן יהי רצון.

הסתכל לאחוריו וראה את בת המארח עומדת מאחריהם. אמר, כי נר מצוה, מה זה נר? זה הנר שהיא מצוה שנשים זוכות בה, והיא נר שבת. שאף על גב שנשים לא זוכות בתורה, הרי הגברים זוכים בתורה ומאירים את הנר הזה שהנשים מתקנות במצוה הזו. הנשים בתקון של הנר הזה - והגברים בתורה להאיר לנר הזה, תקון המצוה שהנשים התחייבו בהם.

שמעה אותה אשה ובכתה. בין כך גם אבי האשה שהיה שם ונכנס ביניהם, וראה את בתו עומדת מאחריהם ובוכה. שאל אותה אביה, והיא סחה לו (רבי אבא) את המעשה. התחיל אבי האשה אף הוא לבכות. אמר לו רבי יוסי, אולי חתנך בעלה של בתך לא זכה בתורה? אמר לו, ודאי כך זה, ועל זה ודאי אנו בוכים אני ובתי תמיד.

ובשביל שראיתי אותו יום אחד שמדלג מהעליה הזו לשמע קדיש עם הצבור, עלה ברצוני לתת לו את בתי, ותכף שהצבור יצא מבית הפנסת נתתי לו את בתי. שאמרתי, שבדלוג הזה שבא לשמע קדיש, הוא יהיה אדם גדול בתורה, ואף על גב שהוא תינוק ולא הפרתי אותו מקדם לכן. ועכשו אפלו ברפת המזון אינו יודע, ולא יכלתי ללמד עמו בין החברים שילמד קריאת שמע או ברפת המזון.

אמר לו, העבירנו באחר, או אולי יוליד בן שיהיה איש גדול. בינתיים הוא גם ודלג עליהם וישב לפניהם. הסתפל בו רבי יוסי, אמר, ודאי אני רואה בילד הזה שאור התורה יצא ממנו לעולם, או בן שיקום ממנו. צחק אותו ילד ואמר,

אשגח אבתריה, וחקמא ברתיה דאושפיזא קיימת אבתריהו, אמר פי נר מצוה, מאי נר. דא נר דאיהי מצוה דנשין זכין ביה, ואיהי נר דשבת, דאף על גב דנשין לא זכאן באורייתא, הא גוברין זכין באורייתא, ונהרין להאי שרגא, דנשין מתתקנן בהאי מצוה. נשין בתקונא דהאי נר. גוברין באורייתא, לאנהרא להאי נר, תקונא דמצוה דנשין אתחייבו בהו.

שמעת ההיא אתתא ובכאת, אדהכי קם אבוה דאתתא, דהות תמן, ועאל בינייהו, וחקמא ברתיה קיימת אבתריהו ובכאת, שאיל לה אבוה. סחת ליה (רבי אבא) עובדא. שארי אבוה דאתתא אוף איהו ובכה. אמר ליה רבי יוסי, דילמא חתנך בעלה דברתיך, לא זכה באורייתא. אמר ליה ודאי הכי הוא, ועל דא ודאי פכינן, אנא וברתי תדיר.

ובגין דחמינא, ליה יומא חד, דדליג מאגרא דא, למשמע קדיש בהדי צבורא, סליק ברעותא דילי, למיהב ליה ברתי, ותכף דנפקו צבורא מבי פנישתא, יהיבנא ליה ברתי. דאמינא בדלוגא דא דאתא למשמע קדיש, גברא רבא ליהוי באורייתא, ואף על גב דאיהו רביא, ולא ידענא ביה מקדמת דנא. והשתא אפילו ברפת מזונא לא ידע, ולא יכילנא בהדיה למלעי בין חבריאי, דיוליה קריאת שמע, או ברפת מזונא.

אמר ליה אעפר ליה באחרא, או דלמא ברא יוליד דלהוי גברא רבא. אדהכי קם איהו, ודלג עלייהו ויתיב לקמייהו. אסתפל ביה רבי יוסי, אמר, ודאי אנא חמינא בהאי רביא, דנהורא דאורייתא יפוק לעלמא מניה. או ברא דיוקים מניה. חייך ההוא

רבותי, אמר לפניכם דבר אהד.
פתח ואמר, (איוב לב) צעיר אני
לְיָמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים, על פן
זחלתי ואירא מחות דעי אתכם.
בפסוק זה העירו עמודי עולם,
אבל אליהוא שפתוב בו
ממשפחת רם, העירו, שהרי
מזרע אברהם הוא בא, ויפה. אבל
אליהוא היה כהן, ומזרעו של
יחזקאל הנביא היה. כתוב כאן
בן ברכאל הבווי, וכתוב שם
(יחזקאל א) יחזקאל בן בווי הכהן.
ואם תאמר, משום שפתוב בווי,
בוז משפחות היה - לא כף! חזר
ואמר ממשפחת רם, עליון על
הכל. למה נקרא בווי? על
שמבזה עצמו למי שגדול ממנו,
ולכן עלה בשם עליון. בווי - זה
שנקרא אדם שלם בכל מה שלא
נקרא כף אדם אחר. זהו שפתוב
ואתה בן אדם, ועל שעלה בשם
הזה נקרא רם, עליון על הכל.
ועל זה אמר צעיר אני לְיָמִים.
לְיָמִים, מימים היה צריך להיות!
מה זה לְיָמִים? אלא אמר, צעיר
אני והקטנתי עצמי לְיָמִים, לגבי
אדם שיש לו ימים רבים. מה
הטעם? משום שאמרתי שימים
ידברו, ועל זה אני צעיר והקטנתי
את עצמי אל ימים. ואתם
ישישים, ראיתי אתכם ישישים
על פן זחלתי ואירא. ואירא מחות
דעי אתכם. אף אני אמרתי ימים
ידברו ורב שנים ידיעו חכמה,
ודאי. אכן רוח היא באנוש
ונשמת שדי תבינם. ולכן משום
שאני ילד, שמתי ברצוני שלא
לדבר עד שני חדשים, ועד היום
הזה הם נשלמו. ועכשו שאתם
כאן, יש לפתח בתורה לפניכם.
פתח ואמר, (משלי ו) כי נר מצוה
ותורה אור ודרך חיים תוכחות
מוסר. כי נר מצוה - זוהי משנה,
כמו שנאמר (שמות כד) והתורה

רבאי, ואמר, רבותי אימא קמייכו חד מלה.
פתח ואמר (איוב לב) צעיר אני לְיָמִים וְאַתֶּם
יְשִׁישִׁים על פן זחלתי ואירא מחות דעי
אתכם. האי קרא אתערו ביה עמודי עלמא.
אבל אליהוא דכתיב ביה ממשפחת רם,
אתערו, דהא מזרעא דאברהם קאתא. ושפיר.
אבל אליהוא כהנא הוה, ומזרעא דיחזקאל
נביאה הוה, כתיב הכא בן ברכאל הבווי,
וכתיב התם (יחזקאל א) יחזקאל בן בווי הכהן.
ואי תימא בגין דכתיב בווי, (איוב לא) בוז
משפחות הוה. לאו הכי, הדר ואמר
ממשפחת רם, עלאה על פלא. אמאי אקרי
בווי. על דמבזה גרמיה לגבי מאן (דף קס"ו ע"ב)
דגדול מניה, ועל דא סליק בשמא עלאה,
בווי, דא דאקרי אדם שלימא בכלא, מה דלא
אקרי הכי בר נש אחרא, הדא הוא דכתיב,
(יחזקאל ב) ואתה בן אדם, ועל דסליק בשמא דא,
אקרי רם, עלאה על פלא.
ועל דא אמר צעיר אני לְיָמִים. לְיָמִים, מימים
מיבעי ליה, מאי לְיָמִים. אלא אמר צעיר
אני, ואזעירנא גרמי לְיָמִים, לגבי בר נש דאית
ליה יומין סגיאין. מאי טעמא. בגין דאמרתי
דְיָמִים ידברו, ועל דא צעיר אני, ואזעירנא
גרמי לגבי ימים. ואתם ישישים, חמינא לכו
ישישים. על פן זחלתי ואירא מחות דעי
אתכם. אוף אנא, אמרתי ימים ידברו ורב
שנים יודיעו חכמה. ודאי. אכן רוח היא
באנוש ונשמת שדי תבינם. ועל דא בגין דאנא
רבאי, שוינא ברעותי דלא למללא עד תרין
ירחין, ועד יומא דא אשתלימו. והשתא
דאתון הכא, אית למפתח באורייתא קמייכו.
פתח ואמר, (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור
ודרך חיים תוכחות מוסר. כי נר מצוה

דָּא אִיהִי מִשְׁנָה, כְּמָה דְאַתָּה אָמַר (שמות כד)
וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה. וְהַתּוֹרָה: זו תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב.
וְהַמִּצְוָה: זו מִשְׁנָה. דְּאִיהִי נֵר שְׂרָגָא, דְּקִיּוּמָא
לְאַדְלָקָא.

נֵר אָמַי אֶקְרִי נֵר. אֶלָּא כִּד מְקַבְּלָא מִבֵּין תְּרִין
דְּרוּעִין, רמ"ח שְׁיִיפִין עֲלָאִין, אִיהִי פְתַחַת
לְגַבְיֵיהוּ תְּרִין דְּרוּעִין דִּילָהּ, כְּדִין אֲתַפְּלִילוּ
אֲלֵין תְּרִין דְּרוּעִין בְּהוּ, וְאֶקְרִי נֵר. וְתוֹרָה אִוֵּר,
דְּקָא נְהִיר לְהֵוּא נֵר וְאֲדִלִיקַת מְנִיָּה מִסְטָרָא
דְּאִוֵּר קְדַמָּאָה, דְּאִיהוּ יְמִינָא. דְּהָא אִוֵּרִיתָא
מֵהֵוּא סְטָרָא דִּימִינָא דְּאִוֵּר קְדַמָּאָה
אֲתִיְהִיבַת, דְּכַתִּיב, (דברים לג) מִימִינוֹ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ,
מִסְטָרָא דִּימִינָא אֲתִיְהִיבַת, אָף עַל גַּב
דְּאֲתַפְּלִיל בֵּיהּ שְׁמַאלָא, דְּהָא כְּדִין אִיהוּ
שְׁלִימוֹ דְּכָלָא.

אִוֵּר דָּא אֲתַפְּלִיל בְּמַאתָן וְשַׁבְעָה עֲלֵמִין,
דְּאִינּוֹן גְּנִיזִין בְּסְטָרָא דְּהֵוּא אִוֵּר,
וְאֲתַפְּשֵׁט בְּכֵלְהוּ. תַּחּוֹת כְּוִרְסִיָּא עֲלָאָה
טְמִירָא, שְׂרִיין אִינּוֹן עוֹלָמוֹת, מִסְטָרָא דְּהֵוּא
יְמִינָא. תְּלַת מַאָה וְעֶשְׂרֵי אִינּוֹן, מְאֲתָן וְשַׁבְעָה,
אִינּוֹן בְּסְטָרָא דִּימִינָא. מַאָה וְתְּלַת, אִינּוֹן
בְּסְטָרָא דְּשְׁמַאלָא. וְאִינּוֹן תְּלַת מַאָה וְעֶשְׂרֵי.
וְאֲלֵין אִינּוֹן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא מְתַקֵּן תְּדִיר
לְצַדִּיקָיָא, וּמַאֲלֵין מִתַּפְּשֵׁטֵן כְּמָה וְכַמָּה אִוֵּרִי
חֻמְדָּה, וְכֵלְהוּ גְּנִיזִין לְאַתְעֵדְנָא מְנַהוֹן צַדִּיקָיָא
לְעֵלְמָא דְּאֲתִי וְעַל אֲלֵין כְּתִיב (משלי ח) לְהַנְחִיל
אוֹהֲבֵי יֵשׁ וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמַלָּא וְעַל אֲלֵין כְּתִיב
(ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוֹלַתְךָ וְגו'.

י"ש: אֲלֵין, תְּלַת מַאָה וְעֶשְׂרֵי עוֹלָמוֹת, גְּנִיזִין
תַּחּוֹת עֵלְמָא דְּאֲתִי, (ועל) אִינּוֹן מְאֲתָן
וְשַׁבְעָה דְּאִינּוֹן מִסְטָרָא דִּימִינָא, אֶקְרוּן אִוֵּר
קְדַמָּאָה. בְּגִין דְּאֲפִילוּ אִוֵּר שְׁמַאלָא אֶקְרִי אִוֵּר.
אֲבַל אִוֵּר קְדַמָּאָה אִיהוּ זְמִין לְמַעַבְדַּת תּוֹלְדֵין

וְהַמִּצְוָה. וְהַתּוֹרָה - זו תּוֹרָה
שְׁבַכְתָּב. וְהַמִּצְוָה - זו מִשְׁנָה,
שְׁהִיא נֵר שְׁעוּמֵד לְהַדְלִיקָהּ.
נֵר, לְמָה נֶקְרָא נֵר? אֶלָּא כְּשִׁמְקַבְּל
מִבֵּין שְׁתֵּי זְרוּעוֹת, רמ"ח אִיבְרִים
עֲלִיוֹנִים, הִיא פּוֹתַחַת אֲלֵיהֶם שְׁתֵּי
זְרוּעוֹת שְׁלָה, וְאִזּוּ נְכַלְלוֹת שְׁתֵּי
הַזְרוּעוֹת הִלְלוּ בְּהֶם וְנֶקְרָאִים נֵר.
וְתוֹרָה אִוֵּר, שְׁמַאִיר לְאוֹתוֹ נֵר
וְנִדְלָקַת מְנַהוֹן מִצַּד הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן
שֶׁהוּא זְמִין, שְׁהֵרִי הַתּוֹרָה נִתְּנָה
מֵאוֹתוֹ צַד הַזְמִין שֶׁל הָאוֹר
הָרֵאשׁוֹן, שְׁכַתוּב (דברים לג) מִימִינוֹ
אֵשׁ דֵּת לְמוֹ, שְׁנִתְּנָה מִצַּד הַזְמִין,
וְאָף עַל גַּב שְׁנַכְלָל בְּהּ שְׁמַאל,
שְׁהֵרִי אִזּוּ הִיא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

הָאוֹר הַזֶּה נְכַלָּל בְּמַאתִים וְשַׁבְעָה
עוֹלָמוֹת שְׁגִנוּזִים בְּצַד שֶׁל אוֹתוֹ
הָאוֹר וּמִתַּפְּשֵׁט בְּכֵלְהֶם. תַּחַת
הַפְּסָא הַטְּמִיר הַעֲלִיּוֹן שׁוֹרִים
אוֹתָם עוֹלָמוֹת מִצַּד אוֹתוֹ הַזְמִין.
שְׁלֵשׁ מַאוֹת וְעֶשְׂרֵה הֵם. מַאתִים
וְשַׁבְעָה הֵם בְּצַד הַזְמִין, וּמַאָה
וְשְׁלֹשָׁה הֵם בְּצַד הַשְּׁמַאל. וְהֵם
שְׁלֵשׁ מַאוֹת וְעֶשְׂרֵה. וְאֵלוּ הֵם
שְׁמַתְקֵן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּמִיד
לְצַדִּיקִים. וּמַאֲלָה מִתַּפְּשֵׁטִים
כְּמָה וְכַמָּה אוֹצְרוֹת הַחֻמְדָּה,
וְכֵלְהֶם גְּנוּזִים כְּדִי לְהַתְעַדֵּן מֵהֶם
הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַבָּא, וְעַל אֵלָה
כְּתוּב (משלי ח) לְהַנְחִיל אֹהֲבֵי יֵשׁ
וְאֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמַלָּא, וְעַל אֵלָה
כְּתוּב (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה
אֱלֹהִים זוֹלַתְךָ וְגו'.

י"ש - אֵלָה שְׁלֵשׁ מַאוֹת וְעֶשְׂרֵה
עוֹלָמוֹת שְׁגִנוּזִים תַּחַת הָעוֹלָם
הַבָּא, (ועל) אוֹתָם מַאתִים וְשַׁבְעָה
שְׁהֶם מִצַּד הַזְמִין נֶקְרָאִים אִוֵּר
רֵאשׁוֹן, מִשׁוּם שְׁאֲפִילוּ אִוֵּר
הַשְּׁמַאל נֶקְרָא אִוֵּר. אֲבַל הָאוֹר
הָרֵאשׁוֹן עֲתִיד לְעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת
לְעוֹלָם הַבָּא. וְאִם תֹּאמְרוּ, לְעוֹלָם

לְעֵלְמָא דְּאֲתִי. וְאִי תִימָא

הבא ולא יותר? אלא אפלו בכל יום יום שאם האור הזה לא היה, העולם לא יוכל להתקיים, שכתוב (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה. האור הזה זרע אותו הקדוש ברוך הוא בגן עדנו, ועשה אותו שורות שורות על ידי הצדיק הזה, שהוא הגנן של הגן, ונטל את האור הזה וזרע אותו זרע אמת, ועשה אותו שורות שורות בגן, והוליד והצמיח ועשה פרות, ומתם גזון העולם. זהו שכתוב אור זרע לצדיק וגו'.

וכתוב, (ישעיה סא) וכבנה זרועיה תצמיח. מי הם זרועיה? אלה הם הזרעים של האור הראשון שהוא תמיד זרוע, ועכשו מוליד ועושה פרות, ועכשו הוא זרוע. בראשונה, בטורם שיאכל העולם את הפרי הזה, הוליד הזרוע הזה ונותן פרי ולא שוכף. ולכן כל העולמות נזונו בספוקו של אותו הגנן שנקרא צדיק, שאינו שוכף ולא פוסק לעולמים.

פרט לזמן שישראל בגלות. ואם תאמר, בזמן הגלות כתוב, (איוב יד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש, ואיך עשה תולדות? אלא כתוב זרע, והוא תמיד זרוע, ומיזם שנפסק אותו נהר לא נכנס לגן (בגן) אותו הגנן. ואותו אור שהוא תמיד זרוע, עושה פרות, וממנו ומעצמו נזרע בכראשונה ולא שוכף תמיד, כמו גן שעושה תולדות, ומאותו הזרוע נופל בו במקומו, ומעצמו עושה תולדות בכראשונה. ואם תאמר שאותם תולדות ופרות היו כמו שהיה בזמן שהגנן שם - לא כך, אבל לא נמנע הזרוע הזה לעולמים. כמו זה ותורה אור. התורה שנתנה מצד אותו האור הראשון,

לעלמא דאתי ולא יתיר. אלא אפילו בכל יומא ויומא דאי לא הוי האי אור, עלמא לא יכיל למיקם, דכתוב, (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה.

האי אור זרע ליה קדשא בריך הוא בגנתא דעדנוי, ועביד ליה שורין שורין, על ידוי דהאי צדיק, דאיהו גננא דגנתא, ונטיל להאי אור, וזרע ליה זרועא דקשוט. ועביד ליה שורין שורין בגנתא ואוליד ואצמח ועביד פריין, ומנייהו אתזן עלמא, הדא הוא דכתוב, (תהלים צז) אור זרע לצדיק וגו'.

וכתוב (ישעיה סא) וכבנה זרועיה תצמיח. מאן זרועיה. אלין זרועי דאור קדמאה, דאיהו זרוע תדיר, השתא אוליד ועביד איבין, והשתא זרוע איהו, בקדמיתא, עד לא ייכול עלמא איבא דא, אוליד זרועא דא ויהיב איבא ולא שכיף. ועל דא, כל עלמין אתזנו בספוקא דההוא גננא, דאקרי צדיק, דלא שכיף ולא פסיק לעלמין.

בר בזמנא דישראל בגלותא. ואי תימא בזמנא דגלותא פתיב, (איוב יד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש, הין עביד תולדין. אלא כתיב זרוע, זרוע איהו תדיר, ומיזמא דאפסיק ההוא נהר. גנתא (ס"א בגנתא) לא עאל (דף קס"ו ע"א) ביה ההוא גננא. וההוא אור דאיהו זרוע תדיר, עביד איבין ומנייה ומגרימיה אזדירע פקדמיתא, ולא שכיף תדיר. פגנתא דעביד תולדין, ומההוא זרוע נפיל ביה באתריה, ומגרימיה עביד תולדין פדבקדמיתא. ואי תימא, דאינון תולדין ואיבין הוו כמה דההוא בזמנא דגננא תמן. לאו הכי. אבל לא אתמנע זרוע דא לעלמין.

בגזנא דא ותורה אור, אורייתא דאתיהיבת מסטרא דההוא אור קדמאה,

כף נזרע תמיד בעולם ועושה תולדות ופרות ולא שוכף לעולמים, ומאותו הפרי שלו נזון העולם.

ודרך חיים תוכחות מוסר. שני דרכים הם, אחד דרך החיים, ואחד בהפך ממנו. מהו הסימן של דרך חיים? תוכחות מוסר. שכאשר רצה הקדוש ברוך הוא לשמר את דרך החיים הזו, הוא שם עליו אותו המלקה ועושה תוכחות מוסר לבני אדם, ומיהו? זה שפתוב (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך החיים. ולכן דרך חיים היא תוכחות מוסר. ומי שיש בו תוכחות, ודאי שמעירים אותו ללכת באותה דרך חיים ששם מתחיל תוכחות מוסר.

הפסוק הזה אין ראשו סופו, ואין סופו ראשו, אלא הפל הוא סוד האמונה של הפסוק הזה. פי גר מצוה - זה סוד של שמור. ותורה אור - זה סוד של זכור. ודרך חיים תוכחות מוסר - אלה גזרות וענשים של התורה, והכל סוד האמונה. וצריך זה את זה, ולהיות סוד של הפל פראוי.

ועל הסוד הזה של האור הזה שדולק ומאיר לגר הזה, כתוב בו באהרן (במדבר ח) בהעלותך את הנרות, משום שהוא בא מצד האור הזה. באור הזה כתוב (בראשית א) יהי אור ויהי אור. פיון שאמר יהי אור, למה כתוב ויהי אור, שהרי בויהי כן מספיק? אלא יהי אור - זה האור הראשון, שהוא ימין, והוא לקץ הימין. ויהי אור - שממין יוצא שמאל, ומסוד הימין יוצא שמאל, ועל זה ויהי אור, זה שמאל.

מבאן שיהי הראשון של התורה היה בצד השמאל, ולכן אינו סימן ברכה. מה הטעם? משום שבו

הכי אזדרע תדיר בעלמא, ועביד תולדין ואיבין, ולא שכיף לעלמין, ומההוא איבא דיליה אתזן עלמא.

ודרך חיים תוכחות מוסר. תרין ארחין אינון, חד ארח חיים, וחד בהפוכא מניה. סימנא דארח חיים מאן איהו. תוכחות מוסר. דכד בעא קדשא בריה הוא לנטרא להאי ארח חיים, שוי עליה ההוא דאלקי, ועביד תוכחות מוסר לבני עלמא. ומאן איהו. האי דכתיב, (בראשית ג) ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עין החיים ועל דא, דרך חיים איהו תוכחות מוסר. ומאן דאית ביה תוכחות, ודאי דמתערי ליה למהך בההוא ארח חיים, דשארי תמן תוכחות מוסר.

האי קרא לאו רישיה סיפיה ולא סיפיה רישיה. אלא פלא רזא דמהימנותא דהאי קרא. פי גר מצוה, דא רזא דשמור. ותורה אור, דא רזא דזכור, ודרך חיים תוכחות מוסר, אלין גזרין ועונשין דאורייתא, וכלא רזא דמהימנותא. ואצטריך דא לדא, ולמהוי רזא דכלא בדקא יאות.

ועל רזא דא דהאי אור, דדליק ונהיר להאי גר, כתיב ביה באהרן, (במדבר ח) בהעלותך את הנרות, בגין דהוא אתי מסטרא דהאי אור. אור דא כתיב ביה, (בראשית א) יהי אור ויהי אור. פיון דאמר יהי אור, אמאי כתיב ויהי אור, דהא בויהי כן סגיא. אלא, יהי אור, דא אור קדמאה, דאיהו ימינא, ואיהו לקץ הימין. ויהי אור, דמימינא נפיק שמאלא, ומרזא דימינא נפיק שמאלא, ועל דא ויהי אור, דא שמאלא.

מבאן דויהי קדמאה דאורייתא, בסטרא דשמאלא הנה. ובגין כף לאו איהו

(שוממנו) יצא אותו חשך שהחשיך את פני העולם. וסימן זה פאשר התגלה הסוד של עשו ומעשהו, זה היה בויהי הנה, שכתוב (שסכה) ויהי עשו איש ידע ציד. התקיים בויהי איש ידע ציד, לפתות את בני העולם שלא ילכו בדרך ישרה.

וירא אלהים את האור כי טוב - זהו העמוד שעומד באמצע, ועומד ואוחז בצד זה ובצד זה. כשהיתה שלמות של שלשת הצדדים, כתוב בו כי טוב, מה שלא היה באחרים הללו, משום שלא היתה שלמות עד האור השלישי שהשלים את כל הצדדים, וכיון שבא השלישי הנה, אז הפריד מחלקת של ימין ושמאל, שכתוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך.

ועל שהן חמש דרגות שנפרדו ונמשכו מהאור הראשון הנה, כתוב חמש פעמים אור, וכלם היו מצד הימין ונכללו בו. וכשנכללו בצד שמאל, נכללו בסוד של מים שנוטל בימין (מימין), ולכן כתוב מים חמש פעמים. וכשנשלמו בסוד האמצע, כתוב רקיע חמש פעמים, ועל זה שלשה הם: אור, מים, רקיע. כנגד שלש הדרגות הללו, שפלגן חמש דרגות נכללו בהם, ועל זה בכלם כתוב חמש פעמים בכל אחד ואחד.

כאן סוד הסודות באלו השלשה, הצטיר ונחקק בחוקקי הסוד של דמות האדם, שהוא אור בראשונה, ואחר כך מים. ואחר כך מתפשט בתוכם רקיע, שהוא חקוק של חקיקת דמות האדם. כמו שחקוק ציור של דמות אדם בתולדתו, שהרי בתולדת האדם בהתחלה זרע, שהוא אור, שהרי

סימן ברכה. מאי טעמא. בגין דביה (נ"א דמניה) נפק ההוא חשך דאחשיך אנפי עלמא. וסימנא דא כד אתגלי רזא דעשו ועובדוי, בהאי ויהי הנה, דכתיב (בראשית כה) ויהי עשו איש ידע ציד. אתקיים בויהי איש ידע ציד, לפתאה בני עלמא, דלא יתרון בארץ מישר. וירא אלהים את האור כי טוב, דא איהו עמודא דקאים באמצעיתא, וקאים ואחיד בסטרא דא, ובסטרא דא. כד הוה שלימו דתלת סטרין, פתיב ביה כי טוב, מה דלא הוה בהני אחרנין, בגין דלא הוה שלימו עד אור תליתאה, דאשלים לכל סטרין, וכיון דאתא תליתאה דא, כדיון אפריש מחלוקת דימינא ושמאלא, דכתיב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך.

ועל דאינון חמש דרגין, דאתפרשו ואתמשכו מהאי אור קדמאה, פתיב אור חמש זמנין, וכלהו הוו מסטרא דימינא, ואתפלילו ביה, וכד אתפלילו בסטר שמאלא, אתפלילו ברזא דמים, דנטיל בימינא (ס"א מימינא), ובגין כן פתיב מים חמש זמנין. וכד אשתלימו ברזא דאמצעיתא, פתיב רקיע חמש זמנין, ועל דא תלת אינון אור. מים. רקיע. לקבל תלת דרגין אלין, דכלהו חמש דרגין אתפלילו בהו, ועל דא בכלהו פתיב חמש זמנין, בכל חד וחד. הבא רזא דרזין, באלין תלתא, אתציר ואתגליף בגלופי רזא דיוקנא דאדם, דאיהו אור בקדמיתא, לבתר מים, לבתר אתפשט בגווייהו רקיע, דאיהו גליפא דגליפו דיוקנא דאדם.

בגוונא דגליפו ציורא דדיוקנא דאדם בתולדתיה. דהא בתולדתא דבר נש, בקדמיתא זרע, דאיהו אור, דהא נהירו דכל שייפי גופא, איהו ההוא זרע,

בקהל ישראל, דהא נהירו דכל שייפי גופא, איהו ההוא זרע,

ובגין כן איהו אור, ויהוא אור אקרי זרע, דכתיב אור זרוע, ההוא זרע ממש. לבתר ההוא זרע דאיהו אור אתפשט ואתעביד (ד) קט"ז ע"ב) מים, בלחותא דיליה, אגליף יתיר, ואתפשט פשיטו גו אינון מים, פשיטו דגופא לכל סטריין. פיון דאתציייר, ואגליף ציורא ודיוקנא דגופא, אקריש ההוא פשיטו, ואקרי רקיע. ודא איהו רקיע בתוך המים. ולבתר דאקריש, כתיב ויקרא אלהים לרקיע שמים. דהא אקריש ההוא לחותא (ר"א דאנגיד ואשתאר ההוא פסולת) דגופא, דהוה גו אינון מים.

ביון דאבריר גופא, ואנקי בנקיו, ההוא לחותא דאתנגיד ואשתאר, הוה פסולת דקא אתעבד גו התוכא, ואינון מים הרעים עכורין, ומנהון אתעביד פסולת, מקטרגא לכל עלמא, דכר ונוקבא. לבתר פד נחתו אינון מים עכורין, ואתהתכו לתתא בסטר שמאלא, נפקו (ס"א דאתנגיד ואשתאר אתעביד פסולת מקטרגא לכל עלמא דכר ונוקבא ואינון מים הרעים עכורין. לבתר פד נחתו אינון מים עכורין אתהתכו לתתא בסטר שמאלא ונפקו) לקטרגא כל עלמא. זכאה איהו מאן דאשתזיב מנהון.

ביון דנפיק מקטרגא, כתיב יהי מארת חסר ו' ואתמשכא אספרה ברביי, וחסר נהורא דסיגרא. לבתר והיו למאורות, בשלימו תרווייהו כחדא. במאן. בההוא רקיע השמים, דהא כד סלקא ואתחברא בההוא רקיע השמים, פדין והיו למאורות, נהורין שלימין תרווייהו כחדא דלא פגימי כלל.

שאר חייך האי רבינא וחדוי. אמר לון האי דאמינא דאתבריר הכא רזא דאדם, באור דההוא (ר"א דאיהו) זרע, ולבתר אתעביד מים, ומגו אינון מים, אתפשט רקיע, דיוקנא

(שהוא) הנרע, ואחר כן נעשה מים, ומתוך אותם המים מתפשט רקיע, דיוקן של אדם, כמו

האור של כל איברי הגוף הוא אותו זרע, ולכן הוא אור, ואותו אור נקרא זרע, שפתיב אור זרע, אותו זרע ממש. אחר כן אותו זרע, שהוא אור, מתפשט ונעשה מים, בלחות שלו נחקק יתיר, ומתפשט התפשטות בתוך אותם המים התפשטות הגוף לכל הצדדים. פיון שמצטיר ונחקק ציור ודמות הגוף, נקרשה אותה התפשטות ונקראת רקיע, וזהו רקיע בתוך המים. ואחר שהקריש, כתוב ויקרא אלהים לרקיע שמים. שהרי הקרישה אותה הלחות (שהשפיע ונשאר אותה הפסולת) של הגוף שהיה בתוך אותם המים.

ביון שנברר הגוף והתנקה בנקיון, אותה לחות ששפעה ונשארה, היתה פסולת שנעשתה תוך ההתוך, והם מים הרעים העכורים, ומקם נעשה פסולת, מקטרג לכל העולם, זכר ונקבה. אחר כן פשיטו אותם מים עכורים והתהתכו למטה בצד שמאל, יצאו (ששפע ונשאר, נעשה פסולת מקטרג לכל העולם, זכר ונקבה, והם המים הרעים העכורים. ואחר כך פאשי ירדו אותם מים עכורים והתהתכו למטה בצד שמאל ויצאו) לקטרג לכל העולם. אשרי מי שנצל מהם.

ביון שיוצא המקטרג, כתוב יהי מארת חסר ו', ונמשכה אספרה לתינוקות, וחסר אור הלכנה. אחר כן, והיו למאורות, בשלמות של שניהם כאחד. במי? באותו רקיע השמים, שהרי פשעולה ומתחברת באותו רקיע השמים, אזי והיו למאורת, אורות שלמים שניהם כאחד שלא פגומים כלל. התחיל לצחק הילד הזה ושמת. אמר להם, זה שאמרתי שנברר כאן סוד של אדם באור של אותו

שְׁעוֹרְרָנוּ. מִילָא כְּשֶׁזָּה נַעֲשֶׂה
בְּתוֹךְ מְעֵי הָאִשָּׁה, שְׁהָרִי לֹא
מִצְטִיר הַזֶּרַע אֶלָּא בְּתוֹךְ מְעֵי
הַנְּקֵבָה לְהַתְּפֹשֵׁט בָּהּ דְּיוֹקָן שֶׁל
אָדָם, וְכֵן אִם אֵלֶּה חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת
הֵם דְּיוֹקָן שֶׁל אָדָם, בְּאִיזָה מְקוֹם
מִצְטִיר וּמִתְּפַשֵּׁט הַדְּיוֹקָן הַזֶּה
בְּתוֹךְ הַמַּיִם הַלְלוּ?

אִם תֹּאמַר בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה הֵם הַיּוֹ, זֶה הָעוֹלָם הַבָּא - לֹא כִּף! שְׁהָרִי לֹא הַצְטִיר צִיּוֹר וְדָמוֹת עַד שְׂיוּצָאוֹת הָאוֹתִיּוֹת לַחֹזֶק, וְאַחַר כִּף נִגְלָמוּ. וְעוֹד, שְׁהָרִי הָעוֹלָם הַבָּא הִיָּה הָאֵמֶן, שְׁכַתּוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ. הָרִי הָאֵמֶן הוּא הַיָּה.

אִם תֹּאמַר בְּנִקְבָה שְׁלֵמְטָה - לֹא כִּף, שְׁהָרִי טָרַם הֵיטָה! וְכִשְׂצִאָה דָמוֹת אָדָם, נִקְבְּתוּ יִצְאָה עִמּוֹ. הָרִי לֹא הַצְטִיר דְּיוֹקָן שֶׁל אָדָם בָּהּ. אִם כִּף, בְּאִיזָה מְקוֹם הַצְטִיר וְנִחְקַק הַזֶּרַע הַזֶּה לְהֵיוֹת חֲקִיקָתוֹ שֶׁל דָמוֹת אָדָם? אֶלָּא זֶה סוּד עֲלִיּוֹן. אָדָם הִרְאִשׁוֹן הַצְטִיר וְנִחְקַק כְּלֵי נִקְבָה. הָאָדָם הַשְּׁנִי מִכַּח וְזֶרַע שֶׁל זֶה נִחְקַק וְהַצְטִיר בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה.

אָדָם הִרְאִשׁוֹן, חֲקִיקָה שֶׁל צִיּוֹר וְדָמוֹת הַגּוֹף, לֹא הִיָּה בְּנִקְבָה, וְכֵלֵי צִיּוֹר כָּלֵל הִיָּה. וְהַצְטִיר וְנִחְקַק לְמִטָּה מִהָעוֹלָם הַבָּא, כְּלֵי זָכָר וְכֵלֵי נְקֵבָה, אוֹתָן אוֹתִיּוֹת נִגְלָמוּ בְּתוֹךְ הַמַּדָּה, וְהַצְטִיר וְנִחְקַק כְּהֵן סוּד שֶׁל אָדָם. וְהָאוֹתִיּוֹת כְּדֶרֶךְ יִשְׂרָה בְּסִדּוֹר שְׁלֵהֵן, מִסוּד שֶׁל הָאֹר הִרְאִשׁוֹן, הַתְּחִילוֹ לְהַחְקִיק וְלְהַצְטִיר (אוֹתִיּוֹת), וְנִזְרַע הָאֹר הַזֶּה בְּתוֹכּוֹ תוֹךְ הַמַּדָּה. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְתוֹךְ הַמַּדָּה וְהַפֶּךְ לְמִים בְּתוֹךְ מַיִם, הַתְּפֹשֵׁט הַרְקִיעַ בְּצִיּוֹר שֶׁל אָדָם דָמוֹת כְּרִאוּי.

לְאַחַר שֶׁהִתְקַשְׁטָה הַנְּקֵבָה אֵלָיו

דָּאָדָם כְּמָה דְּאִתְעָרְנָא. תִּינַח כַּד אִתְעָבִיד דָּא לְגוּ מְעוּי דְּאִתְתָּא, דְּהָא לֹא אִתְצִיר זֶרַע, אֶלָּא כְּגוּ מְעוּי דְּנוֹקְבָא, לְאִתְפְּשֵׁט בָּהּ דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם, וְהָכָא אִי אֵלִין חֲמֵשׁ דְּרָגִין, אֵינּוֹן דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם, בְּאֵן אִתְר אִתְצִיר וְאִתְפְּשֵׁט הָאִי דְּיוֹקְנָא, כְּגוּ אֵינּוֹן מַיִם.

אִי תִימָא גוּ נּוֹקְבָא הוּוּ, דָּא עֲלָמָא דְּאִתִּי, לָאוּ הָכִי, דְּהָא לֹא אִתְצִיר צִיּוֹרָא וְדְיוֹקְנָא, עַד דְּנִפְקוּ אֲתוּוֹן לְבַר, וְלְבַתְר אֲתַגְלִימוּ. וְתוּ דְּהָא עֲלָמָא דְּאִתִּי הוּוּ אוּמְנָא, דְּכַתִּיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ, הָא אוּמְנָא הוּוּ.

אִי תִימָא כְּנוֹקְבָא דְּלִתְתָּא, לָאוּ הָכִי, דְּהָא עַד לָא הָיוֹת, וְכַד נִפְק הָאִי דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם, נּוֹקְבִיָּה נִפְקַת בְּהִדְיָה. הָא לֹא אִתְצִיר דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם בָּהּ. אִי הָכִי, בְּאֵן אִתְר אִתְצִיר וְאִתְגְּלִיף הָאִי זֶרַע, לְמַהוּי גְּלִיפּוֹ דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם. אֶלָּא דָּא רְזָא עֲלָאָה, אָדָם קְדַמָּאָה אִתְצִיר וְאִתְגְּלִיף בְּלֹא נּוֹקְבָא. אָדָם תְּנַיִנָא, מַחִילָא וְזֶרַע דְּהָאִי, אֲגִלִּיף וְאִתְצִיר גוּ נּוֹקְבָא.

אָדָם קְדַמָּאָה, גְּלִיפּוֹ דְּצִיּוֹרָא וְדְיוֹקְנָא דְּגוֹפָא, לָא הוּוּ בְּנוֹקְבָא, וּבְלֹא צִיּוֹרָא כָּלֵל הוּוּ. וְאִתְצִיר וְאִתְגְּלִיף לְתִתָּא מִעֲלָמָא דְּאִתִּי, בְּלֹא דְכוּרָא, וּבְלֹא נּוֹקְבָא, אֵינּוֹן אֲתוּוֹן אֲגִלִּימוּ גוּ מִשְׁחָתָא, וְאִתְצִיר וְאִתְגְּלִיף בְּהוּ רְזָא דְּאָדָם. וְאֲתוּוֹן בְּאֹרַח מִיִּשְׂר, בְּסִדּוֹרָא דְּלֵהוֹן, מִרְזָא דְּאֹר קְדַמָּאָה, שְׂרִיאוּ לְאִתְגְּלִיפָא וְלְאִתְצִירָא, (אֲתוּוֹ) וְאִזְדָּרַע הָאִי אֹר בְּגוּיָה גוּ מִשְׁחָתָא. כַּד מְטָא גוּ מִשְׁחָתָא, אִתְהִדָּר מַיָּא, גוּ מַיָּא, אִתְפְּשֵׁט רְקִיעַ צִיּוֹרָא דְּאָדָם, דְּיוֹקְנָא כְּדָקָא חֲזִי.

לְבַתְר דְּאִתְקַשְׁטָה נּוֹקְבָא לְגַבִּיָּה, וְאִתְהִדָּרוּ אֲנִפִּין בְּאֲנִפִּין, הָאִי דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם,

וְחִזְרוּ לְהִיּוֹת פְּנִים בְּפָנִים, הַדְּמוּת
הַזֶּה שֶׁל אָדָם נִכְנָסָה בְּתִשׁוּקָה אֲצֵל
הַנְּקֵבָה, וְשֵׁם נִחְקֵק וְהַצְטִיר כְּמוֹ
הַצְּנוּרָה שֶׁלוֹ, וְעָלְיוֹ כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית
ה) וַיּוֹלֵד בְּדְמוּתוֹ פְּצֻלְמוֹ וְגו'. זֶה
הַצְטִיר בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה מֵה שֶׁלֹּא
הָיָה אוֹתוֹ הֶרְאֵשׁוֹן, שֶׁהַצְטִיר
אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן בְּתוֹכוֹ בְּמִדְיָה
בְּתוֹךְ הַמְּדָה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרַר.

כְּמוֹ זֶה לְמִטָּה. מֵה כְּתוּב לְמִטָּה?
(שם ב) וְהָאָדָם יָדַע אֵת חֲוָה אִשְׁתּוֹ
וַתְּהַר וַתֵּלֵד אֶת קַיִן. הַתְּחִילָה
לְהוֹלִיד קוֹף בְּמַעֲיָה בְּכַח וְסִיּוּעַ
שֶׁל אָדָם, אַחֵר שֶׁקְּבֵלָה זֶה־מָה
מִהַקּוֹף הַזֶּה, וְלִכְּן לֹא כְּתוּב כָּאֵן
וַיּוֹלֵד, אֲלֵא יָדַע וַתְּהַר וַתֵּלֵד,
וַיִּצְאָה הַפְּסֻלָּת בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה.

וְהַנּוֹסֵף לְלֶדֶת אֶת אַחִיו אֶת הַבֵּל,
וּבְזֶה גַם לֹא כְּתוּב וַיּוֹלֵד, וְאַף עַל
גַּב שֶׁמִּצַּד הַזָּכָר הוּא הַיְהִי. אֲבָל
הַמְקַטְרֵג תִּשָּׁשׁ וְשֹׁבֵר אֶת כְּחוֹ,
שֶׁהָיָה בְּאוֹת קוֹף הַתְּחִילוֹ
הַאוֹתִיּוֹת לְהוֹלִיד.

בֵּינן שֶׁנִּבְרָרָה הַפְּסֻלָּת, הַתְּחִילוֹ
הַאוֹתִיּוֹת לְהוֹלִיד מְסוּד הָאוֹת
שׁ"ת תְּקוּנָה שֶׁל זָכָר וַיְנַקְּבָה
בְּהַסְפָּמָה כְּאֶחָד. וְאִז כְּתוּב, וַיּוֹלֵד
בְּדְמוּתוֹ פְּצֻלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ
שֵׁת, וְלֹא כְּתוּב וַתִּקְרָא. וַיִּקְרָא
הוּא, וְלֹא הִיא. הוּא קָרָא שְׁמוֹ
שֵׁת. תְּקוּנָה זָכָר וַיְנַקְּבָה כְּאֶחָד שֶׁהָיָה
בְּהַסְפָּמָה אַחַת.

עוֹד הַתְּגַלְגְּלוֹת הַאוֹתִיּוֹת, וְחִזְרוּ
לְהוֹלִיד אֵלַי שֶׁל אָדָם, וְהֵם
אוֹתִיּוֹת בְּמִקּוֹם שֶׁהוּא הַסִּיּוּם שֶׁל
שְׁמוֹ, וּמִיָּהוּ? נ'. וְאַחֵר כֶּף ו' וְלֹא
ה', שֶׁהָיָה הַתְּעַבְרָה (הוֹלִידָה) בְּהֵבֵל.
וְלִכְּן נִטַּל אוֹת אַחֲרַת אַחֲרֵיו ו',
סִיּוּם בְּרֵאשִׁית שֶׁל שֵׁת ש', וַיְנַקְּרָא
אָנוּשׁ.

אָנוּשׁ, מֵה בֵּין הַשֵּׁם הַזֶּה לְשֵׁם שֶׁל
אָדָם? אֲלֵא אָנוּשׁ לֹא הָיָה בְּתַקְרָא,
הוּא הָיָה בְּתַקְוָנָם שֶׁל הֶרְאֵשׁוּנִים,
(תְּהַלִּים ח) מֵה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ.

עָאֵל בְּתִיאֻבְתָּא לְגַבֵּי נֻקְבָּא, וְתַמָּן אַגְלִיף
וְאַתְצִייר כְּגוּוֹנָא דִּילֵיה, וְעָלִיה כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ה)
וַיּוֹלֵד בְּדְמוּתוֹ פְּצֻלְמוֹ וְגו', הַי אֶתְצִייר גּו
נֻקְבָּא, מֵה דְלֹא הָוָה הַהוּא קְדַמָּא, דְּאַתְצִייר
(ד"א ל"ג ג) הַהוּא קְדַמָּא בְּגוּיָה בְּמִדְיָה גּו
מִשְׁחַתָּא כְּמָה דְאַתְמַר.

כְּגוּוֹנָא דָא לְתַתָּא. לְתַתָּא מֵה כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית ד)
וְהָאָדָם יָדַע אֵת חֲוָה אִשְׁתּוֹ וַתְּהַר
וַתֵּלֵד אֶת קַיִן, שְׂרִיאַת קוֹף לְאוֹלָדָא, בְּמַעֲהָא,
בְּחִילָא וְסִיּוּעָא דְאָדָם לְבַתְרָה דְהָא קְבִילַת
זוֹהֲמָא מִגּוֹ הַי קוֹף. וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב הָכָא
וַיּוֹלֵד, אֲלֵא יָדַע וַתְּהַר וַתֵּלֵד, וְנִפְקַ פְּסוּלַת גּו
נֻקְבָּא.

וְהַנּוֹסֵף לְלֶדֶת אֶת אַחִיו אֶת הַבֵּל, וּבְהַי נָמִי
לֹא כְּתִיב וַיּוֹלֵד, וְאַף עַל גַּב דְּמִסְטְרָא
דְּדַכּוּרָא הָוָה. אֲבָל מְקַטְרֵגָא תִשָּׁשׁ וְתַבְר
חִילֵיה, דְהָא בְּאֵת קוֹף שְׂרִיאָו (דף קס"ח ע"א)
אַתְוּוֹן לְאוֹלָדָא.

בֵּינן דְאַתְבְּרִיר פְּסוּלַת, שְׂרִיאָו אַתְוּוֹן לְאוֹלָדָא
מְרָזָא דְאֵת שׁ"ת. תְּקוּנָא דְכָר וְנֻקְבָּא.
בְּאַסְתְּפְמוּתָא בְּחָדָא. וּכְדִין כְּתִיב וַיּוֹלֵד
בְּדְמוּתוֹ פְּצֻלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת, וְלֹא
כְּתִיב וַתִּקְרָא. וַיִּקְרָא אִיהוּ, וְלֹא אִיהִי. אִיהוּ
קָרָא שְׁמִיה שֵׁת, תְּקוּנָא דְכָר וְנֻקְבָּא כְּחָדָא,
דְהוּוּ בְּאַסְתְּפְמוּתָא חָדָא.

הוּוּ אַתְגַּלְגְּלוֹת אַתְוּוֹן, וְאַהֲדָרוּ לְאוֹלָדָא אֵלַי
דְאָדָם, וְאִינוּן אַתְוּוֹן בְּאַתְרָה דְאִיהוּ סִיּוּם
שְׁמִיה. וּמֵאֵן אִיהוּ. נ', וְלְבַתְרָה ו' לֹא ה', דְהָא
אַתְעֲדִיאַת (נ"א אַתְיִלְדַת) בְּהֵבֵל. בְּגִין כֶּף נְטִיל אֵת
אַחֲרָא אֲבַתְרִיה ו', סִיּוּם בְּשִׁירוּתָא דְשֵׁת ש',
וְאַקְרִי אָנוּשׁ.

אָנוּשׁ מֵה בֵּין שְׁמָא דָא לְשְׁמָא דְאָדָם. אֲלֵא
אָנוּשׁ לֹאוּ אִיהוּ בְּתַקְפָּא הָוָה, תְּקוּנָא

וְכָתוּב (איוב ז) מָה אָנוּשׁ כִּי תִגְדְּלוּנוּ וְגו', וּתְפַקְדְּנוּ לְבַקְרִים לְרֹגְעִים תִּבְחָנֵנוּ. וְעַל זֶה כָּתוּב (ישעיה נב) וְה' חִפֵּץ דָּכְאוּ הַחֲלִי, שֶׁכֵּר הַגּוֹף וְכַח הַנֶּפֶשׁ הוֹרִישׁ שֵׁת לְאָנוּשׁ יִרְשֶׁה שְׁהִיְתָה לוֹ לְקַבֵּל. וְאֵף הוּא הוֹרִישׁ לְבָנוּ כֶּף.

עוֹד הַתְּגַלְגְּלוֹת הָאוֹתִיּוֹת לְתַמְנָן אֶת הָעֵקֶם, וְחִזְרוּ לְהוֹלִיד אֶת קִינָן, זֶה הַתְּקוּן שֶׁל קִינָן וְהַתְּמַקֵּן תַּחֲתָיו, וְחִזְרוּ הָאוֹתִיּוֹת לְבִשָּׁם אֶת הָעוֹלָמוֹת מִהַעֲקֻמִּימוֹת שְׁהִיְתָה. מִהֶלְלָאֵל, מ' סוּף שֶׁל אוֹתִיּוֹת אָדָם, ה' וְל' תְּקוּן שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַבַּל, וּמִשׁוּם שֶׁלֹּא הָרְשִׁיעַ כְּמוֹ קִינָן, לֹא הִתְחַלְפוּ הָאוֹתִיּוֹת מִשְׁמוֹ פָּרֵט לְאַחַת, שֶׁבְמִקּוֹם ב' הִיְתָה א' לְהִיּוֹת תְּקוּן יוֹתֵר.

עַד כָּאן הַתְּבַשְּׁם הָעוֹלָם וְהַתְּמַקֵּן הָעֵקֶם מִהֶרְאֵשִׁית שֶׁל אָנוּשׁ, פָּרֵט לְחֻטְאוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁלֹּא הַתְּבַשְּׁם עַד שֶׁעֲמְדוֹ יִשְׂרָאֵל בְּהֵר סִינַי. אֲבָל הַתְּקוּן שֶׁל הָעֲקֻמִּימוֹת שֶׁל קִינָן וְהַבַּל הַתְּמַקֵּן וְהַתְּבַשְּׁם, אֲבָל הָעוֹלָם הִזֵּה בְּצַעַר וְעֲצָבוֹן עַד שֶׁבָּא נֹחַ, שֶׁכָּתוּב (בראשית ה) זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲשֵׂנוּ מִן הָאָדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה ה'. וְחֻטְאוֹ שֶׁל אָדָם לֹא הַתְּבַשְּׁם עַד שֶׁעֲמְדוֹ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי וְקִבְלוּ תוֹרָה, וְכַשֵּׁיִשְׂרָאֵל קִבְלוּ תוֹרָה, אֲזִי הִנֵּר וְהָאֹר הַתְּמַקֵּן כְּאָחֵד.

וְעִבְשׁוּ רַבּוֹתַי, אֲנִי מִבְּכַל, וּבְנוֹ שֶׁל רַב סִפְרָא אֲנִי, וְלֹא זְכִיתִי לְהוֹדֵעַ לְאֲבִי, וּנְטַרְדְּתִי לְכָאן וּפְחַדְתִּי, שֶׁהָרִי יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הִזוּ הֵם אֲרִיּוֹת בַּתּוֹרָה, וְקַבְלְתִּי עָלַי שֶׁלֹּא אִמַר דְּבָרֵי תוֹרָה לְפָנָי אִישׁ עַד שְׁנֵי חֲדָשִׁים, וְהַיּוֹם הַזֶּה הֵם נִשְׁלָמוּ. אֲשֶׁרֵי חֲלָקִי שֶׁנִּפְגְּשׁוּ פֶה. הַרִים רַבִּי יוֹסִי אֶת קוֹלוֹ וּבְכָה, וְקָמוּ כָלֵם וּנְשָׁקוּהוּ

דְּקַדְמָאֵי הָוָה, (תהלים ח) מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ. וְכָתִיב (איוב ז) מָה אָנוּשׁ כִּי תִגְדְּלוּנוּ וְגו', וּתְפַקְדְּנוּ לְבַקְרִים לְרֹגְעִים תִּבְחָנֵנוּ. וְעַל דָּא כָּתִיב (ישעיה נב) וַיְיָ חִפֵּץ דָּכְאוּ הַחֲלִי, תְּבִירוֹ דְּגוּפָא, וְתַקְפָּא דְּנַפְשָׁא, אוֹרִית שֵׁת לְאָנוּשׁ יִרוּתָא דְּהָוָה לִיה לְקַבְלָא. וְאִיהוּ אוּף הָכִי אוֹרִית לְבָנוּ.

הוֹ אֲתַגְלְגְּלוּ אֲתוּוֹן לְאַתְקֵנָא עֲקִימָא, וְאַתְהִדְרוּ לְאוּלְדָא. קִינָן. הַאי תְּקוּנָא דְּקִינָן, וְאַתְמַקֵּן תַּחֲתֵיהּ, וְאַתְהִדְרוּ אֲתוּוֹן לְבִסְמָא עֲלֵמָא מִעֲקִימוֹ דְּהָוָה. מִהֶלְלָאֵל מ' סוּפָא דְּאַתוּוֹן דְּאָדָם. ה' וְל' תְּקוּנָא דְּאַתוּוֹן דְּהַבַּל, וּבְגִין דְּלֹא הָוָה חִיִּיבָא כְּקִינָן, לֹא אֲתַחְלָפוּ אֲתוּוֹן מִשְׁמֵיהּ בַּר חֵד. דְּבִאֲתֵר ב' הָוָה א' לְמַהֲוֵי תְּקוּנָא יִתִּיר.

עַד הֵכָא אֲתַבְּסֵם עֲלֵמָא, וְאַתְמַקֵּן עֲקִימָא מִשִּׁירוּתָא דְּאָנוּשׁ. בַּר חוּבָא דְּאָדָם, דְּלֹא אֲתַבְּסֵם, עַד דְּקִימּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּטוֹרָא דְּסִינַי, אֲבָל תְּקוּנָא דְּעֲקִימוֹ דְּקִינָן וְהַבַּל אֲתַמַּקֵּן וְאַתְבְּסֵם, אֲבָל עֲלֵמָא הָוָה בְּצַעֲרָא וְעֲצָבוֹנָא, עַד דְּאַתָּא נֹחַ דְּכָתִיב, (בראשית ה) זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲשֵׂנוּ מִן הָאָדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה יי'. וְחוּבָא דְּאָדָם לֹא אֲתַבְּסֵם, עַד דְּקִימּוֹ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינַי, וְקַבְּלוּ אוֹרֵייתָא, וְכַד יִשְׂרָאֵל קַבְּלוּ אוֹרֵייתָא, כְּדִין נַר וְאוֹר אֲתַמַּקֵּן בְּחָדָא.

וְהִשְׁתָּא רַבּוֹתַי, אֲנָא מִבְּכַל, וּבְרָא דְּרַב סִפְרָא אֲנָא, וְלֹא זְכִינָא לְאַשְׁתַּמוּדְעָא לְאַבָּא, וְאַטְרִידְנָא הֵכָא, וְדַחִילְנָא, דְּהָא יִתְבִּי אֲרַעָא דָּא, אִינּוּן אֲרִיּוּוֹן בְּאוֹרֵייתָא, וְשׁוּינָא עָלַי דְּלֹא אִימָא מִיִּלִּי דְּאוֹרֵייתָא קָמִי בַּר נֶשׁ, עַד תְּרִין יַרְחִין, וְיוּמָא דָּא אֲשַׁתְּלִימוּ. זְכָאָה חוֹלְקֵי דְּאַתְעֲרַעְתוּן הֵכָא. אָרִים רַבִּי יוֹסִי קָלִיָּה

וּבְכָה, וְקָמוּ כָלֵהוּ וּנְשָׁקוּהוּ

בראשו. אמר רבי יוסי, אשרי חלקנו שזכינו בדרך הזו לשמע דברי עתיק הימים מפיך, מה שלא זכינו לשמע עד עכשו.

ישבו כלם. אמר להם, רבותי, משראתי את הצער של חמי ובתו שדחוקים ומצטערים בנפשם שלא ידעתי את ברכת המזון, אמרתי להם, שעד שאדע את ברכת המזון לא אתחבר עם אשתי בדרך כל העולם, ואף על גב שיכלתי לשמש בה בלי חטא, איני רוצה לעבר על דעתם, הואיל ולא יכלתי לומר דבר עד שני חדשים. שמחו רבי חייא ורבי יוסי ורחמי ובתו, ובכו מרב שמחה. אמר רבי יוסי, בבקשה ממך, כיון שהתחלת, האר לנו את היום. אשרי חלקנו בדרך הזו!

פתח אותו ילד בכרכת המזון ואמר, כתוב אחד אומר ואכלת לפני ה' אלהיך, וכתוב אחד אומר (דברים יד) ושמחת לפני ה' אלהיך. הפסוקים הללו כשישראל היו שרויים בארץ הקדושה ונראו לפני הקדוש ברוך הוא בבית המקדש, היו מתקיימים. עכשו איך מתקיימים? מי יכול לאכל לפני ה' ולשמח לפני ה'?

אלא ודאי כף הוא. בראשונה כשישב אדם על שלחנו לאכל, מברך על הלחם המוציא. מה הטעם המוציא ולא מוציא, שהרי כתוב בורא השמים, ולא כתוב הבורא. עושה ארץ, ולא כתוב העושה ארץ. מה הטעם כאן המוציא?

אלא כל הדברים שהם מסוד העולם העליון הנסתר, מסתתרת ה' משם, להראות שהרי מעולם גנוז ונסתר הוא. וכל הדברים שהם מהעולם התחתון שנתגלה

ברישיה. אמר רבי יוסי זפאה חולקנא דזכינא בהאי ארחא, למשמע מלי דעתיק יומין מפומך, מה דלא זכינן למשמע עד השתא.

ותיבו פלהו, אמר לון רבותי, מדחמינא צערא דהאי חמי וברתיה, דדחקי ומצטערי בנפשיהו, דלא ידענא ברכת מזונא. אמיןא לון, דעד דאנדע ברכת מזונא, לא אתחבר באנתתי, כארח כל בני עלמא, ואף על גב דיכילנא לשמשא בה בלא חובה, לא בעינא למעבר על דעתיהו, הואיל ולא הוינא יכיל למימר מדי, עד תרין ירחין. חדו רבי יוסי ורבי חייא ורחמי וברתיה, ובכו מסגיאו חדוה. אמר רבי יוסי, במקטו מינה, כיון דשריאת, אנהיר לן יממא, זפאה חולקנא בארח דא.

פתח ההוא רביא בכרכת מזונא ואמר, כתוב אחד אומר (דברים יד) ואכלת לפני יי' אלהיך, וכתוב אחד אומר (דברים כז) ושמחת לפני יי' אלהיך. הני קראי כד ישראל הוו שראן בארעא קדישא, ואתחזון קמי קדשא בריך הוא כבי מקדשא, הוו מתקיימי. השתא היך מתקיימי, מאן יכיל למיכל לפני יי' ולמחדי לפני יי'.

אלא ודאי הכי הוא, בקדמיתא כד יתיב בר נש על פתוריה למיכל, מברך על נהמא המוציא. מאי טעמא המוציא, ולא מוציא, דהא כתיב (ישעיה מב) בורא השמים, ולא כתיב הבורא. (ירמיה י) עושה ארץ, ולא כתיב העושה ארץ. מאי טעמא הכא המוציא.

אלא כל מלין דאינון מרזא דעלמא עלאה סתירא, אסתתרא ה' מתמן, לאתחזאה

דקא מעלמא גניזא וסתירא איהו. (ד קס"ח ע"ב)

וכל מלין דאינון מעלמא תתאה דאתגלית יתיר, כתיב בה', דכתיב, (ישעיה

יותר כתוב בה', שכתוב (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם, (עמוס ט) הקרא למי היים. פלם הם מסוד העולם התחתון, ואם נכתב בשם הוא בה', כמו האל הגדול. וכאן שהוא בדרך נסתר (בגלו) מסוד העולם התחתון הוא, פיון שמברך אדם, שכינה באה לפניו.

ומה שאמר ואכלת לפני ה' אלהיך, כאן נכלל לדבר בדברי תורה, שפך צריך, הואיל והקדוש ברוך הוא לפניו, לקים את הכתוב, (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני ה'. וכתוב (דברים יד) ואכלת שם לפני ה' אלהיך.

הואיל ועומד אדם לפני רבונו, צריך גם לרחם על העניים, לתת להם כמו שהוא נתן לו לאכל, (ומי שאוכל לפני המלך הקדוש, צריך) כמי שאוכל לפני המלך הקדוש, וצריך שלא ימצא בלען על שלחנו, שהרי בלענות היא מהצד האחר, וסוד זה - (בראשית כה) הלעיטני נא, דרך בלענות, וכן צריך לצד האחר, וכתוב (משלי יג) ובטן רשעים תחסר. ועל זה ואכלת לפני ה' אלהיך כתוב, ולא לפני הצד האחר. וצריך שלא יתעסק בדברים בטלים ובצרכי סעודה (פה), וצריך להתעסק בדברי תורה, שהרי פשדברי תורה נאמרים על שלחן, נותן אותו האדם פח לרבונו.

ושמחת לפני ה' אלהיך - זוהי פוס של ברכה. פשמברך אדם בכוס של ברכה, צריך לשמח ולהראות שמחה ולא עצב פלל. פיון שנוטל אדם פוס של ברכה, הקדוש ברוך הוא עומד על גבו, והוא צריך לעטף ראשו בשמחה ולברך על הכוס במושב שלשה: נברך שאכלנו משלו.

ובטובו חיינו, זה צריך רצון למעלה אל עתיק העתיקים, ועל

המוציא במספר צבאם (עמוס ה) הקורא למי היים, פלהו מרזא דעלמא תתאה איהו, ואי אכתיב בשמא איהו בה', פגון האל הגדול, והכא דאיהו בארז סתים (נ"א באתגלוא) מרזא דעלמא תתאה איהו, פיון דמברך בר נש, שכינתא אתיא קמיה.

ומה דאמר ואכלת לפני יי' אלהיך. הכא אתפליל למללא במלי דאורייתא, דהכי אצטריך הואיל וקודשא בריך הוא קמיה, לקיימא דכתיב, (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני יי'. וכתוב (דברים יד) ואכלת שם לפני יי' אלהיך.

הואיל וקאים בר נש קמי מאריה, אצטריך נמי למיחן למספגי, למיתן לון, פמה דאיהו יהיב ליה למיכל.

(ס"א ופאן דאכיל קמיה מלכא קדישא אצטריך וכו') פמאן דאכיל קמי מלכא קדישא ואצטריך דלא ישתכח בלען על פתוריה, דהא בלענו מסטרא אחרא הוי, ורזא דא (בראשית כה)

הלעיטני נא, ארז בלענו, והכי אצטריך לסטרא אחרא, וכתוב (משלי יג) ובטן רשעים תחסר. ועל דא ואכלת לפני יי' אלהיך פתיב, ולא לפני סטרא אחרא. ואצטריך דלא יתעסק במלין בטלין, ובצרכי סעודה (שפיר) ואצטריך לאתעסקא במלין דאורייתא, דהא כד מלין דאורייתא אתמרו על פתורא, יהיב ההוא בר נש תקפא למאריה.

ושמחת לפני יי' אלהיך, דא איהו בכוס של ברכה, פד בריך בר נש בכוס של ברכה, אצטריך למחדי ולאחזאה חדוה ולא עציבו כלל, פיון דנטיל בר נש פוס של ברכה, קדשא בריך הוא קאים על גביה, ואיהו אצטריך לאעטפא רישיה בחדוה. ולברכא על הכוס במוטב תלתא, נברך שאכלנו משלו.

ובטובו חיינו, דא אצטריך רעותא לעילא

זֶה הַיָּא בְּדִרְךָ נִסְתָּר. וּבִטּוּבוֹ, וְלֹא מִטּוּבוֹ. וּבִטּוּבוֹ, זֶה הַיָּמִין (מִיָּנֹה) הַעֲלִיּוֹן, וּמִטּוּבוֹ זֶה דְּרָגָה אַחֲרַת שְׂבָאָה מִצַּד הַיָּמִין, וְהִיא דְּרָגָה לְמִטָּה מִמֶּנּוּ, מִשּׁוּם שְׂבָאוֹתוֹ הַטּוֹב נִבְנְהָ הָעוֹלָם וְכוּ' גִּזְוִן.

לְמָה נִקְרָא טוֹב וְלְמָה נִקְרָא חֶסֶד? הַטּוֹב הוּא כְּשִׁכּוֹלֵל הַכֹּל בְּתוֹכוֹ וְלֹא מִתְפַּשֵּׁט לְדַדַּת לְמִטָּה. חֶסֶד - כְּשִׁיּוֹרֵד לְמִטָּה וְעוֹשֶׂה טוֹב בְּכָל הַבְּרִיּוֹת, בְּצַדִּיקִים וּבְרָשָׁעִים, וְלֹא חוֹשֵׁשׁ, וְאֵף עַל גֵּב שֶׁדְּרָגָה אַחַת הִיא. מִיָּנֹה לָנוּ? שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים טו) אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדּוּפוּנִי. אִם טוֹב, לְמָה חֶסֶד? וְאִם חֶסֶד, לְמָה טוֹב, שְׁהָרִי בְּאֶחָד מִסְפִּיק? אֲלֹא טוֹב כּוֹלֵל הַכֹּל בְּתוֹכוֹ, וְלֹא הַתְּפַשֵּׁט לְמִטָּה. חֶסֶד יוֹרֵד וּמִתְפַּשֵּׁט לְמִטָּה וְזֶן לְכָל הַצַּדִּיקִים וְהַרָשָׁעִים כְּאֶחָד.

וְכֹא, כִּיּוֹן שְׂאֵמֵר וּבִטּוּבוֹ חִינּוּ, חִזּוֹר וְאֵמֵר, הַזֶּן אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּטוּבוֹ בְּחֶסֶד, זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים קל"ו) נוֹתֵן לְחֵם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. וְעַל זֶה הַזֶּן אֶת הַכֹּל, לְצַדִּיקִים וְלְרָשָׁעִים, לְכָל. זֶה נִקְרָא בְּרַפְת יָמִין. הַשְּׂמָאל אֵינוֹ בְּבִרְפַת הַמְּזוֹן, וְלִכֵּן שְׂמָאל לֹא תִסִּיעַ לְיָמִין.

שְׁבִינֵן שְׁבִרְךָ בְּרָכָה, יָמִין (נ"א טו), אֲצַטְרִיף צְרִיף לְדַבֵּק אֶת אֶרֶץ הַחַיִּים בְּיָמִין, לְהַזְזִין מִשֵּׁם וּלְפָרְנֵס וְלִתֵּת מְזוֹן לְכָל, וְלִכֵּן הַשְּׂנִיָּה בְּרַפְת הָאֶרֶץ, וְצְרִיף לְהַזְכִּיר בָּהּ בְּרִית וְתוֹרָה: וְעַל בְּרִיתְךָ שְׂחַתְמַתְךָ בְּכַשְׂרָנוּ, וְעַל תּוֹרָתְךָ שְׁלַמְדָתְנוּ. לְהַרְאוֹת שְׂמָאוֹתוֹ טוֹב גִּזְוִן בְּרִית וְתוֹרָה, שֶׁהוּא הַתְּקוּן שֶׁל הַטּוֹב הַזֶּה.

מִכָּאן לְמַדְנֵנוּ שְׁנֵשִׁים פְּטוּרוֹת מִבְּרַפְת הַמְּזוֹן לְצַאת יְדֵי חוּבָה, שְׁהָרִי אֵין בְּהֵן תּוֹרָה וּבְרִית. וְלִחְתֵּם עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמְּזוֹן, זֶה שְׂדִבְקוֹת כְּאֶחָד בְּחֶסֶד. עַל הָאֶרֶץ

לְגַבֵּי עֲתִיקָא דְעֲתִיקוֹן, וְעַל דָּא אִיהִי בְּאַרְחָ סְתִים. וּבִטּוּבוֹ, וְלֹא מִטּוּבוֹ, וּבִטּוּבוֹ: דָּא יְמִינָא (ד"א וינה) עֲלָאָה. וּמִטּוּבוֹ: דָּא דְרָגָא אַחֲרָא, דָּאֲתִי מִסְטָרָא דִימִינָא, וְאִיהוּ דְרָגָא לְתַתָּא מַיְיָהּ, בְּגִין דְּבַהֲהוּא טוֹב אֲתַבְּנִי עֲלֵמָא, וּבִיָּה אֲתַזֵּן.

אֲמַאי אֲקָרִי טוֹב וְאֲמַאי אֲקָרִי חֶסֶד. טוֹב אִיהוּ, כִּד כְּלִיל כְּלָא בְּגוּיָהּ, וְלֹא אֲתַפְּשֵׁט לְנַחְתָּא לְתַתָּא. חֶסֶד כִּד נַחְתָּא לְתַתָּא. וְעַבִּיד טִיבוֹ בְּכָל בְּרִיּוֹן, בְּצַדִּיקִי וּבְרָשָׁעִי וְלֹא חִיּוּשׁ, וְאֵף עַל גֵּב דְּדְרָגָא חַד הוּא. מְנַלְן דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים כג) אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדּוּפוּנִי, אִי טוֹב לְמָה חֶסֶד, וְאִי חֶסֶד לְמָה טוֹב, דְּהָא בְּחַד סָגִיא אֲלֹא טוֹב כְּלִיל כְּלָא בְּגוּיָהּ, וְלֹא אֲתַפְּשֵׁט לְתַתָּא. חֶסֶד נַחִית וְאֲתַפְּשֵׁט לְתַתָּא, וְזֶן כְּלָא צַדִּיקִי וְרָשָׁעִי כְּחֶדָא.

וְהָבֵא כִּיּוֹן דְּאֵמֵר וּבִטּוּבוֹ חִינּוּ, הָדָר וְאֵמֵר הַזֶּן אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּטוּבוֹ בְּחֶסֶד, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים קל"ו) נוֹתֵן לְחֵם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. וְעַל דָּא הַזֶּן אֶת הַכֹּל, לְצַדִּיקִי וְלְרָשָׁעִי לְכָלָא. דָּא אֲקָרִי בְּרַפְת יָמִין. שְׂמָאל לֹאוֹ אִיהוּ בְּבִרְפַת מְזוֹנָא. וּבְגִין כִּד שְׂמָאלָא לֹא תִסִּיעַ לְיָמִינָא.

דְּכִיּוֹן דְּבְרִיךָ בְּרָכָה. יָמִין (נ"א טו), אֲצַטְרִיף לְדַבֵּק אֶרֶץ הַחַיִּים בְּיָמִין, לְאֲתַזְנָא מִתְּמָן, וּלְפָרְנֵס אֶת וְלְמִיָּהּ מְזוֹנָא לְכָלָא, וְעַל דָּא תְּנִינָא בְּרַפְת הָאֶרֶץ, וְאֲצַטְרִיף לְאֲדַפְרָא בָּהּ בְּרִית וְתוֹרָה, עַל בְּרִיתְךָ שְׂחַתְמַתְךָ בְּכַשְׂרָנוּ, וְעַל תּוֹרָתְךָ שְׁלַמְדָתְנוּ, לְאֲחַזְזָה דְּמַהֲהוּא טוֹב אֲתַזֵּן בְּרִית וְתוֹרָה, דְּאִיהוּ תְּקוּנָא דְּהָאִי טוֹב.

מִכָּאן אֲוִלִּיפְנָא, דְּנֵשִׁים פְּטוּרוֹת מִבְּרַפְת מְזוֹנָא לְאֲפָקָא יְדֵי חוּבָה, דְּהָא לִית בְּהוּ תּוֹרָה וּבְרִית. וְלִחְתֵּם עַל הָאֶרֶץ וְעַל

- זוהי ארץ החיים. ועל המזון
- זהו חסד. הרי כלולים זה בזה
בדבקות אחת.

התפשטות הטוב היא הודאה
שנקראת חס"ד, ועל זה הוא
אומר נודה לך על כף ועל כף
נסים ואותות שנעשו מצד
הטוב. ואם תאמר, והרי כתוב
נעמות בימיך נצח, זהו מצד
הימין - לא כף, אלא כל אחד
ואחד מראה על אותו מקום
שיצא ממנו.

ואם תאמר, נצח בימין - הרי
כתוב נעמות, וכתוב (שמואל-ב כג)
ונעים זמרות ישראל, (בימין נצח)
וזה שמאל, וכל שמאל נכלל
בסוד הימין. אבל הודאה, מודה
על הימין, להראות שהרי ממנו
יצא, וזו התפשטות הטוב
שהתפשט בארץ החיים.

מה הטעם אין כאן שמאל?
משום שאין לו חלק לצד האחר
במזונם של ישראל. ואם
מתעורר שמאל, יתעורר עמו
הצד האחר, והרי הוא מכר
בכורתו וחלקו ליצקב אבינו.
והרינו נותנים לו חלקו לאותו
מקטרג בזהמה של מים
אחרונים, ואם אין זהמה, הרי
חלקו באותו מאכל שקרבנו בו
ידיים.

ולכן אין לו חלק עמנו. והואיל
ואין לו חלק עמנו, שהרי נטל
חלקו, אין לנו להעיר השמאל
כלל, שלא יתעורר המקטרג
לטל שני חלקים, אחד למטה
ואחד למעלה, כמו בכור. שהרי
מכר את בכורתו ליצקב אבינו
- חלקו למטה, ואין לו למעלה
כלום. ישראל נוטלים למעלה,
ועשו נטל למטה, ועל זה לא
יקרב השמאל כלל בכרפת
המזון.

המזון, הא דדבקותא כחדא בחסד, על הארץ
דא איהי ארץ החיים. ועל המזון דא איהו
חסד, הא כלילו דא בדא בדבקותא חדא.

אתפשטותא דטוב איהו הודאה דאקרי
חס"ד, ועל דא איהו אומר,
נודה לך, על כף ועל כף נסין ואותין דאתעבידו
מסטרא דטוב. ואי תימא והא פתיב (תהלים טז)
נעמות בימיך, נצח, הא איהו מסטרא דימין.
לאו הכי, אלא כל חד וחד אחזי על ההוא אתר
דנפיק מניה.

ואי תימא נצח בימין, הא כתיב נעמות, וכתיב
(שמואל ב כג) ונעים זמירות ישראל, (ד"א בימין נצח)
ודא שמאלא. (דף קס"ט ע"א) וכל שמאלא אתכליל
ברזא דימינא. אבל הודאה אודי על ימינא,
לאחזאה דהא מניה נפקא, ודא פשיטו דטוב,
דאתפשט בארץ החיים.

מאי טעמא לית הכא שמאלא, בגין דלית
חולקא לסטרא אחרא במזונא דישראל.
ואי אתער שמאלא, סטרא אחרא יתער עמיה,
והא איהו זבין בכרותיה וחולקיה ליצקב
אבונא. והא אנן יהיבנא ליה חולקיה, לההוא
מקטרגא בזיהמא דמיין בתראין, ואי לית
זוהמא, הא חולקא דההוא מיכלא, דקריבו
ביה ידין.

ועל דא לית ליה חולקא בהדן. והואיל ולית
ליה חולקא בהדן, דהא נטל חולקיה, לית
לן לאתערא שמאלא כלל. דלא יתער מקטרגא
ויטול תרין חולקין, חד לתתא, וחד לעילא,
בככור. דהא זבין בכרותיה ליצקב אבונא.
חולקיה איהו לתתא, ולית ליה לעילא כלום.
ישראל נטלי לעילא, ועשו נטיל לתתא, ועל
דא לא יתקרב שמאלא כלל, בכרפת מזונא.

בין שמתברכת האי ארץ החיים הזו מצד הימין ומקבלת מזון, אזי מבקשים רחמים על הכל. רחם ה' אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך וגו'. שהרי מאתו מזון וספוק של ארץ החיים נזכה בה אנחנו ובית המקדש, שיבנה בית המקדש למטה באותם רחמים.

ובשבת, פשהדין לא נמצא להיות נצח והוד כלל החסדים, אומר רצה והחליצנו, להיות שניהם, (ישעיה נד) חסדי דוד הנאמנים, ועל זה אל תהי צרה ויגון וכו', שהרי רצה ומודים הם חסדי דוד, ושנים שלום שאמרנו בתפלה בברכת עושה שלום במרומי הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו.

הטוב והמטיב, שהכל בא מצד הימין ולא מצד השמאל כלום. מי שמברך ברכת המזון, הוא נוטל ברכות בראשונה מכלם, ומתברך בכלל של ברכת המזון, ועל זה יש לו ארץ חיים. מי שנוטל כוס של ברכה ומברך עליו, פתוב (תהלים קטז) כוס ישועות אשא. מי הישועות? זה הימין, שהוא מושיע מכל המקטרגים של העולם, שפתוב (הושיעה לו ימינו) ותושע לו ימינו, וכתוב (תהלים ס) הושיעה ימינך וענני.

בין כף האיר היום, קמו כלם ונשקוהו. אמר רבי יוסי, ודאי יום משתה הוא היום הזה, ולא נצא מכאן עד שיעשה משתה לכל העיר. זהו משתה שהקדוש ברוך הוא רוצה בו. לקחו את אשתו וברכו אותה בכמה ברכות. עשו שאביה יתקן בית אחר לשמחה, כנסו את כל אנשי העיר לאותה שמחה, וקראו לה פלה, ושמו עמם כל אותו היום, והוא שמח עמם בדברי תורה.

בין דמתברכא האי ארץ החיים מסטרא דימינא, ומקבל מזונא, פדין בעינן רחמין על פלא. רחם יי' אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך וגו', דהא מההוא מזונא וספוקא דארץ החיים, נזכי בה אנו ובי מקדשא. דיתבני בי מקדשא לתתא באינון רחמים.

ובשבת דלא אשתכח דינא, למיהוי נצח והוד כלל חסדים, אומר רצה והחליצנו למיהוי תרוייהו, (ישעיה נה) חסדי דוד הנאמנים, ועל דא אל תהי צרה ויגון וכו', דהא רצה ומודים, אינון חסדי דוד, ושנים שלום דקאמרן בצלותא, בברכת עושה שלום במרומי הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו.

הטוב והמטיב, דכלא אתי מסטרא דימינא, ולא מסטר שמאלא כלום. מאן דמברך ברכת מזונא, איהו נטיל ברכאן בקדמיתא מבלהו, ואתברך בכלל ברכת מזונא, ועל דא אית ליה ארפא דחייין. מאן דנטיל כוס של ברכה, וקא מברך עליה, פתיב (תהלים קטז) כוס ישועות אשא. מאן ישועות דא ימינא, דאיהו מושיע מכל מקטרגין דעלמא, דכתיב (ג"א הושיעה לו ימינו) ותושע לו ימינו, וכתוב (תהלים ס) הושיעה ימינך וענני.

אדחכי הוה נהיר יממא, קמו כלהו ונשקוהו. אמר רבי יוסי, ודאי הלולא איהו יומא דא, ולא ניפוק מהכא, עד דיתעביד הלולא בכל אנשי מתא, דא הוא הלולא דקודשא בריך הוא אתרעי ביה. נטלו לה לאנתתיה, ובריכו לה בכמה ברכאן, עבדו דאבוה יתקן ביתא אחרא לחדוה, פנישו כל אנשי מתא לההיא חדותא, וקראו לה פלה. וחדו עמהון כל ההוא יומא, ואיהו חדי עמהון במלי דאורייתא.

פְּתַח אִיהוּ עַל פְּתוּרָא וְאָמַר, וְעֵשִׂית אֶת הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שְׁטִים עֲמֻדִים, וְכַתּוּב שֵׁם (ישעיהו) שְׂרָפִים עֲמֻדִים. מֵה לְהֵלֵן שְׂרָפִים, אֲף כִּאֵן גַּם שְׂרָפִים. אֲלוּ הַקְּרָשִׁים עֲמֻדִים בְּתַקּוּנֵי כֹּלָה וְסוּבְבֵי סְבִיב הַחֲפָה, לְהַשְׁרוֹת בְּאוֹתָהּ חֲפָה רוּחַ עֲלִיּוֹנָה (סוד עֲלִיּוֹן). כְּמוֹ כֵּן הַפְּלָה לְמִטָּה צְרִיף לְתַקֵּן חֲפָה לְכַסּוֹתָהּ בְּתַקּוּנֵי יָפִי לְכַבּוֹד כֹּלָה אַחֲרֵת שְׂבָאָה לְשֵׁרוֹת שֵׁם בְּשִׁמְחָה לְכֹלָה הַתַּחְתּוֹנָה.

וּמִשּׁוֹם כְּבוֹד אוֹתָהּ הַפְּלָה הָעֲלִיּוֹנָה צְרִיף לְעֲשׂוֹת כְּסוּי שֶׁל יָפִי בְּכֹל תַּקּוּנֵי יָפִי, לְזַמֵּן אֶת הַפְּלָה הָעֲלִיּוֹנָה לְאוֹתָהּ שְׂמֵחָה. כְּמוֹ זֶה בְּכֹל מִילָה שֶׁל הַבְּרִית לְמִטָּה צְרִיף לְתַקֵּן כְּסֵא אַחַר בִּיפֵי לְבַעַל הַקְּנָאָה שֶׁל אוֹת הַבְּרִית שְׂבָא לְשֵׁם. אֲף כִּאֵן בְּכֹל חֲפָה צְרִיף תַּקּוּנֵי יָפִי לְכַסּוֹת אֶת הַחֲפָה לְכַבּוֹד הַפְּלָה סִתָּם.

שְׁהָרִי זוֹ כְּמוֹ שֶׁזוֹ עֲמֻדָת. זוֹ עוֹלָה בְּשֶׁבַע בְּרָכוֹת, וְזוֹ עוֹלָה בְּשֶׁבַע בְּרָכוֹת. וְכִשְׁעוֹלָה בְּשֶׁבַע בְּרָכוֹת, אֲזִי נִקְרָאת כֹּלָה. וְלִכֵּן אֲסוּר לְשַׁמֵּשׁ בָּהּ עַד שֶׁנִּכְלָלַת בְּאוֹתָן שְׁבַע בְּרָכוֹת כְּמוֹ שֶׁלְמַעֲלָה.

אוֹתָן שְׁבַע בְּרָכוֹת יוֹרֶשֶׁת הַפְּלָה מְרוּחַ (מסוד) עֲלִיּוֹנָה, מְקוּם שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת שׁוֹפְעוֹת מִשֵּׁם. שֵׁשׁ בְּרָכוֹת הֵן שֶׁהַפְּלָה מִתְבְּרַכֵּת מֵהֵן, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ שֶׁהֵן שְׁבַע? אֵלֹא הַשְּׁבִיעִיּוֹת הֵיא שְׂמֵקִימַת אֶת כָּלֵן. רַב הַבְּרָכוֹת עַל הַיֵּין לְמָה? אֵלֹא שֶׁהוּא הַצֵּד שֶׁמְשַׁמַּח אֶת הַכֵּל עַל אוֹתוֹ יֵין שֶׁמְשַׁמֵּר בְּעַנְבוֹי תְּמִיד. וּמִשּׁוֹם כִּף הַבְּרָכָה הִרְאֵנוּהָ שֶׁל אוֹתָן הַשְּׁבַע הֵיא סוּד שֶׁל הַיֵּין, יֵין עוֹשֶׂה פְּרִי (שְׂמֵחָה) בֵּין לְמַעֲלָה בֵּין לְמִטָּה. גִּפְּן נוֹטֶלֶת הַפְּלָה,

פְּתַח אִיהוּ עַל פְּתוּרָא וְאָמַר, (שְׁמוֹת כו) וְעֵשִׂית אֶת הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שְׁטִים עֲמֻדִים.

פְּתִיב הֵכָא עֲמֻדִים. וּכְתִיב הָתָם (ישעיהו) שְׂרָפִים עֲמֻדִים. מֵה לְהֵלֵן שְׂרָפִים, אוֹף הֵכָא נְמִי שְׂרָפִים. אֲלִין קְרָשִׁים קִימָן בְּתַקּוּנֵי דְכֹלָה, וְסִתְרָן סִתְרָנָא דְחוּפָה, לְמִשְׁרֵי בַּהֵיא חוּפָה רוּחַ עֲלָאָה, (נ"א רוא עלאה) כְּגוֹנוּנָא דָּא כֹּלָה לְתַתָּא, אֲצִטְרִיף לְתַקְנָא חוּפָה לְחוּפָאָה בְּתַקִּינוּ שְׁפִירו, לִיקְרָא דְכֹלָה אַחְרָא, דְּאִתֵּיא לְמִשְׁרֵי תַמָּן בְּחֻדוּהָ, לְכֹלָה תַתָּאָה.

וּבְגִין יִקְרָא דִּהֵיא כֹּלָה עֲלָאָה, אֲצִטְרִיף לְמַעַבְד חוּפָאָה דְשְׁפִירו, בְּכֹל תַּקּוּנֵי דְשְׁפִירו, לְזַמְנָא לְכֹלָה עֲלָאָה, לְהֵיא חֻדוּהָ. כְּגוֹנוּנָא דָּא בְּכֹל גְזִירוֹ דְבְרִית לְתַתָּא, אֲצִטְרִיף לְאִתְקַנָּא כְּסֵא אַחְרָא בְשְׁפִירו, לְמֵאֲרֵי קְנָאָה דְבְרִית קִימָא דְאִתֵּי תַמָּן. אוֹף הֵכָא בְּכֹל חוּפָה, אֲצִטְרִיף תַּקּוּנֵי שְׁפִירו, לְחוּפָאָה לְחוּפָה לִיקְרָא דְכֹלָה סִתָּם.

דִּהָא דָּא, כְּגוֹנוּנָא דְדָא קִימָא. דָּא סִלְקָא בְּשֶׁבַע בְּרָכָאן, וְדָא סִלְקָא בְּשֶׁבַע בְּרָכָאן. וְכַד סִלְקָא בְּשֶׁבַע בְּרָכָאן כְּדִין אִקְרִי כֹלָה. וְעַל דָּא אֲסִיר לְשַׁמְשָׂא בָּהּ עַד דְּאִתְפְּלִילַת בְּאִינוּן שְׁבַע בְּרָכָאן, כְּגוֹנוּנָא עֲלָאָה.

אִינוּן שְׁבַע בְּרָכָאן, יִרְתָּא כֹּלָה, מְרוּחָא (נ"א מְרוּחָא) עֲלָאָה, (דף קס"ט ע"ב) אֲתֵר דְכֹל בְּרָכָאן נְגִידִין מִתַּמָּן. שִׁית בְּרָכָאן אִינוּן דְכֹלָה אִתְבְּרַכָּא מִנְיֵיהוּ, וְאִתְ אֲמַרְתָּ דְאִינוּן שְׁבַע. אֵלֹא שְׁבִיעָאָה אִיהוּ דְקָא מְקִיִּים כֹּלָה.

רוּבָא דְבְרַפְאָן עַל הַיֵּין אֲמַאי. אֵלֹא דְאִיהוּ סִטְרָא דְחֵדִי לְכֹלָה, עַל הַהוּא יֵין דְּאִתְנַטִּיר בְּעַנְבוֹי תְּדִיר. וּבְגִין כִּף הַבְּרָכָה קְדַמָּאָה דְאִינוּן שְׁבַע, אִיהוּ רְזָא דְיֵין, יֵין עֲבִיד

פְּרִי (כ"א חידו) בֵּין לְעִילָא בֵּין

ומוציאה פרי לעולם, והתעוררות של שמחה היא משמאל, שפתיב (שיר ב) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. ואותו עץ חיים עושה פרות ונצנים (באותה גפן) בהתעוררות הזו, וזוהי הברכה הראשונה של הכל. (בורא פרי הגפן). השניה, שהכל ברא לכבודו, הסוד של הברית הקדושה, שמחת החבור, שנוטל את כל הברכות מסוד הימין לעשות פרות באותה גפן, שהרי בראשונה אותו פרי (שמחה) יורד מלמעלה דרך האיברים, ושופע לברית הקדושה להשפיע באותה הגפן, וזה מצד הימין, שהרי אין פרי נמצא אלא בימין. השמאל מתעורר והימין עושה. אחר כך נכלל השמאל בימין והימין בשמאל להיות סוד של אדם, ולכן השלישית היא יוצר האדם. ועל זה יעקב, שהוא עמוד האמצעי, דמותו של אדם הוא היה.

הרביעית היא עמוד אחד של ירך ימין. החמישית - שוש תשיש ותגל עקרת הבית בשמחה בקבוץ וכנוס בניה מארבעת צדדי העולם, וזה סוד של ירך אחרת שמתחברת בדרך שמאל ללכת ולכנס את כל הצדדים, וכנוס הבנים, ואהבה להכניסם בין הברכים.

ובאותם השנים שהנביאים שורים בתוכם, שמחת עקרת הבית. מה הטעם? משום שהרי שתי ערבות לא עושות נצנים ופרות, וכנוס הבנים אליהם הם פרות ונצנים שלהם, ולא מעירים פנוס של בניה אליה, רק בנביאים.

ברכה ששית - שמח תשמח רעים האהובים, מקום של רצון ושמחה ואחנה נמצאים, העמוד

לתת. גפן נטיל כלא, ואפיק איבא לעלמא, ואתערו דחדוה שמאלא איהו, דכתיב, (שיר השירים ב) שמאלו תחת לראשי ולבתי וימינו תחבקני. והוא אילנא דחיי עביד פירין ואיבין (כ"א ביהוא גפן) באתערותא דא, ודא איהי ברכה קדמאה דכלא. (בורא פרי הגפן).

התנינא שהכל ברא לכבודו, רזא דברית קדישא, חדוה דחבורא, דנטיל כל ברקאן מרזא דימינא, למעפד איבין ביהוא גפן, דהא בקדמיתא ההוא פרי (נ"א חידו) נחית מלעילא, ארז שייפין, ונגיד לברית קדישא, לנגדא ליה ביהוא גפן, ודא מסטרא דימינא, דהא לית איבא משתכחא אלא בימינא. שמאלא אתער וימינא עביד.

לבתר פליל שמאלא בימינא, וימינא בשמאלא, למיהוי רזא דאדם. ובגין כך תליתאה איהו יוצר האדם. ועל דא יעקב, דאיהו עמודא דאמצעיתא, דיוקנא דאדם הוה.

רביעאה, איהו עמודא חדא, דירפא ימינא. חמישאה, שוש תשיש ותגל עקרה דביתא, בחדוה בקבוץ וכנישו דבנהא, מארבע סטרי עלמא, ודא רזא דירפא אחרא, דאתחבר בירכא שמאלא, למיזל ולמיכנש לכל סטריין, וכנישו דבנין, ורחימו, למיעל לון בין ברפין.

ובאינון תריין, דנביאים שריין בגווייהו, חדוה דעקרא דביתא. מאי טעמא. בגין דהא שתי ערבות, לא עבדין איבא ופירין, וכנישו דבנין לגבייהו, אינון פירין ואיבין דלהון, ולא אתערו כנישו דבנהא לגבהא, פר בנביאים.

שתיתאה שמח תשמח רעים האהובים, אתר

של כל העולם שְׁנִקְרָא צְדִיק, וְצְדִיק וְצַדִּיק הֵם רַעִים וְאַהֲבִים שְׁלֵא זֵזִים זֶה מִזֶּה. עַד כַּאֲן שֵׁשׁ בְּרִכּוֹת שֶׁכֵּלָה מִתְּבַרְכֶת מֵהֵן.

הַבְּרִכָּה הַשְּׁבִיעִית מְקַיֶמֶת הַכֹּל, וּמַהֲשִׁבִיעִית הִזּוּ הַכֹּל מִתְּבַרְכִים וְדַאי, כֹּלֵל שֶׁל עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, מִשּׁוּם שֶׁזֶּה כּוֹלֵלֶת מַעֲלָה וּמִטָּה, וְלִכֵּן כְּלוּלִים בְּזוֹ עֲשָׂרָה מִיְנֵי שְׁמֻחָה: שְׁשׁוֹן, שְׁמֻחָה, חֲתָן, (וְכֵלָה, גִּילָה, דִּיצָה, אֲהֶבָה, וְאַחֲוָה, שְׁלוֹם) וְכֵלָה, אֲהֶבָה, אֲחֻוָה, גִּילָה, רִנָּה, דִּיצָה, חֲדוּה, שְׁלוֹם וְרַעוּת. לְהִיּוֹת הַכֵּלָה שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם זְכוּ לְמִטָּה כְּמוֹ שֶׁלְמַעֲלָה, עֲלֵיהֶם פְּתוּב (שְׁמוּאֵל א-ב ז) וְכִי כַעֲמֹךְ כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. שְׁמַחוּ כֹלֵם כֹּל אוֹתוֹ יוֹם בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְכֹל בְּנֵי הָעִיר עֲשׂוּ אוֹתוֹ רֹאשׁ עֲלֵיהֶם. לְיוֹם אַחֵר קָמוּ רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי חֲזִיָא, וּבִרְכוּ אוֹתָם וְהִלְכוּ לְדַרְפָּם.

בְּשֶׁהֲגִיעוּ לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, הָרִים עֵינָיו וְרָאָה אוֹתָם. אָמַר, מִסְתַּפֵּל הֵייתִי בְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה, וְרָאִיתִי אֶתְכֶם שְׁנֵי יָמִים וְלִילָה שְׁהֵייתֶם בְּמִשְׁכְּנוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נֶעַר מְטַטְרוֹן, וְאוֹתוֹ נֶעַר הִזָּה מְלַמֵּד אֶתְכֶם סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים בְּשִׁמְחַת הַתּוֹרָה. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְכֶם בְּנֵי!

סָדְרוּ כֹלֵם אֶת הַדְּבָרִים לְפָנָיו, וְסָחוּ לוֹ אֶת הַמַּעֲשֶׂה. אָמַר לָהֶם, אֲשֶׁרֵיכֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקִי, שְׁהִרְיֵנִי נִזְכָּר יוֹם אֶחָד שֶׁהִזָּה הוֹלֵךְ עִמִּי בְּדֶרֶךְ רַב סִפְרָא אָבִיו, וּבִרְכַתִּי אוֹתוֹ כִּאֲשֶׁר נִפְרַד מִמֶּנִּי שִׁיְהִיָה לוֹ בֵּן אֲרִיָה בַתּוֹרָה, וְלֹא בִרְכַתִּי אוֹתוֹ שֶׁהוּא יִזְכָּה בּוֹ. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְכֶם בְּנֵי, עֲלֵיכֶם פְּתוּב (יִשְׁעִיָה נד) וְכֹל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה'.

דָּבַר אַחֵר וְכֹל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה' - וְכִי כֹל הַבָּנִים שֶׁהֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל,

דִּרְעוּתָא וְחֲדוּה וְאַחֲוָה אֲשֶׁתְּכַח, עֲמוּדָא דְכָל עֲלָמָא דְאֶקְרִי צְדִיק, וְצְדִיק וְצַדִּיק רַעִים וְאַהֲבִים אֵינּוּן, דְּלֹא אֲתַעֲדוּן דָּא מִן דָּא. עַד הָכָא שִׁית בְּרַכָּאן, דְּכֵלָה אֲתַבְּרַכַת מִנִּיְהוּ.

שְׁבִיעֵאָה אִיהוּ מְקַיִים כְּלָא, וּמַהֲאִי שְׁבִיעֵאָה מִתְּבַרְכָאן כְּלָא וְדַאי, כֹּלֵל דְּעֶשֶׂר אֲמִירָן, בְּגִין דְּדָא, כֹּלֵל עֵילָא וְתַתָּא. וְעַל דָּא כֹּלֵל בְּהֲאִי, י' זֵינֵי דְחֲדוּה, שְׁשׁוֹן, שְׁמֻחָה, חֲתָן, (ס"א וְכֵלָה, גִּילָה, דִּיצָה, אֲהֶבָה, וְאַחֲוָה, שְׁלוֹם) וְכֵלָה, אֲהֶבָה, אֲחֻוָה, גִּילָה, רִנָּה דִּיצָה, חֲדוּה, שְׁלוֹם וְרַעוּת, לְמַהֲוֵי כֵלָה שְׁלִימוֹ דְכֵלָא.

זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוּן זְכוּ לְתַתָּא, כְּגוֹוֹנָא דְלַעֲיָלָא. עֲלֵייהוּ כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב ז) וְכִי כַעֲמֹךְ כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. חֲדוּ כֵלָהוּ כֹל הַהוּא יוֹמָא בְּמַלִּין דְּאוֹרִייתָא, וְכֹל בְּנֵי מְתָא עֲבָדוּ לֵיהּ רִישָׁא עֲלֵייהוּ. לְיוֹמָא אַחְרָא, קָמוּ רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי חֲזִיָא וּבִרְכוּ לוֹן, וְאַזְלוּ לְאַרְחֵייהוּ.

בַּד מָטוּ לְגַבְיָה דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, זְקַף עֵינָיו וְחָמָא לוֹן. אָמַר לוֹן מִסְתַּפֵּל הוֹינָא בְכוּ יוֹמָא דָּא, וְחָמִינָא לְכוּ תִרִין יוֹמִין וְחַד לִילָא, דְהֵוִיתוּן לְגַבֵּי מִשְׁפָּנָא דְהֵוִא נֶעַר מְטַטְרוֹן, וְהֵוִא נֶעַר הָזֶה אוֹלִיף לְכוּ רְזִין עֲלָאִין בְּחֲדוּה דְאוֹרִייתָא, זְכָאָה חוֹלְקוֹן בְּנֵי.

סָדְרוּ מַלִּין כֵּלָהוּ קָמִיָה, וְסָחוּ לֵיהּ עוֹבְדָא, אָמַר לוֹן זְכָאִין אֲתוּן, וְזְכָאָה חוֹלְקִי, דְהֵא אֲדַפְרָנָא יוֹמָא חַד דְהֵוָה אָזִיל עִמִּי בְּאַרְחָא רַב סִפְרָא אָבִוי, וּבְרִיכִית לֵיהּ פַּד אֲתַפְרֵשׁ מִנִּי, דִּיהֵא לֵיהּ בַּר אֲרִיאָ בְאוֹרִייתָא, וְלֹא בְרִיכִית לֵיהּ דְאִיהוּ יִזְכִּי בֵיהּ. זְכָאָה חוֹלְקִיכוֹן בְּנֵי, עֲלֵיכוּ פְתִיב (יִשְׁעִיָה נד) וְכֹל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יי'.

דָּבַר אַחֵר וְכֹל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יי'. וְכִי כֹל בְּנֵיךָ דְאֵינּוּן דְיִשְׂרָאֵל, כֵּלָהוּ אוֹלִיף

את כלם מלמד הקדוש ברוך הוא תורה? בן. שהרי בשעה שאותם תינוקות לומדים תורה, השכינה באה ונותנת להם פת וחזק ללמד תורה. שאלמלא סיועו של הקדוש ברוך הוא, אין אותם התינוקות יכולים לסבל.

רבי שמעון היה מצוי יום אחד ליד הפתח של לוד, ורבי חייא עמו. פגש בו תינוק אחד. אמר רבי שמעון, ודאי שהקדוש ברוך הוא מתרצה (יעורר) בעולם עכשו לזימים מצטים גלגול גדול למלכי הארץ אלה באלה. ודאי שבעוד שהם מציקים אלה לאלה, ישראל יהיו בתוך רוחה.

אמר אותו תינוק, והרי ביום זה התחילה התעוררות זו, שהרי ביום זה דמים רבים נשפכים בעולם. אמר לו רבי חייא, מנין לו לזה התינוק? אמר רבי שמעון, לפעמים נבואה נופלת בפי התינוקות ומתנבאים יותר מאחד הנביאים.

אמר אותו תינוק, וכי תמיהה היא שתהיה לתינוקות נבואה?! והרי הוא פסוק שלם. מנין לנו? שכתוב וכל בניך למודי ה'. הם ודאי למודי ה', ונבואה יוצאת מהם, מה שאין כן לכל העולם, אלא לישראל לבדם, שכתוב בהם וכל בניך למודי ה', ומשום כך יוצאת מהם נבואה. בא רבי שמעון ונשקו. אמר, מימי לא שמעתי את זה, רק עכשו.

זו מצות הקדוש ברוך הוא למשה, ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עמדים. (הבל כדגמא העליונה) (פתח רבי יצחק) וכתוב (ישעיהו) שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים וגו'. מעשה המשכן באותם קרשים כמו אותם השרפים, (במקום זה) אלה עומדים ואלה עומדים.

לון קדשא בריך הוא אורייתא. אין. דהא בשעתא דאינון ינוקי לעאן באורייתא, שכינתא אתיא ויהיב לון חילא ותקפא למלעי באורייתא, דאלמלא סיועא דקודשא בריך הוא, לא יכלין אינון ינוקי למסבל.

רבי שמעון הוה שכיח יומא חד גבי פתחא דלוד, ורבי חייא בהדיה, פגע ביה חד ינוקא, אמר רבי שמעון ודאי דקודשא בריך הוא אתרעי (נ"א אתער) בעלמא השתא ליומין זעירין, גלגולא רבא למלכי ארעא אלין באלין. (דף ק"ע ע"א) ודאי בעוד דאינון מקטרגין אלין על אלין, ישראל יהון גו רווחא.

אמר ההוא ינוקא, והא ביומא דא שארי אתערותא דא, דהא בהאי יומא דמין סגיאין אושדין בעלמא. אמר ליה רבי חייא, מנא ליה להאי ינוקא. אמר רבי שמעון, לזמנין נבואה נפיל בפום ינוקן, ומתנבאי יתיר מחד נביאה.

אמר ההוא ינוקא, וכי תוהא איהו בינוקי למיהוי לון נבואה, והא קרא שלים איהו. מנלן. דכתיב וכל בניך למודי יי'. אינון ודאי למודי יי', ונבואה מנהון נפקא, מה דלית הכי לכל עלמא, אלא לישראל בלחודוי, דכתיב בהו וכל בניך למודי יי', ובגיגי כן מנהון נפקא נבואה. אתא רבי שמעון ונשקיה אמר מיומאי לא שמענא דא, בר השתא.

דא פקודא דקודשא בריך הוא למשה: (שמות כו) ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים. (בלא כגוונא עלאה) (ד"א ל"ג פתח רבי יצחק) וכתוב (ישעיהו) שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים וגו', עובדא דמשכנא באינון קרשים, כגוונא דאינון שרפים, (בהאי אתר) אלין עומדים, ואלין עומדים.

וְאִם תֹּאמַר, וְהָרִי כָּל חִילוֹת
הַשָּׁמַיִם כָּלֵם עוֹמְדִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וְנִתְּתִי לָךְ מֵהַלְכִים בֵּין
הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה, וְכָתוּב וְכָל צְבֹא
הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים עָלָיו וְגו', שֶׁהָרִי
כָּל הַמַּחְנוֹת הַעֲלִיּוֹנִים אֵין לָהֶם
כְּרַעִים, וְכָלֵם עוֹמְדִים בְּקִימָה?
אֵלֶּה וְדָאֵי כָּלֵם עוֹמְדִים,
וְלִפְעָמִים אֵלֶּה נִקְרָאִים שְׂרָפִים,
וְלִפְעָמִים עוֹלִים בְּשֵׁם אַחֵר, אֲבָל
אֵלֶּה כָּלֵם עוֹמְדִים בְּשֵׁם אַחֵד.

וּפְסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ, (רבי יצחק פתח)
כְּתוּב (תהלים כג) מְזֻמּוֹר לְדָוִד ה' רֵעִי
לֹא אַחְסֵר. הָרִי נִתְּבָאָר, מַה בֵּין
מְזֻמּוֹר לְדָוִד וּבֵין לְדָוִד מְזֻמּוֹר?
וְכֵאֵן שְׂכִינָה קְדָמָה וּבִאָּה וְשָׂרְתָה
עָלָיו בְּרֵאשׁוֹנָה. ה' רֵעִי, וְכִי לָמָּה
שְׂכִינָה קְדָמָה לְכֵאֵן, וְהָרִי דָוִד
צָרִיף לְהַקְדִּים (לעורר) בְּרֵאשׁוֹנָה,
הוֹאִיל וּמִבְּקֵשׁ מְזוֹנוֹ מֵעַם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּף הוּא ?

אֲרָא וְדָאֵי שְׂכִינָה קְדָמָה וּבִאָּה
וְשָׂרְתָה עָלָיו וְהַעֲדִיָּה אוֹתוֹ לְשִׁבְחָה
לְמַלְךָ אֵת הַשִּׁבְחָה הַזֶּה וּלְבִקְשׁ
מְזוֹנוֹת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי כִּף
צָרִיף עַל דְּבַר שֵׁל מְזוֹן שֶׁהִיא
רוּצָה וְהַרְצוֹן שְׁלָה, שֶׁכָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם יִבְקָשׁוּ מְזוֹנוֹת. מִשׁוּם
שֶׁכָּפֵאֲשֶׁר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא רוּצָה
לְהוֹרִיד מְזוֹנוֹת לְעוֹלָם, הִיא
נוֹטֶלֶת בְּרֵאשׁוֹנָה, וְעָלֶיהָ יוֹרְדִים
מְזוֹנוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת. וּמִשׁוּם כִּף
הִיא הַקְּדִימָה לְדַבֵּר זֶה שֵׁל
מְזוֹנוֹת, וְשָׂרְתָה עַל דָּוִד.

ה' רֵעִי - ה' הַרוּעָה שְׁלִי. כְּרוּעָה
הַזֶּה שֶׁמִּנְהִיג צֵאנוּ בְּמִקּוֹם שֵׁל
דְּשָׁאִים וְעֹשִׁבִים שֶׁלֹּא חִסְרוּ דְּבַר,
אִף כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא הוּא
הַרוּעָה שְׁלִי לְזוֹן אוֹתִי בְּכָל מָה
שֶׁאֵינִי צָרִיף. דְּבַר אַחֵר ה' רֵעִי -
שְׁנִינוּ שֶׁקְּשִׁים מְזוֹנוֹת שֵׁל אָדָם
לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא כְּמוֹ
קְרִיעַת יַם סוּף. כֵּאֵן הֵם שְׁנֵי גִּוְנִים,
וּשְׁנֵיהֶם בְּדֶרֶךְ אֶמֶת.

וְאִי תִימָא, וְהָא כָּל חִיָּלֵי שְׁמִיָּא אֵינּוֹן עוֹמְדִים
כְּלָהוּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (זכריה ג) וְנִתְּתִי לָךְ
מֵהַלְכִים בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה, וְכִתִּיב (מלכים א כב)
וְכָל צְבֹא הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים עָלָיו וְגו', דְּהָא כְּלָהוּ
מִשְׂרַיִן עֲלָאִין לִית לָהּ קְפִיצִין, וְכְּלָהוּ קִיָּמִי
בְּקִימָה. אֵלֶּה וְדָאֵי כְּלָהוּ קִיָּמִין, וְלִזְמַנִּין אֵלִין
אֶקְרוּן שְׂרָפִים, וְלִזְמַנִּין סְלָקִין בְּשִׁמָּא אַחְרָא,
אֲבָל אֵלִין כְּלָהוּ בְּחַד שְׁמָא קִיָּמִי.

וְהָאִי קְרָא אוּקְמוּהָ, (נ"א רבי יצחק פתח) כְּתִיב (תהלים
כג) מְזֻמּוֹר לְדָוִד יְי' רֵעִי לֹא אַחְסֵר. הָא
אַתְמַר, מַה בֵּין מְזֻמּוֹר לְדָוִד, וּבֵין לְדָוִד
מְזֻמּוֹר. וְהֵכָא, שְׂכִינְתָּא קְדָמָה וְאַתְיָא, וְשָׂרְתָת
עָלֶיהָ בְּקְדָמִיתָא. יְי' רֵעִי, וְכִי אֲמַאי שְׂכִינְתָּא
קְדָמָה הֵכָא, וְהָא דוֹד אֲצִטְרִיף לְאַקְדָּמָא (ס"א
לאחרא) אֵיהוּ בְּקְדָמִיתָא, הוֹאִיל וּבְעֵי מְזוֹנִיָּה
מֵעַם קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא.

אֲרָא, וְדָאֵי שְׂכִינְתָּא קְדָמָה וְאַתְיָא, וְשָׂרְתָת
עָלֶיהָ, וְאַתְעֵרַת לִיָּה לְשִׁבְחָה לְמַלְכָּא
שְׁבַחָה דָּא, וְלִמְבַעֵי מְזוֹנֵי מִקְמֵי מַלְכָּא, דְּהָא
הֵכִי אֲצִטְרִיף עַל מְלָה דְּמְזוֹנָא דְּבַעֵיָּא אֵיהִי
וְרַעוּתָא דִּילָהּ, דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא יִבְעוּן מְזוֹנֵי.
בְּגִין דְּכַד קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא בְּעֵי לְנַחְתָּא מְזוֹנֵי
לְעֲלָמָא, אֵיהִי נְטֹלָא בְּקְדָמִיתָא, וְעָלָה נַחְתֵּי
מְזוֹנֵי לְעֲלָמִין כְּלָהוּ. וּבְגִינֵי כִּף אֵיהִי אֶקְדִּימַת
לְמַלְכָּה דָּא דְּמְזוֹנֵי, וְשָׂרְתָת עָלֶיהָ דְּדָוִד.

יְי' רֵעִי, יְי' רֵעִיָּא דִּילִי, כְּהֵאִי רֵעִיָּא דְּמַדְבַּר
עֲאֲנָא דִּילִיָּה בְּאַתְרֵי דְּדִשְׁאִין וְעֹשְׁבִין, דְּלֹא
מַחְסֵר בֵּיהּ כָּל מַדְעָם. אוּף הֵכִי קְדָשָׁא בְּרִיף
הוּא, הוּא אֵיהוּ רֵעִיָּא דִּילִי, לְמִיזֵן לִי בְּכָל מָה
דְּאֲנָא אֲצִטְרִיף. דְּבַר אַחֵר יְי' רֵעִי, תְּגִינֵן,
דְּקָשִׁין מְזוֹנוֹתֵינוּ דְּבַר נֶשׁ קָמֵי קְדָשָׁא בְּרִיף
הוּא, כְּקִרְיעַת יַם סוּף. הֵכָא תְּרִין גִּוְנִין אֵינּוֹן,
וְתִרְוִיָּהוּ בְּאַרְחָה קְשׁוּט.

אָחַד בְּשִׁבְלֵי שָׁכַל מַעֲשֵׂיו שֶׁל
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִין וְאִמְתּוּ,
וְעַל הַדִּין וְהָאִמְתּוּ מִתְקַיֵּם כָּל
הָעוֹלָם, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם וּבְכָל זְמַן
וְזְמַן דִּן אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּדִין, אֶת
הַצְּדִיקִים וְאֶת הַרְשָׁעִים וְאֶת כָּל
בְּנֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים יא)
כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהָב. וְכִשְׁהוּא
דִּן בְּנֵי אָדָם וְרוֹאֶה בְּנֵי אָדָם כְּמָה
רְשָׁעִים וְכְמָה חַטָּאִים לְפָנָיו, אִזּוֹ
קָשָׁה בְּעֵינָיו לְתַתּוֹ לָהֶם מְזוֹן בְּכָל
זְמַן, כִּי יֵשׁ לוֹ לְזוֹן אֶת הַרְשָׁעִים
וְאֶת אוֹתָם שְׁחוֹטָאִים.

וְהוּא עוֹשֶׂה עִמָּהֶם לְפָנָיו מְשׁוֹרֵת
הַדִּין, וְזֶן וּמְפָרְגֵס אוֹתָהּ כְּפִי
הַחֶסֶד הָעֲלִיּוֹן שֶׁנֶּמְשָׁף וְנִשְׁפָּע עַל
כָּל (הַעֲמִים וּבְנֵי) בְּנֵי הָעוֹלָם, וְכוּ הוּא
זֶן וּמְפָרְגֵס אֶת הַכֹּל, אֶת הַצְּדִיקִים
וְאֶת הַחֲסִידִים וְאֶת הַרְשָׁעִים, וְאֶת
כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם, וְאֶת כָּל
הַחַיּוֹת וּבַהֲמוֹת הַשָּׂדֶה וְעוֹפוֹת
הַשָּׁמַיִם, מְקַרְנֵי רָאִמִּים וְעַד בִּיצֵי
כְּנִים, וְלֹא נִשְׁאָר בְּעוֹלָם מִי שְׂאִינוֹ
זֶן וּמְפָרְגֵס אֶת הַכֹּל, אִף עַל גֵּב
שֶׁקָּשָׁה לְפָנָיו, לְפִי מַעֲשֵׂי בְּנֵי
הָעוֹלָם, כְּקָרִיעַת יַם סוּף.

וְכִי קָרִיעַת יַם סוּף קָשָׁה לְפָנָיו,
וְהָרִי כְּתוּב (נחום א) גּוֹעַר בְּיָם
וַיִּבְשָׁהוּ, (עמוס ט) הַקָּרָא לְמִי הַיָּם
וַיִּשְׁפָּכֶם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וְהָרִי בִּינוֹן
שְׁעָלָה רְצוֹן לְפָנָיו, הַכֹּל לְפָנָיו
כְּאִין הוּא חָשׁוּב, וְאִתָּהּ אִמְרַת
שֶׁקָּרִיעַת יַם סוּף קָשָׁה לְפָנָיו? !
אֲלֵא, בְּזְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל עֲבָרוּ לַיָּם
וְרָצָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַרַע
לָהֶם אֶת יַם סוּף, כֹּא רַהֵב, אוֹתוֹ
מְמַנָּה עַל מְצָרִים, וּבִקְשׁ דִּין
מִלְּפָנָיו הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר
לְפָנָיו, רַבּוֹן הָעוֹלָם, לָמָּה אִתָּהּ
רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת דִּין עַל מְצָרִים,
וְלְקַרַע אֶת הַיָּם לְיִשְׂרָאֵל, הָרִי כָּלֶם
רְשָׁעִים לְפָנָיו, וְכָל דְּרָכָה בְּדִין

חַד בְּגִין דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל עוֹבְדוֹי בְּדִינָא
וּקְשׁוּט, וְעַל דִּינָא וּקְשׁוּט אִתְקַיֵּים כָּל
עָלְמָא. וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, וּבְכָל זְמַנָּא וְזְמַנָּא,
דִּן כָּל עָלְמָא בְּדִינָא לְצְדִיקֵי וְלְרְשִׁיעֵי וְלְכָל
בְּנֵי עָלְמָא, כְּמָה דְּאִתְ אָמַר (תהלים יא) כִּי צְדִיק יי'
צְדָקוֹת אֱהָב. וְכַד אִיהוּ דִּן בְּנֵי נְשָׂא, וְחַמֵּי בְּנֵי
נְשָׂא כְּמָה חַיִּיבִין, וְכְמָה חַטָּאִין קָמִיהּ, כְּדִין
קָשָׁה בְּעֵינָיו לְמִיָּהֵב לוֹן מְזוֹנָא בְּכָל זְמַנָּא,
בְּגִין דְּאִית לִיהּ לְמִיזֵן חַיִּיבָא, וְלֹאִינוֹן
דְּחַטָּאִין.

וְאִיהוּ עָבִיד עִמָּהוֹן לְגוּ מְשׁוֹרֵת הַדִּין, וְזֶן
וּמְפָרְגֵס לוֹן כְּפּוּם חֶסֶד עֲלָאָה,
דְּאִתְמַשָּׁף וְאִתְנַגִּיד עַל כָּל (ס"א עֲמִין וּבְנֵי) בְּנֵי
עָלְמָא, וּבִיָּה אִיהוּ זֶן וּמְפָרְגֵס לְכָלֵא, לְצְדִיקֵי
וְלְחֲסִידֵי וְלְרְשִׁיעֵי, וְלְכָל אִינוֹן בְּנֵי עָלְמָא,
וְלְכָל חִיּוֹן וּבְעִירֵי חַקְלָא, וְעוֹפֵי שְׁמַיָא, מְקַרְנֵי
רָאִמִּים עַד בִּיצֵי כְּלָמִי, וְלֹא אִשְׁתָּאָר בְּעָלְמָא,
דְּאִיהוּ לֹא זֶן וּמְפָרְגֵס לְכָלֵא, אִף עַל גֵּב דְּקָשָׁה
קָמִיהּ, לְפּוּם עוֹבְדֵי דְּבְנֵי עָלְמָא, כְּקָרִיעַת יַם
סוּף.

וְכִי קָרִיעַת יַם סוּף קָשָׁה קָמִיהּ, וְהַכְּתִיב (נחום א)
גּוֹעַר בְּיָם וַיִּבְשָׁהוּ, (עמוס ה) הַקָּרָא לְמִי הַיָּם
וַיִּשְׁפָּכֶם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וְהָא כִּיּוֹן דְּסָלִיק (דף ק"ע
ע"ב) רְעוּתָא קָמִיהּ, כְּלָא קָמִיהּ כְּאִין הוּא
חַיִּיב, וְאִתְ אִמְרַת דְּקָרִיעַת יַם סוּף קָשָׁה
קָמִיהּ.

אֲלֵא בְּזְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל אִעְבְּרוּ לְגַבֵּי יַמָּא, וּבְעָא
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמְקַרַע לוֹן יַמָּא דְּסוּף,
אִתָּא רַהֵב הָהוּא מְמַנָּא דְּעַל מְצָרִים, וּבְעָא
דִּינָא מְקָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אָמַר קָמִיהּ,
מְאִרִיָּה דְּעָלְמָא, אָמַאי אִתְ בְּעֵי לְמַעְבַּד דִּינָא
עַל מְצָרִים, וְלְמְקַרַע יַמָּא לְיִשְׂרָאֵל, הָא כְּלָהוּ
חַיִּיבִין קָמָךְ, וְכָל אִרְחָךְ בְּדִינָא וּקְשׁוּט. אֵלִין פְּלַחֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת וְאֵלִין

פְּלַחֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת וְאֵלִין

ואמת? אלה עובדי כוכבים ומזלות, ואלה עובדי כוכבים ומזלות. אלו בגלוי עריות, ואלו בגלוי עריות. אלו שופכי דמים, ואלו שופכי דמים.

באותה שעה היה קשה לפניו לעבר על דרך הדין. והרי ישראל היה נוסעים על הים, שפתוב (שמות יד) ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו. והיה קשה לפניו לעבר על הדין ולקרע להם את ים סוף, ואלמלא שהשגים הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות מצות רבונו ורצונו, בפתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר - כלם היו אובדים בים, משום שבכל אותו הלילה היה הקדוש ברוך הוא בדין על ישראל.

ששנינו, מה שפתוב ולא קרב זה אל זה כל הלילה, מלמד שבאו מלאכים עליונים לשפח באותו לילה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר להם: וכי (בני) מעשי ידי טובעים בים ואתם משפחים לפני? ! מיד - ולא קרב זה אל זה כל הלילה. מה פתוב? ויהי באשמרת הבקר. השגים הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות רצון רבונו, בפתוב וישכם אברהם בבקר. אז חזר הים, וברחו המים מלפני ישראל.

שפתוב, וישב הים לפנות בקר לאיתנו. ושנינו, לאיתנו - לתנאו, לאותו תנאי שהתנה עמו הקדוש ברוך הוא כשברא את העולם. לאיתנו, פתוב פאן לאיתנו, וכתוב שם (תהלים פט) משפיל לאיתן האזרחי, ועל זה לפנות בקר, באותו זמן שהקדים אברהם לעשות רצון רבונו אז נקרע הים, (פאן ויהם את מחנה מצרים) ולכן קשה היה לפניו קריעת ים סוף.

פלחי כוכבים ומזלות. אלין בגלוי עריות, ואלין בגלוי עריות. אלין אושדי דמין, ואלין אושדי דמין.

בהיה שענתא הוה קשה קמיה, למעבר על ארח דינא. והא ישראל הוה נטלי על ימא, דכתיב, (שמות יד) ויאמר יי' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו, והוה קשה קמיה למעבר על דינא, ולמקרע לון ימא דסוף, ואלמלא דאשגח קדשא בריהו הוא בזכות אברהם, דאקדים בצפרא למעבד פקודא דמאריה, ורעותא דיליה, פדכתיב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר, פלהו אתאבדו בימא, בגין דבכל ההוא ליליא, בדינא הוה קדשא בריהו הוא עליהו דישראל.

דתנינן, מאי דכתיב ולא קרב זה אל זה כל הלילה. מלמד דאתו מלאכי עלאי לשפחא בהווא ליליא קמי קדשא בריהו הוא, אמר לון, וכי (ס"א בני) עובדי ידי טבעין בימא, ואתון משפחן קמאי, מיד ולא קרב זה אל זה כל הלילה. מה כתיב, ויהי באשמרת הבקר, אשגח קדשא בריהו הוא בזכותא דאברהם, דאקדים בצפרא למעבד רעותיה דמאריה, פדכתיב וישכם אברהם בבקר. פדין אהדר ימא, וערקו מיין קמיהו דישראל.

דכתיב וישב הים לפנות בקר לאיתנו, ותנינן, לאיתנו: לתנאו. להווא תנאי דהתנה עמיה קדשא בריהו הוא, פד ברא עלמא, לאיתנו, פתיב הכא לאיתנו, וכתיב התם (תהלים פט) משפיל לאיתן האזרחי, ועל דא לפנות בקר, פההווא זמנא דאקדים אברהם למעבד רעותא דמאריה, פדין אתקרע ימא, (הכא ויהם את מחנה מצרים) ועל דא קשה הוה קמיה קריעת ים סוף.

כמו כן קשים הזווגים לפני הקדוש ברוך הוא כקריעת ים סוף. מה קריעת ים סוף הרג את אלה בצד הנה, וקיים את אלה בצד ההוא - אף כאן בזווגים, כתוב (תהלים סח) מוציא אסירים בפושרות, ושינונו - בכי ושיירות. ממת את זה, ונותן את אשתו לזה, ולפעמים לרשע מזדמנת אשה מעלה. אבל סודות נסתרים הם בכל, והכל הוא בדין. ומה שהעירו החברים בזה, ודאי כף הוא.

ומה שהעירו לפני ולא מלפני - לפני אותו שעומד לפני, לפניו של הקדוש ברוך הוא, ושמש לפניו. ועל כף לא אמרו שקשים הזווגים לקדוש-ברוך-הוא, וכן קשים מזונותיו של אדם לקדוש-ברוך-הוא, אלא לפני, ולזה קשים כל אלה, שהרי לא ברשותם הם עומדים. אף על גב שהוא עושה, (אבל אף על גב שהוא

עושה) ברשות אחרת הוא עושה. כתוב (ויקרא כב) ונכרתה הנפש ההיא מלפני. מה זה מלפני? אלא זה העולם הבא, שהוא שפל החיים עומדים שם. דבר אחר, זה צנור עליון, נהר שאין מימיו פוסקים לעולמים, והכל אחד. וזה שנוטל את כל העדונים של העולם הבא, ומאותם עדונים עליונים תתפלה (תנפש חזו), ממקום ששם אותו נעם ה', וזהו מלפני. ואם תאמר, אם כן, הרי פתוב (יונה א) ויקם יונה לברח תרשישה מלפני ה'. פי ידעו האנשים פי מלפני ה' הוא ברח. ושינונו, מה הטעם הלא יונה וברח? וכי מי יכול לברח מלפני הקדוש ברוך הוא?! אלא היה הלא ובורח לצאת מהארץ הקדושה, שהרי השכינה אינה שורה מחוץ לארץ ישראל, ומשום שלא תשרה עליו

בזווגא דא, קשין זווגין קמי קדשא בריך הוא כקריעת ים סוף, מה קריעת ים סוף קטיל לאלין בהאי סטרא, ומקיים לאלין בהאי סטרא, אוף הכא בזווגין, פתיב (תהלים סח) מוציא אסירים בפושרות, ותנינן בכי ושיירות, מיית האי, ויהיב אתתיה להאי, ולזמנין לחייבא מזדמנא ליה אתתא מעליא. אבל רזין סתימין אינון בכלא וכלא הוא בדינא, ומה דאתערו חבריאי בהא, ודאי הכי הוא.

ומה דאתערו לפני, ולא מלפני, לפני ההוא דקאים לפני, קמיה דקודשא בריך הוא, ושמש קמיה, ועל דא לא אמרו דקשין זווגין לקודשא בריך הוא. וכן קשין מזונותיו של אדם לקודשא בריך הוא, אלא לפני, ולהאי קשין כל הגני, דהא לאו ברשותיה קיימי, אף על גב דאיהו עביד, (ד"א ל"ג אבל אף על גב דאיהו עביד) ברשותא אחרא עביד.

כתוב (ויקרא כב) ונכרתה הנפש ההיא מלפני. מאי מלפני. אלא דא עלמא דאתי, ההוא דכל חיי קיימין תמן. דבר אחר, דא צנורא עלאה, נהר דלא פסקין מימיו לעלמין. וכלא חד, ודא איהו דנטיל כל עדונין דעלמא דאתי. ומאינון עדונין עלאין תשתצי, (האי נפש) מאתר דההוא נעם יי' תמן, ודא איהו מלפני. ואי תימא, אי הכי, הא כתיב, (יונה א) ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני יי' פי ידעו האנשים פי מלפני יי' הוא בורח, ותנינן מאי טעמא אזל יונה וברח, וכי מאן ייכול למברח מקמי קדשא בריך הוא, אלא הוה אזיל וברח לנפקא מארעא קדישא, דהא שכינתא לא שריא לבר מארעא דישראל, ובגין דלא תשרי עלוי שכינתא, הוה ברח מארעא קדישא, דהא שכינתא איהי שריא תמן, כמה דאת

אָמַר (תהלים קכח) אֶשְׁתַּף כְּגִפֶּן פּוֹרְיָה בִּירְפְתִי בִיתְךָ. גִּפֶּן פּוֹרְיָה דָא שְׂכִינְתָא, מַה שְׂכִינְתָא הָיָה סְתִימָא לְגוּ בְּבֵית קִדְשׁ הַקְּדָשִׁים, (ד' קע"א א"ע) אוּף הָכִי אֶתְתָא צְנִיעָא, לָא נִפְקָא מִתְרַעָא דְבֵיתָה לְבַר. וּבְגִינִי כִּף הָוָה בְּרַח יוֹנָה לְבַר מֵאַרְעָא קִדִּישָׁא, וְהָא הָכָא כְּתִיב מִלְפָּנֵי, וְלֹא כְּתִיב לְפָנֵי.

הַשְׂכִּינָה, הִיָּה בּוֹרַח מֵאַרְץ הַקְּדוֹשׁ, שְׁהָרֵי הַשְׂכִּינָה שׁוֹרְהָ שָׁם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים קכח) אֶשְׁתַּף כְּגִפֶּן פּוֹרְיָה בִּירְפְתִי בִיתְךָ. גִּפֶּן פּוֹרְיָה - זֶה שְׂכִינָה. מַה שְׂכִינָה הִיָּתְה נִסְתַּרְתָּ בְּתוֹךְ בֵּית קִדְשֵׁי הַקְּדָשִׁים, אַךְ כִּף אִשָּׁה צְנוּעָה לֹא יוֹצֵאת מִשְׁעַר בֵּיתָה הַחוּצָה. וּמִשׁוּם כִּף הִיָּה בּוֹרַח יוֹנָה מִחוּץ לְאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה, וְהָרֵי כָּאן כְּתוּב מִלְפָּנֵי, וְלֹא כְּתוּב לְפָנֵי.

אֲלֵא וְדָאֵי הָכִי הוּא, מִלְפָּנֵי, דְּהָא רוּחַ נְבוּאָה לָא אֶתְיָא מְגוּ שְׂכִינְתָא, אֲלֵא מִלְפָּנֵי. אֵינּוּן תְּרִין דְּרָגִין דְּנְבִיאִים, דְּקָא שְׂרִיין עַל שְׂכִינְתָא, וּמַהֲהוּא אֲתַר דְּחִיל לְמַהוּי תַּמָּן בְּאַרְעָא קִדִּישָׁא, וְעַל דָּא מִלְפָּנֵי. כִּי מִלְפָּנֵי יְיָ הוּא בּוֹרַח, וְלֹא לְפָנֵי יְיָ, דְּהָא הָוָה יַדַּע דְּנְבוּאָה לָא הָוָה אֶתִּי אֲלֵא מִלְפָּנֵי.

אֲלֵא וְדָאֵי כִּף הוּא - מִלְפָּנֵי, שְׁהָרֵי רוּחַ נְבוּאָה לֹא בָּאָה מִתּוֹךְ שְׂכִינָה אֲלֵא מִלְפָּנֵי. אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת הַנְּבִיאִים שְׁשׁוּרִים עַל הַשְׂכִּינָה, וּמֵאוֹתוֹ מְקוּם פַּחַד לְהִיּוֹת שָׁם בְּאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל זֶה מִלְפָּנֵי. כִּי מִלְפָּנֵי ה' הוּא בְּרַח, וְלֹא לְפָנֵי ה', שְׁהָרֵי הִיָּה יוֹדַע שְׁנְבוּאָה לֹא הִיָּתְה בָּאָה אֲלֵא מִלְפָּנֵי.

וּבְגִינִי כִּף קָשִׁין זְוִוּגִין, קָשִׁין מְזוֹנוֹתֵינוּ שֶׁל אָדָם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל דָּא דוֹד מִלְכָּא תְּלִי מְזוֹנוֹתֵינוּ לְעִילָא, בְּגִין דְּלְעִילָא לָא פְּסִיק לְעֵלְמִין. אֲבָל הָכָא פְּסִיק, דְּהָא לָא תְּלִיין בֵּיה מְזוֹנוֹת. לְעִילָא אֵינּוּן. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים כג) יְיָ רַעֲי לֹא אֲחֹסֶר, לָא יִפְסְקוּן מְזוֹנוֹת מְנִי לְעֵלְמִין, בְּגִין דְּהוּא נְהַר דְּנִגִיד וְנִפְיָק מֵעֵדָן לֹא פְּסִיק לְעֵלְמִין, וּבְגִין דָּא קִדְמָא שְׂכִינְתָא עַל דָּא.

וּמִשׁוּם כִּף קָשִׁים זְוִוּגִים, קָשִׁים מְזוֹנוֹתֵינוּ שֶׁל אָדָם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּן דוֹד הַמְּלַךְ תְּלָה מְזוֹנוֹתֵינוּ לְמַעְלָה, מִשׁוּם שְׁלֻמְעֵלָה לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים. אֲבָל כָּאן פּוֹסֵק, שְׁהָרֵי לֹא תְּלוּיִים בּוֹ מְזוֹנוֹת. לְמַעְלָה הֵם. וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים כג) ה' רַעֲי לֹא אֲחֹסֶר, לֹא יִפְסְקוּ מְזוֹנוֹת מִמֶּנִּי לְעוֹלָמִים, מִשׁוּם שְׁאוֹתוֹ נְהַר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדָן לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים, וּמִשׁוּם זֶה קוֹדֶמֶת שְׂכִינָה עַל זֶה.

הָא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּהָאֵי אֲתַר מְקַבְּלָא מְזוֹנָא מְלְעִילָא, כְּלָהוּ דְּמִקְדָּשֵׁי לְמֵאַרְיָהוֹן, כְּלָהוּ מִתְעַדְנִין, וּמִתְעַרְיִין, וְסִלְקִין גְּדַפִּין, כִּד אֶתְיָא שְׂכִינְתָא בְּהוּא מְזוֹנָא, בְּגִין דְּלֹא יִסְתַּכְּלוּן בָּהּ.

בֵּא וְרָאָה, בְּשַׁעֲתָא שְׁאוֹתוֹ מְקוּם מְקַבֵּל מְזוֹנוֹת מְלְמַעְלָה, כִּל הַמְּקַדָּשִׁים אֶת רְבוּבָנָם, כִּלֵּם מִתְעַדְנִים וּמִתְעוֹרְרִים וּמַעְלִים כְּנַפִּים כְּשַׁבָּאָה שְׂכִינָה עִם אוֹתוֹ מְזוֹן, כִּדִּי שְׁלֵא יִסְתַּכְּלוּ בָּהּ. וְאוֹתָן שְׁלֵשׁ מַחֲנוֹת בְּעֵלְיָה אַחַת קוֹרְאִים וְאוֹמְרִים קְדוֹשׁ. אֲלֵה קוֹרְאִים לְמַחֲנֵה שְׁנִי, וּמַעְלִים כְּנַפִּים אֲלֵה הָרֵאשׁוֹנִים וְאֲלֵה הַשְּׁנִיִּים, וְאוֹמְרִים הַשְּׁנִיִּים הִלְלוּ קְדוֹשׁ. אֲלֵה קוֹרְאִים לְמַחֲנֵה

וְאֵינּוּן תְּלַת מִשְׁרַיִין בְּסִלְקוֹ חַד, קְרָאן וְאִמְרֵי (ישעיהו ו) קְדוֹשׁ. קְרָאן אֲלִין לְמִשְׁרַיְתָא תְּנַיְנָא, וְסִלְקִין גְּדַפִּין אֲלִין קְדַמָּאי, וְאֲלִין תְּנַיְנִי, וְאִמְרֵי אֲלִין תְּנַיְנִי קְדוֹשׁ. קְרָאן אֲלִין לְמִשְׁרַיְתָא תְּלִיתָאָה, וְסִלְקִין גְּדַפִּין תְּלַת

מְשַׁרְיִין כְּחֵדָא, וְכִלְהוּ אַמְרֵי קְדוּשׁ יְיָ צְבָאוֹת
מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְעַל דָּא כִלְהוּ מְשַׁלְבֵן
דָּא בְדָא, אֵלִין עֲאֵלִין לְגוּ אֵלִין, וְאֵלִין עֲאֵלִין
לְגוּ אֵלִין, מְשַׁלְבֵן דָּא בְדָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
מְשׁוּלְבוֹת אִשָּׁה אֵל אַחֻתָּה כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכָל
קְרָשֵׁי הַמְּשָׁבֵן.

קְרָשִׁים קִיִּימֵי תְדִיר בְּקִיּוּמֵיהוּ, וְלֹא מִתְכַּפְּפֵי,
כְּגוּוֹנָא דְאֵינוֹן עוֹמְדִים, דְּלֹא מִתְכַּפְּפֵי
דְּלִית לֹוֹן קְפִיצֵי, וְקִיִּימֵי תְדִיר בְּלֹא יְשִׁיבָה,
וְעַל דָּא כְּתִיב בְּקְרָשִׁים עוֹמְדִים.

מָה כְּתִיב, שְׁתֵּי יְדוֹת לְקַרְשׁ הָאֶחָד, אוֹף הַכִּי,
בְּתַרֵּי גּוּוֹנֵי אֵינוֹן פְּלִילָן כֹּל חַד וְחַד
מִנֵּייהוּ, הֵהוּא דִילֵיהּ וְדַחְבְּרִיהּ, וְחַבְרִיהּ אוֹף
הַכִּי בֵיהּ, וְעַל דָּא מְשַׁלְבֵן דָּא עִם דָּא. (דָּא נְטִיל
דִילֵיהּ וְדַחְבְּרִיהּ, וְדָא נְטִיל דִילֵיהּ וְדַחְבְּרִיהּ).

בְּגוּוֹנָא דָּא כְּתִיב בְּאוֹרֵייתָא, (משלי ג) כִּי טוֹב
סַחְרָה מִסַּחַר כֶּסֶף וּמַחְרוּץ תְּבוּאָתָהּ,
דָּא אוֹלִיף לְדָא, וְדָא אוֹלִיף לְדָא, אֲתַעְבְּדוּ
מְשַׁלְבֵן דָּא עִם דָּא. דָּא נְטִיל דִילֵיהּ וְדַחְבְּרִיהּ,
וְדָא נְטִיל דִילֵיהּ וְדַחְבְּרִיהּ, וּמְשַׁלְבֵן דָּא בְדָא.
כְּתִיב בְּנְאוֹת דְשָׂא יִרְבִּיצְנֵי עַל מֵי מְנוּחוֹת
יְנַהֲלְנֵי. נְאוֹת דְשָׂא, אֵלִין אֵינוֹן מְקוֹרִין
עֲלֵאִין, דְּכָל מְזוּנָא וְסְפוּקָא אֲתֵיָא מִנֵּיהוּ.
נְאוֹת אֵלִין אַקְרוּן (איכה ב) נְאוֹת יַעֲקֹב. נְאוֹת
דְשָׂא, בְּגִין דְאֵית נְאוֹת לְבַר דְאַקְרוּן (יואל ב)
נְאוֹת מְדַבֵּר, וְעַל דָּא בְּנְאוֹת דְשָׂא. וְאֵי תִימָא
הָא כְּתִיב תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דְשָׂא, דְהָא אֵיהוּ
לְתַתָּא. אֶלָּא דְשָׂא מְאֵינוֹן נְאוֹת אֲתֵיָא
דְאַתִּילִיד וְאַצְמַח מִנֵּייהוּ, וְעַל דָּא בְּנְאוֹת
דְשָׂא יִרְבִּיצְנֵי.

עַר מֵי מְנוּחוֹת יְנַהֲלְנֵי, אֵלִין מֵיִן דְנִיחָא,
דְקָא נְגַדִין מֵהֵהוּא אַתְר דְנִגִיד וְנִפְיָק
מַעֲדָן, וְאֵינוֹן מֵיִן אַקְרוּן מֵי מְנוּחוֹת. נִפְשֵׁי

שְׁלֵישֵׁי וּמַעֲלִים כְּנַפִּים שְׁלֵשׁ
הַמְּחַנּוֹת כְּאַחַד, וְכֹלָם אוֹמְרִים:
קְדוּשׁ ה' צְבָאוֹת מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ. וְעַל זֶה כֹּלָם מְשַׁלְבִים זֶה
בְּזֶה, אֵלָה נִכְנָסִים לְתוֹף אֵלָה,
וְאֵלָה נִכְנָסִים לְתוֹף אֵלָה,
מְשַׁלְבִים זֶה בְּזֶה, כְּמוֹ שְׁנֹאמַר
מְשַׁלְבֵת אִשָּׁה אֵל אַחֻתָּה כֵּן
תַּעֲשֶׂה לְכָל קְרָשֵׁי הַמְּשָׁבֵן.

הַקְרָשִׁים עוֹמְדִים תְּמִיד בְּקִיּוּמָם
וְלֹא מִתְכַּוְּפִים, כְּמוֹ שְׁהֵם
עוֹמְדִים, שְׁלֹא מִתְכַּוְּפִים, שְׁאִין
לְהֵם כְּרַעִים, וְעוֹמְדִים תְּמִיד בְּלֵי
יְשִׁיבָה, וְעַל זֶה כְּתוּב בְּקְרָשִׁים,
עוֹמְדִים.

מָה כְּתוּב? שְׁתֵּי יְדוֹת לְקַרְשׁ
הָאֶחָד. אִף כִּף בְּשְׁנֵי גוּנִים הֵם
כְּלוּלִים כֹּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֵם, אוֹתוֹ
שְׁלוֹ וְשְׁל חֲבֵרוֹ, וְחֲבֵרוֹ אִף כִּף יֵשׁ
בוֹ, וְעַל זֶה מְשַׁלְבִים זֶה עִם זֶה.

(זֶה נוֹטֵל שְׁלוֹ וְשֵׁל חֲבֵרוֹ, וְזֶה נוֹטֵל שְׁלוֹ וְשֵׁל
חֲבֵרוֹ).

בְּדַגְמַת זֶה כְּתוּב בְּתוֹרָה, (משלי א)
כִּי טוֹב סַחְרָה מִסַּחַר כֶּסֶף וּמַחְרוּץ
תְּבוּאָתָהּ. זֶה מְלַמֵּד לָזֶה, וְזֶה
מְלַמֵּד לָזֶה. נַעֲשׂוּ מְשַׁלְבִים זֶה עִם
זֶה. זֶה נוֹטֵל שְׁלוֹ וְשֵׁל חֲבֵרוֹ, וְזֶה
נוֹטֵל שְׁלוֹ וְשֵׁל חֲבֵרוֹ, וּמְשַׁלְבִים
זֶה בְּזֶה.

כְּתוּב, בְּנְאוֹת דְשָׂא יִרְבִּיצְנֵי עַל
מֵי מְנוּחוֹת יְנַהֲלְנֵי. נְאוֹת דְשָׂא -
אֵלָה הֵם הַמְּקוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים שְׁכֹל
הַמְּזוּן וְהַסְּפָקָה בְּאֵים מֵהֵם.
הַנְּאוֹת הֵלְלוּ נִקְרְאִים נְאוֹת יַעֲקֹב,
נְאוֹת דְשָׂא, מְשׁוּם שֵׁישׁ נְאוֹת
בְּחוּץ שְׁנִקְרְאִים נְאוֹת מְדַבֵּר, וְעַל
זֶה בְּנְאוֹת דְשָׂא. וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי
כְּתוּב תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דְשָׂא, שְׁהֲרֵי
הוּא לְמַטָּה? אֶלָּא דְשָׂא מְאוֹתָן
נְאוֹת בָּא, שְׁנוּלְד וְצוּמַח מֵהֵם,
וְעַל זֶה בְּנְאוֹת דְשָׂא יִרְבִּיצְנֵי.

עַר מֵי מְנוּחוֹת יְנַהֲלְנֵי - אֵלוֹ הַמַּיִם
שֶׁל מְנוּחָה, שְׁשׁוּפְעִים מְאוֹתוֹ
מִקּוֹם שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מַעֲדָן,

ואותם המים נקראים מי מנחות. נפשי ישובב - זוהי נפש דוד, ולא רצה דוד לתקן אלא את אותה הדרגה שלו פראוי. במי המנוחות הללו עתידים הצדיקים לנוח לעולם הבא, שפתוב (ישעיה נח) ונחף ה' תמיד וגו'.

ועשית קרסי נחשת חמשים וגו'. רבי אלעזר ורבי אבא היו יושבים לילה אחד. כשירד הלילה, נכנסו לתוך גן שעל ים טבריה, ובין כף ראו שני פוככים שנוסעים, זה מכאן וזה מכאן, ונפגשו זה בזה והסתרו.

אמר רבי אבא, כמה גדולים מעשיו של הקדוש ברוך הוא בשמים מלמעלה ובארץ מלמטה. מי יכול לדעת בשני הפוככים הללו שיצאו אחד מכאן ואחד מכאן, ונפגשו זה בזה והסתרו. אמר לו רבי אלעזר, וכי לא ראינו אותם?! הרי השגחנו בהם והשגחנו בכמה מעשים אחרים שהקדוש ברוך הוא עושה תמיד.

פתח ואמר, (תהלים קמז) גדול אדונינו רב כח וגו'. גדול רב ועליון הוא הקדוש ברוך הוא. וכי לא ידענו שהקדוש ברוך הוא הוא גדול רב כח, מאי שבחא דדוד הכא.

א"ל בכל אתר איהו אמר (תהלים קמה) גדול יי', והכא אמר גדול אדונינו. מאי טעמא. אלא התם דאיהו אמר גדול יי' ומהלל מאד. בדרגא עלאה קאמר. והכא דכתיב גדול אדונינו בדרגא תתאה קאמר, דאיהו אדון כל הארץ. מה כתיב לעילא מהאי קרא, מונה מספר לפוככים לכלם שמות יקרא. אי כל בני עלמא מיומא דאתברי אדם, יתפנשוין לממני ככביא, לא יכלין לממני, כמה דאת אמר (בראשית טז) וספור הפוככים אם תוכל לספור אותם. וקודשא בריך הוא מה כתיב ביה,

ישובב דא הוא נפש דוד, ולא בעא דוד לאתקנא אלא לההוא דרגא דיליה פדקא יאות. באלין מי מנוחות, זמינין צדיקיא לנייהא לעלמא דאתי, דכתיב, (ישעיה נח) ונחף יי' תמיד וגו'.

ועשית קרסי נחשת חמשים וגו'. (שמות כו) רבי אלעזר ורבי אבא הוו יתבי ליליא חד. כד רמש ליליא, עאלו גו גנא דעל ימא דטבריא. אדהכי, חמו תרין ככביא דנטלי, דא מהכא, ודא מהכא, ואערעו דא בדא ואטמרו. אמר רבי אבא, כמה רכרבן עובדי דקודשא בריך הוא, בשמיא מלעילא, ובארעא מלרע. מאן יכיל למנדע באלין תרין ככביא, דנפקו חד מהכא, וחד מהכא ואערעו דא בדא, ואטמרו. אמר ליה רבי אלעזר וכי לא חמינא לון, הא אשגחנא בהו, ואשגחנא בכמה עובדין אתרנין (דף קע"א ע"ב) דקודשא בריך הוא עביד תדיר.

פתח ואמר (תהלים קמז) גדול אדונינו רב כח וגו'. גדול רב ועלאה איהו קדשא בריך הוא. וכי לא ידענא דקודשא בריך הוא גדול איהו ורב כח, מאי שבחא דדוד הכא. א"ל בכל אתר איהו אמר (תהלים קמה) גדול יי', והכא אמר גדול אדונינו. מאי טעמא. אלא התם דאיהו אמר גדול יי' ומהלל מאד. בדרגא עלאה קאמר. והכא דכתיב גדול אדונינו בדרגא תתאה קאמר, דאיהו אדון כל הארץ. מה כתיב לעילא מהאי קרא, מונה מספר לפוככים לכלם שמות יקרא. אי כל בני עלמא מיומא דאתברי אדם, יתפנשוין לממני ככביא, לא יכלין לממני, כמה דאת אמר (בראשית טז) וספור הפוככים אם תוכל לספור אותם. וקודשא בריך הוא מה כתיב ביה,

מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא. מאי טעמא. בגין דכתיב גדול אדונינו ורב פח וגו'. כמה דלית מספר לכוכבי שמיא, בר מניה. אוף הכי איהו כתיב ביה, ולתבונתו אין מספר.

אם תוכל לספר אותם. והקדוש ברוך הוא מה פתוב בו? מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא. מה הטעם? משום שפתוב גדול אדונינו ורב פח וגו'. כמו שאין מספר לכוכבי השמים פרט אליו, אף כף הוא פתוב בו, ולתבונתו אין מספר.

הא חזי, פתיב (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם וגו', פלהו חייילין ומשרייין וככביא, קדשא בריך הוא אפיק לון בשמא, פל חד וחד, ולא גרע אפילו חד. בכל פכביא ומזלי דרקיעין פלהו, אתמנון נגידין ופקידין לשמשא עלמא, פל חד וחד פדקא חזי ליה. ולית לך עשפא זעירא בכל עלמא, דלא שלטא עליה פכבא ומזלא ברקיעא, ועל ההוא ככבא ממנא חד, דקא משמש קמיה דקודשא בריך הוא, פל חד וחד פדקא חזי ליה.

בא וראה, כתוב (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם וגו'. את פל החילות והמחנות והכוכבים הוציא הקדוש ברוך הוא בשם פל אחד ואחד, ולא גרע אפלו אחד. בכל הכוכבים והמזלות של פל הרקיעים נתמנון שרים ופקידים לשמש את העולם פל אחד ואחד פראוי לו, ואין לך עשב קטן בכל העולם שלא שולט עליו מזל וכוכב ברקיע, ועל אותו פוכב ממנה אחד שמשמש לפני הקדוש ברוך הוא, פל אחד ואחד פראוי לו.

בר פכביא דברקיעין פלהו משמשי על האי עלמא, וכלהו פקידין לשמשא כל מלה ומלה, לאינון דבהאי עלמא, ולא צמחין ולא מגדלין עשבין ואילנין ודשאין, ועשבי ברא, בר פחיזו דפכביא דקא קיימי עלייהו, ואתחזון עלייהו אנפין באנפין, פל חד וחד כמה דאתחזי ליה.

בר הכוכבים שברקיעים, כלם משמשים על העולם הזה, וכלם מפקדים לשמש כל דבר ודבר לאותם שבעולם הזה, ולא צומחים ולא מגדלים עשבים ואילנות ודשאים ועשבי השדה, רק למראה הכוכבים שעומדים עליהם ונראים עליהם פנים בפנים, פל אחד ואחד כמו שראוי לו.

רוב משרייין דפכביא ומזלי, פלהו נפקין בראשיתא דליליא, עד תלת שעתא חסר רביעא. מתמן ולהלאה לא נפקין בר זעירין. ואינון פכביא כלהו לא משמשי לבטלה, ולא אתחזון לבטלה. ואית פכביא דקא משמשי כל ליליא, בגין לאצמחא ולגדלא כל אינון מלין דאתפקדו עלייהו. ואית פכביא דקא משמשי עד פלגות ליליא, וצמחין ומגדלין מראשיתא דליליא, עד ההיא שעתא, פל אינון מלין דאתפקדו עלייהו. ואית פכביא

רב המחנות של הכוכבים והמזלות, כלם יוצאים בראשית הלילה עד שלש שעות חסר רבע. משם והלאה לא יוצאים, רק מעטים. וכל אותם הכוכבים לא משמשים לבטלה ולא נראים לבטלה. ויש כוכבים שמשמשים פל לילה פדי להצמיח ולגדל את פל אותם דברים שהצטוו עליהם. ויש כוכבים שמשמשים עד חצות הלילה, וצומחים ומגדלים מראשית הלילה עד אותה שעה

כל אותם דברים שהפקדו עליהם. ויש פוכבים שמשמשים מעט מהלילה, שפיון שנראה עם אותו העשב או אותו הדשא, מיד השלים שמושו, ולא צריך יותר באותו לילה, והרי הם אינם עומדים לבטלה. פיון שהשלימו את שמושם, אינם נראים יותר בעולם הזה, ונכנסים למקומם. בספר החכמה העליונה של בני קדם אומרים על כל אותם פוכבי השרכיט, שמשלחים שרכיט ברקיע, אומרים שהעשבים הם בארץ מאותם שנקראים סמי החיים, ואבני יקר יש בארץ, וזהב שחוט של המגדל בתוף הרים רמים במעט המים שמכסים עליהם, ולא מכסה, אלא ששופע עליו, ושולטים על כל אלה אותם פוכבי השרכיט ומגדלים הללו בשבילים.

וכר תקונם ויגדלתם אינו אלא במראה ונגה של אותו שרכיט ששולח אותו הכוכב לתוף הרקיע, ואז מתתקנים ומתגדלים כל אותם דברים.

מחלות יש בבני אדם כמו ירקים וחולי רוח, שהרפואה שלהם לא תלויה כי אם במראה אחד של ברזל קליל הנוצץ לעינים, ויש לו לבעל החלי להסתפל בו. ולא (שוכר) שיף (נרפא) בזה, עד שעובר אותו מראה לצד זה ולצד זה כמו השרכיט שיושיט התנוצצות של ברק לפניו. ובאותה הושטה של ברק שנוצץ לעינים, באה לו הרפואה. אף כן כל אותם ששולטים עליהם אותם פוכבים, אין להם תקון ויגדלה במה שנראה, פרט לאותה התפשטות השרכיט, ובה מתתקנים במראה, בגון, בכח, כמו שנראה. ויפה הוא, שהרי כמו זה רמוז בספרו של שלמה המלך בחכמת

דקא משמשי זעיר מליליא, דכיון דאתחזי בהדי ההוא עשבא, או ההוא דשא, מיד אשלים שמושיה, ולא אצטריך יתיר בההוא ליליא. והא אינון לא קיימין לבטלה, פיון דאשלימו שמושיהו, לא אתחזון יתיר בהאי עלמא, ועיילין לאתרייהו.

בספרא דחכמתא עלאה דבני קדם, אמרי על כל אינון ככביא דשרביטא, דקא משדרי שרכיטא ברקיעא, אמרי דעשבין אינון בארעא, מאינון דאקרון סמי דחיי, ואבנין יקירן אית בארעא, וזהב שחוט דמגדלא גו טורי רמאי, בזעיר מיין דחפיא עליה, ולא חפיא אלא דנגיד עליה, ושלטאן על כל אלין אינון ככביא דשרביטא, ומגדלי אלין בגינייהו.

וכר תקונא ויגדולא דלהון, לאו איהו אלא בחיזו ונגהא דההוא שרכיטא, דקא משדר ההוא ככבא, גו רקיעא, וכדין אתתקון ומתגדלן כל אינון מלין.

מרעין אית בבני נשא, כגון ירוקין וקסטירין. דאסוותא דלהון לא תלי, אלא בחד מראה דפרזלא קליל נציץ לעיינין, ואית ליה למאריה דמרע לאסתפלא ביה. ולא (נ"א שכיף) שיף (ס"א אהסי) בהאי עד דאעבר ההוא מראה לסטרא דא ולסטרא דא, כגוונא דשרביטא, דיושיט נציצו דברק לאנפוי, ובההוא אושיטו דברק דקא נציץ לעיינין, אתי ליה אסוותא. אוף הכי, כל אינון דשלטי עלייהו אינון ככביא, לית לון תקונא ויגדולא במה דאתחזי, פר בההוא פשיטו דשרביטא, ובהאי מתתקני, בחיזו, (דף קע"ב ע"א) כגוון, בחילא, כמה דאתחזי.

ושפיר איהו, דהא כגוונא דא, רמיזו בספרא

הַאֲבָנִים הַיְקָרוֹת, שְׁאֵם חֶסֶר מֵהֶם נִגְהַה שֶׁל הַתְּנוּצָצוֹת וְלִהְיוֹת הַפּוֹכְכִים הַיְדוּעִים, לֹא מְגַדְלִים וְלֹא (מִתְתַקְּנִים לְעוֹלָמִים) מִתְקַנֵּי אוֹתָם לְעוֹלָמִים, וְהַפֵּל תִּקְוֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַקְוֵן הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרַאשִׁית א) לְהַאִיר עַל הָאָרֶץ, בְּכֹל מָה שֶׁצָּרִיךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה לְתַקְוֵן אוֹתוֹ.

כְּתוּב וְעֲשִׂיתָ קְרָסֵי נֹחֶשֶׁת חֲמֻשִׁים, וְכְתוּב וְעֲשִׂיתָ חֲמֻשִׁים קְרָסֵי זָהָב, וְשִׁנְיָנוּ, מִי שֶׁלֹּא רָאָה אוֹתָם הַקְרָסִים בְּמִשְׁכַּן, לֹא רָאָה אוֹר שֶׁל פּוֹכְכִים בְּרִקִיעַ, מִשׁוּם שֶׁבְּאוֹתוֹ מִרְאָה וּבְאוֹתוֹ גִּוֵן דּוֹמִים לְכֹל מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בָּהֶם.

יֵשׁ פּוֹכְכִים בְּרִקִיעַ, שֶׁאֵלֶּה יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ הַרְקִיעַ שֶׁכָּל הַפּוֹכְכִים הַדּוֹקִים שָׁם. בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ יֵשׁ מְאֹה חֲלוֹנוֹת שְׁקוּפִים, מֵהֶם לְצַד מִזְרַח, וּמֵהֶם לְצַד דְרוֹם, וּבְכָל חֲלוֹן וְחֲלוֹן יֵשׁ פּוֹכְכֵי אֶחָד.

וּבִשְׁהַשְׁמֵשׁ הוֹלֶכֶת בְּאוֹתָם חֲלוֹנוֹת וְשְׁקוּעִים שֶׁבְּרִקִיעַ, הוּא נוֹצֵץ בְּהַתְּנוּצָצוֹת, וְהַפּוֹכְכִים הַלְלוּ יוֹצְאִים לְהַתְּנוּצֵץ מֵאוֹתָהּ הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ וְנִצְבְּעִים, מֵהֶם אֲדָמִים כְּגוֹן הַנְּחֹשֶׁת, מֵהֶם יְרָקִים כְּגוֹן הַזָּהָב, וְלִכֵּן אֵלֶּה אֲדָמִים וְאֵלֶּה יְרָקִים. חֲמֻשִׁים הֵם בְּאוֹתָם חֲמֻשִׁים חֲלוֹנוֹת, (חֲמֻשִׁים הֵם בְּאוֹתָם הַחֲלוֹנוֹת) הָאֲחֵרִים. שֶׁל צַד מִזְרַח הֵם יְרָקִים, שֶׁל צַד דְרוֹם הֵם אֲדָמִים, בָּהֶם אַחַז סִיּוּם הַמִּשְׁכָּן. בְּכָר אוֹתָם הַפּוֹכְכִים שְׂיוּצְאִים מֵאוֹתוֹ רְקִיעַ מִתְעַרְבִים אוֹתָם פּוֹכְכִים בְּלִילָה, וְנוֹצְצִים וְלוֹהֶטִים וְשׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מֵהֶם עַל נֹחֶשֶׁת, מֵהֶם עַל זָהָב יְרַקֵּן, וּמִתְתַקְּנִים וּגְדָלִים עַל הַפֵּחַ שֶׁלָּהֶם.

אֵלֶּה הַפּוֹכְכִים שׁוֹלְטִים בְּכֹה וְחֻצֵי הַנְּקֻדוֹת שֶׁל הַלִּילָה, שֶׁהֵם רְגָעִים שֶׁל שְׁעָה, וְהֵם שֶׁמְגַדְלִים

דְּשִׁלְמוֹהַ מִלְפָּא, בְּחֻכְמַתָּא דְאַבְנֵינִי יְקִירִין, דְּאִי חֶסֶר מִנְהוּן נִגְהָא דְנִצְיָצוֹ וְלִהְיוֹתוֹ דְּכִכְבִּיא יְדִיעֵן, לֹא מְגַדְלִין, וְלֹא (ס"א מִתְתַקְּנִין לְעוֹלָמִין) מִתְקַנֵּי לֹא לְעוֹלָמִין, וְכֹלֵא אֲתַקִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַקְוֵנָא דְעוֹלָמָא, כְּמָה דְאַתָּא אָמַר (בְּרַאשִׁית א) לְהַאִיר עַל הָאָרֶץ, בְּכֹל מָה דְאַצְטְרִיךְ בְּהַאִי עוֹלָמָא לְתַקְוֵנָא לִיה.

בְּתִיב (שְׁמוֹת כו) וְעֲשִׂיתָ קְרָסֵי נֹחֶשֶׁת חֲמֻשִׁים, וְכְתִיב וְעֲשִׂיתָ חֲמֻשִׁים קְרָסֵי זָהָב, וְתִנְיָנוּ, מָאן דְלֹא חֲמָא אִינוּן קְרָסִים בְּמִשְׁכַּנָּא, לֹא חֲמָא נְהִירוֹ דְּכִכְבִּיא בְּרִקִיעָא, בְּגִין דְּבַהֲהוּא חִיזוּ, וּבַהֲהוּא גְוֹוֵנָא, דְּמִיָּין לְכֹל מָאן דְּאִסְתַּפֵּל בְּהוּ.

כְּכִבִּיא אִית בְּרִקִיעָא, דְּאֵלִין נְפָקִי מֵהֵהוּא רְקִיעָא, דְּכָל כְּכִבִּיא אִדוּקִין תַּמָּן. בְּהֵהוּא רְקִיעָא אִית מְאָה חֲלוֹנֵי מִשְׁקוּפִין, מִנְהוּן לְסִטְר מִזְרַח, וּמִנְהוּן לְסִטְר דְרוֹם. וּבְכָל חֲלוֹנָא וְחֲלוֹנָא כְּכָא חַד.

וְכַד שְׁמֵשׁא אֲזִיל בְּאִינוּן חֲלוֹנֵין וּמִשְׁקוּפִין דִּי בְּרִקִיעָא נִצְיָן בְּנִצְיָנוֹ, וְאֵלִין כְּכִבִּיא נְפָקִי לְאַתְנַצְצָא מֵהֵהוּא נִצְיָנוֹ דְּשְׁמֵשׁא וְאַצְטְבְּעוּ, מִנְהוּן סוּמְקִין כְּגוֹוֵנָא דְנֹחֶשֶׁת, וּמִנְהוּן יְרוּקִין כְּגוֹוֵנָא דְזָהָב, וְעַל דָּא, אֵלִין סוּמְקִין, וְאֵלִין יְרוּקִין. חֲמֻשִׁים אִינוּן בְּאִינוּן חֲמֻשִׁים חֲלוֹנֵין, (נ"א וְחֲמֻשִׁים אִינוּן בְּאִינוּן חֲלוֹנֵין) אֲתַרְנִין. דְּלְסִטְר מִזְרַח אִינוּן יְרוּקִין, דְּלְסִטְר דְרוֹם אִינוּן סוּמְקִין, בְּהוּ אֲתַאֲחַד סִיּוּמָא דְמִשְׁכַּנָּא.

בְּכָר אִינוּן כְּכִבִּיא דְנְפָקִי מֵהֵהוּא רְקִיעַ, מִתְעַרְבֵי אִינוּן כְּכִבִּיא בְּלִילָא, וְנִצְיָנוֹ וּמִלְהֶטִי וְשִׁלְטִי בְּהַאִי עוֹלָמָא. מִנְהוּן עַל נֹחֶשֶׁת, מִנְהוּן עַל זָהָב יְרַקֵּן, וְאֲתַתְקִנְוֵן וּמְגַדְלֵן עַל חִילָא דְלֵהוּן.

אֵלִין כְּכִבִּיא שְׁלִטִי בְּכֹה וּפְלִגָּא נְקוּדִין

דְּלִילָא, דְּאִינוּן רְגְעֵי שְׁעָתָא, וְאִינוּן דְּמִגְדְּלֵי
נְחֻשֶׁת דְּאִינוּן סוּמְקֵי וְלֵהִיטִי וְנִצְצִי. וְכַד
אוֹשִׁיטוּ תְּלַת זְמַנִּין נְצִיצוּ לְסִטְרָא דְּמִזְרַח, אוֹ
חֲמִשׁ, אוֹ שִׁבְעֵי, מְלָכֵי עַמִּין יִיתוּן עַל הַהוּא
סִטְרָא, וְכָל עֲתָרָא וְדִהָבָא יִסְתַּלֵּק מֵהַהוּא
סִטְרָא. וְאִי נְצִיצוּ חַד, תְּרִין, אַרְבַּע, שִׁית, דָּא
בְּתַר דָּא, אִימָתָא וּפְחָדָא יְפוּל, וְיִשְׁרֵי עַל
הַהוּא סִטְרָא. בְּטִישׁ נְצִיצוּ וְשְׂכִיף, בְּטִישׁ
נְצִיצוּ וְשְׂכִיף, יִתְעַרוּ קְרִבֵי, וְלֹא יִתְעַבִּידוּ, (ד"א
בְּעֵלְמָא כְּהוּא סִטְרָא) דִּהָא בְּהַהוּא זְמַנָּא, אִתְעַרוּתָא
הוּא לְעִילָא קָמֵי קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּאִינוּן
מְמַנָּן דְּעֵלְמָא דְּשִׁלְטִין עַל שְׂאָר עַמִּין, וְכֵן
פְּגוּוּנָא דָּא בְּסִטְרָא אַחְרָא.

פְּתַח וְאָמַר, (דְּנִיאל ב) לְהוּא שְׁמִיָּה דִּי אֱלֹהָא
מְבַרַךְ מִן עֵלְמָא וְעַד עֵלְמָא דִּי חֲכַמְתָּא
וְגַבּוּרְתָּא דִּילִיָּהּ הִיא. וְהוּא מְהַשְׁנֵא עֲדִנְיָא
וְזַמְנֵיָּא. וְכֹלָא אִיהוּ בְּרִשׁוּתִיָּהּ, וְאִפִּיק לְעַמִּיָּה
קִדְשָׁא, מִחִילָא וְרִשׁוּתָא דְּכַכְבֵּיָּא וּמְזִלֵי, בְּגִין
דְּאִינוּן טַעוּן אַחְרָן וְלֹא בְּאֵלִין חוּלְקָא
דִּיעַקֵּב, פִּי אִם (דְּרִמָּה י) בְּיוֹצֵר הַכֹּל הוּא.

רְקִיעַ אִית לְעִילָא, עַל כָּל אֵלִין רְקִיעִין, וְאִיהוּ
טְמִיר וְגַנִּיז, וְחוּתְמָא דְּגוֹשְׁפִּנְקָא
דְּמִשְׁפְּנָא שְׁלֵטָא עַל הַאי רְקִיעַ, וְהַאי רְקִיעַ
אֲקָרִי אֲדָרָא דְּמִשְׁפְּנָא, וּבְהַאי רְקִיעַ כָּל אִינוּן
חִלוּנִין, מִסִּטְרָא דָּא, וּמִסִּטְרָא דָּא, וְאַחִיד כָּל
אִינוּן סְדוּרִין דְּמִשְׁפְּנָא. שִׁית חִלוּנִין אִינוּן
רְבִרְבִין עַל פְּלֵהוּ, וְחַד סְתִים לְשִׁלְטָא עַלִּיָּהּ.
חִלוּנָא חַד, אֲקָרִי חִלוּן זְהָרָא, וּבִיָּה נְפִקָא כְּכַבָּא
חַדָּא, דְּאֲקָרִי לְחַפִּימֵי י"ד, וְדָא אִיהוּ
הַתּוּכָא דְּקָא מְהַתְּף לְתַתָּא בְּשִׁלְטָנוּתָא דִּיהוּדָה.
לֹא דָּאִית לִיָּה חוּלְקָא בִּיָּה, דִּהָא לִית לְשִׁבְטִין
דִּישְׂרָאֵל חוּלְקָא וְאַחְסָנָא כְּהוּ, אֲלֹא שְׂבִטָא
דִּיהוּדָה שְׁלֵטָא עַל הַאי, וְלֹא אִיהוּ עַלִּיָּהּ.

נְחֻשֶׁת, שְׁהִם אֲדָמִים וְלוֹהֲטִים
וְנוֹצְצִים. וְכִשְׁמוֹשִׁיטִים שְׁלֵשׁ
פְּעָמִים הַתְּנוּצָצוֹת לְצַד הַמְּזֻרַח,
אוֹ חֲמִשׁ אוֹ שִׁבְעֵי, מְלָכֵי הָעַמִּים
יָבִאוּ עַל אוֹתוֹ צַד, וְכָל הָעֶשֶׂר
וְהַזֶּהָב יִסְתַּלֵּק מֵאוֹתוֹ מְקוּם. וְאִם
הַתְּנוּצָצוֹת אַחַת, שְׁתַּיִם, אַרְבַּע,
שִׁשׁ, זוֹ אַחַר זוֹ, אִימָה וּפְחָד יִפֹּל
וְיִשְׁרֵה עַל אוֹתוֹ הַצַּד. מִכָּה
הַתְּנוּצָצוֹת וְשׁוֹכְכַת, מִכָּה
הַתְּנוּצָצוֹת וְשׁוֹכְכַת - יִתְעוּרְרוּ
קְרִבּוֹת וְלֹא יַעֲשׂוּ (בְּעוֹלָם בְּאוֹתוֹ צַד),
שְׁהֵרִי בְּאוֹתוֹ זְמַן הַתְּעוּרְרוֹת
לְמַעֲלָה הִיא לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּף
הוּא בְּאוֹתָם הַמְּמַנִּים שֶׁל הָעוֹלָם
שְׁשׁוּלְטִים עַל שְׂאָר הָעַמִּים, וְכֵן
כְּמוֹ זֶה בְּצַד אַחַר.

פְּתַח וְאָמַר, (דְּנִיאל ב) יְהִי שֵׁם
הָאֱלֹהִים מְבַרַךְ מִן הָעוֹלָם וְעַד
הָעוֹלָם, שֶׁהַחֲכֵמָה וְהַגְּבוּרָה שֶׁלוֹ
הִיא, וְהוּא מְשַׁנֵּה עֲדִנִּים וְזַמְנִים.
וְהַכֹּל הוּא בְּרִשׁוּתוֹ, וְהוֹצִיא אֶת
עַמּוֹ הַקְּדוּשׁ מִהַכַּח וְהִרְשׁוּת שֶׁל
כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת, מִשׁוּם שֶׁהֵם
אֱלִילִים אַחֲרִים, וְלֹא בְּאֵלָה חִלְקוּ
שֶׁל יַעֲקֹב, פִּי אִם בְּיוֹצֵר הַכֹּל הוּא.
רְקִיעַ יֵשׁ לְמַעֲלָה עַל כָּל הַרְקִיעִים
הַלְלוּ, וְהוּא טְמִיר וְגַנִּיז, וְחוּתָם
טַבַּעַת הַמִּשְׁכָּן שׁוֹלֵט עַל הַרְקִיעַ
הַזֶּה, וְהַרְקִיעַ הַזֶּה נִקְרָא הַחֲדָר
שֶׁל הַמִּשְׁכָּן, וּבְרְקִיעַ הַזֶּה כָּל
אוֹתָם חִלוּנוֹת מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה,
וְאוֹחֲזוּ אֶת כָּל אוֹתָם הַסְּדוּרִים שֶׁל
הַמִּשְׁכָּן. שֶׁשֶׁה חִלוּנוֹת הֵם גְּדוּלִים
מִפְּלֵם, וְאַחַד נִסְתָּר שְׁשׁוּלֵט
עַלִּיהֶם.

חִלוּן אֶחָד נִקְרָא חִלוּן הַזְּהָרָה, וְכּוֹ
יוֹצֵא כּוֹכָב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא לְחַכְמִים
י"ד, וְזֶהוּ הַתּוּכָּה שֶׁמְהַתְּף לְמִטָּה
בְּשִׁלְטוֹן שֶׁל יְהוּדָה. לֹא שְׂאִין לוֹ
חִלְקָא בּוֹ, שְׁהֵרִי אִין לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
חִלְקָא וְנִחְלָה בְּהֶם, אֲלֹא שְׂבִיטָא
יְהוּדָה שׁוֹלֵט עַל זֶה, וְאִינוּ עַלִּיו.

וְכַשֶּׁהֱסִיטוּ בְּנֵי יְהוּדָה אֶרְחִייהוּ מִבֶּתֶר קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, אֲזָלוּ לְמַנְדַּע בֶּתֶר חִלּוּנָא דָּא,
וְהָיִי כִכְבָּא. וְאָמְרוּ (ס"א דְהָא יַדַּע) דְּהָיִי יָדָא דְקָא
מִנְצַח לְשָׂאֵר עַמִּין, דְּכַתִּיב בֵּיהּ (בְּרַאשִׁית מַט) יָדְךָ
בְּעַרְףְּ אִיבִיד, וְאֲזָלוּ אֲבַתְרִיהּ וְעַבְדוּ לִיהּ
שְׁמוּשָׁא וּפְלַחְנָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (מַלְכִים א יד)
וַיַּעַשׂ יְהוּדָה הָרַע בְּעֵינֵי יי'.

הָאִי כִכְבָּא כַד נָפִיק פְּשִׁיט חַד יָד בְּחַמְשׁ
אֲצַבְעָאן, נְהִיר וְנִצְיִן בְּהוּא חִלּוּן. (דף
קע"ב ע"ב) מְאָרִיהוּן דְּקוּסְמִין וְחַרְשִׁין, דְּחִלִּי
מֵהָאִי אֲתֵר, בְּגִין דְּבִשְׁעָתָא דְהָאִי שְׁלֻטָּא,
פְּלָהוּ קְסָמִין וְחַרְשִׁין מִתְּפַלְבְּלִי, וְלֹא אֲצַלַח
בִּידֵיהוּ.

וְאִי תִימָא, הוּאִיל וְאִיהוּ הָאִי רְקִיעַ טְמִירָא,
הֵיךְ יַדְעֵי לִיהּ. אֲלֹא סִימְנָא אִית לֹון לְבַר,
וְיַדְעֵי דְהָא שְׁלֻטָּא כִכְבָּא דָּא, וְדַחֲלִי תְדִיר
מִנִּיהּ, וְלֹא אֲצַלַח בִּידֵיהוּן, אֵינּוּן קְסָמִין
וְחַרְשִׁין. וְעַל דָּא אִית זְמַנִּין דְּאֲצַלְחוּ בֵּיהּ בְּנֵי
נְשָׂא, וְאִית זְמַנִּין דְּלֹא אֲצַלְחוּ בֵּיהּ. וּבְגִין דָּא
אֵינּוּן מְאָרִי קוּסְמִין וְחַרְשִׁין מִתְּמַעֲטִי
מֵעֲלָמָא, בְּגִין דְּלֹא יַדְעִין עַקְרָא, כַּד חֲמָאן
דְּלֹא אֲצַלַח בִּידֵיהוּ. וְעַל דָּא אֵינּוּן קְדָמָי הוּוּ
יַדְעֵי, וּמִסְתַּפְּלָן לְבַר בְּהוּא סִימְנָא, דְּקָא
יַדְעֵי.

חִלּוּנָא תְנִינָא, אֲקָרִי חִלּוּן טוּפְרָא, בְּגִין
דְּאִיהוּ כְּגוּוּנָא דְטוּפְרָא, וּבִיהּ נִפְקָא
כִכְבָּא חַד, דְּאֲקָרִי לְחַפְמִין צַפְעוֹן, דְּהָא דָּא
שְׁלֻטָּא בְּשׁוּלְטָנָא תְקִיף בְּדִינָא בְּרִישָׁא וְזַנְבָּא,
אִית לִיהּ כְּצַפְעוֹן כְּמִין לְקַטְלָא.

מֵהַהוּא חִלּוּן, נִפְקֵי שִׁית מְאָה אֲלֶף רַבּוּא
רוּחִין, דְּשְׁלֻטִין עַל אֵינּוּן טוּפְרִין
דְּבְנֵי נְשָׂא, כַּד אֲזַדְרָקוּן בְּאַתְגְּלִיא. בְּהָאִי עַבְדֵי
חַרְשִׁין וּקְסָמִין, כָּל אֵינּוּן יַדְעֵי לֹון. בְּהָאִי

וְכַשֶּׁהֱסִיטוּ בְּנֵי יְהוּדָה אֶת דְּרַכֶּם
מֵאַחֲרֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִלְכוּ
לְדַעַת אַחַר הַחִלּוּן הַזֶּה וְהַפּוֹכֵב
הַזֶּה, וְאָמְרוּ (שְׁהִרֵי דַע) שְׂוֹן הַיָּד
הַמִּנְצַחַת אֶת שְׂאֵר הָעַמִּים,
שְׁפָתוֹב בּוּ (בְּרַאשִׁית מַט) יָדְךָ בְּעַרְףְּ
אִיבִיד, וְהִלְכוּ אַחֲרָיו וְעוֹשִׂים לוֹ
שְׁמוּשׁ וּפְלַחֲן, וְעַל זֶה כְּתוּב,
(מַלְכִים-א יד) וַיַּעַשׂ יְהוּדָה הָרַע בְּעֵינֵי
ה'.

כְּשֶׁהַכּוֹכֵב הַזֶּה יוֹצֵא, פּוֹשֵׁט יָד
אַחַת בְּחַמְשׁ אֲצַבְעוֹת, מְאִיר
וְנוֹצֵץ בְּאוֹתוֹ חִלּוּן. בְּעֲלֵי
הַקְּסָמִים וְהַכְּשָׁפִים פּוֹחֲדִים
מֵהַמְּקוֹם הַזֶּה, מְשׁוּם שֶׁבִשְׂעָה
שְׂוֹה שׁוֹלֵט, כָּל הַקְּסָמִים
וְהַכְּשָׁפִים מִתְּפַלְבְּלִים וְלֹא
מְצַלְיָחִים בִּידֵיהֶם.

וְאִם תֹּאמַר, הוּאִיל וְהַרְקִיעַ הַזֶּה
טְמִיר, וְאִיךְ יוֹדְעִים אוֹתוֹ? אֲלֹא
סִימֵן חִיצוֹן יֵשׁ לָהֶם, וְיוֹדְעִים
שְׁהִרֵי שׁוֹלֵט הַכּוֹכֵב הַזֶּה,
וּפּוֹחֲדִים תְּמִיד מִמֶּנּוּ, וְלֹא
מְצַלְיָחִים בִּידֵיהֶם אוֹתָם קְסָמִים
וּכְשָׁפִים. וְלִכֵּן יֵשׁ פְּעָמִים
שֶׁמְצַלְיָחִים בּוּ בְּנֵי אָדָם, וְיֵשׁ
פְּעָמִים שֶׁלֹּא מְצַלְיָחִים בּוּ. וְלִכֵּן
אוֹתָם בְּעֲלֵי קְסָמִים וּכְשָׁפִים
מִתְּמַעֲטִים מֵהָעוֹלָם, כִּי הֵם לֹא
יוֹדְעִים אֶת הָעֵקֶר לְמָה לֹא מְצַלְיָח
בִּידֵיהֶם. וְעַל זֶה אוֹתָם הָרַאשׁוֹנִים
הֵיוּ יוֹדְעִים וּמִסְתַּפְּלִים בַּחוּץ
בְּאוֹתוֹ סִימֵן שְׂוֹדְעִים.

חִלּוּן שְׁנֵי נִקְרָא חִלּוּן הַצְּפָרָן,
מְשׁוּם שֶׁהוּא כְּעֵין הַצְּפָרָן, וּבוֹ
יוֹצֵא כּוֹכֵב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא לְחַכְמִים
צַפְעוֹן, שְׁהִרֵי זֶה שׁוֹלֵט בְּשְׁלֻטוֹן
חֲזַק בְּדִין בְּרַאשׁ וְזַנְב, יֵשׁ לוֹ כְּמוֹ
צַפְעוֹן אוֹרֵב לְהַרְג.

מֵאוֹתוֹ חִלּוּן יוֹצֵאִים שְׁשׁ מְאוֹת
אֲלֶף רַבּוּא שֶׁל רוּחוֹת שְׁשׁוּלְטוֹת
עַל אוֹתָן הַצְּפָרָנִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם
כְּשֶׁהֵן נִזְרָקוֹת בְּגִלּוּי, וּבְזֶה עוֹשִׂים
כְּשָׁפִים וּקְסָמִים כָּל אוֹתָם

שִׁמְכִירִים אוֹתָם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהִכּוֹכֵב הָיָה שׁוֹלֵט, כָּל אוֹתָם שֶׁזֹּרְקִים צְפָרְנִים, (אם עֲשֶׂה) אוֹ עוֹשִׂים בָּהֶם כְּשָׁפִים, גּוֹרְמִים מוֹת לְכָל הָעוֹלָם, וְהַכְּשָׁפִים עוֹלָם בִּיְדֵי אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים אוֹתָם.

הַחֲלוֹן הַשְּׁלִישִׁי נִקְרָא חֲלוֹן הַחֶשֶׁן, וְבוֹ יוֹצֵא כּוֹכֵב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נִגְה"ה דְּבוֹסִי"נָא (אור הַנֶּר). זוֹהִי הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁנוֹצְצֶת וְעוֹמֶדֶת עַל כָּל רוֹחַ, וּמְנוּחָה וְהַצְלָה (קטוב) בָּהּ, אֵין בָּהּ כָּלֵל קֶטְרוּג. כִּשְׁהוּא שׁוֹלֵט, כָּל הַמְּנוּחָה וְכָל הָאֹר שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, שְׁלוֹה וְשֹׁבֵעַ, וְהַכֵּל שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

חֲלוֹן רְבִיעִי הוּא חֲלוֹן שֶׁנִּקְרָא גְבִיעַ, וְבוֹ יוֹצֵא כּוֹכֵב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא לְחַכְמִים אֲשֶׁכּוֹל הַכֶּפֶר, מִשׁוּם שֶׁכֶּף יוֹצֵא כְּמוֹ אֲשֶׁכּוֹל, נוֹצֵץ וְנִצְנִיצִים כְּמוֹ עֲנָבִים בְּכֶפֶר, וּבְזֶה הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְחִמִים מִתְּעוֹרְרִים בְּעוֹלָם, מְרַחֵק וּמְקַרֵּב, תּוֹלְדוֹת רַבּוֹת מִתְּרַבּוֹת בְּעוֹלָם, וּבְנֵי הָעוֹלָם לֹא מְקַפְּדִים כְּשֶׁצָּרִיכִים זֶה אֶת זֶה, שְׁלוֹם וְשִׁמְחָה מִתְּעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.

חֲלוֹן חֲמִישִׁי הוּא חֲלוֹן שֶׁנִּקְרָא בְּאֵר עַל שֵׁם הַכּוֹכֵב שֶׁיוֹצֵא בוֹ, נִכְנָס וְיוֹצֵא וְשׁוֹאֵב כְּדָלִי, לֹא שׁוֹכֵף לְעוֹלָמִים. בְּזֶה חֲכָמֵי הַלֵּב לֹא יְכוּלִים לַעֲמֹד בְּדַרְךְ אֲמַת, מִשׁוּם שֶׁאֵינּוּ עוֹמְדִים בְּקִיּוּם וְלֹא שׁוֹכֵף לְעוֹלָמִים, וְעַל כֵּן דוֹחֲקִים אֶת עֲצָמָם לַעֲיֹן בְּמִקּוֹם הַזֶּה וְלִדְוֹן דִּין.

חֲלוֹן שְׁשִׁי הוּא הַחֲלוֹן שֶׁנִּקְרָא נִגְה, וְיוֹצֵא בוֹ כּוֹכֵב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא גְזָרוֹן, מִשׁוּם שֶׁכָּפָּא שֶׁר זֶה שׁוֹלֵט, הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּדִין בְּכַמָּה גְזָרוֹת וּבְכַמָּה עֲנָשִׁים, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מִתְחַדְּשׁוֹת גְזָרוֹת עַל הָעוֹלָם, וְטָרַם שְׁאֵלָה מִסְתִּימוֹת, מִתְחַדְּשׁוֹת אַחֲרוֹת, וְזֶה לֹא כָּל כֶּף שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

שְׁעֵתָא דְהָאֵי כְכָבָא שְׁלֵטָא, כָּל אֵינוֹן דְזִרְקֵי טוֹפְרֵי, (ס"א א' עב"ד) אוֹ עַבְדֵי חֲרָשִׁין בְּהוֹן, גְּרִים מוֹתָא לְכָל עֲלָמָא, וְסָלִיק חֲרָשִׁין בִּידֵיהוּ דְאֵינוֹן דְעַבְדֵי לוֹן.

חֲלוֹנָא תְּלִיתָאָה, אֶקְרִי חֲלוֹן חוֹשְׁנָא, וּבִיָּה נִפְקָא כְכָבָא חֲדָא, וְאֶקְרִי נִגְה"ה דְּבוֹסִי"נָא, (נ"א דְבוֹצִיעִי) הָאֵי אִיהוּ נִצְיָצוֹ דְנִצְיָן, וְקִיּוּמָא עַל כָּל רוּחָא, וְנִיּוּחָא וְשִׁיזְבוּתָא (נ"א וּמִיכּוּתָא) בִּיָּה. לִית בִּיָּה קֶטְרוּגָא כָּלֵל, כִּד אִיהוּ שְׁלֵטָא, כָּל נִיּוּחָא, וְכָל נְהִירוֹ שְׁלֵטָא בְּעֲלָמָא, שְׁלוֹה שְׁבַעָא וְכָלָא שְׁלִיט בְּעֲלָמָא.

חֲלוֹנָא רְבִיעֵאָה, אִיהוּ חֲלוֹן דְאֶקְרִי גְבִיעַ, וּבִיָּה נִפְקָא כְכָבָא חֲדָא, דְאֶקְרִי לְחַכְמִין אֲשֶׁכּוֹל הַכֶּפֶר, בְּגִין דְהֵכִי נִפִּיק כְּפִיָּא שְׁכּוֹל, נִצְיָן נִצְיָצִין כְּעֲנָבִין בְּכּוֹפְרָא, בְּהָאֵי אֲתַעְרוּ דְרַחֲמֵי אֲתַעַר בְּעֲלָמָא, מְרַחֵק וּמְקַרֵּב, תּוֹלְדִין סְגִיָּאִין אֲסְגִיָּאֵי בְּעֲלָמָא. בְּנֵי עֲלָמָא לֹא קִפְדֵי כִּד אֲצִטְרִיכוּ דָא לְדָא, שְׁלָמָא וְחֲדוּדָה אֲתַעַר בְּעֲלָמָא.

חֲלוֹנָא חֲמִישָׁאָה, אִיהוּ חֲלוֹן דְאֶקְרִי בְּאֵר, עַל דִּי כְכָבָא דְנִפִּיק בִּיָּה, עָאֵל וְנִפִּיק שְׁאִיב כְּדָלִי, לֹא שְׁכִיף לְעֲלָמִין. בְּהָאֵי חֲפִימֵי לְבָא לֹא יְכַלִּין לְמִיקָם בְּאַרְחָ קְשׁוּט, בְּגִין דְלֹא קָאִים בְּקִיּוּמָא, וְלֹא שְׁכִיף לְעֲלָמִין. וְעַל דָּא אֲתַדְחֲקֵן גְּרַמִּיָּהוּ, לְעֵינָא בְּהָאֵי אֲתַר, וְלִמִּידֵן דִּינָא.

חֲלוֹנָא שְׁתִּיתָאָה, אִיהוּ חֲלוֹן דְאֶקְרִי נִגְהָא, וְנִפְקָא בִּיָּה כְכָבָא חֲדָא, דְאֶקְרִין גְזָרוֹן, בְּגִין דְכִּד הָאֵי שְׁלֵטָא, עֲלָמָא קָאִים בְּדִינָא, וּכְמָה גְזָרִין, וּבְכַמָּה עוֹנָשִׁין, וּבְכָל יוּמָא וְיוּמָא מִתְחַדְּשֵׁן גְזָרִין עַל עֲלָמָא, וְעַד לֹא יְסִימוּן אֵלִין, הָא אֲחֲרַנִּין מִתְחַדְּשִׁין, וְהָאֵי לֹא שְׁלֵטָא כָּל כֶּף בְּעֲלָמָא.

אָבֵר סְמוּךְ לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא, יִשְׁלוּט הָאֵי
חַלוּנָא, בְּהָאֵי פְּכָבָא, עַל עֲלָמָא. וְעַל
דָּא יִשְׁלִטוּן חֵיוֹן וּמְרַעִין בִּישִׁין עַל עֲלָמָא,
וְיִתְחַדְתּוּן זִינִין בִּישִׁין, דָּא בְּתַר דָּא, וְיִשְׂרָאֵל
יְהוֹן בְּעָאקוּ. וְכַד יִתְדַחְקוּן גּוֹ חֲשׂוּכָא
דְּגְלוּתָא, פְּדִין יִנְהַר לוֹן קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
נְהִירוּ דִּימָמָא, וְיִקְבְּלוּן מַלְכוּתָא קַדִּישִׁי
עֲלִיוֹנִין, וְיִתְבַטְּל מַלְכוּתָא מִיַּדָּא דְעַמְמִין
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים, וְיִשְׁלִטוּן עַלֵיהוּ יִשְׂרָאֵל,
וְיִתְקַיֵּים (ישעיה ל) וְהָיָה אֹר הַלְבָנָה וְגו'.

וְכַדִּין חַלוּנָא שְׂבִיעָאָה יִתְפַּתַּח בְּכָל עֲלָמָא,
וְכַכְבָּא דִּילִיה אִיהוּ כַכְבָּא דִּיעֵקֵב, וְהָאֵי
אִיהוּ דְקָאָמֵר בְּלַעַם, (במדבר כד) דְרַךְ פְּכָב מֵיעֵקֵב,
וְכַכְבָּא דָּא יְהָא נְהִיר (נ"א ד' יומין וד' לילין) אַרְבַּעִין
יוֹמִין. (וארבעין לילין) וְכַד יִתְגַּלִּי מַלְפָּא מְשִׁיחָא,
וְיִתְפַּנְשׁוּן לְגַבֵּי מַלְפָּא מְשִׁיחָא כָּל עַמְּיָן
דְּעֲלָמָא, פְּדִין יִתְקַיֵּים קָרָא דְכְּתִיב, (ישעיה יא)
שֶׁרֵשׁ יֵשִׁי אֲשֶׁר עוֹמֵד לְגַס עַמִּים אֱלִיו גּוֹיִם
יְדַרְשׁוּ וְהִיתָה מְנוּחָתוֹ כְּבוֹד.

פְּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, (איוב לה) וְלֹא אָמַר אֵיָה
אֱלוֹהֵי עֲשִׂי נוֹתָן זְמִירוֹת בְּלִילָה. הָאֵי
קָרָא אוּקְמוּהָ וְאִתְמַר, אֲבָל עוֹשִׂי, עוֹשִׂי מִיבְעִי
לִיָּה, מָאֵן עוֹשִׂי. אֲלָא שְׂמָא דְאֱלוֹהֵי שְׂמָא
כְּלִיל אִיהוּ דְאִתְחַזִּי הוּא וְבִי דִינִיה. דָּא שְׂמָא
שְׁלִים אִיהוּ, דְכְּלִיל דְכַר וְנוֹקְבָא: א"ל ו"ה
וּבְגִינֵי כַּף עוֹשִׂי.

נוֹתָן זְמִירוֹת בְּלִילָה, בְּגִין דְדָא אִיהוּ דְקָא
מְשַׁבַּחַת תְּדִיר לְגַבֵּי מַלְפָּא דְשְׁלָמָא
דִּילִיָּה, כְּגוֹוֹנָא דְבוּצִינָא דְלֹא שְׂכִיף תְּדִיר,
בְּגִין לְקַבְּלָא נְהוּרָא חֲדוּה עֲלָאָה, מְסַגִּיאֹת (ד)
קט"ג ע"א) חֲדוּה דִּילִיָּה. וְעַל דָּא נוֹתָן זְמִירוֹת
בְּלִילָה.

אָבֵר סְמוּךְ לַיְמוֹת הַמְּשִׁיחִי יִשְׁלִט
הַחַלוּן הַזֶּה בְּכּוֹכֵב הַזֶּה עַל
הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן יִשְׁלִטוּ חַיּוֹת רַעוּת
עַל הָעוֹלָם, וְיִתְחַדְּשׁוּ מִיָּנִים רַבִּים
זֶה אַחַר זֶה, וְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה בְּצָרָה.
וְכִשְׂיִדְחֶקוּ בְּתוֹךְ חֲשֻׁכַת הַגְּלוּת,
אִז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵאִיר לָהֶם
אֶת אֹר הַיּוֹם, וְיִקְבְּלוּ הַמַּלְכוּת
קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים, וְיִתְבַטְּל
הַמַּלְכוּת מִיַּדָּם שֶׁל הָעַמִּים עוֹבְדֵי
כּוֹכְבִים, וְיִשְׁלִטוּ עֲלֵיהֶם יִשְׂרָאֵל,
וְיִתְקַיֵּים וְהָיָה אֹר הַלְבָנָה וְגו'.

וְאִז יִפְתַּח הַחַלוּן הַשְּׂבִיעִי בְּכָל
הָעוֹלָם, וְכּוֹכְבוֹ הוּא הַכּוֹכֵב שֶׁל
יַעֲקֹב, וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר בְּלַעַם, דְרַךְ
כּוֹכֵב מֵיעֵקֵב. וְהַכּוֹכֵב הַזֶּה יֵאִיר
(ארבעה ימים וארבעה לילות) אַרְבַּעִים יוֹם
(וארבעים לילה). וְכִשְׂיִתְגַּלֶּה מַלְפָּא
הַמְּשִׁיחִי וְיִתְפַּנְסוּ לְמַלְפָּא הַמְּשִׁיחִי
כָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם, אִז יִתְקַיֵּים
הַפְּסוּק שְׂפָתוֹב, (ישעיה יא) שֶׁרֵשׁ
יֵשִׁי אֲשֶׁר עוֹמֵד לְגַס עַמִּים אֱלִיו
גּוֹיִם יְדַרְשׁוּ וְהִיתָה מְנוּחָתוֹ כְּבוֹד.
פְּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, (איוב לה)
וְלֹא אָמַר אֵיָה אֱלוֹהֵי עֲשִׂי נוֹתָן
זְמִירוֹת בְּלִילָה. הַפְּסוּק הַזֶּה
פְּרָשׁוּהוּ וְנִתְבָּאֵר, אֲבָל עֲשִׂי! ?
עוֹשִׂי הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה
עֲשִׂי? אֲלָא שֵׁם הָאֱלוֹהֵי הוּא שֵׁם
כְּלוּל שְׁנַרְאָה הוּא וְבֵית דִּינּוֹ. זֶהוּ
שֵׁם שְׁלָם שְׁכוּלָל זְכַר וְנוֹקְבָא: א"ל
ו"ה, וּמְשׁוּם כַּף עוֹשִׂי.

נוֹתָן זְמִירוֹת בְּלִילָה, מְשׁוּם שְׁהוּ
שְׂמַשְׁבַּח תְּמִיד אֶל הַמַּלְפָּא
שְׂהַשְׁלוּם שְׁלוֹ, כְּמוֹ שְׂהַמְנוּרָה לֹא
שׁוֹקֵט תְּמִיד לְקַבֵּל אֹר הַשְּׂמַחָה
הַעֲלִינָה מֵרַב הַשְּׂמַחָה שְׁלוֹ, וְלִכְּן
נוֹתָן זְמִירוֹת בְּלִילָה.

כִּי אוֹתָם כּוֹכְבִים שְׂמַאִירִים
בְּרַקִּיעַ, כְּלָם מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים
לְקְדוֹשׁ- בְּרוּךְ- הוּא בְּכָל אוֹתוֹ
זְמַן שְׁנַרְאִים בְּרַקִּיעַ, מְשׁוּם

כִּי אֵינּוֹן כַּכְבָּא דְקָא מְנַהֲרֵן בְּרַקִּיעָא, כְּלָהוּ אֹרְדָאן וּמְשַׁבְּחֵן לְקוּדְשָׁא

שְׁמֵלֵאכִים הַעֲלִינִים כָּלֶם מוֹדִים וּמִשְׁבָּחִים אֲשֶׁמוֹרוֹת אֲשֶׁמוֹרוֹת, בְּשִׁלְשֵׁת חֲלָקֵי הַלֵּילָה. בְּרִיָּה גְחֻלְקִים כְּמֵה צְדָדִים. בְּרֵאשִׁית הַלֵּילָה, כְּשִׁיורֵד הַלֵּילָה וּמַחֲשִׁיף, כָּל אוֹתָן רוֹחוֹת רְעוֹת וּמִינִים רְעִים, כָּלֶם מִתְפָּזְרִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וְנִפְרָד הַצַּד הָאֲחֵר, וְתוֹכְעִים דְּרָכֵי בֵּית הַמֶּלֶךְ מִכָּל אוֹתָם הַצְּדָדִים הַקְּדוּשִׁים.

בֵּינן שְׁמֵתְעוֹרֵר אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעַם הַמּוֹת, (הַשְּׂגָה) אַחַת מִשְׁשִׁים בְּמוֹת, וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם. אֲזַי בֵּינן שֶׁהִשְׁמָאָה נִפְרָדָה מִלְּמַעְלָה וְשׁוֹלֵטֶת וַיּוֹרֶדֶת לְמַטָּה, אֲזַי נִפְרָדִים שְׁלֹשָׁה מַחֲנוֹת לְשִׁבְחָת אֵת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁלְשָׁה צְדָדִים (מִשְׁמֵרוֹת) שֶׁל הַלֵּילָה, כְּמוֹ שֶׁהֶעִירוּ בְּזֶה הַחֲבָרִים.

בְּעוֹד שֶׁהֵם מִשְׁבָּחִים אֵת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַצַּד הָאֲחֵר הוֹלֵךְ וּמְשׁוֹטְט לְמַטָּה בְּכָל צְדָדֵי הָעוֹלָם. וְעַד שֶׁהַצַּד הָאֲחֵר אֵינוֹ עוֹבֵר מִשָּׁם, הֵם לֹא יְכוּלִים לְהִתְיַחֵד עִם רְבוּנָם.

סוֹד לְחַכְמִים, מִלְּאָכִים עֲלִינִים וַיִּשְׁרָאֵל לְמַטָּה, כָּלֶם דוֹחֲקִים בְּאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר. כְּשֶׁרוֹצִים הַמִּלְּאָכִים הַעֲלִינִים לְהִתְיַחֵד עִם רְבוּנָם, לֹא יְכוּלִים, עַד שְׁדוּחִים אוֹתוֹ הַחוּצָה, מֵה עוֹשִׂים? יוֹרְדִים שְׁשִׁים רְבוֹא שֶׁל מִלְּאָכִים קְדוּשִׁים וּמִפִּילִים שְׁנָה עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.

בֵּינן שֶׁהִיא יוֹרֶדֶת, שְׁדוּחִים אוֹתָהּ הַחוּצָה, וְנוֹתְנִים לָהּ כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה בְּאוֹתָהּ שְׁנָה, אֲזַי הִיא שׁוֹלֵטֶת עֲלֵיהֶם וּמְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ טְמָאָה, פָּרַט לְאַרְצָן יִשְׂרָאֵל לְבִדְהָ שֶׁשֵּׁם אֵינָה שׁוֹלֵטֶת. בֵּינן שֶׁנִּפְרָדָה מֵהֶם, הֵם נִכְנָסִים לְרְבוּנָם, וּמִשְׁבָּחִים וּמוֹדִים לְפָנָיו.

בְּרִיךְ הוּא, בְּכָל הַהוּא זְמַנָּה דְּאֵתְחַזֵּן בְּרִקְיעָא, בְּגִין דְּמִלְּאָכִי עֲלָיִי, כְּלָהוּ אוֹדָאן וּמִשְׁבָּחָן אֲשֶׁמוֹרוֹת אֲשֶׁמוֹרוֹת, בְּתַלְתּ פְּלָגֵי דְהוּי לֵילָא.

בְּרִיָּא אֲתַפְּלֵגָן כְּמֵה סְטָרִין. בְּרֵאשִׁיתָא דְלֵילָא, כְּד רַמְשׁ לֵילָא וְאֲתַחֲשָׁף, כַּל אֵינוֹן רוֹחִין בִּישׁוּן וְזִינוּן בִּישׁוּן, כְּלָהוּ מִתְבַּדְּרָן וּמְשׁוֹטְטִי בְּכָל עֲלָמָא. וְאֲתַפְּרִשְׁת סְטָרָא אַחְרָא, וְתַבְעֵי אַרְחֵי דְבֵי מִלְּכָא, מִכָּל אֵינוֹן סְטָרִין קְדִישִׁין.

בֵּינן דְּהוּא סְטָרָא אַחְרָא אֲתַעֵר, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא טַעֲמֵי טַעֲמָא דְמוֹתָא, (נ"א דְשִׁנְה) חַד מִשְׁתִּין בְּמוֹתָא, וְשִׁלְטָא עֲלֵיהּוּ. כְּדִין בֵּינן דְּמִסְאָבוּ אֲתַפְּרִשָׁא מִלְּעִילָא, וְשִׁלְטָא וְנַחְתָּא לְתַתָּא, כְּדִין אֲתַפְּרִשָׁן תַּלְת מִשְׁרִיין לְשִׁבְחָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּתַלְת סְטָרִין (נ"א מִסְרִין) דְלֵילָא, כְּמֵה דְאֲתַעֵרוּ בְּהֵאֵי חֲבָרָא.

בְּעוֹד דְּאֵינוֹן מִשְׁבָּחִין לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, סְטָרָא אַחְרָא אֲזֵלָא וּמְשׁוֹטְטָא לְתַתָּא, בְּכָל סְטָרֵי עֲלָמָא, וְעַד דְּסְטָרָא אַחְרָא לֹא אֲתַעֲבֵר מִתַּמָּן, לָא יְכַלִּין אֵינוֹן לְאֲתִיחַדָּא בְּמֵאֲרִיהוּן.

רָזָא לְחַפְיָמִין, מִלְּאָכִי עֲלִינִין, וַיִּשְׁרָאֵל לְתַתָּא, כְּלָהוּ דְחָקִי בְּהוּא סְטָרָא אַחְרָא. מִלְּאָכִין עֲלָאִין כְּד בְּעָאן לְאֲתִיחַדָּא בְּמֵאֲרִיהוּן, לֹא יְכַלִּין עַד דְּדַחֲזִין לָהּ לְבַר. מֵה עֲבָדִין, נַחְתִּין שִׁיתִין רְבוֹא דְמִלְּאָכִי קְדִישִׁי, וְאִפִּילוּ שִׁינְתָּא עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, בֵּינן דְּאִיהִי נַחְתָּא, דְּקָא דַחֲזִין לָהּ לְבַר, וַיְהִי לָהּ כָּל עֲלָמָא דָּא בְּהִיא שִׁינְתָּא, כְּדִין אִיהִי שִׁלְטָא עֲלֵיהּוּ, וּמְקַבְּלִין מִסְאָבוּ מִינָהּ. בַּר בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל בְּלַחוּדְהָא, דְּלָא שִׁלְטָא תַּמָּן. בֵּינן דְּאִיהִי אֲתַפְּרִשָׁא מִנִּיְהוּ, עֲאֲלִין לְקָמֵי מֵאֲרִיהוּן, וּמִשְׁבָּחָן וְאוֹדָאן קָמֵיהּ.

כמו זה ישראל למטה לא יכולים להתיחד עם רבונם עד שדוחים אותו הצד האחר מהם, ונותנים לו חלק במה שיתעסק, ואחר כך הם מתקרבים לרבונם, ולא נמצא מקטרג למעלה ולמטה.

ואם תאמר, מילא למטה, אבל למעלה מה הקטרוג שם? אלא למעלה, משום שהיא רוח טמאה והם רוחות קדושות, עד שמשלחים רוח טמאה מביניהם לא יכולים לקרב אל רבונם, שהרי קדשה בתוך טמאה לא מתערבות לעולמים. וכן כמו זה ישראל למטה לא מתערבים באמות עובדי כוכבים ומזלות של העולם. ושני צדדים, עליונים ותחתונים, כשרוצים לקרב למלך הקדוש, דוחים אותה החוצה.

ורבן כשנכנס הלילה, ומלאכים קדושים עליונים כשנסתדרים שורות שורות לקרב (לשבח) לרבונם, דוחים את אותו צד החוצה בראשונה, ואחר כך נכנסים לקדש. (ועל זה כשנכנס הלילה כל רוחות רעות ומינים רעים ורוחות טמאה נדחות לחוץ, ושמי המלך נכנסים לתוך הקדשה).

למלך שהיו לו אבנים יקרות בתכה אחת חקוקה בהיכלו, ואותו מלך היה חכם, וכדי שלא יתקרב כל מי שרוצה לאותה תכה של אבנים יקרות ומרגליות של שם, נטל בחכמתו נחש חזק אחד וכרף אותו סביב אותה תכה. כל מי שרוצה להושיט ידו לתכה, הרי הנחש קופץ עליו והורגו. אהוב אחד היה למלך. אמר לו המלך, כל פעם שאתה רוצה להכנס ולהשתמש בתכה, תעשה כך וכך לאותו נחש, ותפתח את

בגוונא דא ישראל לתתא, לא יכלין לאתיחדא במאריהון, עד דדחיין להווא סטרא אחרא מנייהו, ויהבי לה חולקא במה דאתעסקת, ולבתר, אינון מתקרבי לגבי מאריהון, ולא אשתכח מקטרגא עילא ותתא.

ואי תימא תינח לתתא, אבל לעילא מאי קטרוגא תמן. אלא לעילא, בגין דאיהו רוח מסאבא, ואינון רוחין קדישין, עד דמשדרי רוחא מסאבא מבינייהו, לא יכלין לקרבא לגבי מאריהון, דהא קדשא גו מסאבא, לא מתערב לעלמין. וכן בגוונא דא, ישראל לתתא, לא מתערבין באומין עובדי כוכבים ומזלות דעלמא. ותרין סטרין, עלאין ותתאין, פד בעיין לקרבא לגבי מלפא קדישא, דחייין לה לבר.

ועל דא, פד עייל ליליא, ומלאכין קדישין עלאין, פד מסתדרן שורין שורין לקרבא (נ"א לשבחא) לגבי מאריהון, דחייין ליה להווא סטרא לבר בקדמיתא, ולבתר עאלין בקודשא. (נ"א ועל דא, פד עייל ליליא כל רוחין בישין וינון בישין ורוחי מסאבי אתדחיין לבר ושמי מלפא עיילין לנו קדשא).

למלכא, דהווא ליה אבנין יקירין בחד תיבותא, מתגלפא בקוסטרוי. והווא מלפא הווא חפים. בגין דלא יתקרב כל מאן דבעי לגבי הווא תיבותא דאבנין יקירן ומרגלן דתמן, נטל בחכמתיה, חד חווא תקיפא, ופריף ליה סחרגיה דהווא תיבותא, כל מאן דבעי לאושטא ידיה לגבי תיבותא, הא חווא דליג עליה, וקטיל ליה.

חד רחימא הווא ליה למלפא, אמר ליה מלפא, כל זמנא דאת בעי לאעלא ולאשתמשא בתיבותא, תעביד כך וכך לגבי הווא חווא,

ותפתח תיבותא, ותשמש

התבה ותשתמש בגנזים שלי. כף הקדוש ברוך הוא כרף נחש סביב הקדשה, באים מלאכים עליונים לתוף הקדשה - הרי הנחש שם, ופוחדים להטמא בו. (ואם תאמר, זה

כלם אש, ואש לא מקבלת טמאה)

בא וראה, כתוב (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט. עשה מלאכיו רוחות - אלו המלאכים שעומדים בחוץ. משרתיו אש להט - אלו מלאכים שעומדים בפנים. הוא רוח טמאה, והם רוח. רוח עם רוח לא נכנסות זו בזו. רוח טמאה ברוח קדשה לא מתערבות זו בזו. ומשום כך אותם שנקראו רוח לא יכולים להכנס לפנים משום אותה רוח טמאה. אותם שבפנים הם אש, ואותה אש דוחה את אותה רוח טמאה שלא נכנסת לפנים. ומשום כך הכל דוחים את הטמאה החוצה שלא תתערב עם, ולכן המלאכים העליונים משבחים את הקדוש ברוך הוא אחר שדוחים את הטמאה החוצה.

שדש אשמורות הן בלילה כנגד שלש מחנות שנהלקים לשבח את הקדוש ברוך הוא, כמו שנתבאר. ועל זה זה הרבון של כלם, הוא נר (נ"א כינור) דוד שלא שוכף לעולמים, אלא תמיד מודה ומשבח את המלך העליון, ועל זה (איוב לה) נתן זמרות בלילה. דבר אחר ולא אמר איה אלוה עשי - כמו שנאמר, משום שהרי האדם נכלל ממעלה וממטה, ונעשה כמו שהוא גוף משני צדדים, מתוף זכר ונקבה. אף כף הרוח, הרוח כלולה מתוף זכר ונקבה, ועל הסוד הזה מתתקן אדם בתקיותיו בגוף וברוח, ומשום שהוא כלול בסוד זה ובמעשה זה כמו שנתבאר, לכן

בגניזין דילי. כף קדשא בריך הוא, פריך חוץ סחרניה דקדשא, אתאן מלאכין עלאין לאעלא גו קדשא, הא חוץ תמן, ודחלי לאסתאבא ביה. (ואי תימא זה אכילהו אשא, ואשא לא מקבלא מסאבא).

הוא חזי, כתיב (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט, עושה מלאכיו רוחות, אלין מלאכין דקיימין לבר. משרתיו אש להט, אלין מלאכין דקיימין לגו, איהו רוחא מסאבו, ואינון רוח. רוח ברוח לא עייל דא בדא. רוח מסאבו ברוח קדשא לא (דף קע"ג ע"ב) אתערבי דא בדא. ובגין כך אינון דאקרון רוח, לא יכלין לאעלא לגו, בגין ההוא רוחא מסאבו. אינון דלגו, אינון אש, וההוא אש דחי לההוא מסאבו דלא עייל לגו. ובגין כך פלא דחייין ליה לבר למסאבו, דלא יתערב בהדיהו. ועל דא, מלאכי עלאי קא משבחין ליה לקודשא בריך הוא, בטר דדחייין ליה למסאבו לבר.

תלת אשמורות אינון בלילה, לקבליהון תלת משריין, דקא מתפלגי לשבחא לקודשא בריך הוא, כמה דאתמר. ועל דא האי רבון דכלהו, איהו נר (נ"א כינור) דדוד דלא שכיף לעלמין, אלא תדיר אודי ומשבח ליה למלאכא עלאה, ועל דא (איוב לה) נותן זמירות בלילה. דבר אחר, ולא אמר איה אלוה עושי, כמה דאתמר, בגין דהא מעילא ומתתא אתפליל בר נש, ואתעביד, כמה דאיהו גופא מתריין סטריין, מגו דכר ונוקבא, אוף הכי רוחא. רוח איהו כליל, מגו דכר ונוקבא. ועל רזא דנא אתתקן בר נש בגליפוי, בגופא ורוחא. ובגין דאיהו כליל ברזא דא, ובעובדא דא, כמה דאתמר, על דא (נד"א) כתיב, (בראשית א)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ
וְהָא אַתְמַר.

בְּיִלְוִיָּהּ הָא אַמְרַתְּ, דְּהָא בְּרֵאשִׁיתָא דְלִילְיָא,
כָּל אֵינֻן זִינִין וְרוּחִין בִּישִׁין מִתְעַרְי
בְּעֵלְמָא, הִיךְ אִיהוּ יְכִיל לְמַהוּי, דְּאִי הָכִי, הָא
תְּנִינֻן, דְּמִסְטָרָא דְצָפוֹן נִפְקִי כָּל הַגִּי זִינִין
בִּישִׁין, וְאַתְּ אַמְרַת (ס"א וְאַתְמַר) דְּכֵד אַתְעַר רוּחַ
צָפוֹן בְּפִלְגוֹת לִילְיָא, דְּהָא כְּדִין כָּל אֵינֻן
רוּחִין בִּישִׁין, וְסִטְרִין בִּישִׁין, אַתְּכִפְנָשׁוּ
מִעֵלְמָא, וְעֵאלִין גּוֹ נּוֹקְפָא דְתַהוּמָא רַבָּא, אִי
הָכִי הָא בְּסִטְרָא דְדָרוּם דְּאִיהוּ יְמִינָא, אַמְאִי
מְשֻׁטְטִי אֵינֻן זִינִין בִּישִׁין בְּרִישׁ לִילְיָא, דְּקָא
שְׁלֻטָא רוּחַ דְּרוּם.

אַרְא וְדָאִי, אֲלִמְלָא הֵהוּא סִטְרָא דְדָרוּם, דְּקָא
מְעַכְב וְדַחֲיִיא לְהֵהוּא סִטְרָא בִישָׂא, הֵוָה
מְשֻׁטְטֵשׁ פּוּלִי עֵלְמָא, וְלֹא יְכִיל עֵלְמָא
לְמִסְבֵּל. אָבֵל כֵּד אַתְעַר הֵהוּא סִטְרָא אַחְרָא,
לֹא אַתְעַר אֲלֵא בְּסִטְרֵי רוּחַ מְעַרְב, דְּקָא שְׁלֻטָא
בְּרִישׁ לִילְיָא, וְעֵלְמָא אִיהוּ כְּלָא כְּנִישׁ. וְעַל דָּא
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַקְדִּים אֲסוּוֹתָא לְעֵלְמָא,
בְּגוּוֹנָא דָּא כְּמָה דְאַתְמַר. זְכָאִין אֵינֻן יִשְׂרָאֵל
בְּהֵאִי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אַתְרַעֵי בְּהוּ מְכָל שְׂאֵר עַמִּין דְּעֵלְמָא.

עֵאלְרוּ לְבֵיתָא רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא. כֵּד
אַתְפְּלַג לִילְיָא, קָמוּ לְמַלְעֵי בְּאוּרִייתָא.
אָמַר רַבִּי אַבָּא, הִשְׁתָּא וְדָאִי אִיהוּ עֵידֵן רְעוּתָא
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָא זְמַנִּין סְגִיאִין
אַתְעַרְנָא הֵאִי, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשַׁעֲתָא
דְאַתְפְּלַג לִילְיָא, עֵאל גּוֹ אֵינֻן צְדִיקֵיִיא בְּגַנְתָּא
דְּעַדָּן, וְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּהוּ. זְכָאֵה אִיהוּ מָאֵן
דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא, בְּהֵהִיא זְמַנָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָא דְאַשְׁתַּעֲשַׁע קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא גּוֹ צְדִיקֵיִיא בְּגַנְתָּא דְּעַדָּן, הִיךְ

(דְּדָאִי) כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א) וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
כְּדְמוּתֵנוּ, וְהָרִי נִתְבָּאָר.

בְּיִלְוִיָּהּ הָרִי אַמְרַתְּ, שְׁהָרִי
בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה כָּל אוֹתָם מִינִים
וְרוּחוֹת רְעוֹת מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם,
אִיךְ הוּא יְכוּל לְהִיּוֹת? שְׂאָם כְּךָ,
הָרִי שְׁנִינּוּ שְׁמַצַּד הַצָּפוֹן יוֹצֵאִים
כָּל אוֹתָם מִינִים רְעִים, וְאַתְּ
אַמְרַתְּ (וְנִתְבָּאָר) שְׁפָאֲשֵׁר מִתְעוֹרְרַת
רוּחַ צָפוֹן בְּחֻצוֹת הַלִּילָה, שְׁהָרִי
אֲזוּ כָּל אוֹתָן רוּחוֹת רְעוֹת וְצַדִּיקִים
רְעִים מִתְכַּפְּסִים מִהָעוֹלָם וְנִכְנָסִים
לְתוֹךְ נֶקֶב תַּהוֹם רַבָּה, אִם כְּךָ, הָרִי
בְּצַד הַדָּרוּם, שְׁהֵיא יְמִין, לְמָה הֵם
מְשׁוֹטְטִים אוֹתָם הַמִּינִים הַרְעִים
בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה, שְׁהָרִי שׁוֹלְטַת
רוּחַ דְּרוּם?

אַרְא וְדָאִי, אֲלִמְלָא אוֹתוּ צַד
הַדָּרוּם שְׁמַעְכָּב וְדוּחָה צַד הַרְע,
הֵיךְ מְשֻׁטְטֵשׁ אֵת כָּל הָעוֹלָם, וְלֹא
יְכוּל הָעוֹלָם לְסַבֵּל. אָבֵל
כְּשִׁמְתְּעוֹרֵר אוֹתוּ הַצַּד הָאַחֵר, לֹא
מִתְעוֹרֵר אֲלֵא בְּצַד רוּחַ מְעַרְב
שְׁשׁוֹלֵט בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה,
וְהָעוֹלָם כּוֹנֵס אֵת הַכָּל. וְלִכְּנֵן
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּים רְפוּאָה
לְעוֹלָם בְּגוּן זֶה, כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאָר.
אַשְׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְרַצָּה בְּהֵם מְכָל שְׂאֵר עַמִּי
הָעוֹלָם.

נִכְנָסוּ לְבֵית רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי
אַבָּא. כְּשִׁנְחַלַק הַלִּילָה בְּחֻצוֹת,
קָמוּ לְעַסְק בְּתוֹרָה. אָמַר רַבִּי
אַבָּא, עֲכָשׁוּ וְדָאִי הֵיא עַת רְצוֹן
לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא, וְהָרִי פְּעַמִּים
רַבּוֹת הִעֲרַנּוּ אֵת זֶה, שְׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּשַׁעֲה שְׁנַחֲלַק הַלִּילָה,
נִכְנָס לְתוֹךְ אוֹתָם הַצְּדִיקִים בְּגוּן
עַדָּן וּמְשַׁתַּעֲשַׁע בְּהֵם. אֲשֶׁרִי מִי
שְׁמַשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה בְּאוֹתוּ זְמַן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה שְׁמַשְׁתַּעֲשַׁע
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַצְּדִיקִים

בגן עדן, איך משתעשע? אלא באותו זמן שנחלק הלילה, הקדוש ברוך הוא מתעורר באהבה של השמאל אל כנסת ישראל, שהרי אין אהבה אלא מצד השמאל. ולכנסת ישראל אין דורון לקרב אל המלך או חשיבות מעלה אלא באותן רוחות הצדיקים שהקדוש ברוך הוא רואה אותן מעטרות בכמה מעשים טובים ובכמה זכיות שעשו באותו יום, ולקדוש-ברוך-הוא נוח מפל הקרבנות והעולות, שהקדוש ברוך הוא מריח בהם ריח ניחח שעושים ישראל.

אז מאיר אור, וכל עצי הגן עדן אומרים שירה, והצדיקים מתעדנים שם באותם עדונים של העולם הבא. כשמתעורר אדם באותה שעה לעסק בתורה, נוטל חלקו עם הצדיקים שבגן עדן. שם אחד של שלשים ושתים אותיות חקוק (מתעורר) מתעטר בהם שם, והוא בתוך סודות הצדיקים.

פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים קיא) הללויה אודה ה' בכל לבב וגו'. הללויה, הרי נתבאר והתעוררו בו החברים, וכך הוא, שזהו שבח שעולה על כל אותן השירות והתשפחות שאמר דוד בעשרה מיני תשפחות שאמר, משום שהוא פולל שבח ושם באחד, והוא פלל של השם הקדוש העליון.

אודה ה' בכל לבב. בכל מקום שאמר דוד המלך סוד של אלפא ביתא, הוא סוד האותיות

אשתעשע. אלא בההוא זמנא דאתפלג ליליא, קדשא בריה הוא אתער ברחימו דשמאלא, לגבי כנסת ישראל, דהא לית רחימו אלא מסטרא דשמאלא. וכנסת ישראל ליה לה דורנא למקרב לגבי מלכא, או חשיבו מעליא, אלא באינן רוחין דצדיקיא, דקודשא בריה הוא חמי לון מתעטרן, בכמה עובדין טבין, ובכמה זכייין דעבדו בההוא יומא, וקודשא בריה הוא ניחא ליה מפל קרבנין ועלוון, דקודשא בריה הוא ארח בהו ריח ניחח, דקא עבדי ישראל.

בדין נהירו אתנהיר, וכל אילנין דגנתא דעדן אמרי שירתא, וצדיקיא מתעטרן תמן באינן עדונין דעלמא דאתי. פד אתער בר נש בהיא שעתא למלעי באורייתא, נטיל חולקיה עמהון דצדיקיא די בגו גנתא, חד שמא גליפא דתלתין ותריין אתוון, (ס"א אתער) אתעטר בהו תמן, ואיהו גו רזין דצדיקיא.

פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים קיא) הללויה אודה יי' בכל לבב וגו', הללויה, הא אתמר ואתערו ביה חברייא, והכי איהו, דדא איהו שבחא דקא סלקא על כל אינן שירין ותושבחן דאמר דוד, בעשר זיני תשבחן דאיהו אמר, בגין דאיהו כליל שמא ושבחא בחד, ואיהו כללא דשמא קדישא עלאה.

אודה יי' בכל לבב, בכל אתר דאמר דוד מלכא, רזא דאלפא (דף קע"ד ע"א) ביתא, איהו רזא דאתוון גליפן, דנפקין בגלופי דתלתין ותריין שבילין. ואית אתוון עלאין, מרזא דעלמא עלאה. ואית אתוון אחרנין, דאינן אתוון זעירין. והכא איהו רזא דאלפא ביתא, דעלמא (ס"א עלאה יהי לעלמא) תתאה.

אודה יי' בכל לבב: ביצרא טבא וביצרא בישא דאיהו שרי בגויה. דהא

החוקקות שיוצאות בחקיקות של שלשים ושנים שבילים. ויש אותיות עליונות מסוד העולם העליון, ויש אותיות אחרות שהן אותיות קטנות. וכאן הוא סוד של אלפא ביתא של העולם (העליון נתון לעולם) התחתון.

אודה ה' בכל לבב - בפיצר הטוב וביצר הרע שהוא שורה בתוכו. שהרי על הכל יש להודות לקדוש-ברוך הוא - בפיצר הטוב וביצר הרע. שהרי מצד של יצר הטוב בא טוב לאדם, ויש לברך את הקדוש ברוך הוא הטוב והמטיב. ובצד של יצר הרע בא קטרוג לאדם, ויש להודות לקדוש-ברוך הוא (ביצר הטוב וביצר הרע) בכל מה שבא על האדם מצד זה ומצד זה.

בסוד ישרים ועדה. בסוד ישרים - באותם (מלאכים עליונים קדושים) שאַת סוד הקדוש ברוך הוא הם יודעים, שהרי את כל סודות הקדוש ברוך הוא הם יודעים, והם הסוד שלו. ולכן בסוד ישרים ועדה - אלה הם ישראל, כשמתכנסים בעשרה להודות לקדוש ברוך הוא. ומשום כך יש להודות לקדוש ברוך הוא על טוב ועל רע ולפרסם לפני הכל. שאם תאמר, הרי הוא יודע, אז למה צריך לפרסם? אלא בזה מתכבד הקדוש ברוך הוא בעולם לפרסם את הנס, ועל זה כתוב בקדוש-ברוך הוא, (יחזקאל לח) והתגדלתי והתקדשתי וגו'.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים ק) כל הנשמה תהלל זה. שנינו, כל הנשמות באו מהגוף הקדוש הזה ומתעוררות בבני אדם. ומאיזה מקום? מאותו מקום שנקרא יד (י"ה). מאיזה מקום זה? אומר רבי יהודה, שכתוב (שם קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית. שנינו, מהחכמה היו שמבועיה יוצאים לשלשים ושנים שבילים הפל נתקן, וכל מה שיש למעלה ולמטה, והיא נקראת רוח קדושה שכל הרוחות נתקנו בה.

על פלא אית לאודאה ליה לקודשא בריך הוא, ביצרא טבא וביצרא בישא. דהא מסטרא דיצרא טבא אתי טוב לבר נש, ואית לברכא ליה לקודשא בריך הוא הטוב והמטיב. ובסטרא דיצרא בישא, אתי קטרוגא לבר נש, ואית לאודאה לקודשא בריך הוא, (ביצרא טבא וביצרא בישא) בכל מה דאתי על בר נש, מסטרא דא ומסטרא דא.

בסוד ישרים ועדה, בסוד ישרים: באינון (ס"א מלאכין עלאין קדישין) דרזא דקודשא בריך הוא אינון ידעי. דהא פל רזין דקודשא בריך הוא אינון ידעי, ואינון רזא דיליה, ועל דא בסוד ישרים. ועדה: אלין אינון ישראל, פד מתפנשי בעשרה, לאודאה ליה לקודשא בריך הוא, ובגין כך, אית לאודאה ליה לקודשא בריך הוא, על טב ועל בישא, ולפרסמא קמי כללא. דאי תימא הא איהו ידע, אמאי אצטריך לפרסמא. אלא בדא, אתייקר קדשא בריך הוא בעלמא לפרסמא נסא. ועל דא קדשא בריך הוא כתיב ביה, (יחזקאל לח) והתגדלתי והתקדשתי וגו'.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים ק) כל הנשמה תהלל זה. תנא, פל נשמתי אתו מהאי גופא קדישא, ואתערו בבני נשא. ומאן אתר. מההוא אתר דאקרי יד. (ס"א י"ה) מאן אתר דא אמר רבי יהודה דכתיב, (תהלים קד) מה רבו מעשיך יי' כלם בחכמה עשית. תנא, מהאי חכמתא דמבועוי נפקין לתלתין ותריין שבילין, אשתכלל פלא, וכל מה דאית לעילא ותתא, והוא אתקרי רוחא קדישא, דכל רוחין אשתכללו ביה.

מעשיך ה' כלם בחכמה עשית. שנינו, מהחכמה היו שמבועיה יוצאים לשלשים ושנים שבילים הפל נתקן, וכל מה שיש למעלה ולמטה, והיא נקראת רוח קדושה שכל הרוחות נתקנו בה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּיּוֹם שֶׁהָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן מְפָרֵשׁ דְּבַר זֶה, הָיוּ עֵינָיו נוֹבְעוֹת מֵיִם, וְהָיָה אוֹמֵר: כָּל גְּזוּי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן נִמְסְרוּ בְּמִפְתָּח אֶחָד, וּמִתְגַּלֶּה בְּהִיכְלוֹת הַמְצִירִים הָעֲלִיּוֹנִים הַחֲקוּקִים.

אָרְאָא כִּף שְׁנִינוּ, מִי יָכוֹל לְדַעַת וְלַהֲפַלֵּל מֵה שְׁגָנוֹז בְּמִבּוּעַ הַזֶּה, שְׁתַּרְי מִשָּׁה לֹא גָלָה אֶת זֶה בְּיָמָיו כְּשֶׁהָיָה מְגַלֶּה סוּד הָעַמֶּק לְיִשְׂרָאֵל, וְאָף עַל גַּב שֶׁהַכֹּל הָיָה מִתְגַּלֶּה עַל יְדוֹ. אֲלֵא בְּאוֹתָהּ שַׁעַה שְׂרָצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲלוֹתוֹ לְיִשְׁבִּיבָה הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה וְלַהֲטֵמִינוּ מִבְּנֵי אָדָם, שְׁכָתוּב (דְּבָרִים ל"א) בֵּין מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם. הַיּוֹם מִמֶּשׁ. שְׁאוֹתוֹ יוֹם נִשְׁלַמוּ יָמָיו לְהַתְקַרֵּב לְמִקּוֹם הַזֶּה, שְׁכָתוּב (שם) הֵן קָרְבוּ יָמֶיךָ, קָרְבוּ מִמֶּשׁ.

שְׁשִׁנְנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשָּׁה לֹא מַת. וְאִם תֹּאמְרוּ, הָרִי כְּתוּב (שם ל"ח) וַיָּמַת שֵׁם מִשָּׁה? כִּף בְּכֹל מִקּוֹם לְצַדִּיקִים קוֹרֵא בָהֶם מִיתָה. מַה הַמִּיתָה? מִהַצֵּד שְׁלָנוּ זֶה נִקְרָא כִּף. שְׁשִׁנְנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכֵן שָׁנָה, שְׁמִי שֶׁהוּא בְּשִׁלְמוֹת, שְׁהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה תְלוּיָהּ בּוֹ - לֹא תְלוּיָהּ בּוֹ מִיתָה וְלֹא מַת. כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּיַעֲקֹב שְׁהָאֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה הִיתָה בּוֹ.

שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בְּרַאשִׁית ל"ח) לֹא יִקְרָא שְׁמַךְ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמַךְ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה יִשְׂרָאֵל? שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, שְׁכָתוּב (יִרְמִיָּה מו') וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי מוֹשַׁעַף מִרְחוֹק וְגו'. וְאֵת זֶרְעֶךָ מֵאַרְץ שַׁבָּים וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִכָּאן, כִּי אֲתָךְ אָנִי, דְּוָקָא. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שְׂרַבּוֹנוּ אָמַר לוֹ כֵּן. לֹא כְּתוּב כִּי אֲתִי אֲתָה, אֲלֵא כִּי אֲתָךְ אָנִי, שְׂרַבּוֹנוּ בָּא לְחַבֵּר אֶת דִּיּוּרוֹ עִמּוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּיּוֹמָא דְהוּהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּרִישׁ מִלָּה דָא, עֵינָיו נִבְעִין מֵיָא, וְהוּהוּ אָמַר, כָּל גְּזוּיָא דְמִלְפָּא עֲלָאָה, אֲתַמְסְרִין בְּחַד מִפְתָּחָא, וְאֲתַגְלִיָּא בְּקִזְפִּיטָן דְקוֹרְדִיטִי גְּלִיפִין עֲלָאִין.

אָרְאָא הָכִי תֹאנָא, מָאן יָכִיל לְאַשְׁתַּמוּדְעָא וְלֵאֲתַפְלֵלָא מַה דְגָנוּז בְּדָא מִבּוּעָא.

דְּהָא מִשָּׁה לֹא גְלִי דָא בַּיּוֹמוֹי, כִּד הוּהוּ גְלִי רִזָּא עֲמִיקְתָּא לְיִשְׂרָאֵל, וְאָף עַל גַּב דְכֹלָא הוּהוּ מִתְגַּלְיָא עַל יְדוּי. אֲלֵא בְּהֵיבָא שַׁעַתָּא דְבַעָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְסַלְקָא לִיהָ לְמִתִּיבְתָּא קְדִישָׁא עֲלָאָה, וְלְטַמְרָא לִיהָ מִבְּנֵי נְשָׂא, דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ל"א) בֵּין מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם. הַיּוֹם מִמֶּשׁ, דְּהֵהוּא יוֹמָא אֲשַׁתְּלִימוּ יוֹמוֹי, לְאַתְקַרְבָּא לְאַתְרֵךְ דָּא, דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ל"א) הֵן קָרְבוּ יָמֶיךָ, קָרְבוּ מִמֶּשׁ.

דְּתַנְיָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשָּׁה לֹא מִית. וְאִי תִימָא הָא כְּתִיב (דְּבָרִים ל"א) וַיָּמַת שֵׁם

מִשָּׁה. כִּף בְּכֹל אֲתָר לְצַדִּיקָא קָרִי בְּהוּ מִיתָה. מָאִי מִיתָה. מִסְטָרָא דִילָן אֲקָרִי הָכִי. דְּתַנְיָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכֵן תֵּנָא, דְמָאן דְּאִיהוּ בְּשִׁלְמוֹתָא דְמַהִימְנוּתָא קְדִישָׁא תְלוּיָא בֵּיהּ, לֹא תְלוּיָא בֵּיהּ מִיתָה וְלֹא מִית. כְּמַה דְהוּהוּ בְּיַעֲקֹב דְמַהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא הוּהוּ בֵּיהּ.

דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בְּרַאשִׁית ל"ח) לֹא יִקְרָא שְׁמַךְ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמַךְ,

וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל. מָאִי יִשְׂרָאֵל. שְׁלִימוּתָא דְכֹלָא. דְכְּתִיב, (יִרְמִיָּה ל') וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי מוֹשַׁעַף מִרְחוֹק וְאֵת זֶרְעֶךָ מֵאַרְץ שַׁבָּים וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִהַכָּא, (יִרְמִיָּה ל') כִּי אֲתָךְ אָנִי, דְּיִיקָא, זַפְּאָה חוּלְקִיָּה, דְמֵאֲרִיָּה אָמַר לִיהָ כֵּן. כִּי אֲתִי אֲתָה לֹא כְּתִיב, אֲלֵא כִּי אֲתָךְ אָנִי, דְמֵאֲרִיָּה אֲתִי לְאַתְחַבְּרָא דִּיּוּרִיָּה עִמִּיהָ.

אמר רבי שמעון, יפה אמר רבי אבא, שאמר ושב יעקוב ושקט ושאנן ואין מחריד. ושב יעקוב - להקרא בשם אחר, שכתוב לא יקרא שמו עוד יעקב פי אם ישראל.

דבר אחר ושב יעקב - למקום שגלח משם. ושקט - בעולם הזה. ושאנן - בעולם הבא. ואין מחריד - מפלאי המות. שמשמע שהכל היה בו. רבי יצחק אמר, הרי פרושה החברים, שכתוב ואת זרעך מארץ שבנים. מה זרעו בחיים, אף הוא בחיים.

והברית התיכון בתוך הקרשים מברח מן הקצה אל הקצה. רבי יהודה פתח, (קהלת י) אשריך ארץ שמלפך בן חורים ושריך בעת יאכלו. וכתוב, אי לך ארץ שמלפך נער ושריך בבקר יאכלו.

(במה בארנו את הפסוקים הללו) אוי לעולם שלא משגיחים בעבודת רבונם, שהרי רבונם משגיח בגללם להטיב להם, שהניח לפנייהם דברי תורה, ולא משגיחים.

ששנינו, שלשה דברים צריך אדם לעשות לבנו: מילה, ופדיון, ולהשיאו אשה. והכל עשה הקדוש ברוך הוא לישראל. מילה - שכתוב (יהושע ה) ושוב מל את בני ישראל שנית, וכתוב (בראשית יז) ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר. פדיון - שכתוב (דברים יז) ויפדך (ה' אלהיך מבית עבדים) מיד פרעה מלך מצרים. להשיאו אשה - שכתוב (בראשית א) זכר ונקבה ברא אתם, וכתוב ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו. עוד, נשא אותם כמו הנשר הזה שמטיל את בנו על פתפיו, שכתוב (שמות יט) ואשא אתכם על פנפי נשרים.

אמר רבי יוסי, הפל הוא נאה, אבל התורה חזרה לפני ישראל ולמדה אותם יותר מהפל. בא

אמר רבי שמעון שפיר קאמר רבי אבא דאמר (ירמיה ל) ושב יעקוב ושקט ושאנן ואין מחריד. ושב יעקוב: לאתקרי בשמא אתרא, דכתיב לא יקרא שמו עוד יעקב פי אם ישראל.

דבר אחר ושב יעקב, לאתר דאתנסיב מתמן. ושקט, בעולם הזה. ושאנן, בעולם הבא. ואין מחריד ממלאי המות. דמשמע דכלא הוה ביה. רבי יצחק אמר, חברייהא הא אוקמוהו, דכתיב ואת זרעך מארץ שבנים, מה זרעו בחיים, אף הוא בחיים. (דף קנ"ד ע"ב).

והברית התיכון בתוך הקרשים מברית מן הקצה אל הקצה. רבי יהודה פתח

(קהלת י) אשריך ארץ שמלפך בן חורים ושריך בעת יאכלו. וכתוב, אי לך ארץ שמלפך נער ושריך בבקר יאכלו. (במאי אוקמוהו הני קראי) ווי לעלמא דלא משגחן בפולחנא דמאריהון, דהא מאריהון אשגח בגיניהון לאוטבא להו, דאנח קמייהו פתגמי אורייתא, ולא משגחן. דתנינן, תלת מלין בעי בר נש למעבד לבריה, מילה, ופדיון, ולנסבא ליה אנתו.

וכלא עביד קדשא בריך הוא לישראל. מילה: דכתיב, (יהושע ה) ושוב מול את בני ישראל שנית. וכתוב (בראשית יז) ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר. פדיון. דכתיב, (דברים טו) ויפדך (ה' אלהיך) (ס"א דברים יז) מבית עבדים) מיד פרעה מלך מצרים. לנסבא ליה אנתו: דכתיב, (בראשית א)

זכר ונקבה ברא אתם, וכתוב ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו. תו, אטיל להו כהאי נשרא, דאטיל לבנוי על גדפוי, דכתיב, (שמות יט) ואשא אתכם על פנפי נשרים.

אמר רבי יוסי, כלא הוא יאות, אבל אורייתא

וְרָאָה, אֵינן שָׂבַח שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא כְּמוֹ הַשָּׂבַח שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׂכָתוֹב בָּהּ (משלי ח) בִּי מַלְכִים יִמְלְכוּ.

שְׁהָרֵי שְׁנֵינוּ, כְּשֶׁעָלָה רַב הוֹנָא לְשָׁם, מָצָא אֶת הַחֲכָמִים שְׂעוּסָקִים בְּפִסּוּק הַזֶּה שְׂכָתוֹב, (ירמיה נא) וּפְקַדְתִּי עַל כָּל בְּבָבֶל וְהִצַּאתִי אֶת בַּלְעוּז מִפִּי וְלֹא יִנְהָרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם. וְרַב הוֹנָא לֹא הָיוּ מְשַׁגְּיחִים בּוֹ, שְׁהָרֵי לֹא הִכִּירוּ אוֹתוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, מִשּׁוּם שֶׁהָיָה קָטָן. נִכְנַס לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ, וּמָצָא אֶת הַחֲכָמִים שְׁהָיוּ אוֹמְרִים שְׂבִפְסוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, אִם יִרְאֶתוּ וְאֶלִּילוֹ שֶׁל נְבוּכַדְנֶצַּר הָיָה שְׂמוֹ כָּל - הָרֵי כְּתוּב בּוֹ, (דניאל ד) וְעַד אַחֲרֵים נִכְנַס דְּנִיָּאל שְׂשֵׁמוֹ בְּלִטְשָׂאֲצַר כְּשֵׁם אֱלֹהֵי? וְעוֹד, מָה זֶה וְהוֹצֵאתִי אֶת בַּלְעוּז מִפִּי?

עָמַד רַב הוֹנָא בֵּין הַיְסוּדוֹת שֶׁל הָעַמּוּדִים וְאָמַר, אֵלּוּ הֵייתִי בְּמִקּוּמִי, הֵייתִי דוֹרֵשׁ אֶת הַפִּסּוּק הַזֶּה. לֹא הִתְּבוּנָנוּ בּוֹ. קָם שְׁנִית וְאָמַר דְּבַר זֶה. בָּא רַבִּי יוֹדָאי בַּר רַב וְהוֹשִׁיבוֹ לְפָנָיו. אָמַר לוֹ, אָמַר בְּנִי, אָמַר, שְׂבִדְבְּרֵי תוֹרָה כְּתוּב בָּהֶם (משלי א) בְּרֵאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא וְגו'.

פָּתַח וְאָמַר, כֶּף שְׁנֵינוּ, בְּיָמִים הָרֵאשׁוֹנִים טָרַם בָּא יַעֲקֹב, הָיָה אָדָם שֶׁלּוֹ בְּבִיתוֹ. הִגִּיעַ זְמַנוֹ - מֵת בְּלֵי מַחְלוֹת. פִּיּוֹן שָׂבָא יַעֲקֹב, בִּקֵּשׁ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִם נוֹחַ לְפָנֶיךָ, שְׂיִפֵּל אָדָם בְּבֵית חָלּוֹ שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְאַחַר כֶּף יִתְּכַנַּס לְעַמּוֹ, וַיִּצְוָה אֶת בֵּיתוֹ וַיָּשׁוּב מִחֲטָאָיו. אָמַר לוֹ: יָפֵה, וְאַתָּה תִּהְיֶה סִימָן בְּעוֹלָם. בֹּא וּרְאֵה מָה כְּתוּב בּוֹ, (בראשית מח) וַיְהִי אַחֲרָי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּאמֶר לְיוֹסֵף וַיִּסְּף הִנֵּה אָבִיךָ חַלְהָה.

דְּאַהֲדָר קָמִייהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְאוֹלִיף לוֹן, יִתִּיר מִכָּל. תָּא חֲזִי, לִית שְׂבָחָא דְּבַר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאִתִּי, כְּשְׂבָחָא דְּאוּרִייתָא דְּכְתִיב בָּהּ (משלי ה) בִּי מַלְכִים יִמְלְכוּ.

(מדרש הנעלם הוא) דְּהָא תְּנִינָן כַּד סָלִיק רַב הוֹנָא לְהַתָּם, אֲשַׁכַּח רַבְּנָן דִּיהוּ עֲסָקִי בְּהָאֵי קָרָא, דְּכְתִיב, (ירמיה נא) וּפְקַדְתִּי עַל כָּל בְּבָבֶל וְהוֹצֵאתִי אֶת בַּלְעוּז מִפִּי וְלֹא יִנְהָרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם. וְרַב הוֹנָא לֹא הָיוּ מְשַׁגְּיחִין בֵּיהּ, דְּהָא לֹא אֲשַׁתְּמוּדְעֵן לִיהּ בְּקַדְמֵיתָא, בְּגִין דְּהוּ זְעִיר. עָאֵל לְבִי מְדֻרָשָׁא, וְאַשְׁכַּח רַבְּנָן דִּיהוּ אַמְרִי, הָאֵי קָרָא אִית לְאַסְתְּפִלָּא בֵּיהּ, אִי טַעֲוִיתִיהּ וְדַחֲלִיתִיהּ דְּנְבוּכַדְנֶצַּר הוּהוּ שְׂמִיָּה כָּל, הָא כְּתִיב בֵּיהּ, (דניאל ד) וְעַד אַחֲרִין עַל קְדָמֵי דְּנִיָּאל דִּי שְׂמָה בְּלִטְשָׂאֲצַר כְּשֵׁם אֱלֹהֵי. וְעוֹד, מָאי וְהוֹצֵאתִי אֶת בַּלְעוּז מִפִּי.

קָם רַב הוֹנָא בְּיַמֵּי דְּעַמּוּדֵי, וְאָמַר אֵילּוֹ הוֹינָא בְּאַתְרֵי, דְּרִישְׁנָא לִיהּ לְהָאֵי פְּסוּקָא. לֹא אֲשַׁגְּחוּ בֵּיהּ. קָם תְּנִינָנוּת, וְאָמַר מְלָה דָּא. אָתָּא רַבִּי יוֹדָאי בַּר רַב, וְאוֹתְבִיָּה קָמִיהּ. אָמַר לִיהּ, אֵימָא בְּרִי אֵימָא, דְּמִלִּי אוּרִייתָא כְּתִיב בָּהּ, (משלי א) בְּרֵאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא וְגו'.

פָּתַח וְאָמַר, הָכִי תְּנִינָן, בְּיוֹמֵי קְדָמָי עַד לֹא אָתָּא יַעֲקֹב, הוּהוּ בַר נֶשׁ שֶׁלּוֹ בְּבִיתִיהּ, מְטָא זְמַנִּיהּ, מִית בְּלֹא מְרַעִין, פִּיּוֹן דְּאַתָּא יַעֲקֹב, בְּעָא קָמִיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לִיהּ, מְרִי דְּעֲלָמָא, אִי נִיחָא קָמָךְ, דְּלִנְפוּל בַּר נֶשׁ בְּבִי מְרַעִיהּ, תְּרִין אוֹ תְּלַת יוֹמִין, וְלִבְתֵּר יִתְּכַנַּס לְעַמִּיהּ, וַיִּפְקֵד לְבִיתִיהּ, וַיִּתּוֹב מְחוּבּוּי. אָמַר לִיהּ שְׂפִיר. אֵת הוּא סִימָנָא בְּעֲלָמָא. תָּא חֲזִי, מָה כְּתִיב בֵּיהּ (בראשית מח) וַיְהִי אַחֲרָי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חַלְהָה.

חלה, מה שלא היה לאדם מקדם לכן.

אחר שנפטר, לא היה אדם שהיו לו מחלות שלא מת, עד שבא חזקיה. מה כתוב בו? (ישעיה לח) בימים ההם חלה חזקיהו למות וגו'. בא וראה מה כתוב, ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'. אמר לו: אם נוח לפניך שיתרפאו בני אדם מבית חלים ויודו לשמך, ויכירו וישובו אחר כך בתשובה שלמה, וימצאו בני העולם צדיקים לפניך. אמר לו הקדוש ברוך הוא: נאה הוא, ואתה תהיה סימן לזה בעולם, וכך הוא מה שלא היה מקדם לכן. זהו שכתוב (שם) מכתב לחזקיהו מלך יהודה בחלתו ויחי מחליו. ושנינו, אותו יום חזרה השמש עשר דרגות.

ושנינו, מרודך בלאדן היה אוכל כל יום בארבע שעות וישן עד תשע שעות, ואותו יום ישן עד תשע שעות. כשהתעורר, ראה ששמש עומדת בארבע שעות. אמר, מה זה? בהריגת הפעס קנטור קשרתם עלי? אמרו לו, למה? אמר, שישנתי יום אחד ושליש יום. אמרו לו, לא כך, אלא אלהי חזקיהו עשה היום הזה שני נסים: רפא את חזקיה מבית חליו, והחזיר את השמש לזמן הזה. אמר, וכי יש בעולם אלוה גדול יותר חוץ מאלהי? אמרו, אלהי חזקיהו.

עמד וכתב כתבו: שלום לחזקיהו מלך יהודה ושלום לאלהיו ושלום לירושלים עיר הקדש. אחר כך נמלך, וקם מכסאו, ופסע שלש פסיעות וכתב אחרים: שלום לאלוה הגדול שבירושלים ושלום לחזקיהו מלך יהודה ושלום לירושלים עיר הקדש.

אמר ליה קדשא בריך

כתוב מה דלא הוה לבר נש מן קדמת דנא. בתר דשכיב, לא הוה בר נש דהוה ליה מרעין, דלא מית. עד דאתא חזקיה, מה כתוב ביה, (ישעיה לח) בימים ההם חלה חזקיהו למות וגו'. תא חזי, מה כתוב ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל יי', אמר ליה, אי ניחא קמך דיתסון בני נשא מבי מרעיהון, ויודון שמך, וישתמודעון, ויתובון לבתר בתיובתא שלימתא, וישתפחון בני עלמא זפאין גדמך. אמר ליה קדשא בריך הוא, יאות הוא, את תהא סימנא בעלמא, וכך הוא, מאי דלא הוה מקדמת דנא. הדא הוא דכתיב, (ישעיה לח) מכתב לחזקיהו מלך יהודה בחלותו ויחי מחליו. ותאנא, ההוא יומא אתחזר שמשא עשר דרגין.

ותאנא, מרודך בלאדן הוה אכיל כל יומא בד' שעתין, ונאים עד תשע שעתין, וההוא יומא נאים עד תשעה שעתין, פד אתער חמא שמשא דקאים בארבע שעתין, אמר מאי האי, בקטולא דקונטרס קונטרסי אנקטרתון. אמרו (דף קע"ה ע"א) ליה למה. אמר, דנאימנא יומא חד, ותלתות יומא. אמרו ליה, לאו הכי, אלא אלהא דחזקיהו עבד יומא דין תרין ניסין. אסי לחזקיה מבי מרעיה, ואחזר שמשא לעדנא דא. אמר וכי אית בעלמא אלהא רבא בר מאלהי. אמרו, אלהא דחזקיהו.

קם וכתב כתבו, שלום לחזקיהו מלכא דיהודה ושלום לאלהיה ושלום לירושלם קרתא קדישא. לבתר אמליך וקם מפרסיה, ופסע תלת פסיעון, וכתב אחרנין, שלום לאלהא רבא דבירושלם ושלום לחזקיהו מלכא דיהודה ושלום לירושלם קרתא קדישא.

אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַתָּה פִּסְעַתָּ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדֵי שְׁלֹשׁ פְּסִיעוֹת, חֲמִידָה מִמֶּךָ יֵצְאוּ שְׁלֹשָׁה מַלְכִים שְׁלִיטִים רוֹזְנִים וּמַצְבִּיאִים שְׁשׁוּלְטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וְרֵאשׁוֹן מֵהֶם הִיא נְבוּכַדְנֶצַּר.

בֹּא וְרֵאֵה מָה אָמַר לוֹ דְּנִיָּאל, (דניאל ב) אַתָּה הוּא רֵאשׁ הַזְּהָב, וְאַחֲרָיָה תְּקוּם מַלְכוּת אַחֲרַת רְעָה מִמֶּךָ וּמַלְכוּת שְׁלִישִׁית אַחֲרָת. מָה כְּתוּב? (שם א) הַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶצַּר עָשָׂה צֶלֶם שֶׁל זָהָב. גָּבְהוּ שְׁשִׁים אַמּוֹת וְרֵחְבוֹ שֵׁשׁ אַמּוֹת. אָמַר נְבוּכַדְנֶצַּר, הַצֶּלֶם שְׂרָאִיתִי הִיא רֵאשׁוֹ שֶׁל זָהָב, מַעֲיּוֹ שֶׁל כֶּסֶף. אֲנִי אֶעֱשֶׂה הַכֹּל שֶׁל זָהָב, וְשִׁתְּהִיהָ עֲטֻרַת זָהָב בְּרֵאשׁוֹ.

וְשָׁנִינוּ, אוֹתוֹ יוֹם כִּנְסָתָהּ אֶת כָּל הָאֲמוֹת וְהַעַמִּים וְהַלְשׁוֹנוֹת לַעֲבֹד לְאוֹתוֹ הַצֶּלֶם, וְלָקַח כָּלִי מִכְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ שָׁבוּ הֵיחָד חֲקוּקַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וְהַכְּנִיסוֹ בְּפִי אוֹתוֹ צֶלֶם. וּבְאֹתָהּ שָׁעָה הִיא מְדַבֵּר גְּדוּלוֹת, עַד שֶׁבָּא דְּנִיָּאל וְקָרַב לְאוֹתוֹ הַצֶּלֶם וְאָמַר: אֲנִי שְׁלִיחַ שֶׁל הַרְבוֹן הָעֲלִיוֹן, גּוֹזֵר אֲנִי עָלֶיךָ לְצַאת מִכָּאן. הַזְּכִיר אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְיֵצֵא אוֹתוֹ כָּלִי, וְנִפְּל הַצֶּלֶם וְנִשְׁבַּר. הֵינּוּ מֵה שִׁכְתוּב, וְהִצֵּאתִי אֶת בָּלְעוֹ מִפִּי וְלֹא יִנְהָרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם. קָם רַבִּי יְהוּדָה וּנְשָׁקוֹ עַל רֵאשׁוֹ. אָמַר, אִם לֹא שְׁקַרְבָּתִי אוֹתָךְ לְחִבּוּרָה כָּאן, לֹא הַכְּרַנּוּ אוֹתָךְ. וּמֵאוֹתוֹ יוֹם הָיוּ פּוֹחֲדִים מִפְּנֵיו.

שָׁנִינוּ, (קהלת י) אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ שְׁמֶלְכָךְ בֵּין חוֹרִים וְשָׁרֶיךָ בְּעַת יֵאָכְלוּ. רַבִּי יוֹסִי בָּאָר אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּמִשְׁעָה בְּשַׁעֲרֵי אֶת יִשְׂרָאֵל מִמַּצְרַיִם וְעָשָׂה אוֹתָם בְּנֵי חוֹרִין. וְשָׁרֶיךָ בְּעַת יֵאָכְלוּ, שְׁכַתוּב (שמות יב) וְאָכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחַפְזוֹן פֶּסַח הוּא לָהּ.

הוּא, אַנְתָּ פִּסְעַתָּ בְּגִין יְקָרֵי תְּלַת פְּסִיעֵן, חֲמִידָה מִינָךְ יִפְקוּן תְּלַת מַלְכִין שְׁלִיטִין, קִסְטִירִין רוֹפִינִין דְּשְׁלִיטִין בְּכָל עֲלָמָא, וְקַדְמָאָה מִנֵּיהּוּ נְבוּכַדְנֶצַּר הָוָה.

הָא חֲזִי, מָאי אָמַר לִיה דְּנִיָּאל, (דניאל ב) אַנְתָּ הוּא רֵאשָׁה דִּי דְהַבָּא. וּבְתַרְךָ תְּקוּם מַלְכוֹ אַחֲרֵי אַרְע מִינָךְ וּמַלְכוֹ תְּלִיתָאָה אַחֲרֵי וְגו'.

מָה כְּתִיב (דניאל א) נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא עֲבַד צֶלֶם דִּי דְהַב רומייה אַמִּין שְׁתִּין פְּתִיחַ אַמִּין שִׁית. אָמַר נְבוּכַדְנֶצַּר צֶלְמָא דְחַמִּינָא, הָוָה רִישָׁא דִּי דְהַבָּא, מַעֲוֵי דְכֶסֶף, אֲנָא אֶעֱבִיד כְּלָא דְדְהַבָּא, דְלֵהוּי קִזְפִּירָא דְדְהַבָּא בְּרִישָׁא.

וְתֵאנָא, הַהוּא יוֹמָא כְּנַשׁ כָּל אוֹמִיָּא וְעַמְמִיָּא וְלִישְׁנֵיָּא לְמַפְּלַח לְהַהוּא צֶלְמָא, וְנִטַּל מֵאֲנָא מִמָּאֲנֵי מִקְדָּשָׁא, דְהָוָה גְּלִיף בֵּיה שְׁמָא קְדִישָׁא, וְעֵייל לִיה בְּפוּמִיָּה דְהַהוּא צֶלְמָא, וּבִהֵיָּא שְׁעַתָּא הָוָה מְמַלֵּל רַבְרָבִין, עַד דְּאֵתָא דְנִיָּאל, וְקָרִיב גַּבֵּי דְהַהוּא צֶלְמָא, וְאָמַר אֲנָא שְׁלִיחָא דְמֵאֲרָא עֲלָאָה, גּוֹזְרֵנִי עָלְךָ לְמַפְּק מֵהַכָּא. אֲדַפֵּר שְׁמָא קְדִישָׁא, וְנִפְּק הַהוּא מֵאֲנָא, וְנִפְּל צֶלְמָא וְאֵתְפַר. הֵינּוּ דְכְּתִיב וְהוֹצֵאתִי אֶת בָּלְעוֹ מִפִּי וְלֹא יִנְהָרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם. קָם רַבִּי יְהוּדָה וּנְשָׁקִיהָ עַל רִישֶׁיהָ, אָמַר אִי לָא דְקָרִיבָנָא בְּקוּטְפִיָּא הַכָּא, לֹא אֲשַׁתְּמוּדְעָנָא בָּךְ. וְהוּוּ דְחֲלִין קַמִּיהָ מֵהַהוּא יוֹמָא.

הָאֲנָא (קהלת י) אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ שְׁמֶלְכָךְ בֵּין חוֹרִים וְשָׁרֶיךָ בְּעַת יֵאָכְלוּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹקִים לְהֵאֵי קָרָא, בְּמִשְׁעָה, בְּשַׁעֲרֵי דְאֶפִּיק לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל מִמַּצְרַיִם, וְעֲבַד לוֹן בְּנֵי חוֹרִין. וְשָׁרֶיךָ בְּעַת יֵאָכְלוּ, דְכְּתִיב, (שמות יב) וְאָכַלְתֶּם אוֹתוֹ בְּחַפְזוֹן פֶּסַח הוּא לִי.

אמר רבי שמעון בן יוחאי, וכי לא אמרתי שדברי שלמה המלך, שכלם בפנים, לתוך ההיכל הקדוש היו. וזה שאמרתם, הכל יפה היה ולדרשה הוא בא, אבל פסוק זה למעלה בהיכל הקדוש הוא.

שנינו, אשריך ארץ שמלפך בן חורים. מה זה ארץ? ארץ סתם, שלמדנו, מהו שכתוב (איכה ב) השליך משמים ארץ תפארת ישראל? אלא הארץ הזו היא סוד בתוך כתרי המלך הקדוש, שכתוב בו (בראשית ב) ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים. והארץ הזו וכל מה שיונק ונזון, הוא מאותו מקום שנקרא שמים, ולא נזונית הארץ הזו אלא משלמות הקדשה שנקראת שמים.

ובשעה שרצה הקדוש ברוך הוא להחריב את ביתו שלמטה והארץ הקדושה שלמטה, העביר בראשונה את הארץ הקדושה שלמעלה, והורידה מאותה דרגה שהיתה יונקת מהשמים הקדושים, ואחר כך החריב את זו שלמטה. וזה שכתוב השליך משמים ארץ - בראשונה, ואחר כך - ולא זכר הדם רגליו. ששנינו, כך דרכו של הקדוש ברוך הוא: כשרוצה לדון את העולם, בראשונה עושה דין למעלה, ואחר כך מתקים למטה, שכתוב (ישעיהבד) 'פקוד ה' על צבא המרום במרום - בראשונה, ואחר כך - ועל מלכי האדמה על האדמה. אמר רבי שמעון, אשריך ארץ שמלפך בן חורים - שזן אותך ברב כל, בלי פחד של אחר, ומאותו המלך העליון נזון הכל. ושריך בעת יאכלו - כמו שנאמר (במדבר כג) פעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל, אי לך ארץ שמלפך נער כמה דאת אמר (ישעיה

אמר רבי שמעון בר יוחאי, וכי לא אמרתי דמלויי דשלמה מלפא, דכלהו בגו, לגו היכלא קדישא הו. והאי דאמריתו כלא שפיר הוה, ולדרשא הוא דאתא, אבל האי קרא, לעילא בהיכלא קדישא הוא.

האנא, אשריך ארץ שמלפך בן חורים. מאי ארץ. ארץ סתם. דתניא, מהו דכתיב, השליך משמים ארץ תפארת ישראל. אלא האי ארץ, היא רזא, בגו כתרי מלפא קדישא, דכתיב ביה (בראשית ב) ביום עשות יי' אלהים ארץ ושמים. והאי ארץ, וכל מה דיניק ואתון, מההוא אתר דאקרי שמים הוא, ולא אתזנת ארעא דא, אלא משלימותא קדישא, דאקרי שמים.

ובשעתא דבעא קדשא בריך הוא לאחריבא ביתיה דלתתא, וארעא קדישא דלתתא, אעבר להאי ארעא קדישא דלעילא בקדמיתא, ונחית ליה מההוא דרגא דהוה ינקא משמים קדישא, ולכתר חריב להאי דלתתא, הדא הוא דכתיב השליך משמים ארץ בקדמיתא, ולכתר ולא זכר הדום רגליו. דתניא, כך ארחוי דקודשא בריך הוא, פד בעי למידן עלמא, בקדמיתא עביד דינא לעילא, ולכתר אתקיים לתתא, דכתיב, יפקוד יי' על צבא המרום במרום, בקדמיתא, ולכתר ועל מלכי האדמה על האדמה.

אמר רבי שמעון, אשריך ארץ שמלפך בן חורין, דזן לך בסגיאנות כלא, כלא דחילו דאתרא, ומההוא מלפא עלאה אתון כלא. ושריך בעת יאכלו, כמה דאת אמר (במדבר כג) פעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל, אי לך ארץ שמלפך נער כמה דאת אמר (ישעיה

שמלפך נער - כמו שנאמר (ישעיהא) ונתתי נערים שריהם. שאוי

בבקר יאכלו - באותה קדרות,
ועד שלא מאיר ולא שולט מה
ששולט.

שנינו, אמר רבי שמעון, והבריח
התיכן בתוך הקרשים מברח מן
הקצה אל הקצה - זהו יעקב
הקדוש השלם, כמו שבארנו,
שכתוב (בראשית כה) ויעקב איש תם
ישב אהלים. לא כתוב יושב אהל,
אלא ישב אהלים, שנים, שאוחז
את זה ואוחז את זה. אף כאן
כתוב והבריח התיכן בתוך
הקרשים מברח מן הקצה אל
הקצה, שאוחז את זה ואוחז את
זה.

ששנינו, מהו איש תם? כתרגומו
- שלם. שלם מהפל, שלם לשני
צדדים, לעתיקא קדישא ולזעיר
אפיו. שלם לחסד עליון ולגבורה
עליונה, ומשלים לזה ולזה.

אמר רבי שמעון, ראיתי שהרי
החכמה הפלל של הכל. וחסד
עליון יוצא מחכמה. גבורה שהיא
דין הקשה יוצאת מבינה. יעקב
משלים לשני הצדדים, והאבות
פלל הפל, ויעקב פלל של האבות.
שנינו, הפה החכמה בשביל שלו,
וכנס ברוח (מים), והתכנסו המים
למקום אחד, ונפתחו חמשים
שערי בינה. מהשבילים הללו
יוצאים עשרה כתרים בקרנים
זהרות, ונשארו עשרים ושנים
שבילים. הפתה אותה רוח
באותם שבילים, ונפתחו חמשים
שערי בינה, ונחלקו עשרים
ושנים בחמשים שערי היובל,
ונתעטרו בשבעים ושנים
אותיות של השם הקדוש. אלו
נפתחו לצדדיו.

והתעטרו עשרים ושנים פתרי
הרחמים שכלולים בעתיק הימים
(בתר) שמאיר להם כל אחד בצדו.

א) ונתתי נערים שריהם. דווי לארעא כד ינקא
משמאלא. ושריך בבקר יאכלו, (דף קע"ה ע"ב)
בהוא קדרותא, ועד לא נהיר, ולא שלטא
מה דשלטא.

הנא אמר רבי שמעון, (שמות כו) והבריח התיכון
בתוך הקרשים מברח מן הקצה אל
הקצה, דא הוא יעקב קדישא שלימא, כמה
דאוקימנא, דכתיב, (בראשית כה) ויעקב איש תם
יושב אהלים. יושב אהל לא כתיב, אלא יושב
אהלים, תרי, דאחיד להאי ואחיד להאי. אף
הכא כתיב, והבריח התיכון בתוך הקרשים,
מברח מן הקצה אל הקצה, דאחיד להאי
ואחיד להאי.

דתנינן, מאי איש תם. כתרגומו, שלים. שלים
מפלא, שלים לתרין סטרין, לעתיקא
קדישא, ולזעיר אפיו. שלים לחסד עלאה
ולגבורה עלאה, ואשלים להאי ולהאי.

אמר רבי שמעון, חמינא דהא חכמתא כלל
פלא. וחסד עלאה נפקא מחכמה.
גבורה, דהוא דינא תקיפא, נפקא מבינה.
יעקב אשלים לתרין סטרין ואבהן פלל פלא,
ויעקב פלל אבהתא.

האנא בטש חכמה בשבילוי, וכניף ברוחא
(ס"א למיא), ואתפנפו מיא לאתר חד,
ואתפתחו חמשים תרעין דבינה. מאלין
שבילין, נפקי עשרה כתרין, בקרניטי זהירין,
ואשתארו עשרין ותרין שבילין. בטש ההוא
רוחא באינון שבילין, ואתפתחו חמשים
תרעין דבינה, ואתגליפו עשרין ותרין,
בחמשים תרעין דיובלא, ואתעטרו בשבעין
ותרין אתוון דשמא קדישא. אלין אתפתחו
לסטרוי.

ואתעטרו עשרין ותרין פתרין דרחמי, דכלילין
בצתיק יומין, דנהיר לון

התעטרו חמשים חקיקות במ"ב
אותיות קדושות של השם
הקדוש, שבהן נבראו שמים
וארץ. ונחקקו בחקיקותיהם
שמונה שערים, שהן שמונה
אותיות הרחמים, שכתוב (שמות לד)
ה' ה' אל רחום וחנון, שיוצא
מהעתיק הקדוש לזעירא,
ומתחברים בפתרים הקדושים
הללו, חכמה ובינה העליונים
שעולים. יוצא חסד עליון מצד
זה, ודין הגבורה מצד זה. באה
זכות של יעקב ומשלימה את
שניהם ואוחזת אותם, שהרי היא
השלמות העליונה.

שנינו, אמר רבי שמעון, משום
כך נקרא ישראל. ששנינו, יעקב
הפתחון, ישראל העליון. יעקב
אינו שלמות, ישראל שלמות
הכל. וכן שנינו, נאם דוד בן ישי
- דוד אינו שלמות, שהרי אחרון
הוא. ישי יסוד עליון הוא
ושלמות. והינו מה ששנינו, לא
גלו ישראל מארצם עד שפפרו
בקדוש ברוך הוא ובמלכות בית
דוד, שכתוב (שמואל ב כ) אין לנו
חלק בדוד ולא נחלה בכך ישי
איש לאהליו ישראל. מה זה איש
לאהליו? מקום שעובדי כוכבים
ומזלות שורה בתוכם, הינו
לאלהיו.

אמר רבי יהודה, פשמתחילה
חכמה לחקק חקיקות בכל
הפתרים, מאיזה פתח מתחילה?
מאותה שנקראת בינה. בבינה
הכל נכלל, ומשום כך נפתחו בה
חמשים שערים, ונמצא שהכל
נחקקו בחכמה. זהו שכתוב (תהלים
ד) כלם בחכמה עשית.

שנינו, כתוב (ישעיה מ) מי מדד
בשעלו מים וגו'. בשעלו מים,
מה המים? זהו בינה. רבי אלעזר
שונה כך, זה חסד. אמר לו רבי
שמעון, הכל עולה (תקו) במשקל

כל חד בסטרוי. אתעטרו חמשין גליפין,
במ"ב אתון קדישין דשמא קדישא, דבהון
אתברי שמא וארעא. ואתגלפו בגלופיהון,
תמניא תרעין, דאינון תמניא אתון דרחמי,
דכתיב, (שמות לד) יי' יי' אל רחום וחנון, דנפקא
מצתיקא קדישא, לזעירא, ומתחברן באלין
פתרין קדישין, חכמה ובינה עלאין דסלקין.
נפקא חסד עלאה מהאי סטרא, ודינא דגבורה
מהאי סטרא, אתא זכותיה דיעקב, ואשלים
אתרווייהו ואחיד לון. דהא הוא שלימותא
עלאה.

תאנא אמר רבי שמעון, בגין כך ישראל
אתקרי. דתאנא יעקב תתאה. ישראל
עלאה. יעקב לאו שלימותא, ישראל
שלימותא דכלא. וכן תאנא, (שמואל ב כג) נאם דוד
בן ישי, דוד לאו שלימותא, דהא בתראה
הוא. ישי יסוד עלאה הוא, ושלימותא. והיינו
דתנינן, לא גלו ישראל מארצם עד שפפרו
בקודשא בריך הוא, ובמלכותא דבית דוד,
דכתיב, (שמואל ב כ) אין לנו חלק בדוד ולא נחלה
בכך ישי איש לאהליו ישראל. מאי איש
לאהליו. אתר דעבודת כוכבים ומזלות שריא
בגוייהו, היינו לאלהיו.

אמר רבי יהודה, פד שריא חכמתא לגלפא
גליפין בכלהו כתרין, מאן פתרא שארי
מההוא דאתקרי בינה. בבינה אתפליל כלא.
ובגין כך אתפתחון בה חמשין תרעין,
ואשתכח דכלא בחכמה אתגלפו, דהא הוא
דכתיב, (תהלים קד) כלם בחכמה עשית.

תאנא, פתיב (ישעיה מ) מי מדד בשעלו מים וגו'.
בשעלו מים. מאן מים. דא הוא בינה.
רבי אלעזר מתני הכי, דא חסד. אמר ליה רבי
שמעון, כלא בחד מתקלא סלקא. (ס"א מתתקון)

אחד. וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּפְּנֵן, מִי הַשָּׁמַיִם? תִּפְּאָרְתָּ, שְׁפָתוֹב תִּפְּאָרְתָּ יִשְׂרָאֵל. וְכָל בְּשָׁלֵשׁ עֶפְר הָאָרֶץ - זוֹהִי גְבוּרָה. וְשָׁקֵל בַּפֶּלֶס הָרִים - אֵלֶּה הֵם שְׁאֵר הַכְּתָרִים שְׁנִקְרָאִים הָרִי אֶפְרַסְמוֹן וְזָךְ. וְגִבְעוֹת בְּמֵאזְנֵיִם - אֵלֶּה שְׁאֵר הַמְּרַכְבוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת מֵהֶם.

בא וראה, בְּשַׁעְלוֹ, מֵה זֶה בְּשַׁעְלוֹ? זוֹ רוּחַ חֲכָמָה. שְׁפָךְ שְׁנִינֹו, שַׁעַל הַסִּבָּךְ בְּאֶפְרַיִן שְׁקוּעִים. וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּפְּנֵן, מִי הַזֶּרֶת? אֵלֶּה אוֹתָם (חֲמִשִּׁים) שְׁעָרִים שְׁנִפְתְּחוּ וְהַתְּפָּחוּ לְכָל הַצְּדִידִים, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וְזִרְיָתִי פָּרַשׁ עַל פְּנֵיכֶם וְגו'. וְכָל בְּשָׁלֵשׁ, מִי הַשְּׁלִישׁ? רַחֲמִים, שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. וְשָׁקֵל בַּפֶּלֶס, מֵה זֶה פֶּלֶס? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁפָתוֹב מֵאֲזַנֵּי צְדָק. אֲכַנֵּי צְדָק. עוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַדְּבָרִים הֵלְלוּ בְּשַׁעוֹר שֶׁל יוֹצֵר הַכֹּל בְּאֶרְנוֹ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִזֶּה נִשְׁמַע שְׁיַעֲקֹב יֵצֵא מִתּוֹךְ דִּין קָשָׁה, שְׁהָרִי יִצְחָק דִּין קָשָׁה אֲחֻז לְחֻלְקוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְזֶה הוּא לְבָדוּ? וְהָרִי יִצְחָק יֵצֵא מִתּוֹךְ חֶסֶד, וְכֹךְ פֶּלֶס, דִּין יוֹצֵא מִתּוֹךְ רַחֲמִים, וְרַחֲמִים מִדִּין. אֲבָרְהָם יִרַשׁ יִרְשֵׁת חֶסֶד, וְיֵצֵא יִצְחָק בְּדִין מִתּוֹךְ חֶסֶד. יַעֲקֹב יֵצֵא בְּרַחֲמִים מִתּוֹךְ הַדִּין הַקָּשָׁה, וְכֹךְ הוּא לְמַעֲלָה זֶה מִזֶּה, וְיוֹנֵק זֶה מִזֶּה, עַד שְׁנוֹדַע שֶׁהַכֹּל הוּא אֶחָד, וּמֵאֶחָד תְּלוּיִים פֶּלֶס, וְהַכֹּל נִמְצָא אֶחָד. בְּרוּךְ שְׁמוֹ לַעוֹלָם וְלַעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, נוֹדַע שְׁאִין שְׁלֵמוֹת אֵלֶּה בְּשֵׁאוֹחֻז זֶה מִזֶּה, (וְאֶחָד) וְזֶה אוֹחֻז בְּשֵׁנִיָּהֶם לְשִׁכְלָל אֵת הַכֹּל, כְּמוֹ יַעֲקֹב, וְהִינֵנו שְׁפָתוֹב מְבָרַח מִן הַקְּצָה אֵל הַקְּצָה. שְׁנִינֹו, כֹּל זֶה לֹא נִקְרָא אֵלֶּה מִצַּד שְׁלֵנוֹ, וּמִצַּד שְׁלֵנוֹ הַכֹּל נוֹדַע. (שְׁהָרִי

יִשְׁעִיָּה מ) וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּפְּנֵן, מֵאֵן שָׁמַיִם. תִּפְּאָרְתָּ. דְּכַתִּיב תִּפְּאָרְתָּ יִשְׂרָאֵל. וְכָל בְּשָׁלִישׁ עֶפְר הָאָרֶץ. דָּא הוּא גְבוּרָה. וְשָׁקֵל בַּפֶּלֶס הָרִים, אֵלִין אֵינֻון שְׁאֵר כְּתָרִין, דְּאֶקְרוּן טוּרֵי אֶפְרַסְמוֹנָא דְכָיָא. וְגִבְעוֹת בְּמֵאזְנֵיִם, אֵלִין שְׁאֵר רְתִיכִין תִּתְּאִין מִנֵּיהוּ.

הָא חֲזִי, בְּשַׁעְלוֹ, מֵאִי שְׁעָלוּ. דָּא רוּחַ חֲכָמָתָא דְהָכִי תְּנִינֵן, שְׁעָלָא דְקִיטְרֵי בְּקִיזְפָּא שְׁקִיעֵן. וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּפְּנֵן, מֵאֵן זֶרֶת. אֵלִין אֵינֻון (חֲמִשִּׁין) תְּרַעֲיִן דְּאֵתְּפָתְחוּ וְאֵתְּפָזְרוּ לְכָל סְטָרִין, כְּמָה דְּאֵתְּ אָמַר (מֵלֵאכִי ב) וְזִרְיָתִי פָּרַשׁ עַל פְּנֵיכֶם וְגו'. וְכָל בְּשָׁלִישׁ, מֵאֵן שְׁלִישׁ. רַחֲמֵי. שְׁלִימוֹתָא דְכֹלָא. וְשָׁקֵל בַּפֶּלֶס, מֵאִי פֶּלֶס, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּכַתִּיב, (וַיִּקְרָא יט) מֵאֲזַנֵּי צְדָק. אֲכַנֵּי צְדָק. תּוֹ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָנִי מִיְלֵי בְּשִׁיעוּרָא (דף קע"ו ע"א) דִּיוֹצֵר פֶּלָא אוֹקִימְנָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁמַע מִינָהּ, דִּיעֲקֹב מִגּוֹ דִּינָא קִשְׂיָא נְפִיק, דִּהָא יִצְחָק דִּינָא קִשְׂיָא, אֲחִיד לְחוּלְקִיָּהּ. אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָא הוּא בְּלַחֲוֹדוּי, וְהָא יִצְחָק מִגּוֹ חֶסֶד נְפִיק, וְהָכִי כְּלָהוּ, דִּינָא מִגּוֹ רַחֲמֵי נְפִיקָא, וְרַחֲמֵי מִדִּינָא. אֲבָרְהָם יָרִית אֲחִסְנָא דְחֶסֶד, נְפִיק יִצְחָק בְּדִינָא מִגּוֹ חֶסֶד. יַעֲקֹב נְפִיק בְּרַחֲמֵי, מִגּוֹ דִּינָא קִשְׂיָא, וְכֹךְ הוּא לְעִילָא, דָּא מִן דָּא, וְיִנְקָא דָּא מִן דָּא, עַד דְּאִשְׁתְּמוּדַע פֶּלָא דְהוּא חַד, וּמִחַד תְּלִיין כְּלָהוּ, וְכֹלָא אִשְׁתַּכַּח חַד. בְּרִין שְׁמִיָּה לְעֵלָם וְלַעֲלָמֵי עֲלָמִין.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִשְׁתְּמוּדַע, דְּלִית שְׁלִימוֹתָא אֵלָא כַּד אֲחִיד דָּא מִן דָּא, (ס"א וסד) וְדָא אֲחִיד בְּתַרוּוּיָהּ, לְשִׁכְלָלָא כֹלָא, כְּגוֹן יַעֲקֹב, וְהִינֵנו דְּכַתִּיב מְבָרַח מִן הַקְּצָה אֵל הַקְּצָה. תְּאֵנָא, כּוּלֵי הָאֵי לָא אֵתְּקָרִי אֵלָא מִסְטָרָא דִילָן, וּמִסְטָרָא דִילָן אִשְׁתְּמוּדַע פֶּלָא.

בזה למעלה) ולמעלה הכל עולה במשקל אחד, לא שונה ולא ישתנה, כמו שכתוב (מלאכי א) אני ה' לא שניתני. אמר רבי יהודה, כל המנורות מאירות מאחד ותלויות מאחד, והמנורות הן הכל אחד, שהרי לא רצו להפרד, ומי שמפרידם כאלו נפרד מחיי העולם.

אמר רבי יצחק, פתוב (ישעיה א) ונתתי נערים שריהם ותעלוילים ימשלו כם, הינו שפתוב (שמות כה) ועשית שנים פרכים זהב. פתוב (שמואל ב-ו) יושב הפרכים, וכתוב (שם כב) וירכב על פרוכ ויעף. יושב הפרכים - פשוטה להתישב בשלמות, פתוב יושב הפרכים. (בשנמצא בשלמות) וכשלא שורה ולא מתישב המלך בכסא, פתוב וירכב על פרוכ, אחד, שלא מתישב המלך בכסא. יושב הפרכים - שנים.

אמר רבי יוסי, אוי לעולם כשפרוב אחד מחזיר פניו מחברו, שהרי פתוב ופניהם איש אל אחיו, כשהיה שלום בעולם. אמר רבי יצחק, הרי שנינו, (ויקרא יח) ערות אביך וערות אמה לא תגלה. אוי למי שמגלה ערותם. כמו זה פתוב ביעקב, מברח מן הקצה אל הקצה. אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך הוא משתבח בתשבחתם כמו שלמעלה, שפתוב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר.

שנינו, אמר רבי יצחק, בימים הראשונים היה אדם אומר לחברו: אמר לי דבר אחד מהתורה וטל מנה כסף. עכשו אומר אדם לחברו: טל מנה כסף ועסק בתורה. ואין מי שישגיח, ואין מי שירפין אנו, פרט לאותם מעטים (ורעים) קדושים עליונים שהקדוש ברוך הוא משתבח

(ס"א דהא בהאי לעילא) ולעילא כלא בחד מתקלא סלקא. לא שני, ולא ישתני, כמה דכתיב, (מלאכי א) אני יי' לא שניתני. אמר רבי יהודה, בלהון פוצינין נהירין מחד, ומחד תליין, ובוצינין אינהו חד כלא. דהא לא בעו לאתפרשא, ומאן דפריש לון, פאלו אתפרש מן חיי עלמא.

אמר רבי יצחק, פתיב (ישעיה א) ונתתי נערים שריהם ותעלוילים ימשלו כם, היינו דכתיב, (שמות כה) ועשית שנים פרוכים זהב. פתיב (שמואל א ד) יושב הפרוכים, וכתוב (שמואל ב כב) וירכב על פרוכ ויעף. יושב הפרוכים, פד שריא לאתישבא בשלימותא, פתיב יושב הפרוכים. (ס"א כד אשתבח בשלימותא) וכד לא שריא, ולא אתיישבא מלכא בכרסיא, פתיב וירכב על פרוכ חד, דלא אתיישבא מלכא בכרסייה. יושב הפרוכים תרי.

אמר רבי יוסי, ווי לעלמא, פד חד פרוכ אהדר אנפיה מחבריה, דהא כתיב ופניהם איש אל אחיו, פד הוי שלמא בעלמא. אמר רבי יצחק, הא תנינן (ויקרא יח) ערות אביך וערות אמה לא תגלה, ווי למאן דגלי ערייתהון. כגוונא דא כתיב ביעקב, מברית מן הקצה אל הקצה. זכאה חולקיהון דישראל, דקודשא בריך הוא משתבח בתשבחתייהו כגוונא דלעילא, דכתיב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר.

תאנא אמר רבי יצחק, ביומי קדמאי, הוה בר נש אמר לחבריה, אימא לי מלה חדא דאורייתא, וטול מנה כסף. השתא אמר בר נש לחבריה, טול מנה כסף ואשתדל באורייתא, ולית מאן דישגח, ולית מאן דירפין אודניה, בר אינון זעירין (כ"א ורע"ז) קדישי

בָּהֶם, שְׁפָתוֹב (שם ס) וְעַמּוּד כָּלָם
צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר
מְטַעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי לְהַתְּפָאֵר.
וְוֵי הַעֲמוּדִים וְחֻשְׁקֵיהֶם כְּסָף. רַבִּי
יִצְחָק אָמַר, וְוֵי הַעֲמוּדִים - הָרִי
אָמְרָנוּ, כָּל אוֹתָם שְׁנֵאֲחֻזִּים
מִקְשָׁרִים קִיָּמִים עֲלִיּוֹנִים, נִקְרָאִים
וְוֵי הַעֲמוּדִים. וְכָל אוֹתָם שְׁלֵמָה
תְּלוּיִים מֵאוֹתָם וְוִים. מַה זֶה וְוִים?
שֵׁשׁ בְּתוֹף שֵׁשׁ, וְנֵאֲחֻזִּים
וּמוֹשְׁקִים מְחוּט הַשְּׂדֵרָה שְׁעוּמָד
עֲלֵיהֶם. וּבִסְפָר הַצְּנִיעוּת לְמַדְנֹה,
וְוִים לְמַעְלָה, וְוִים לְמַטָּה, וְכָלָם
עוֹלָיִם בְּמִשְׁקַל אֶחָד.

עֲלִיּוֹנִין, דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְשַׁתְּבַח בְּהוּ,
דְּכַתִּיב, (ישעיה ס) וְעַמּוּד כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם
יִרְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מְטַעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי לְהַתְּפָאֵר.
וְוֵי הַעֲמוּדִים וְחֻשְׁקֵיהֶם כְּסָף. (שמות כז) רַבִּי יִצְחָק
אָמַר, וְוֵי הַעֲמוּדִים, הָא אָמִינָא כָּל אֵינּוֹן
דְּמִתְאַחֲדֵן מִקְטָרֵי קִיָּמִין עֲלֵאִין, אִקְרוּן וְוֵי
הַעֲמוּדִים. וְכָל אֵינּוֹן דְּלִתְתָּא, תְּלִיין מֵאֵינּוֹן
וְוִים. מָאן וְוִים. שְׂתָא בְּגוּ שְׂתָא, וּמִתְאַחֲדֵן
וּמִתְשַׁקִּיין מְחוּטָא דְשְׂדֵרָה, דְּקָאִים עֲלֵיהוּ.
וּבִסְפָרָא דְצְנִיעוּתָא תֵּאנָא, וְוִים לְעֵילָא, וְוִים
לְתַתָּא, וְכִלְהוּ בְּמִתְקָלָא חַד סְלִקִין.

ספרא דצניעותא

מָאן צְנִיעוּתָא דְסְפָרָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, חֲמִשָּׁה פְּרָקִין אֵינּוֹן דְּכִלְיָן
בְּהִיכַל רַב, וּמִלְיִין כָּל אֶרְעָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי כִלְיָן הֲנִי, מִפְּלֵהוּ
עֲדִיפִי. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֲכִי הוּא, לְמָאן דְּעָאֵל וְנִפְק, וְלְמָאן דְּלָא עָאֵל
וְנִפְק לָאו הֲכִי.

מִתְרָא, לְבַר נֶשׁ דְּהוּה דִּינִירָה בִּינֵי טוּרִין, וְלֹא יָדַע בְּדִינֵירֵי מְתָא. זָרַע חֲטִיין
וְאָכִיל חֲטִי בְּגוּפֵיהוּ. יוֹמָא חַד עָאֵל לְמִתָּא, אִקְרִיבוּ לִיה נְהִמָּא
טְבָא. אָמַר הֵהוּא בַר נֶשׁ, דְּנָא לְמָה. אָמְרוּ נְהִמָּא הוּא לְמִיכַל. אָכַל וְטָעַם
לְחֻדָּא לְחִפְיָה. אָמַר וּמָמָה אֲתַעְבִּיד דָּא. אָמְרוּ מִחֲטִיין. לְבַתָּר אִקְרִיבוּ לִיה
גְּרִיצִין דְּלִישִׁין בְּמִשְׁחָא. טָעַם מִנֵּיהוּ, אָמַר וְאֵלִין מִמָּה אֲתַעְבִּידוּ. אָמְרוּ
מִחֲטִיין. לְבַתָּר אִקְרִיבוּ לִיה טְרִיקֵי מְלַכִּין, דְּלִישִׁין בְּדוּבְשָׂא וּמִשְׁחָא. אָמַר
וְאֵלִין מִמָּה אֲתַעְבִּידוּ. אָמְרוּ מִחֲטִיין. אָמַר וְדָאִי אָנָּא מְאִרֵי דְכָל אֵלִין,
דְּאָנָּא אָכִיל עִקְרָא דְכָל אֵלִין דְּאִיהוּ חֲטָה. בְּגִין (דף קע"ו ע"ב) הֵהוּא דְעִתָּא
מַעְדוּנֵי עֲלָמָא לָא יָדַע וְאֲתַעְבִּידוּ מִנֵּיהּ. כִּף, מָאן דְּנָקִיט כְּלָלָא, וְלֹא יָדַע
בְּכִלְהוּ עֲדוּנֵין דְּמַהֲנֵיין, דְּנִפְקִין מֵהֵהוּא כְּלָלָא

ספרא דצניעותא פרקא קדמאה

תֵּאנָא. סְפָרָא דְצְנִיעוּתָא, סְפָרָא, דְשָׁקִיל בְּמִתְקָלָא. (תֵּאנָא) דְּעַד דְּלָא הָוָה
מִתְקָלָא, לָא הָוּוּ מְשַׁגְּיַחִין אִפִּין בְּאִפִּין, וּמְלַכִּין קְדָמָאִין מִיתוּ,
וְזִיוִנְיָהוֹן לָא אֲשַׁתְּפָחוּ, וְאֶרְעָא אֲתַבְּטְלָת. עַד דְּרִישָׁא דְכִסּוּפָא דְכָל
כְּסוּפִין, לְבוּשֵׁי דִיקָר אֲתַקִּין, וְאֲחֻסִין.
הֵאִי מִתְקָלָא תְּלִי בְּאֲתָר דְּלָא הָוָה, אֲתַקְלוּ בֵּיה אֵינּוֹן דְּלָא אֲשַׁתְּפָחוּ.

מִתְקַלָּא קָאִים בְּגוּפִיהּ. לָא אַתְאַחַד, וְלָא אַתְחַזִּי. בִּיה סְלִיקוּ, וּבִיה סְלִיקִין
דְּלָא הוּו, וְהוּו, וְיִהְוִיִין.

סְתָרָא גוּ סְתָרָא, אַתְתְּקִין וְאַזְדִּמִן, בְּחַד גּוּלְגֻלְתָּא, מְלִיִּיא טְלָא דְבְדוּלְחָא.
קְרוּמָא דְאוּרָא אַזְדְּכָךְ וְסְתִים, אִינוּן עֶמֶר נְקִי תְלִיִין בְּשָׁקוּלָא.
רְעוּא דְרַעְוִין אַתְגְּלִיא בְּצִלוּתָא דְתַתָּאי. אֲשַׁגְחָא פְקִיחָא דְלָא נָאִים, וְנָטִיר
תְדִירָא. אֲשַׁגְחוּתָא דְתַתָּא בְּאֲשַׁגְחוּתָא דְנְהִירוּ דְעֻלְאָה. (דְבִיה) תְרִין נוֹקְבִין
דְפְרִדְשָׁקָא, דְאַתְעֵר רוּחָא לְכֻלָּא.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ שְׂיִתָּא, בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׂיִת
עֲלֵייהוּ, פּוֹלְהוּ לְתַתָּא, וְתְלִיִין מִשְׁבְּעָה דְגּוּלְגֻלְתָּא עַד יְקִירוּ
דִּיקִירוּתָא, וְהָאָרֶץ תְּנַיִנָא לָאוּ בְחֹשֶׁפֶן וְהָא אַתְמֵר. וּמַהֲהִיא דְאַתְלֻטְיִיא
נְפָקָא, דְכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ה) מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֲרָרָה יְי'. הֵיִתָּה תְהוּ וְבָהוּ וְחֲשָׁךְ
עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. תְּלִיסֵר, תְּלִיִין בְּתִלְסֵר
יְקִירוּ דִּיקִירוּתָא.

שְׂיִתָּא אֶלְפֵי שְׁנִין, תְּלִיִין בְּשִׂיִתָּא קְדָמָי, שְׂבִיעָא עֲלֵייהוּ, דְאַתְתְּקִין
בְּלַחְדוּדֵי. וְאַתְחַרִּיב כֻּלָּא בְּתִרְסֵר שְׁעֵתֵי, דְכְתִיב הֵיִתָּה תְהוּ וְבָהוּ
וְגו'. תְּלִיסֵר יְקִים לֹון בְּרַחֲמֵי, וּמַתְחַדְשֵׁן בְּקְדָמִיתָא, וְקָמוּ (כ"ו קָמוּ) כָּל אִינוּן
שְׂיִתָּא. בְּגִין דְכְתִיב בְּרָא, וּלְבַתֵּר כְּתִיב הֵיִתָּה, דְהָא הוּו וְדָאי, וּלְבִסוּף תְהוּ
וְבָהוּ וְחֲשָׁךְ, (יִשְׁעִיה ב) וְנִשְׁגַּב יְי' לְבְדוּ בְיוֹם הַהוּא.

גְּלוּפֵי דְגְלִיפִין פְּחִיזוּ דְחוּיָא אַרְיָה, וּמַתְפָּשֵׁט לְכָאן וּלְכָאן, זִנְבָא בְרִישָׁא.
רִישָׁא (אַחוּרָא) אַחִיד אַכְתָּפִין, אַעֲבֵר וְזַעִים, נָטִיר וְגִנִּיז. חַד לְאַלְף
יוֹמִין זַעֲרִין אַתְגְּלִיא, (ג"א אַתְמִלִּיא) קוּלְטָרָא בְקִטְרוּי, סְנַפִּירָא בְעַדְבּוּי,
אַתְפֵּר רִישִׁיה בְּמִיִן דִּימָא רַבָּא, דְכְתִיב (תְהִלִּים ע) שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנִּינִים עַל
הַמַּיִם. תְרִין הוּו, חַד אַתְחַזִּיר, תַנִּינִם פְתִיב חֲסֵר. רֵאשֵׁי, פְמָה דְאַתְ אָמֵר
(יִחְזַקֵּאל א) וְדָמוֹת עַל רֵאשֵׁי הַחֲיָה רְקִיעַ.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר, הֵינּוּ דְכְתִיב (תְהִלִּים לג) כִּי הוּא אָמֵר וַיְהִי,
הוּא בְלַחְדוּדֵי. לְבַתֵּר אַתְחַזִּרוּ חַד יְהוּ"י יְהוּ"ו וְי"ו בְּתַרְאָה
שְׂכִינְתָא לְתַתָּא. פְמָה דְה' שְׂכִינְתָא אֲשַׁתְּכַח וּבְחַד מִתְקַלָּא אַתְקִלוּ.

וְהַחַיּוֹת רְצוּא וְשׂוּב, דְכְתִיב וַיִּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. (יִשְׁעִיה ג) אָמֵרוּ
צְדִיק כִּי טוֹב. הָאִי, בְּמַתְקֻלְיָה סְלָקָא. קְדָמָא בְלַחְדוּדֵי. וְכֻלָּא
לְחַד אַתְחַזִּיר. אַחְתָּא וּמוֹדַעְתָּא כְלִילָן דָּא בְדָא בְיו"ד ה"א, כְּתִרִין רַחֲמִין
דְמַתְחַבְּקִין.

שְׂיִתָּא נְפָקִין מְעַנְפָּא דְשֵׁרְשָׁא דְגּוּפָא, לִישָׁן מְמַלְל רְבֵרְבָן. לִישָׁן דָּא, סְתִים
בֵּין יו"ד וְה"א, דְכְתִיב (יִשְׁעִיה מו) זֶה יֹאמֵר לֵה' אֲנִי וְזֶה יִקְרָא בְשֵׁם

יַעֲקֹב וְזֶה יִכְתּוֹב יְדוּ לִי וּבָשָׂם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה (יְכַנֶּה) מִפֶּשׁ. זֶה יֹאמֶר לֵה' אָנִי: אַחְתָּא. וְכֹלָא אֲתִמֵּר בֵּיה"ו. כֹּלָא כְּלִילָן בְּלִישָׁן סְתִים לְאִמָּא. דְּהָא אֲתַפְתַּחַת לִיהּ דְּנַפְיָא מִינָהּ. אַבָּא יְתִיב בְּרִישָׁא, אִמָּא בְּאַמְצָעִיתָא, וּמִתְפַּסְיָא מִכַּפְּאן וּמִכַּפְּאן וְוִי לְמֵאן דְּגַלִּי עַרְיִיתָהוּן.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, שְׁלִיט דְּכֵר בְּנוֹקְבָא. (ס"ו שְׁלִימוֹ דְּכֵר וּנְוֹקְבָא) דְּכֵתִיב (מְשַׁלִּי י) וְצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם, נְהִיר יו"ד בְּתַרְיִן, וְנְהִיר וּמְעַבֵּר לְנוֹקְבָא. אֲתִיחַד יו"ד בְּלַחֲדוּדִי, (וּבְתֵר בּו) סְלִיק בְּדַרְגוּי לְעִילָא לְעִילָא. אֲתַחֲשַׁכָּא נּוֹקְבָא, וְאֲתַנְהִירֵת אִמָּא וּמִתְפַּתְחָא (דָּק קַע"ו ע"א) בְּתַרְעוּי. אֲתָא מִפְתַּחָא דְכִלִּיל בְּשִׂית, וּמְכַסֵּיא פְתַחָא, וְאַחִיד לְתַתָּא לְהֵאִי וּלְהֵאִי, וְוִי לְמֵאן דְּגַלִּי פְתַחָא.

פְּרָקָא תְּנִינָא

דִּיקְנָא מְהִימְנוּתָא. (דִּיקְנָא) לָא אֲדַפֵּר בְּגִין דְּהֵיא יְקִירוּתָא דְכֹלָא מְאֲדַנִּין נַפְקַת, בְּסַחְרָנְהָא דְבַסִּיטָא, סְלִיק וְנַחֲת חוּטָא חוּרָא. בְּתַלְיִסְר מִתְפַּרְשׁ.

בְּיִקְרָא דְבִיקִירוּתָא הֵיא, פְּתִיב (יִרְמִיָּה ב) לָא עֲבַר בְּהָ אִישׁ וְלֹא יֵשֵׁב אָדָם שָׁם. אָדָם לְבַר הוּא. אָדָם לָא כְּלִיל הָכָא. כָּל שְׁפָן אִישׁ. בְּתַלְיִסְר נְבִיעִין מְבוּעִין מִתְפַּרְשָׁן, אַרְבַּע בְּלַחֲדוּדִי אֲסַתְמָרוּ. תַּשְׁעָה אֲשַׁקִּיּוֹן לְגוּפָא. (נ"א לְנַתָּא).

מְקָמִי פְתַחָא דְאֲדַנִּין, שְׁאַרִי יְקִירוֹ לְאֲתַתְקֹן, (תְּנִינָא) נַחֲת בְּשַׁפִּירוֹ בְּרִישָׁא דְשַׁפּוֹן. מְהֵאִי רִישָׁא לְהֵאִי רִישָׁא קָאִים. (תְּלִיחָה) אַרְחָא דְנַפְיָא תַחֲוֹת תְּרִין נּוֹקְבִין דְּפַרְדְּשָׁקָא, לְאַעֲבָרָא חוּבָה, דְּכֵתִיב (מְשַׁלִּי יט) וְתַפְאֲרָתוֹ עֵבֹר עַל פֶּשַׁע. (רְבִיעָה) תַחֲוֹת שַׁפּוֹן אֲסַחַר שְׁעָרָא לְרִישָׁא אַחְרָא. (חֲמִישָׁה) אַרְחָא אַחְרָא נַפְיָא תַחֲוֹתוּי. (שְׁתִּיתָה) חֲפִי תְקַרְוֵבְתָא דְבוּסְמָא, לְרִישָׁא דְלְעִילָא. (שְׁבִיעָה) תְּרִין תַּפּוּחִין אֲתַחֲזוֹן לְאַנְהָרָא בּוּצִינִין. (תְּמִינָה) מְזַלָּא דְכֹלָא, תְּלִינָא עַד לְבָא, בֵּיהּ תְּלִינָא עַלְאִין וְתַתְּאִין.

אִינּוֹן דְתַלְיִין לָא נַפְקִין דָּא מִן דָּא. (עֲשִׂירָה) חֲפִינָא זַעֲרִין עַל גְּרוּנָא (חֲדָר) דִּיקִירוֹ. רְבַרְבִּין, מִתְשַׁעֲרִין בְּשִׁיעוּרָא שְׁלִים. (תְּרִיסָר) (וּבְד) שַׁפּוֹן אֲתַפְנוֹן מִכָּל סְטֵרִין, זַפְּאָה לְמֵאן דְנַשִּׁיק מְאִינוֹן נַשִּׁיקִין. (תְּלִיסָר) בְּהֵיא מְזַלָּא דְכֹלָא נְגִדִין תְּלִיסָר מְשִׁיחִין דְאַפְרָסְמוּנָא דְכִיָּא. כֹּלָא בְּהֵאִי מְזַלָּא שְׁכִיחַ, וְסְתִים.

בְּזַמְנָא דְמָטָא תְּשָׁרִי, יְרַחָא שְׁבִיעָהּ, מְשַׁתְּכַחִי (נְרָחִי) אֲלִין תְּרִיסָר (ס"א תְּלִיסָר) בְּעַלְמָא עַלְאָה וּמִתְפַּתְחִי תְּרִיסָר (ס"א תְּלִיסָר) תַרְעִי דְרַחֲמִי, בְּהֵהוּא זַמְנָא (יִשְׁעִיה נח) דְרָשׁוּ יִי בְּהַמְצָאוֹ כְּתִיב.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ דְּשֵׂא עֵשֶׂב מִזֵּרִיעַ זֶרַע עַץ פְּרִי וְגו', (בראשית א)
 הַיֵּינוּ דְכַתִּיב (ויקרא טז) וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בַּתְּשֻׁעָה לַחֲדָשׁ בַּעֲרֹב.
 (בְּתַחֲוֵי זִמְנָא) (דברים ג) אֲדַנִּי יְהוָה אַתָּה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גְּדֻלְךָ.
 יְהו"ה שְׁלִים בְּסִטְרוֹי. וְהִכָּא בְּרַחֲשׁוֹתָא דָּא דְאַרְעָא, לָא שְׁלִים.
 יְה"י לָא כְּתִיב, קְרִינֵן יו"ד עֲלָאָה יו"ד תַּתָּאָה, וַיִּצֵּר י' עֲלָאָה י' תַּתָּאָה,
 (יהי) י' עֲלָאָה, י' תַּתָּאָה. ה' בְּגוֹוִיִּיהוּ. כְּלָלָא דְשְׁלִימוֹ. שְׁלִים, וְלֹא לְכָל
 סִטְר. אַתְּעַקֵּר מֵהַאי אֲתֵר שְׁמָא דָּא, וְאַשְׁתִּיל בְּאַחְרָא, כְּתִיב וַיִּטַּע יי'
 אֱלֹהִים.

ה' בִּין יו"ד לְיו"ד דִּיהָ"י, נִשְׁבָּא דְפְרִדְשָׁקָא דְעֵתִיקָא, לְזַעֲרָא דְאַנְפִּין בְּלֹא
 רוּחָא לָא אַתְקִיִּים. בְּה"א, אֲשַׁתְּכַלֵּל ה"א עֲלָאָה ה"א תַּתָּאָה, דְכַתִּיב
 (ירמיה א) אָהָה אֲדַנִּי אֱלֹהִים.

בְּקוּטְפוֹי דְקֻטְפוֹי, (צִירָא) בְּרוּחָא דְמִתְקַלִּין, יְה"ו. י' עֲלָאָה דְאַתְעֵטֵר
 בְּקֻטְרָא (ס"א בְּעֵשְׂרָא) דְעֵתִיקָא, הִיא קְרוּמָא עֲלָאָה דְאַזְדַּכְךָ וְסִתִּים.
 ה"א עֲלָאָה, דְאַתְעֵטֵר בְּרוּחָא דְנוֹקְבִין דְפְרִדְשָׁקָא, דְנַפִּיק לְאַחֲרָא. ו'
 עֲלָאָה, בּוֹצִינָא דְקְרִדִּינוֹתָא דְאַתְעֵטֵר בְּסִטְרוֹי, (ס"א בְּעֵשְׂרִי) מִתְפַּשְׁטֵן אַתְוּוֹן
 לְבִתֵּר, וְאַתְפַּלְלוּ בְזַעֲרָא דְאַפִּין. כְּמָה דְשְׂרִיא בְּגוּלְגַלְתָּא, אֲשַׁתְּפַחוּ
 מִתְפַּשְׁטֵן בְּכָל גּוּפָא, לְשַׁכְּלָלָא כְּלָא. בְּעֵמֶר נְקָא. כַּד תְּלִי תְלִיִין אֲלִין
 אַתְוּוֹן. כַּד אַתְגְּלִי לְזַעֲרָא מִתְנִישְׁבֵן בִּיהַ אֲלִין אַתְוּוֹן, וְאַתְקִרִי בְּהוֹן.
 יו"ד דְעֵתִיקָא סִתִּים בְּעֵטְרוֹי, בְּגִין שְׁמָאֲלָא אֲשַׁתְּכַח ה"א אַתְפַּתַּח בְּאַחְרָא
 וְאַיִנְקִיב בְּתֵרִין נוֹקְבִין, וְאַשְׁתַּכַּח בְּתַקּוּנִין. ו'ו אַתְפַּתַּח בְּאַחְרָא,
 דְכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים. בְּבוֹצִינָא דְקְרִדִּינוֹתָא לְמַכְסִּיא
 פִּתְחָא.

ו' לְעִילָא ו' לְתַתָּא, ה' לְעִילָא ה' לְתַתָּא. י' לְעִילָא וְכַה לָא אֲשַׁתְּפַף אַחְרָא,
 וְלֹא סְלִיק בְּהַדְהָ, כַּד רְמִיזָא דְרְמִיז כַּד אַתְגְּלִיִין תְּרִין (בְּאוּרִיִּיתָא) וּמִתְחַבְּרֵן
 בְּחַד דְרַגָּא, חַד רְגַשָׂא בְּגִין לְאַתְפַּרְשָׂא, ו"ד כְּלִילֵן בְּיו"ד וְוִי כַּד אֲסַתְּלַק
 הַאי, וְאַתְגְּלִיִין.

אַיִנוֹן בּוּסְמִין דְטִיפְסָא שְׂרִיקִין, לָא עֲבָרִי (ס"א עֲבָר) לָא מִתְעַכְבִּי בְּדוּכְתָא,
 וְהַחֲיִוֹת רְצוּא וְשׁוּב. בְּרַח לָךְ אֶל מְקוּמָךְ. אִם תְּגַבִּיָּה כְּנֶשֶׁר וְאִם בִּין
 כּוֹכְבִים שִׁים קִנְיָ מִשָּׁם אֲוִרִידְךָ.

וְתוֹצֵא הָאָרֶץ (דף קע"ז ע"ב) דְשֵׂא. אִימְתִי, כַּד שְׁמָא אַתְנַטַּע. וְכַדִּין אֲוִירָא
 נְפִיק, וְנִצּוּצָא אֲזַדְמֵן. (תִּיקוּנָא קַדְשָׁא דְרִישָׁא) חַד גּוּלְגַלְתָּא אַתְפַּשְׁט
 בְּסִטְרוֹי, טְלָא מְלִי עֲלֵה, דְתֵרִי גּוּוֹנִי.

תִּלְתָּת חֲלָלִין דְאַתְוּוֹן רְשִׁימִין, אַתְגְּלִיִין בִּיהַ. (תְּלִיתָא) אֲוִכְמִין (ס"א בְּעוּרְכָא)

פְּעֻרָבָא תְּלִין עַל נוֹקְבִין עֲמִיקִין, דְּלֹא יָכִיל לְמַשְׁמַע יְמִינָא וּשְׂמָאלָא.
הָכָא חַד אֲרַחָא לְעִילָא דְּקִיק.

(רביעאה) מְצַחָא דְּלֹא נְהִיר, קִטְטוּתָא דְּעִלְמָא. פֶּר פֶּד רַעוּא אֲשַׁגַּח בִּיה.
(חמישאה) עֵינִין דְּתֵלַת גְּוֹנִי, לְמַרְתַּת קְמִייהוּ אַתְסַחֵן בְּחִלְבָא דְּנְהִיר.
פְּתִיב (ישעיה לג) עֵינִיף תְּרַאֲינָה יְרוּשָׁלַיִם נוֹה שְׂאֲנָן, וּכְתִיב (ישעיה א) צֶדֶק יִלִּין
בָּה. נוֹה שְׂאֲנָן, עֲתִיקָא דְּסֵתִים, עֵינִף פְּתִיב.

(שתיאה) חוּטְמָא פְּרַצוּפָא דְּזַעֲרָא, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא. תֵּלַת שְׁלֵהוּבִין מִתּוֹקְדִין
בְּנוֹקְבוֹי. (שביעאה) דְּרַגָּא עֲקִימָא, לְמַשְׁמַע טַב וּבִישׁ. פְּתִיב (ישעיה מב)
אֲנִי יְיָ הוּא שְׁמִי. וּכְתִיב (דברים לב) אֲנִי אֲמִית וְאַחִיָּה. וּכְתִיב (ישעיה מו) וְאֲנִי
אֲשָׂא וְאֲנִי אֶסְבּוּל. (תהלים ק) הוּא עֲשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ. (איוב כג) וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי
יִשִּׁיבֵנוּ. הוּא אֲקָרִי מָאן דְּסֵתִים וְלֹא שְׂכִיחַ, הוּא מָאן דְּלֹא אֲזַדְמֵן לְעִינָא.
הוּא מָאן דְּלֹא אֲקָרִי בְּשְׂמָא. (ה"א ח").

א' פְּלִיל (הוא) ו'. ו' פְּלִיל א' וְלֹא כְּלִיל ה'ו'. (ס"א ח"). א' אֲזִיל לְאֶלְף. אל"ף
אֲזִיל לִיו"ד, יו"ד אֲזִיל לִיו"ד, דְּסֵתִים מְכַל סֵתִימִין, דְּלֹא מִתְחַבְּרֵן בִּיה
ו"ד. ווי כד לא נהיר י' בו"ד.

כַּד אֶסְתַּלַּק י' מִן ו"ד בְּחֻבֵי עֲלְמָא, עֲרִייתָא דְּכִלְא אֲשַׁתְּכַח, עַל דָּא כְּתִיב
(ויקרא יח) עֲרוֹת אֲבִיךָ לֹא תִגְלֶה. וְכַד אֶסְתַּלַּק יו"ד מִן ה"א, עַל דָּא כְּתִיב
וְעֲרוֹת אֲמִיךָ לֹא תִגְלֶה אֲמִיךָ הִיא לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ. אֲמִיךָ הִיא וְדָאִי, (משלי ב)
פִּי אִם לִבְיָנָה תִקְרָא וְגו'.

פְּרַקָּא תְּלִיתָא תַשְׁעָה תְּקוּנִין יְקִירִין אַתְמַסְרוּ לְדִיקְנָא כָּל מָה דְּאַתְתְּמַר
וְלֹא אַתְגַּלְיָא עֲלָאָה וְיִקְרָא אֲשַׁתְּכַח. (והוא) וְהָא (ס"א דִיקְנָא) גְּנֻזִיָּה (ס"א
יְקִירָא) קְרָא.

תִּיקְנָא קְדַמָּא דְּדִיקְנָא, נִימִין עַל נִימִין מְקָמִי פִתְחָא דְּאֲדִנִין עַד רִישָׁא
דְּפוּמָא. (תנינא) מִרִישָׁא הָאִי, עַד רִישָׁא אַחְרָא אֲשַׁתְּכַח. (תליתאה)
מִתְחֹת תְּרִין נוֹקְבִין אֲרַחָא מְלִיָּא דְּלֹא אַתְחַזְיָא. (רביעאה) עֲלֵעִין אַתְחַפְיִין
מִהָאִי גִיסָא וּמִהָאִי גִיסָא. (חמישאה) בְּהוּ אַתְחַזְיִין תַּפּוּחִין סוּמְקִין פְּוּרְדָּא.
(שתיאה) בְּחַד חוּטָא תְּלִין אוּכְמִין תְּקִיפִין עַד חֲדוּי. (שביעאה) שְׁפּוּן סוּמְקִין
פְּוּרְדָּא אַתְפְּנוּן.

(תמיאה) זַעֲרִין נַחְתִין בְּגֵרוּנָא, וּמְחַפְיִין קְדָלָא. (תשיעאה) רַבְרַבִין וּזַעֲרִין
פְּגִידִין (ס"א גְּרִידִין) (ס"א נַחְתִין) בְּשְׁקוּלָא. בְּאַלִין אֲשַׁתְּכַח גִּיבְר וְתִקִיף מָאן
דְּאַשַׁתְּכַח.

כְּתִיב (תהלים קיח) מִן הַמַּצַּר קָרָאתִי יְיָ. תַשְׁעָה אָמַר דְּוֹד עַד כָּל גּוֹיִם סְבִיבוּנִי,
לְאַסְחָרָא וְלֹאֲגָנָא עֲלוּי. וְתוּצָא הָאֲרָץ דְּשָׂא עֲשׂוּב מְזִרְעָה זֶרַע לְמִינָהוּ

וְעַץ עוֹשֶׂה פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ לְמִינֵהוּ. תִּשְׁעָה אֲלֵיָן אֲתַעְקְרוּ מִשְׁמַא שְׁלִים,
וְאֲשִׁתִּילוּ לְבָתֵּר בְּשְׁמַא שְׁלִים, דְּכְתִיב וַיִּטַּע יי' אֱלֹהִים. תְּקוּנֵי דְדִיקְנָא
בְּתַלְיָסָר אֲשִׁתְּפַחֵן אִיהִי, דְּהִיא עֲלָאָה. תַּתְּאָה, בְּתִשְׁעָה אֲתַחֲזוּן. כ"ב אֲתוּוֹן
אֲתַגְלִיפוּ בְּגוּוֹנִיָּהוּן (ס"א כְּגִינְהוּן).

עַל הָאִי, (ס"א על הַאי טָאן דְּחַוֵּי בְּחַלְמִיָּה דִּיקְנָא) חֲלָמָא דְאַחִיד דִּיקְנָא דְבַר נָשׁ עֲלָאָה
בִּידִיָּה, (נ"א אוּ דְאוּשִׁיט נְדִיָּה לִיָּה וְנִדְעֵ דְשְׁלִים בְּמֵאֲרִיָּה) שְׁלִים בְּמֵאֲרִיָּה. שְׁנֵאֵינ תַּחֲוֹתוּי
יְכַנְעוּן. כָּל שְׁפָן דִּיקְנָא עֲלָאָה דְנִהֲרָא (ס"א לְתַתְּאָה) בְּתַתְּאָה, דְעֲלָאָה רַב חֶסֶד
אֲקָרִיָּה, בְּזַעֲרָא חֶסֶד סְתָם, כַּד אֲצִטְרִיךְ נִהֲרֵוּ אָנְהָר וְאֲקָרִי רַב חֶסֶד. (ס"א
כִּידִיָּה הָא מְתַרְחִיץ דְהָא בְּשִׁלְם עִם מֵאֲרִיָּה וְשְׁנֵאֵי וַיְכַנְעוּן תַּחֲוֹתוּי וְדִין הוּא כְּדִיל דְחֻזָּא בְּחַלְמִיָּה כָּל שְׁפָן אִם זָכָה לְאוּדְעָא
מָה הוּא דִּיקְנָא עֲלָאָה דְהוּא נִהֲרֵר לְתַתְּאָה אֲרִים עֲלָאָה רַב בְּחֶסֶד אֲקָרִי בְּזַעֲרָא חֶסֶד סְתָם).

בְּתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל הַמִּים שָׂרִיץ נֶפֶשׁ חַיָּה, כְּלוּמַר, (נ"א ח"י ח"ה) י"ה
אֲתַפְּשֵׁט נִהֲרֵוּ דָּדָא בְּדָא, כְּלָא אֲתַרְחִשׁוּן בְּזַמְנָא חֲדָא, מִים טְבָאן
מִים בִּישָׁן. בְּגִין דְּאָמַר יִשְׂרָאֵל, אֲתַפְּלִלוּ דָּא בְּדָא. חַיָּה עֲלָאָה, חַיָּה תַּתְּאָה.
חַיָּה (דף קע"ח ע"א) טְבָא. חַיָּה בִּישָׁא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. הָאָדָם לָא כְּתִיב, אֱלָא אָדָם סְתָם, לְאַפְקָא אָדָם
דְלַעֲלִילָא דְאֲתַעֲבִיד בְּשְׁמַא שְׁלִים. כַּד אֲשִׁתְּלִים דָּא, אֲשִׁתְּלִים דָּא. אֲשִׁתְּלִים
דְּכַר וְנוֹקְבָא לְאַשְׁלָמָא כְּלָא. יְהו"ה סְטָרָא דְדְּכַר. אֱלֹהִים סְטָרָא דְנוֹקְבָא.
אֲתַפְּשֵׁט דְכּוּרָא, וְאֲתַתְּקַן בְּתַקּוּנֵי כְּפֵאמָא, בְּפּוּמִיָּה דְאָמָה. מְלַכִּין
דְּאֲתַבְּטְלוּ, הֲכָא אֲתַקְיָמוּ.

דִּינֵין דְּדְכּוּרָא תַקִּיפִין בְּרִישָׁא, בְּסוּפָא נִיחִין. דְּנוֹקְבָא בְּאִיפְכָא. וַי"ה
קוּנְטִירִין דְּקִיטוּרָא בְּעִטְפוּי שְׁקִיעִין. י' זַעֲרָא בְּגוּוְהָא אֲשִׁתְּכַח. אִי
אֲתַבְּסָמוּ דִּינֵין, בְּעָא עֲתִיקָא. אָתָּא חוּיָא עַל נוֹקְבָא, וְקִינָא דְזוּהֵמָא אֲתַתְּקַן
בְּגוּוְהָ, לְמַעַבְד מְדוּרָא בִישָׁא. דְּכְתִיב וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן. קִינָא דְמְדוּרָא
דְרוּחִין בִּישָׁין וְעֲלֵעוּלִין וְקִטְפוּרִין.

אֲתַקֵּן בִּיָּה בְּהָא אָדָם, בְּתִרִין, בְּכָלֵל וּפְרֵט, אֲתַפְּלִלוּ בְּפֵרֵט וּכְלָל, שׁוּקִין
וּדְרוּעִין, יְמִינָא וּשְׁמַאלָא. דָּא אֲתַפְּלֵג בְּסְטְרוּי אֲתַתְּקַן דְּכַר וְנוֹקְבָא
יְה"ו. י' דְּכַר. ה' נוֹקְבָא. ו' פְּתִיב זְכָר וְנִקְבָּה כְּרָאָם וַיְכַרְוּ אוֹתָם וַיִּקְרָא
אֶת שְׁמֵם אָדָם. דִּיוֹקְנָא וּפְרָצוּפָא דְאָדָם יְתִיב עַל כְּרִסְיָא, וְכְתִיב (יחזקאל א)
וְעַל דְמוֹת הַפְּסָא דְמוֹת כְּמֵרָאָה אָדָם עֲלֵיו מְלַמְעָלָה.

דְּכַר אַחַר יִשְׂרָאֵל הַמִּים, תְּרַגּוּם יְרַחֲשׁוּן. כְּלוּמַר, כַּד מְרַחֲשִׁין בְּשִׁפּוּתִיָּה פְתַגְמֵי צְלוּתָא,
בְּזַפּוּתָא, וּבְנִקּוּיָת דְעֵתָא, וּבְמִנָּא הוּוּה רַחֲשֵׁי נְפִשָׁא חַיָּתָא.

וְכַד בְּעֵי כַר נָשׁ לְסְדָרָא צְלוּתִיָּה לְמֵאֲרִיָּה, וְשִׁפּוּתִיָּה מְרַחֲשֵׁן בְּהָא גּוּוֹנָא מִתְּתָא לְעִילָא,

לְסַלְקָא יְקָרָא דְמַאֲרִיָּה, לְאַתְרֵי דְשְׁקִינֵי דְעַמִּיקוֹ דְבִירָא, נְגִיד וְנַפְיָא. לְבִתְרֵי נְגִיד לְאַמְשָׁכָא מְלַעֲיָלָא לְתַמְא, מַהֲהוּא שְׁקִינָא דְנַחְלָא, לְכָל דְרַגְא וְדְרַגְא, עַד דְרַגְא בְתַרְאָה לְאַמְשָׁכָא נְדָבָה לְכָלָא מְעִילָא לְתַמְא. לְבִתְרֵי בְעֵי לְקַשְׂרָא קַשְׂרָא בְכָלָא, קַשְׂרָא דְכּוֹנְנָה דְמַהֲיִמְנוּתָא וְנַעֲבִדוּן כָּל מְשַׁאלוּהֵי, בֵּין שְׁאֲלֵתָא דְצַבּוּרָא, בֵּין שְׁאֲלֵתָא דְיַחֲדָא.

וְשְׁאֲלֵתָא דְאִית לְבַר נָשׁ לְשְׁאֲלָא מְמַאֲרִיָּה, הֵן מְסוּדְרוֹת בַּט' גְּוּוּנֵי, אִית בְּאַלְפָא בֵיתָא, וְאִית בְּאַדְכָּר מְכִילוּהֵי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, רַחוּם וְחַנוּן וְגו'. אִית בְּשִׁמְהֵן יְקִירָן דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּגוֹן אֶהְיָה, יְהִי, יְהוּ, אֵל, אֱלֹהִים, יְיָ צְבָאוֹת, שְׂדֵי, אֲדָנִי.

אִית בְּעֵשֶׂר סְפִירוֹת, כְּגוֹן: מְלָכוֹת, יְסוּד, הוֹד, נִצְח, תְּפָאֲרַת, גְּבוּרָה, חֶסֶד, בִּינָה, חֻמְקָה, כְּתָר. אִית בְּאַדְכָּר צְדִיקֵיָא, כְּגוֹן הָאֲבוֹת וְהַנְּבִיאִים וְהַמְּלָכִים. אִית בְּשִׁירֵי וּבְתוֹשְׁבַחְתֵּי, דְאִית בְּהוּן קְבֵלָה אֲמִיתִית. וְעִילָא מְנַהוּן מָאן דְיַדַּע לְתַמְנֵן תְּקוּוּנֵי לְמַאֲרִיָּה, כְּדָקָא יְאוּת. וְאִית בִּידִיעָה סְלָקָא מְתַתָּא לְעִילָא, וְאִית מָאן דְיַדַּע לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַעָא מְעִילָא לְתַמְא. וּבְכָל ט' גְּוּוּנֵי אֲלִין, צְרִיכָא כּוֹנְנָה גְדוּלָה, וְאִי לָא עָלִיָּה קָרָא דְכְּתִיב, (שְׁמוּאֵל א ב) וּבְזֵי יִקְלוּ.

וּבְכוּוֹנַת אָמֵן, דְהוּא כְּלִיל תְּרִין שְׁמֵהֵן יְהוָה אֲדָנִי. וְהָאֲחַד גְּנִזֵי טוֹבִיָּה וּבְרַכּוּהֵי, בְּאוּצָר הַנְּקָרָא הֵיכָל, וְהוּא רְמוּז בְּפִסְוֹק (חֲבִקוּק ב) וְהוּ בְּהֵיכָל קְדָשׁוֹ הֵס מְפָנֵי וּלְדָא רְמִזוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, כָּל טוֹב הָאֲדָם בְּבִיתוֹ, שְׁנַאֲמַר (בְּמִדְבָר יב) כָּכָל בֵּיתֵי נְאֻמֵן הוּא, וּמְתַרְגְּמִינָן כָּכָל דְעַמִּי.

וְאִי מְכוּוֹן כָּכָל חַד וְחַד מִט' גְּוּוּנֵי כְּדָקָא יְאוּת, דָּא הוּא בַר נָשׁ דְאוּקִיר לְשְׁמָא דְמַאֲרִיָּה לְשְׁמָא קְדִישָׁא, וְעַל דָּא כְּתִיב כִּי מְכַבְּדֵי אַכְבֵּד וּבְזֵי יִקְלוּ, אַכְבֵּד בְּעַלְמָא דִין, לְקַיִים וּלְמַעַבְד כָּל צְרִכֵי. וְיַחֲזוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא, אֲרִי שְׁמָא דְהוּ אַתְקֵרֵי עָלֵיהּ, וְיַדְחַלוּן מִגֵּיהּ. וּבְעַלְמָא דְאִתֵּי, יִזְכִּי לְמִיקָם בְּמַחֲצֵצַת חֲסִידִים, אַף עַל פִּי דְלָא קָרִי כָל צוּרְכֵיהּ, כִּיּוֹן דְזָכָה לְאַשְׁגַּחָא יְדִיעַת מַאֲרִיָּה, וְאִיכוּוֹן בֵּיהּ כְּדָקָא יְאוּת.

מָא' וּבְזֵי יִקְלוּ. דָּא הוּא מָאן דְלָא יַדַּע לְאַחְדָא שְׁמָא קְדִישָׁא, וּלְקַשְׂרָא קַשְׂרָא דְמַהֲיִמְנוּתָא, וּלְאַמְשָׁכָא לְאַתְרֵי דְאַצְטְרִיךְ, וּלְאוּקִיר שְׁמָא דְמַאֲרִיָּה טָב לִיָּה דְלָא אַתְפְּרִי. וְכָל שְׁפָן מָאן דְלָא אַתְפְּוּן בְּאָמֵן.

וְעַל דָּא, כָּל מָאן דְמַרְחִישׁ בְּשִׁפְוֹתֵיהּ בְּנִקְיוּתָא דְלָבָא, בְּמִיָּא דְמַנְקֵי, מָאִי כְּתִיב בְּהִדְיָה, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם, כְּלוּמַר, בְּשָׁבִיל אָדָם דְיַדַּע לְאַחְדָא צְלָם וְדַמּוּת כְּדָקָא יְאוּת, וְיַרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם. (עַר כָּאן ד"א)

כְּדָקָא רְבִיעָאָה. עַתִּיקָא, טְמִיר וְסְתִים. זְעִירָא דְאַנְפִין, אַתְגְּלִיָּא וְלָא אַתְגְּלִיָּא. דְאַתְגְּלִיָּא, בְּאַתְוּוֹן כְּתִיב. דְאַתְפְּסִיָּא, סְתִים בְּאַתְוּוֹן, דְלָא מְתִישְׁבָן בְּאַתְרוּי, כְּגִין דְאִיהוּ לָא אַתְיִשְׁבּוּ בֵּיהּ עַלְאִין וְתַתְאִין. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה וּרְמֵשׁ וְגו', הֵינּוּ

דְּכַתִּיב, (תהלים לו) אָדָם וּבִהֶמָּה תוֹשִׁיעַ יְיָ. חַד בְּכֻלָּא דְאַחְרָא מִשְׁתַּפְּחָא. בִּהֶמָּה בְּכֻלָּא דְאָדָם, (ויקרא א) אָדָם פִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לַיְיָ מִן הַבְּהֵמָה, מִשּׁוּם דְּאַתְּפִלֵּל בְּכֻלָּא דְאָדָם.

בְּר נַחַת אָדָם דְּלִתְתָא (דף קע"ח ע"ב) בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה, אֲשַׁתְּכַחוּ תְרִין רוּחִין מִתְרִין סְטָרִין, דִּימִינָא וּשְׂמָאֲלָא כָּלִיל אָדָם. דִּימִינָא, נְשַׁמְתָא קְדִישָׁא. דְשְׂמָאֲלָא נְפֶשׁ חַיָּה. חֵב אָדָם אֲתַפְּשֵׁט שְׂמָאֲלָא, וְאֲתַפְּשֵׁטוּ אִינוּן בְּלֵא גּוֹפָא.

בְּר מִתְדַבְּקִין דָּא בְּדָא, אֲתִיִּלְדִין פְּהַאי חַיָּה דְאוּלִּידַת (רוחין) סְגִיִּאִין בְּקֻטְרָא חֵדָא. כ"ב אֲתוּוֹן סְתִימִין, כ"ב אֲתוּוֹן אֲתַגְלִיִּין, י' סְתִים, י' גְּלִיִּיא. סְתִים וְגְלִיִּיא, בְּמִתְקֵלָא דְטַפְסִין, אֲתַקְלוּ.

י' נְפָקִין מִנִּיה דְכָר וְנוֹקְבָא ו"ד, בְּהַאי אֲתָר, ו' דְכָר, ד' נוֹקְבָא. בְּגִין דָּא, ד"ו תְרִין. ד"ו דְכָר וְנוֹקְבָא. ד"ו תְרִין קְפִלִין. תְרִין י' בְּלַחֲדוּי דְכָר. ה' נוֹקְבָא. ה' ד' הוֹת בְּקַדְמִיתָא, וּמִדְאַתְעַבְרַת בִּי בְּגוּיָה, (אוּלִידַת) אֲפִיקַת ו', (תְרִי כִי בַה' אִית ד"ו וְכִיָּה אִית ה"ה תְרִי ית"ו) אֲתַחֲזִי יו"ד בְּחֻזְוִיה פְּלָלָא דִיה"ו. מִדְאַפִּיקַת יו"ד דְהוּא דְכָר וְנוֹקְבָא, אֲתִישְׁבַת לְבִתָּר, וּמְכַסִּיא לְאַמָּא.

וִירָאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם, (בראשית ו) הִינּוּ דְכַתִּיב, (יהושע ב) שְׁנַיִם אַנְשִׁים מְרַגְלִים חָרַשׁ לְאֹמֵר, מָאִי בְנוֹת הָאָדָם. דְכַתִּיב, (מלכים א ג) אֲז תְבִאנָה שְׁתֵּים נָשִׁים זֹנוֹת אֶל הַמֶּלֶךְ. בְּגִינֵיהוֹן פְּתִיב, פִּי רָאוּ כִי חֲכַמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ וְגו'. אֲז תְבִאנָה וְלֹא בְקַדְמִיתָא. בְּקִיסְטְרָא דְקִיטוּרִי דְפִיגְאֵן, תְרִין מִתְחַבְּקֵן הוּוּ לְעִילָא, לְתַתָּא נַחְתּוּ יִרְתּוּ עַפְרָא, אֲבָדּוּ חוּלְקָא טְבָא דְהוּה בְּהוּ. עֶטְרָא דְבוּמְלָא (ס"א דְחַמְלָא) וְאַתְעֶטֶר בְּקוּסְטָא דְעִנְבָא.

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה מַה תַּעֲשֶׂק אֵלַי. (שמות יד) אֵלַי דִּיִּיקָא. דְבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וַיִּסְעוּ דִּיִּיקָא. בְּמִזְלָא הוּה תְלִי, דְבַעָא לְאוּקִיר דְקִנְיָה. (שמות טו) וְהִשָּׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהֶאֱזַנְתָּ לְמִצּוֹתָיו וּשְׁמַרְתָּ כָּל חֻקָיו עַד כָּאֵן. פִּי אֲנִי יְיָ רַפְּאִידָּה, לְהַאי דוּקָא.

פְּרָקָא חֲמִישָׁאָה (ישעיה א) הוּי גוּי חוּטָא עִם פְּכַד עוֹן זִרְע מְרַעִים בְּנִים וְגו'. שְׁבַעָה דְרַגִּין יו"ד ה"ה ו"ה ה"י ו"ו אֲפִיק ד' ה"ה הו"י, ה"ה אֲפִיק ו"ו ד"ו לְבַר אֲסֵתִיר אָדָם דְכָר וְנוֹקְבָא דְאִינוּן ד"ו דְכַתִּיב בְּנִים מִשְׁחִיתִים.

בְּרִאשִׁית בְּרָא. בְּרִאשִׁית מְאֹמֵר. בְּרָא חֲצִי מְאֹמֵר. אָב וּבֶן. סְתִים וְגְלִיא. עֵדֵן עֲלָאָה דְסְתִים וְגְנִיזוּ. עֵדֵן תַּתָּאָה, נְפִיק לְמִטְלִטְלִי (ס"א לְמִטְלִי) וְאַתְגְּלִיא יְהוּה. יְהוּה. אֱלֹהִים. אֲת. אֲדִנִי אֲהִיָּה. יְמִינָא וּשְׂמָאֲלָא כְחֵדָא אֲשַׁתְּפּוּ, הַשְׁמִים. וְאֲת, דְכַתִּיב, (דְבָרֵי הַיָּמִים א כט) וְהַתְּפָאֲרַת וְהַנְּצַח אִינוּן

פחדא אשתתפו. הארץ, דכתיב, (תהלים ח) מה אדיר שמך בכל הארץ. (ישעיה
ו) מלא כל הארץ כבודו.

יהי רקיע בתוך המים להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, עתיקא
לזעירא, אתפרש, ואתדבק. לא אתפרש ממש פומא ממלל רברבן.
אנתיק ואתעטר בכתרין זעירין, בחמשה זינין מים, וכתיב (במדבר יט) ונתן
עליו מים חיים. (ירמיה י) הוא אלהים חיים ומלך עולם. (תהלים קטז) אתה לה
לפני יי בארצות החיים. (שמואל א כה) והיתה נפש אדני צרורה וגו'. ועץ
החיים בתוך הגן. י"ה, יו"ד ה"א, אהי"י בין מים למים. מים שלימין,
ומים דלא שלימין. רחמין שלימין, רחמין דלא שלימין.

ויאמר יי לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר. (בראשית ו) ויאמר
יי, פד אתיישבא בזעירא. מפאן (נ"א דכר אמר בשם אמרו) (לומר) דכר.
דעתיקא סתים קאמר לא ידון רוחי באדם דלעילא, משום דבההוא רוחא
דאתנשבא מתרין נוקבין דפרדשקא, משיך לתפאי.

ובגין כך פתיב (פי עולם) והיו זמיו מאה ועשרים שנה. יו"ד שלים ולא
שלים. י' בלחודוי מאה. תרין אתנוון תרין זמנין, מאה ועשרים
שנה. י' בלחודוי כד (דף קע"ט ע"א) אתגליא בזעירא, אתמשך בעשר אלפי
שנין. מפאן פתיב, (תהלים קלט) ותשת עלי כפכה.

הנפילים היו בארץ, (בראשית ו) היינו דכתיב ומשם יפרד והיה לארבעה
ראשים. מאתר דאתפרש גנתא, אקרי הנפילים, דכתיב ומשם
יפרד. היו בארץ בימים ההם, ולא לבתר זמנא. עד דאתא יהושע, ובני
האלהים אסטמרו.

עד דאתא שלמה ובנות האדם אתפללא, הדא הוא דכתיב, (קהלת ב)
ותענוגות. תענוגת קארי (תענוגים לא קארי) בני האדם (נ"א דאתרמיו) דאתרמיו
מהאי רוחין אחרנין, דלא אתפללו בחכמה עלאה, דכתיב, (מלכים א ה) ויי
נתן חכמה לשלמה, וכתיב (מלכים א ה) ויחכם מפל האדם. משום דהני לא
אתפללו באדם.

וי נתן חכמה, ה' עלאה. ויחכם, דמינה אתחכם לתפא. המה הגבורים
אשר מעולם, עולם דלעילא. אנשי השם, דאתנהגן בשמא. מאי
שמא. שמא קדישא, דאתנהגן ביה דלא קדישין לתפא, ולא אתנהגן אלא
בשמא. אנשי השם סתם, ולא אנשי הוי"ה. לאו מסתים סתימא, אלא
גריעותא, ולא גריעותא אנשי השם סתם, מפללא דאדם נפקו, פתיב (תהלים
מט) אדם ביקר בל ילין, אדם ביקר, ביקירו דמלפא, בל ילין, בלא רוחא.

תְּלִיסֵר מִלְפֵי קָרְבָא, בְּשִׁבְעָה. שְׁבַעֲהָ. מִלְפִין בְּאַרְעָא, אֶתְחִזִּיאוּ נַצְחֵי קָרְבָא. תְּשַׁעָה דְסַלְקִין בְּדַרְגִין, דְרַהֲטִין בְּרַעוּתֵהוֹן, וְלִית דִּימְחֵי בִידֵיהוֹן. חֲמִשָּׁה מִלְפִין קְיִימִין בְּבַהֲלוֹ, לְקַמֵי אַרְבַּע לֹא יִכְלִין לְמִיקָם.

אַרְבַּע מִלְפִין נִפְקִין לְקַדְמוֹת אַרְבַּע, בְּהוֹן תְּלִיין פְּעַנְבִין בְּאַתְפְּלֵא צְרִידִין בְּהוֹ שְׁבַעֲהָ רְהִיטִין. סְהַדִין סְהַדוּתָא וְלֹא קְיִימִין בְּדוּכְתִייהוּ. אֵילָנָא דְמִבְסָם יְתִיב בְּגוּ. בְּעַנְפוֹי אֶחֱידִין וּמְקַנְנִין צְפָרִיין. תַּחוּתוֹי תְטַלֵּל חִיוּתָא דְשְׁלִיטָא בְּהוּא אֵילָנָא בְתָרֵי כְבִישִׁין, לְמִיְהוּ בְשִׁבְעָה סְמִכִין סְחָרְגִיָה, בְּאַרְבַּע חִיוּן, מְתַגְלָגְלִין בְּאַרְבַּע סְטָרִין.

חֲוָיָא דְרַהֲיט בְּשׁ"ע דְלוּגִין, דְלִיג עַל טוּרִין, מְקַפֵּץ עַל גְּבַעְתָּא, דְכְתִיב, (שיר השירים ב) מְדַלַּג עַל הַהָרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת. זְנַבִּיָה בְּפּוּמִיָה,

בְּשָׁנוֹי, נְקִיב בְּתָרִין גִּיסִין. פֶּד נְטִיל גִּיסְטָרָא אֶתְעַבִּיד לְתַלְת רּוּחִין.

בְּתִיב וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים. וְכְתִיב (משלי כב) חֲנוּךְ לִנְעָר עַל פִּי דְרַפּוּ. לִנְעָר הַיְדוּעָה. אֶת הָאֱלֹהִים, וְלֹא אֶת יְיָ. וְאֵינְנוּ, בְּשֵׁם זֶה, פִּי לְקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים לְהַקְרָא בְּשֵׁמוֹ. תַּלְת בְּתֵי דִינִין, אַרְבַּע אֵינּוּן. אַרְבַּע בְּתֵי דִינִין דְלַעֲיִלָא. אַרְבַּע לְתַתָּא. דְכְתִיב, (ויקרא ט) לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפַּט בְּמִדָּה בְּמִשְׁקָל וּבְמִשׁוּרָה. דִּינָא קְשִׁיָא. דִּינָא דְלֹא קְשִׁיָא, דִּינָא בְּשְׁקוּלָא, דִּינָא דְלֹא בְּשְׁקוּלָא. דִּינָא רְפִיָא. (דִּינָא) דְאַפִּילוּ לֹא הָאֵי וְלֹא הָאֵי.

וַיְהִי כִי הִחֵל הָאָדָם לָרֵב עַל פְּנֵי הָאָדָמָה. הִחֵל הָאָדָם לָרֵב. הֵינּוּ דְכְתִיב בְּשֵׁם וְגו', הָאָדָם דְלַעֲיִלָא. וְכְתִיב עַל פְּנֵי הָאָדָמָה. (שמות לד) וּמִשָּׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו, הֵינּוּ דְכְתִיב, (בראשית ג) פְּתָנוֹת עוֹר. קָרַן, דְכְתִיב, (שמואל א טז) וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת קָרַן הַשֶּׁמֶן. לִית מְשִׁיחָא אֶלָּא בְּקָרַן, (תהלים פט) וּבְשִׁמְךָ תָרוּם קִרְנֵנוּ. (תהלים קלב) שֵׁם אֲצַמִּיחַ קָרַן לְדוֹד. הֵינּוּ עֲשִׂירָאָה דְמִלְפָא. וְאַתְיָא מִן יוֹבְלָא דְהִיא אֵימָא, דְכְתִיב, (יהושע ו) וְהָיָה בְּמִשׁוּף בְּקָרַן הַיּוֹבֵל. קָרַן פְּיוֹבְלָא אֶתְעַטֵּר עֲשִׂירָאָה בְּאֵימָא. קָרַן, דְנְטִיל קָרַן וְרִיחַ לְאַתְבָּא רּוּחִיָה לִיָּה.

וְהָאֵי קָרַן דִּיּוֹבְלָא הוּא. וְיּוֹבֵל ה'. וְה' נְשִׁיבָא דְרוּחָא לְכֻלָּא. וְכֻלָּא תִיַבִּין לְאַתְרֵייהוּ, דְכְתִיב, (ירמיה א) אָהָה יְיָ אֱלֹהִים, פֶּד אֶתְחִזִּי ה' לֵה', יְיָ

אֱלֹהִים אֶתְקָרִי שֵׁם מְלֵא וְכְתִיב (ישעיה ב) וְנִשְׁגָּב יְיָ לְבָדוּ בְּיוֹם הַהוּא. (ס"א פד

אֶתְחִזֵּר ה' לֵה' וְאֶסְתַּלַּק י' פּוּרְעָנוּתָא אֶתִּי לְעֻלְמָא וְאִי לֹא בְּשִׁבִיל אָדָם יְחוּ"ה לֹא אֶתְקַנְנִים עֻלְמָא וְכֻלָּא אֶתְתַּרְבִּי וְעַל דָּא

כְּתִיב (נִשְׁגָּב וְגו') עַל כֵּן סָתִים וְאַתְעַטֵּר צְנִיעוּתָא דְמִלְפָא, דְהֵינּוּ סְפָרָא

דְצְנִיעוּתָא. זַפְאָה (נ"א לְמֵאן דְנִפְק וְדַע) לְמֵאן דְעָאֵל וְנִפְק וְדַע שְׁבִילוֹי וְאַרְחוּי.

(דף קע"ט ע"ב).

פִּרְשֵׁת תְּצַוֶּה

וְאֵתְּהָ תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. (שמות כז) וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ אֶת אֶהְרֹן אַחִיךָ וְגו'. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, מָאֵי שְׁנָא הֵכָא מְבַכֵּל אֶתְרָ, דְּכֹתִיב וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב. וְאֵתְּהָ תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (שמות ל) וְאֵתְּהָ קַח לָךְ בְּשָׂמִים רֵאשׁ מֵר דְּרוּר. אֶלְא כִּלְא בְּרִזָּא עֲלָא אִיהוּ, לְאַכְלָלָא שְׂכִינְתָא בְּהַדְיָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, נְהוּרָא עֲלָא, וְנְהוּרָא תַתָּאָה כְּלִיל פְּחָדָא, אַקְרִי וְאֵתְּהָ. פְּמָה דְּאֵתְּ אָמַר (נחמיה ט) וְאֵתְּהָ מְחִיָּה אֶת פְּלָם. וְעַל דָּא לָא כְּתִיב, וְהִקְרַבְתָּ אֶת אֶהְרֹן אַחִיךָ. וְצוּיַתְּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְדַבְרַתְּ אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב. בְּגִין דִּהֵהוּא זְמַנָּא שְׂרִיא שְׂמֶשָׁא בְּסִיְהָרָא, וְאַשְׁתַּתַּף פְּלָא כַּחְדָּא, לְשְׂרִיא עַל אוּמְנוּתָא דְּעוֹבְדָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵהֵכָא, (שמות לו) אֲשֶׁר נָתַן יי' חֻכְמָה וְתַבּוּנָה בְּהֵמָה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר מֵהֵכָא, וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב אֲשֶׁר מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה. אֲשֶׁר מְלֵאתִים מִיבְעֵי לִיָּה. אֶלְא אֲשֶׁר מְלֵאתִיו, לְהֵהוּא לְבָא, מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה. פְּמָה דְּאֵתְּ אָמַר (ישעיה יא) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יי' רוּחַ חֻכְמָה וְגו' וְעַל דָּא אַצְטְרִיף אֲשֶׁר מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה, דְּשְׂרִיא שְׂמֶשָׁא בְּסִיְהָרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא דְּכִלְא, וְעַל דָּא אֶתְרָשִׁים פְּלָא בְּכָל אֶתְרָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי הֵכִי הֵנִי וְאֵתְּהָ וְאֵתְּהָ, הֵיאֵךְ מִתִּישְׁבֵּן בַּקְרָאֵי.

אָמַר לִיָּה, פְּלָהוּ מִתִּישְׁבֵּן נִינְהוּ. וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ: לִיְחַדָּא בְּהַדְיָה, וְלִקְרַבָּא בְּהַדְיָה, רְזָא דְשְׂמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יְאוּת. וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב: בְּגִין דְּכִלְהוּ לָא אֶתְיִין לְמַעַבְדַּ עֲבִידְתָּא, עַד דְּרוּחַ קְדָשָׁא מְמַלְלָא בְּגוּוּיָהּ, וְלַחֲשׁ לֹוֹן בְּלַחֲשׁוֹ, וְכַדִּין עֲבַדִּי

פִּרְשֵׁת וְאֵתְּהָ תְּצַוֶּה

וְאֵתְּהָ תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ אֶת אֶהְרֹן אַחִיךָ וְגו' (שמות כז). אָמַר רַבִּי חֵיִיא, מָה שְׁוֹנָה פָּאן מְבַכֵּל מְקוּם, שְׂפַתּוּב וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ, וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב, וְאֵתְּהָ תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, (שמות ל) וְאֵתְּהָ קַח לָךְ בְּשָׂמִים רֵאשׁ מֵר דְּרוּר? אֶלְא הַפֵּל בְּסוּד עֲלִיוֹן הוּא, לְכִלְל הַשְּׂכִינָה עֲמוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אוּר עֲלִיוֹן וְאוּר תַּחְתּוֹן כְּלוּלִים כְּפָאָד, נִקְרָאִים וְאֵתְּהָ, כְּמוֹ שְׁנָאָמַר (נחמיה ט) וְאֵתְּהָ מְחִיָּה אֶת פְּלָם. וְעַל פִּן לָא כְּתוּב וְהִקְרַבְתָּ אֶת אֶהְרֹן אַחִיךָ. וְצוּיַתְּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְדַבְרַתְּ אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב. מְשׁוּם שְׂבֻזְמָן הֵהוּא מְאִירָה הַשְּׂמֶשׁ בִּירַח, וּמִשְׁתַּתַּף הַפֵּל כְּפָאָד, לְשָׂרוּת עַל אֲמָנוּת מַעֲשֵׂה הַמַּשְׁכָּן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִכָּאן (שמות לו) אֲשֶׁר נָתַן ה' חֻכְמָה וְתַבּוּנָה בְּהֵמָה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מִכָּאן, וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב אֲשֶׁר מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה. אֲשֶׁר מְלֵאתִים צְרִיף לֹוֹמַר! אֶלְא אֲשֶׁר מְלֵאתִיו - לְלֵב הֵהוּא מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה, כְּמוֹ שְׁנָאָמַר (ישעיה יא) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה' רוּחַ חֻכְמָה וְגו'. וְעַל זֶה צְרִיף אֲשֶׁר מְלֵאתִיו רוּחַ חֻכְמָה, שְׂשׁוּרָה הַשְּׂמֶשׁ בִּירַח בְּשְׂלָמוּת שֶׁל הַפֵּל, וְעַל פִּן נְרַשְׁמוּ הַפֵּל בְּכָל מְקוּם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַם כֵּן, אֵלוּ וְאֵתְּהָ וְאֵתְּהָ, אֵיךְ מִתִּישְׁבִים בְּפִסּוּקִים?

אָמַר לוֹ, פְּלָם מִתִּישְׁבִים הֵם. וְאֵתְּהָ הַקָּרֵב אֲלֶיךָ - לִיְחַד עֲמוּ וְלִקְרַב אֶצְלוּ סוּד הַשֶּׁם הַקְּדוּשׁ כְּמוֹ שְׂצִרִיף. וְאֵתְּהָ תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב - לְפִי שְׂכָלָם לָא בָּאוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה עַד שְׂרוּחַ הַקְּדָשׁ מְדַבְּרַת בְּתוֹכָם וְלוֹחֶשֶׁת לָהֶם בְּלַחֲשׁ, וְאִזְ עוֹשִׂים עֲבוּדְתָם.

עבִידְתָא. וְאַתָּה תְצוּנָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: רוּחַ
קִדְשָׁא פְקֻדָּא עֲלֵייהוּ, וְאַנְהִיר עֲלֵייהוּ, לְמַעַבְד
עוֹבְדָא בְרַעוּתָא שְׁלִים. וְאַתָּה קַח לָךְ: כְּמָה
דְּאוּקִימְנָא. (דְּכַתִּיב) וְאַתָּה הִקְרַב אֵלַיךְ, וְהִנֵּי
כְלָהוּ, הִכָּא בְּעוֹבְדָא דְמִשְׁכְּנָא. דְּכֻלָּא אֲתַעְבִּיד
בְּרִזָּא דָא.

וְאַתָּה תְצוּנָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - רוּחַ
הַקֹּדֶשׁ מְצוּנָה עֲלֵיהֶם וּמְאִירָה
עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה בְרִצּוֹן
שְׁלֵם. וְאַתָּה קַח לָךְ - כְּמוֹ
שֶׁפָּרְשָׁנוּ, (שְׁכָחוּב) וְאַתָּה הִקְרַב
אֵלַיךְ. וְאֵלֶּה כָּלֶם כָּאֵן בְּמַעֲשֵׂה
שֶׁל הַמִּשְׁכָּן. שֶׁהֵפֵל נַעֲשֵׂה בְּסוּד
זֶה.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (תְּהִלִּים כַּב) וְאַתָּה יְיָ אֵל
תִּרְחַק אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה. וְאַתָּה יְיָ
כֹּלָּא חַד. אֵל תִּרְחַק: לְאַסְתַּלְקָא מִיַּנּוֹן, לְמַהוּ
סְלִיק נְהוּרָא עֲלָאָה מִתְתַּאָּה. דְּהָא כַּד אֲסַתְּלַק
נְהוּרָא עֲלָאָה מִתְתַּאָּה, פְּדִין אֲתַחֲשָׁךְ פֶּל
נְהוּרָא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח פֶּלֶל בְּעֵלְמָא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תְּהִלִּים כַּב)
וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתִי
לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה. וְאַתָּה ה' - הַכֹּל
אֶחָד. אֵל תִּרְחַק - לְהַתְּרַחַק
מֵאֲתַנּוּ לְהִיּוֹת עוֹלָה הָאוּר הָעֲלִיּוֹן
מִלְמַטָּה. שֶׁהָרִי כְּאֲשֶׁר מִתְעַלֶּה
הָאוּר הָעֲלִיּוֹן מִלְמַטָּה, אֲזַי נַחֲשָׁף
כֹּל הָאוּר וְלֹא נִמְצָא פֶּלֶל בְּעוֹלָם.
וְעַל זֶה נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּימֵי
יְרֵמְיָהוּ. וְאַף עַל גַּב שְׁנַבְנָה
לְבַסוּף, לֹא חִזַּר הָאוּר לְמִקְוֹמוֹ
כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף. וְעַל סוּד זֶה שֵׁם
הַנְּבִיא הַהוּא שֶׁהִתְנַבֵּא עַל כַּף -
יְרֵמְיָהוּ. הָעֵלֶם שֶׁל הָאוּר הָעֲלִיּוֹן,
שֶׁעָלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְלֹא חִזַּר
לְהָאִיר לְבַסוּף כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף.
יְרֵמְיָהוּ - הַתְּעַלָּה וְלֹא חִזַּר
לְמִקְוֹמוֹ, וְנִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
וְנַחֲשָׁכּוּ הַמְּאוֹרוֹת.

וְעַל דָּא אֲתַחֲרַב בִּי מִקְדְּשָׁא בְּיוֹמוֹי דִּירְמִיָּהוּ.
וְאַף עַל גַּב דְּאֲתַבְּנִי לְבַתֵּר, לֹא אֶהְדַּר
נְהוּרָא לְאַתְרֵיהּ פְּדָקָא יְאוּת. וְעַל רִזָּא דָּא,
שְׁמָא דְהַהוּא נְבִיאָה דְאַתְנַבֵּי עַל דָּא, יְרֵמִיָּהוּ.
אֲסַתְּלַקוּתָא דְנְהוּרָא עֲלָאָה, דְּאֲסַתְּלַק לְעֵילָא
לְעֵילָא, וְלֹא אֶהְדַּר לְאַנְהָרָא לְבַתֵּר פְּדָקָא
יְאוּת. יְרֵמִיָּהוּ: אֲסַתְּלַק וְלֹא אֶהְדַּר לְאַתְרֵיהּ,
וְאֲתַחֲרַב בִּי מִקְדְּשָׁא וְאֲתַחֲשָׁכוּ נְהוּרִין.

אֲבָר יִשְׁעֵיהוּ, שְׁמָא גְרִים לְפוּרְקָנָא,
וְלֹאֶהְדָּרָא נְהוּרָא עֲלָאָה לְאַתְרֵיהּ,
(יִשְׁעֵיהוּ לְאַנְהָרָא הַהוּא נְהוּרָא עֲלָאָה וְלִמְעַבְד פּוּרְקָנָא) וְלִמְבַנֵּי בִי
מִקְדְּשָׁא, וְכָל טְבִין וְכָל נְהוּרִין, יִהְדְּרוּן
פְּדַבְּקִדְמִיתָא. וְעַל דָּא, שְׁמֵהּ דְתִרְיִן נְבִיאִין
אֵלִין, קִימִין דָּא לְקַבֵּל דָּא, בְּגִין דְשְׁמָא גְרִים,
וְצְרוּפָא דְאַתְוּוֹן דָּא בְּדָא, גְרַמִּין עוֹבְדָא, הֵן
לְטַב וְהֵן לְבִישׁ. וְעַל רִזָּא דָּא, צְרוּפָא דְאַתְוּוֹן
דְשְׁמֵהּ קִדִּישִׁין, וְכֵן אֲתְוּוֹן בְּגַרְמִיָּהוּ, גְרַמִּין
לְאַתְחִזָּאָה רִזִּין עֲלָאִין, כְּגוּוֹנָא דְשְׁמָא קִדִּישָׁא,
דְאַתְוּוֹן בְּגַרְמִיָּהוּ, גְרַמִּין רִזִּין עֲלָאִין קִדִּישִׁין
לְאַתְחִזָּאָה כְּהוּ.

אֲבָר יִשְׁעֵיהוּ, שְׁמָא גְרִים לְפוּרְקָנָא,
וְלֹאֶהְדָּרָא נְהוּרָא עֲלָאָה לְאַתְרֵיהּ,
(יִשְׁעֵיהוּ לְאַנְהָרָא הַהוּא נְהוּרָא עֲלָאָה וְלִמְעַבְד פּוּרְקָנָא) וְלִמְבַנֵּי בִי
מִקְדְּשָׁא, וְכָל טְבִין וְכָל נְהוּרִין, יִהְדְּרוּן
פְּדַבְּקִדְמִיתָא. וְעַל דָּא, שְׁמֵהּ דְתִרְיִן נְבִיאִין
אֵלִין, קִימִין דָּא לְקַבֵּל דָּא, בְּגִין דְשְׁמָא גְרִים,
וְצְרוּפָא דְאַתְוּוֹן דָּא בְּדָא, גְרַמִּין עוֹבְדָא, הֵן
לְטַב וְהֵן לְבִישׁ. וְעַל רִזָּא דָּא, צְרוּפָא דְאַתְוּוֹן
דְשְׁמֵהּ קִדִּישִׁין, וְכֵן אֲתְוּוֹן בְּגַרְמִיָּהוּ, גְרַמִּין
לְאַתְחִזָּאָה רִזִּין עֲלָאִין, כְּגוּוֹנָא דְשְׁמָא קִדִּישָׁא,
דְאַתְוּוֹן בְּגַרְמִיָּהוּ, גְרַמִּין רִזִּין עֲלָאִין קִדִּישִׁין
לְאַתְחִזָּאָה כְּהוּ.

רִזָּא קְדַמָּאָה, יו"ד, נְקוּדָה קְדַמָּאָה (ד' ק"פ ע"א)

ראשונה שעומדת על תשעה עמודים המעמידים אותה. והם עומדים לארבעת צדדי העולם, כמו שהסוף של המחשבה, נקדה אחרונה, עומדת לארבעת צדדי העולם. חוץ מזה שזה זכר, וזוהי נקבה.

וזו עומדת בלי גוף, וכאשר עומדת בלבושים שמתלבשת בהם, היא עומדת על תשעה עמודים, בסוד של האות ם בלי עגול. ואף על גב שאות ס' היא בעגול ועומדת בעגול, אבל בסוד של אותיות החקוקות תוף נקדות של אורות של מעלה, הם ברבוע, ושל מטה הוא בעגול.

זה הרבוע הוא עומד בשעור של תשע נקדות, שלש שלש לכל צד. והם בשעור של חשבון שמנה נקדות, והם תשע. ואלו הם שעומדים מסוד של הנה ברבוע בתשעה עמודים לאות יו"ד, נקדה אחת. ואלו התשעה הם שמונה בסוד של אות ם ברבוע, כמו זה: (ציור למעלה) שלש שלש לכל צד, וזהו סוד האות יו"ד, נקדה אחת. ואף אף גב שהיא נקדה אחת, הצורה שלה - ראש למעלה, וקוץ למטה. והשעור שלה שלש נקדות כדגמא זו: ועל פני התפשטותה לארבעה צדדים, שלש שלש לכל צד, היא תשע והיא שמונה. ואלו הם העמודים שיוצאים מסוד הנה להיות עמודים לאות יו"ד, ואלו נקראים מרכבה שלה. ולא עומדים בשם, רק בסוד תשע נקדות של התורה. ובסוד של ספור של אדם נחלקו אלו התשע שהן שמונה, בצרופן האותיות של השם הקדוש, כדי לצרף אותן וליחד אותן בכל אלו הצורות כאשר נוסעות אלו השמונה שהן תשע, מאירות

דקיימא על תשע סמכין דסמכין לה. ואינון קיימין לארבע סטרי עלמא. כמה דסופא דמחשבה, נקודה בתראה, קיימא לארבע סטרי עלמא. בר דהאי דכר, ואיהי נוקבא.

והאי קיימא בלא גופא, וכד קיימא בלבושא, דאתלבש בהו, איהי קיימא על תשע

סמכין, ברזא דאת ם בלא עגולא. ואף על גב דאת ס' איהי בעגולא, וקיימא בעגולא. אבל

ברזא דאתון חקיקון, גו נקודי, טהירין לעילא, אינון ברבועא, דלתתא איהו בעגולא.

האי ברבוע איהי קיימא בשיעורא דתשע נקודין, תלת תלת לכל סטר. ואינון

בשיעורא דחושבנא תמניא נקודין, ואינון תשע. ואלין אינון דקיימין מרזא דבוצינא

בריבועא בסמכין תשעה לאת יו"ד, נקודה חדא. אינון תשעה. אינון תמניא ברזא דאת ם

ברבועא, פגוונא דא :::: תלת תלת לכל סטר ודא איהו רזא דאת יו"ד נקודה חדא, ואף על

גב דאיהי נקודה חדא, דיוקנא דילה, רישא לעילא, וקוצא לתתא, ושיעורא דילה תלת

נקודין פגוונא דא ועל דא אתפשטותא לארבע סטרין, תלת, תלת לכל סטר איהי

תשע ואיהי תמניא. ואלין אינון סמכין דנפקין מרזא דבוצינא, למיהוי סמכין לאת יו"ד,

ואלין אקרוין רתיכא דילה. ולא קיימין בשמא, בר ברזא דתשע נקודין דאורייתא.

וברזא דספרא דאדם, אתפלגו אלין תשע דאינון תמניא, בצרופא דאתון

דשמא קדישא, לצרפא לון וליחדא לון בכל אינון גוונין, פד נטלין אלין תמניא דאינון

תשע, נהרין בנהירו דאת ם ברבועא, ואפיק נהורין תמניא, (ס"א תמניא אתחיון) אתחזון ואתון

תשעה. ואתפלגן לתתא לנטלא כל משפנא. ואינון צרופא דשמא קדישא, ברזא דשבעין ותריין אתוון מחקקון, דנפקי מרזא דתלת גוונים, ימינא ושמאלא ואמצעיתא. וכלא מרזא דתלת נקודין, :::: שיעורא דאת יו"ד, דאיהי לד' סטריין, ואינון תמניא נקודין, ואינון תשע נקודין, ואינון תריסר נקודין עלאין. ג' ג' לכל סטר וסטר, ומחכא נחתין לתתא בתריסר לשית סטריין. וכד אתחקקון תריסר אלין בשית סטריין, אינון שבעין ותריין שמקון, רזא דשמא קדישא דשבעין ותריין דאינון שמא דא קדישא.

וכבר איהו סליק ברעותא, דסמיכו דמחשבה באינון סמכין דאת יו"ד, ועל דא אתוון בצרופייהו, תלת תלת בכל צרופא דיליה, בגין לסלקא ברעותא דאת י', דתלת נקודין, כמה דאתמר, ועל דא לא אסתליק בסליקו דצרופא, אלא מעקרא ושרשא דרזא דאלין סמכין, דסמכין לאת י' רזא דאת ס' ברבועא, תשעה נקודין, תמניא נקודין, תריסר נקודין, שבעין ותריין נקודין. אשתכח, דכל רזא דשמא קדישא, קיימא באת י', וכלא רזא חדא, וקיימא ברזא דבוצינא, כמה דאתמר למעבד סמיכו לכל את ואת. ואינון סמכין אינון רתיבא דלהון, דכל את ואת, כמה דאתמר.

רזא תננינא, את חמשה, דקיימא על חמשה סמכין, דסמכין לה, דנפקין מרזא דבוצינא, כד אתכנש לאסתלקא לעילא, מרזא דמשחתא. את דא היכלא קדישא אקרי, לגו, נקודה דקאמרן. וכלא איהו ברזא

מסוד המדה. אות זו נקראת היכל הקדוש, ובתוכה הנקדה

באור של אות ס ותומה ברבוע, ומוציא אורות שמונה (שמונה נראים) נראים ואותיות תשע. ומתחלקות למטה להנהיג את כל המשכן. ואילו הם צרוף של השם הקדוש בסוד של שבעים ושנים אותיות מחקקות שיוצאות מסוד של שלש צורות, ימין ושמאל ואמצע, והכל מסוד של שלש נקודות (ציור למעלה). שעור של אות יו"ד, שהיא לארבע צדדים, והן שמונה נקודות, והם תשע נקודות, והם שנים עשרה נקודות עליונות, שלש שלש לכל צד וצד, ומכאן יורדות למטה בשנים עשרה לששה קצוות. וכאשר נחקקות שנים עשרה אלו בשש קצוות, הם שבעים ושנים שמות, סוד השם הקדוש של שבעים ושנים שהם השם הזה הקדוש.

והכל הוא עולה ברצון, שסמך המחשבה באלו שסומכים את האות יו"ד, ועל זה האותיות בצרופיהן - שלש שלש בכל צרוף שלו, בשביל לעלות ברצון של האות י' של שלש נקודות, כמו שאמרנו, ועל זה לא עולה בעלית הצרוף אלא מעקר ושרש של סוד של אלו הסומכים שסומכים לאות י', סוד של אות ס ברבוע, תשע נקודות, שמונה נקודות, י"ב נקודות, שבעים ושנים נקודות. נמצא שכל סוד של השם הקדוש נמצא באות י', והכל סוד אחד ועומד בסוד הנר, כמו שאמרנו, לעשות סמך לכל אות ואות. ואלו העמודים הם מקבץ שלהם, של כל אות ואות, כמו שאמרנו.

הסוד השני - אות חמישית שעומדת על חמשה עמודים שסומכים אותה, שיוצאים מסוד הנר, כאשר נאסף לעלות למעלה שאמרנו. והכל הוא בסוד שאמרנו

של אות ם בְּרַבּוּעַ. אֲבָל פֶּאֶן לֹא נִרְשָׁמַת, רַק אוֹת ה', וְהַמְרַבֵּה שְׁלֵה חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים שְׁאֲמַרְנוּ. וְכֹאֲשֶׁר מִכָּה אֹר הַנֶּר בְּאוֹת י', מְאִירָה, וּמֵהַהֲפָאָה הֵיחֵא נַעֲשׂוּ אוֹתָם תִּשְׁעָה עֲמוּדִים שְׁאֲמַרְנוּ. וּמִתּוֹךְ הָאוֹר שְׁמַאִיר אוֹת י', נִתְפָּשְׁטוּ הַשְּׁלֹשׁ נִקְדוֹת שֶׁל י'. שְׁתֵּים לְמַעְלָה, שֶׁחַן הָרֵאשׁ, וְאֶחָד לְמַטָּה, שֶׁהוּא קוֹץ הַי', כְּמוֹ זֶה שְׁאֲמַרְנוּ. כֹּאֲשֶׁר הִתְפָּשְׁטוּ שְׁתֵּים, נַעֲשׂוּ שְׁלֹשׁ. אַחַת נַעֲשֶׂתָה שְׁתֵּים. וְנִתְפָּשְׁטוּ וְנַעֲשֶׂה הֵיכַל אֶחָד. זֶה הֵיכַל, לְאַחַר שֶׁנַּעֲשֶׂה הֵיכַל לְנִקְדָּה אַחַת רֵאשׁוֹנָה, נַעֲשֶׂה גְנוּז וּמִסְתָּר סוּד שֶׁל אוֹת זו, וְעוֹמְדַת עַל חֲמֵשׁ אַחֲרוֹת.

אַרְבַּע גְּנוּזוֹת הֵן בְּנִקְדָּה אַחַת שְׁעוֹמְדַת בְּתוֹךְ בְּאֲמָצַע, וְהֵן חֲמֵשׁ, וְהֵיא אוֹת ה'. כְּמוֹ שְׁאוֹת ה' שְׁלִמְטָה עוֹמְדַת עַל אַרְבַּע, וְהֵיא נִקְדָּה עַל אַרְבַּע וְעוֹמְדַת בְּתוֹךְ הָאֲמָצַע, כְּמוֹ כֵן הוּא כְּאֵן. וּמֵה שְׁעוֹמְדַת עַל חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים, כִּף הוּא וְדַאי, לְפִי שְׁזוֹ הַנִּקְדָּה הַעֲלִיּוֹנָה הֵיא עַל שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת - אַחַת בַּעֲצָמָה, וְאַחַת בְּהַעֲלָם.

וּבִסְפָר הַסּוּדוֹת שֶׁל חֲנוּךְ, אוֹת ה' וְדַאי עוֹמְדַת עַל חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים שְׁיּוֹצְאִים מִתּוֹךְ הַנֶּר, וְאִזּוּ מוֹצֵיא חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים אַחֲרִים, וְנִמְצְאָת אוֹת ה' הֵזוּ בְּסוּד הַעֲשָׂרָה. וְכֹאֲשֶׁר נִפְרְדַת, עוֹמְדַת אוֹת ה' הֵזוּ עַל עֲמוּדִים, וְאֵלוּ הֵן י"ג מִדּוֹת הַרְחֵמִים בְּדִרְגָּה אַחַת שְׁנוֹסֶפֶת עֲלֵיהֶן.

וְאֵלוּ הֵם י"ב שְׁנִמְצָאִים בְּשֵׁשׁ. לְפַעְמִים הֵם אַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים, לְפַעְמִים שְׁבַעִים וּשְׁתֵּים הֵן, אֲבָל יוֹרְדוֹת לְמַטָּה. וְכֵאֵן נִפְרְדִים שְׁבִילִים לְכָל צֶדֶד, וְהֵם שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם, נִשְׁאָר אַרְבָּעִים. וּשְׁתֵּי אֵלוּ אַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיוֹת

דְּקֹאמְרֵן דָּאָת ם בְּרַבּוּעַ. אֲבָל הָכָא לֹא אֲתִרְשִׁים בַּר אֶת ה', וְרִתִּיכָא דִילָה חֲמִשָּׁה סְמִכִין דְּקֹאמְרֵן.

דְּכַד בְּטַשׁ נְהִירוֹ דְּבוּצִינָא בְּאֶת י', אֲתִנְהִיר, וּמֵהֵהוּא בְּטִישׁוּתָא, אֲתַעְבִּידוּ אֵינּוֹן תִּשְׁעָה סְמִכִין דְּקֹאמְרֵן. וּמִגּוֹ נְהִירוֹ דְּאֲתִנְהִיר אֶת י', אֲתַפְּשְׁטוּ תְּלַת נִקְוֵדִין דִּי'. תְּרִין לְעִילָא, דְּאֵינּוֹן רִישָׁא. וְחַד לְתַתָּא, דְּאֵיהוּ קוּצָא דִי', כְּגוּוּנָא דָא דְּקֹאמְרֵן. פַּד אֲתַפְּשְׁטוּ, תְּרִין, אֲתַעְבִּידוּ תְּלַת. חַד אֲתַעְבִּיד תְּרִין. וְאֲתַפְּשְׁטוּ, וְאֲתַעְבִּיד חַד הֵיכְלָא. דָּא הֵיכְלָא, לְבִתָּר דְּאֲתַעְבִּיד הֵיכְלָא לְחַד נִקְוֵדָה קְדָמָא, (ד' ק"ג ע"ב) אֲתַעְבִּיד בְּגִיזוֹ טְמִיר רְזָא דָּאָת דָּא, וְקִיַּמָּא עַל חֲמֵשׁ אַחֲרֵינִין.

אַרְבַּעָה גְּנִיזִין אֵינּוֹן, בְּחַד נִקְוֵדָה דְּקִיַּמָּא לְגוֹ בְּאֲמָצַעִיתָא, אֵינּוֹן חֲמֵשׁ. וְאֵיהִי ה'. כְּמָה דְּה"א דְּלְתַתָּא, קִיַּמָּא עַל אַרְבַּע, וְאֵיהִי נִקְוֵדָה עַל אַרְבַּע, דְּקִיַּמָּא כְּגוֹ אֲמָצַעִיתָא. אוּף הָכָא נְמִי הֵיא. וּמֵה דְּקִיַּמָּא עַל חֲמִשָּׁה סְמִכִין, הָכִי הוּא וְדַאי, בְּגִין דְּהֵיא נִקְוֵדָה עֲלָאָה, אֵיהִי עַל תְּרִין גְּוּוּנִין, חַד בְּלַחֲוּדוֹי, וְחַד בְּטְמִירוֹ.

וּבִסְפָרָא דְּרִזִין דְּחֲנוּךְ, ה' וְדַאי קִיַּמָּא עַל חֲמֵשׁ סְמִכִין דְּנִפְקִין מִגּוֹ בוּצִינָא. וְכַדִּין אֲפִיק חֲמֵשׁ קִיַּמִּין אַחֲרֵינִין, וְאֲשַׁתְּכַחַת הֵיא ה' בְּרְזָא דַעֲשָׂרָה. וְכַד אֲתַפְּרִשְׁתָּ, קִיַּמָּא ה' דָּא, עַל סְמִכִין, וְאֵינּוֹן הוּוּ תְּלִיסַר מְכִילִין דְּרַחֲמִי, בְּחַד דְּרִגָּא דְּאֲתוּסָף עֲלֵיהוּ.

וְאֵלִין אֵינּוֹן תְּרִיסַר דְּקִיַּמִּין בְּשִׁית. זְמַנִּין אֵינּוֹן אַרְבַּעִין וְתִרִין. זְמַנִּין שְׁבַעִין וְתִרִין הוּוּ, אֲבָל נַחֲתִין לְתַתָּא. וְהָכָא אֲתַפְּרִשׁוּ שְׁבִילִין לְכָל סְטַר, דְּאֵינּוֹן תְּלַתִין וְתִרִין, אֲשַׁתָּאֵר אַרְבַּעִין. וְתִרִין אוּדְנִין יְמִינָא וּשְׁמָאלָא, הָא אֲזַנִּים יְמִין וּשְׁמָאל - הָרִי אַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים.

עליונות, שהן אותיות גדולות של התורה.

לפי שיש אותיות גדולות, ויש אותיות קטנות. אותיות גדולות הן למעלה, אותיות קטנות למטה, והכל למטה פדגמט למעלה. לפי שיש שמות קדושים עליונים שקיימים ברצון הרוח והלב ובלי דבור כלל.

ויש שמות קדושים תחתונים שעומדים בדבור ובהמשכת המחשבה והרצון עליהם. ויש שמות אחרים למטה, שהם מהצד ההוא האחר, שהוא מהצד הטמא, ואלה לא קיימים אלא ברצון של מעשה למטה, להעלות רצון של המעשה ההוא שלמטה אליו. לפי שהצד ההוא האחר אינו, אלא במעשים של זה העולם להטמא בהם, כמו בלעם ואותם בני קדם, וכל אותם שמתעסקים באותו הצד האחר. ואליה לא עומדים באותיות רשומות מן שמים ועשרים של התורה, חוץ משמים, והן אות ח' ואות ק', וסומכים להם בסמיכות אותיות של שקר. אבל אלו הן נודעות אצלן יותר. ועל זה בתהלה לדוד, בכלם פתוב אות ו' בכל אות ואות, חוץ מאלו השמים שלא כתובה אות ו', שהרי אות ו' היא שמו של הקדוש ברוך הוא.

ובשכ"ל זה אלו הארבעים ושנים אותיות שהעולם הזה נברא בהן, נמצא שאות ה' העליונה הזאת להעלות לתשעים ושנים. תשעים הם חוץ משתי אוננים מין ושמאל. וסוד זה (וסימנך) - (בראשית יז) ואם שרה הבת תשעים שנה תלד. אבל הוא בחשבון תשעים ושנים, וכאשר נוספת דרגה של סוד הברית, שהוא רקיע שמיני, ועומד לשמונה ימים, הרי מאה. ואלה

ארבעין ותריין, אלין ארבעין ותריין אתון עלאין, דאינון אתון רברבן דאורייתא.

בגין דאית אתון רברבן, ואית אתון זעירין. אתון רברבין אינון לעילא, אתון זעירין לתתא. וכלא לתתא כגוונא דלעילא. בגין דאית שמהן קדישין עלאין, דקיימין ברעו דרוחא ולבא בלא מלווא כלל.

ואית שמהן קדישין תתאין, דקיימין במלה, ובמשיכו דמחשבה ורעו עלייהו. ואית שמהן אחרנין לתתא, דאינון מההוא סטרא אחרא, דאיהו מסטרא דמסאבא, ואלין לא קיימין, אלא ברעו דעובדא לתתא, לסלקא רעו דההוא עובדא דלתתא לגביה. בגין דאיהו סטרא אחרא לאו איהו, אלא בעובדין דהאי עלמא, לאסתאבא בהון. כגוונא דבלעם, ואינון בני קדם, וכל אינון דמתעסקי בההוא סטרא אחרא.

ואלין, לא קיימי באתון רשימין מן תריין ועשרין דאורייתא, בר תריין, ואלין ח' וק', וסמכין לון בסמיכו אתון דשקר. אבל אלין אינון אשתמודעאן לגבייהו יתיר. ועל דא בתהלה לדוד, בכלהו כתיב ו' בכל את ואת, בר מאלין תריין, דלא פתיב ו', דהא ו' שמה דקודשא בריה הוא איהו.

ובגין כך אינון ארבעין ותריין אתון, דעלמא דא אתברי בהו, אשתכח האי ה' עלאה, לסלקא לתשעין ותריין, תשעין הוו, בר תריין אודנין ימינא ושמאלא. ורזא דא (ס"א וסימנך) (בראשית י"ז) ואם שרה הבת תשעים שנה תלד. אבל איהו בחשבונא תשעין ותריין, וכד אתוסף דרגא דרזא דברית, דאיהו רקיעא תמינאה, וקיימא לתמינא יומין, הא מאה. ואלין ודאי מאה ברכאן בכל יומא דאצטריכא כנסת

וְדַאי מֵאָה בְּרֻכּוֹת בְּכָל יוֹם שְׁצָרִיכָה כְּנִסְתּוֹ יִשְׂרָאֵל לְהִתְקַשֵּׁט בָּהֶן. וְהִפְלֵל בְּסוּד אוֹת ה'.

אוֹת ה' זוֹ הִיא צִיּוּר שְׁלֵה בְּשִׁפְתֵי אוֹתִיּוֹת נ', סוּד שֶׁל מֵאָה, וְהֵם חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים וּמִרְכָּבוֹת הַיּוֹצֵאִים מִתּוֹךְ הַנּוֹר, וְהֵם חֲמִשָּׁה אַחֲרִים שְׂיוֹצֵאִים מִמֶּנֶּה. וְעַל זֶה צִיּוּרָה כְּמוֹ זֶה: וְ-ן. שְׁתֵּי נוֹנִין, וְנִקְדָּה שְׁעוֹמְדַת בְּאַמְצַע. וְעַל זֶה אוֹת ו' עוֹמְדַת בִּינְיָהֵן תְּמִיד, כְּמוֹ זֶה נוֹן, לְפִי שְׂכָאֵן הוּא מְקוּמָה לְהִתְקַשֵּׁט, וְאָף עַל גַּב שְׁסוּדוֹת אַחֲרִים הֵם בְּסוּד אוֹת ה', אֲבָל זֶה הוּא בְּסוּדוֹת סִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ, וְכָף הוּא בְּאַמְתּוֹ.

וְכַאֲשֶׁר נִתְקַנְתָּ בְּאֵלֵי הַחֲמִשִּׁים לְבָדֶם, הִיא נִקְדָּה אַחַת שְׁעוֹמְדַת בְּסוּד הָאוֹת נ', כְּמוֹ זֶה נ' - נו"ן. וְנִקְדָּה אַחַת בְּאַמְצַע שֶׁהִיא שׁוֹלְטַת עֲלֵיהֶם, וְהִפְלֵל בְּסוּד אַחַד. אֲשֶׁרֵי הֵם שְׂיוֹדְעִים דְּרָכֵי הַתּוֹרָה לְלַכֵּת בְּדָרְכִים אֲמִתִּיּוֹת. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַבָּא.

סוּד שְׁלִישִׁי - אוֹת ו'. אוֹת זוֹ צִיּוּר שֶׁל סוּד אָדָם, כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ. וְהָרִי בְּאֲרָנוּ שְׂאוֹת זוֹ עוֹמְדַת עַל י"ב מִרְכָּבוֹת, וְכַאֲשֶׁר נִפְרְדוֹת, הֵן אַרְבַּע וְעֶשְׂרִים מִרְכָּבוֹת שְׂכָלוֹלוֹת בְּאוֹת הַזֶּה, הַתְּפִשְׁטוֹת דְּמוּת שֶׁל אָדָם, כְּנֶגֶד זְרוּעוֹת וִירְכִיּוֹת וְגוֹף, אִיבְרִים שְׁלֵהֶם אַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִים הֵם שֶׁל זְרוּעוֹת וִירְכִיּוֹת וְגוֹף, הָרִי לְמַדְנוּ, אֲבָל פֶּלֶם סְתוּמִים בְּגוֹף, וְהַגּוֹף עוֹמֵד בְּכָל הָאֲרַבְעָה וְעֶשְׂרִים, וְכָל הַמִּרְכָּבוֹת כְּלוּלוֹת בְּגוֹף זֶה, וּמִשׁוּם שְׂכָלוֹלוֹת פֶּלֶן בּוֹ, עוֹמְדַת ו' בְּהַתְּפִשְׁטוֹת אַחַת. גּוֹף אַחַד כְּלוּל בְּאַרְבַּע וְעֶשְׂרִים מִרְכָּבוֹת, וְאֵלֶּה הֵן: הָרֵאשׁ בְּשֵׁשׁ, הַגּוֹף בְּשִׁמּוֹנֵה עֶשְׂרֵה. וְאָף עַל גַּב שְׂכָל הַמִּרְכָּבוֹת הֵן (י"ג) (י"ד) שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה לְכָל צַד - בְּכָל עוֹמֵד הַגּוֹף.

יִשְׂרָאֵל לְאַתְעֵטְרָא בְּהוּ. וְכִלְא בְּרֻזָּא דְּה'. הָאִי ה', אִיהִי דִּיּוֹקְנָא דִּילָהּ בְּתָרִין נוֹנִין, רְזָא דְּמֵאָה, וְאִינּוֹן חֲמִשׁ סְמִכִין רְתִיכִין, דְּנִפְקִי מִגּוֹ בּוֹצִינָא, וְאִינּוֹן חֲמִשׁ אַחְרָנִין דְּנִפְקִין מִינָהּ. וְעַל דָּא דִּיּוֹקְנָהּ פְּגוּוֹנָא דָּא וְ-ן, תְּרִין נוֹנִין, וְנִקְוֵדָה דְּקִיּוּמָא בְּאַמְצַעִיתָא. וְעַל דָּא ו' קִיּוּמָא בִּינְיָיָהּ תְּדִיר, פְּגוּוֹנָא דָּא נוֹן, בְּגִין דְּהִכָּא אִיהוּ אַתְרֵיהּ לְאַתְעֵטְרָא, וְאָף עַל גַּב דְּרִזִּין אַחְרָנִין אִינּוֹן בְּרֻזָּא דְּה', אֲבָל דָּא אִיהוּ בְּרֻזִין דְּסִפְרָא דְּחֲנוּךְ, וְהָכִי הוּא וְדַאי.

וְכִד אַתְתְּקַנָּא בְּאִינּוֹן חֲמִשִּׁין בְּלַחֲוֹדִיָּיהוּ, אִיהוּ נִקְוֵדָה חָדָא דְּקִיּוּמָא בְּרֻזָּא דְּנ', פְּגוּוֹנָא דָּא (ה) נ', נו"ן. וְחַד נִקְוֵדָה בְּאַמְצַעִיתָא דְּאִיהִי שְׁלִטָּא עֲלֵיָּיהוּ, וְכִלְא רְזָא חָדָא. וְזָכָאִין אִינּוֹן דִּידְעֵי אַרְחוּי דְּאוּרִייתָא, לְמַהֵךְ בְּאַרְחֵי קְשׁוּט. וְזָכָאִין אִינּוֹן בְּהָאִי עֲלִמָּא, וְזָכָאִין אִינּוֹן בְּעֲלִמָּא דְּאִתִּי.

רְזָא תְּלִיתָאָה אֶת ו', הָאִי אֶת דִּיּוֹקְנָא דְּרֻזָּא דְּאָדָם, פְּמָה דְּאַתְמַר. וְהָא אוֹקִימָנָא, דְּהָאִי אֶת, קִיּוּמָא עַל תְּרִיסַר רְתִיכִין. וְכִד מִתְּפָרְשָׁאֵן, אִינּוֹן אַרְבַּע וְעֶשְׂרִין רְתִיכִין, דְּכִלְיָן בְּהָאִי אֶת פְּשִׁיטוֹ דִּיּוֹקְנָא דְּבַר נֶשׁ, לְקַבֵּל דְּרוּעִין וִירְכִין וְגוּפָא (ד' קפ"א ע"א) שְׂיִפִין דְּלֵהוּן אַרְבַּע וְעֶשְׂרִין אִינּוֹן דְּדְרוּעִין, וִירְכִין, וְגוּפָא, הָא אַתְמַר, אֲבָל כְּלָהוּ סְתִימִין בְּגוּפָא, וְגוּפָא קִיּוּמָא בְּכִלְהוּ אַרְבַּע וְעֶשְׂרִין, וְכִלְהוּ רְתִיכִין כְּלִיָּן בִּיהּ בְּגוּפָא, וּבְגִין דְּכִלְיָן כְּלָהוּ בִּיהּ, קִיּוּמָא, ו' פְּשִׁיטוֹ חַד.

גּוּפָא חַד כְּלִיל בְּאַרְבַּע וְעֶשְׂרִין רְתִיכִין, וְאַלִין אִינּוֹן: רִישָׁא בְּשִׁית. גּוּפָא בְּתַמְנַסַר, וְאָף עַל גַּב דְּכָל רְתִיכִין אִינּוֹן (כ"א י"ג) (כ"א י"ח) תְּרִיסַר לְכָל סֵטַר, בְּכִלְא קִיּוּמָא גּוּפָא. אֲבָל עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע אִינּוֹן שִׁית דְּרִישָׁא, דְּאִינּוֹן שְׂיִפִין

לְאֶעֱלָאָה רִישָׁא. תַּמְנֵי סְרִי חוּלְיִין דְקַיִמָּא
רִישָׁא, וְסַמְכָא גּוּפָא עַלְיֵיהּוּ.

וְכִדְהוּ פְּשִׁיטוּ חַד, בְּרִישָׁא וְגוּפָא, וְאִינוּן
שִׁיתִין כְּלָהוּ כְּלִיל לֹון, דְאִיהוּ רְזָא
דְשִׁית. וְעַל דָּא שִׁיעוּרָא דָּאָת ו', רִישָׁא
שִׁיעוּרָא בְּשִׁית נְקוּדִין מְמַשׁ, גּוּפָא בְּתַמְנֵי סְרִי.
כְּגוּוּנָא דָּא כָּל אֲלִין רְזִין מִתְפָּרְשָׁן, לְאֶכְלָלָא
לֹון בְּגוּפָא, בְּגִין דְדְרוּעִין וִירְכִין כְּלָהוּ בְּגַנְיֹו,
וְעַל דָּא כְּלָא אֲתַכְלִיל בְּרְזָא דָּאָת ו' וְדִיוקְנָא
דִילָהּ.

וְכַד שְׁלִימוּ דָּאָת דָּא אֲתַחְזִי, כְּדִין כָּל סְטְרִין
בִּישִׁין אֲסַתְתָּמוּ, וְאֲתַפְּרָשָׁן מְסִיחָרָא, וְלֹא
אֲתַחְפְּיִין, בְּגִין דְאִיהוּ מְבַקַּע כָּל מְשִׁקּוּפִין
דְרַקִיעִין, וְאֲנַהִיר לָהּ, וְלֹא יִכְלָא מְקַטְרָגָא
לְאַבְאָשָׁא כְּלָל. וְכַד הָאִי אֲסַתְלַק, כְּדִין סְלִיק
וְאַסְטִי וּמִפְתִּי, וְיִכִּיל לְקַטְרָגָא עַל כָּל בְּנֵי
עַלְמָא, בְּגִין דְאִיהוּ מְלֹךְ זְקַן וְכַסִּיל, וְהָא
אוּקְיָמָנָא.

ו' אִיהוּ נְהוּרָא דְנַהִיר לְסִיחָרָא, וְאַף עַל גַּב
דְנַהִירִין סְגִיאיִן אֲתַכְלִילֵן בֵּיהּ, נְהוּרָא
דְנַהִיר לְסִיחָרָא אִיהוּ חַד פְּשִׁיטוּ לְמַלְיָא לָהּ.
וְאִיהוּ רְזָא דְאַלְפָּה, רְשִׁימָא בְּכָל אִינוּן רְזִין. וְכַד
נַהִיר לְסִיחָרָא בְּרְזָא דּו' נַהִיר לָהּ.

וּבְסַפְרָא דְאָדָם קְדַמְאָה, בְּדִיוקְנֵין דְאַתְוֹון, ו'
חַד נְקוּדָה לְעִילָא, וְחַמֶּשׁ נְקוּדִין
דְלַתְתָּא, וְכֵן שִׁיעוּרָא דִילָהּ כְּגוּוּנָא דָּא, ו' וְכָל
נְקוּדָה קְיָמָא בְּרְזָא דְעֶשֶׂר, בְּגִין דְלִית לָהּ
נְקוּדָה דְלֹא אֲשָׁלִים לְעֶשֶׂר, דְכָל נְקוּדָה אִית
בֵּיהּ תַשְׁע סְמִכִין רְתִיכִין, וְהָיָא נְקוּדָה
אֲשָׁלִים לְעֶשֶׂר. נְקוּדָה דִימִינָא תַשְׁע סְמִכִין
רְתִיכִין לָהּ, וְאִיהִי עֶשְׂרָה. וְכֵן לְשִׁמְאָלָא. וְכֵן
לְכָל סְטְרִין. וְעַל דָּא, כְּלָהוּ נְקוּדִין אִינוּן כָּל
חַד וְחַד כְּלָלָא דְעֶשֶׂר, אִיהִי וְרְתִיכוּי. וְכִלְהוּ

אֶבֶל עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע הֵן שֵׁשׁ שֵׁל
הָרֵאשׁ, שֶׁהֵם אֵיבָרִים לְהַעֲלוֹת
לְרֵאשׁ. שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת
שֶׁמְעַמִּידוֹת אֶת הָרֵאשׁ, וְעַמִּידַת
הַגּוּף עֲלֵיהֶן.

וְכַלָּם הֵם הַתְּפֹשְׁטוֹת אַחַת בְּרֵאשׁ
וּבַגּוּף, וְאֵלוּ הַשְּׂשִׁים כָּלֶם כּוֹלֵל
אוֹתָם שֶׁהוּא סוּד שֵׁל שֵׁשׁ. וְעַל זֶה
שֶׁעוֹר שֶׁל הָאוֹת ו' - הָרֵאשׁ שֶׁעוֹרוֹ
בְּשֵׁשׁ נְקֻדוֹת מְמַשׁ, הַגּוּף בְּשְׁמוֹנָה
עֶשְׂרֵה. כְּעֵין זֶה כָּל אֵלוּ הַסּוּדוֹת
מִתְפָּרְשִׁים, לְכֻלֵּל אוֹתָם בַּגּוּף,
לְפִי שֶׁהַזְרוּעוֹת וְהִירְכִים כָּלֶם
בְּהַעֲלָם, וְעַל זֶה כָּלֶם נְכַלְלִים
בְּסוּד הָאוֹת ו' וְצִיּוֹר שְׁלָהּ.

וְכַאֲשֶׁר שְׁלֵמוֹת שֵׁל אוֹת זוֹ
נִרְאִית, אִזּוּ כָּל הַצְּדָדִים הָרַעִים
נִסְתָּמִים, וְנִפְרָדִים מִהַלְבֵּנָה וְלֹא
מְכַסִּים, לְפִי שֶׁהִיא בּוֹקַעַת כָּל
חִלּוּנוֹת שֶׁל הָרַקִיעִים וּמְאִירָהּ לָהּ,
וְלֹא יִכּוֹל הַמְקַטְרָג לְהִרַע כְּלָל.
וְכַאֲשֶׁר זֶה מְסַתְּלַק, אִזּוּ עוֹלָה
וּמְסַטִּין וּמִפְתָּה, וְיִכּוֹל לְקַטְרָג עַל
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, לְפִי שֶׁהוּא מְלֹךְ
זְקַן וְכַסִּיל, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

אוֹת ו' הִיא אוֹר שְׁמַאִיר לְלִבְנָה,
וְאַף עַל גַּב שְׁאוּרוֹת רַבִּים נְכַלְלִים
בוֹ, אוֹר שְׁמַאִיר לְשִׁכְיָנָה הוּא אֶחָד
פְּשׁוּט לְמַלְאֵת אוֹתָהּ. וְהוּא סוּד
הָאֲלָף, רְשׁוּם בְּכָל אֵלוּ הַסּוּדוֹת.
וְכַאֲשֶׁר מְאִיר לְשִׁכְיָנָה, בְּסוּד אוֹת
ו' מְאִיר לָהּ.

וּבְסַפְרוֹ שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן, בְּצִיּוֹר
הָאוֹתִיּוֹת אוֹת ו' נִקְדָּה אַחַת
לְמַעְלָה, וְחַמֶּשׁ נְקֻדוֹת שְׁלֵמֻטָּה,
וְכֵן שֶׁעוֹר שְׁלָהּ כְּעֵין זֶה - ו', וְכָל
נְקֻדָּה עוֹמֶדֶת בְּסוּד עֶשֶׂר, לְפִי
שֶׁאִין לָהּ נְקֻדָּה שְׁלֹא נִשְׁלַמַּת
לְעֶשֶׂר, שְׁכָל נְקֻדָּה יֵשׁ בָּהּ תַשְׁעָה
עַמוּדִים מְרַכְּבוֹת, וְהַנְקֻדָּה הַהִיא
מְשַׁלְּמָה לְעֶשֶׂר. נְקֻדָּה יְמִנִית
תַשְׁעָה עַמוּדִים, וּמְרַכְּבוֹת יֵשׁ לָהּ,
וְהִיא עֶשְׂרָה. וְכֵן לְשִׁמְאָל, וְכֵן
לְכָל הַצְּדָדִים. וְעַל זֶה כָּל נְקֻדוֹת

אלו, כל אחת ואחת פלולה מעשר, היא ומרפבוֹתיה. וכלם פלולים בהתפשטות ההיא של האות ו', ועל כן הכל הוא בצינור בסוד האות ו'.

וכאשר נכנס השמש בלבנה, (הלבנה) יוצאת מאות ו' הזו התפשטות אחת סוד הברית, כעין אות ג', וזהו להכנס בנקבה. וכאשר נכלל הכל בהתפשטות זו של אות ו', אז עומד לשמש בנקבה. וסוד זה שכתוב, ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך. את - לכלל הדרועות בגוף. ואת בניו אתו - אלה כל אלו המרפכות ועמודים שלו. זרוע שמאל אצלו, שכתוב (במדבר א) קח את הלויים, שתמצא אות ו' שכוללת הכל בהתפשטות אחת להיות אחד. ועל זה נמצא היחוד בזה, ימין ושמאל ואמצע. הכל הוא כאחד. ועל זה נעשית התפשטות אחת, ונקרא אחד, ולא תמצא חוץ מהתפשטות אחת בלבד. וזהו אחד.

אות ה' אחרונה נעשית גוף אחד בזו הנקדה האמצעית. ונכנסת בה אות ו', ונמצאת אות ו' בין שתי נקודות, אחת למעלה ואחת למטה. ואז מתאחד העולם העליון בעולם התחתון, והוא אחד. ובארונה. בא רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידיו. בכה רבי אבא ואמר, אוי לעולם כאשר יאסף השמש ויחשף העולם.

אמר רבי אלעזר, הירכים שלמטה בסוד אות ו', מנין לנו שנכללו באות זו? אמר לו, שכתוב (מלאכי א) זכרו תורת משה עבדי, ולא כתיב נביאי, להראות שהכל נכלל בסוד אות ו'. ואות

ו' נקראת אחד, והיא אחת לבדה והתפשטות אחת, והרי נתבאר.

ואתה הקרב אליך וגו' (שמות כח). אמר רבי שמעון, לא שמש משה (השמש) שהוא שמש בלבנה עד

כלילן בההוא פשיטו דאת ו', בגין כף פלא איהו בדיוקנא ברזא דאת ו'.

וכד עייל שמשא בסיהרא, (סיהרא) נפק מהאי ו' חד פשיטו רזא דברית, פגוונא דא ג', ודא איהו לאעלא בנוקבא. וכד אתפליל פלא בהאי פשיטו דאת ו', פדין קיימא לשמשא בנוקבא. ורזא דא דכתיב, ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך, את לאתפללא דרועא בגופא, ואת בניו אתו, אלין כל אינון רתיכין וסמכין דיליה. דרועא שמאלא לגביה, דכתיב, (במדבר א) קח את הלויים, לאשתפחא ו' דכליל פלא. בחד פשיטו, למהוי חד.

ועל דא אשתכח יחודא בהאי ימינא ושמאלא ואמצעיתא, פלא איהו חד. ועל דא אתעביד חד פשיטו, ואקרי אחד, ולא תשפח בר פשיטו חד בלחודוי, ודא הוא חד. ה' בתראה, אתעביד חד גופא, בהאי נקודה דאמצעיתא. ואעיל בה ו', ואשתכח ו' בין ב' נקודין, חד לעילא, וחד לתתא. וכדין, אתאחיד עלמא עלאה, בעלמא תתאה, ואיהו חד. ואוקימנא. אתא רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידוי. בכה רבי אבא ואמר, ווי לעלמא כד יתפניש שמשא ויתחשף עלמא.

אמר רבי אלעזר, ירפין לתתא, ברזא דאת ו', מנא לן דאתפלילו בהאי את. אמר ליה, דכתיב, (מלאכי א) זכרו תורת משה עבדי, ולא כתיב נביאי, לאתחזאה דכלא אתפליל ברזא דו', ואת ו' אקרי חד, ואיהו חד בלחודאה, ופשיטו חד והא אתמר.

ואתה הקרב אליך וגו' (שמות כח). אמר רבי

שְׁמֵעוֹן, לֹא שְׁמַשׁ מֹשֶׁה (נ"א שְׁמֵשׂא) (נ"א דֹאִיְהוּ שְׁמֵשׂא) בְּסִיְהָרָא, עַד דְּאִתְּכַלִּיל בְּכָל סְטָרִין בְּרִזָּא דְרו', כְּמָה דְּאִוְקִימָנָא. תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, מִתּוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנוּ לִי. לְכַהֵן לִי לֹא נֹאמֵר, אֲלֵא לְכַהֲנוּ לִי, לְשִׁמוּשׁ שְׁלוֹ, לְשִׁמוּשׁ שְׁל אוֹת זו, לְשִׁמוּשׁ שְׁלוּ וְדֹאִי. זוֹ אוֹת ה', לְהַעֲלוֹת וּלְשַׁמֵּשׂ ו' בַּה', לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד. אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁנַכְסוּ וַיֵּצְאוּ וַיִּוְדְעִים בְּסוּד הַדְּרָכִים שֶׁל הַתּוֹרָה לְלַכֵּת בְּדַרְךָ אֶמֶת.

מִתּוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְמַה מִתּוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? אֲלֵא הַכֹּל לֹא נִקְרָא לְהִיּוֹת אֶחָד כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, אֲלֵא מִתּוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁהָרִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִימִים לְמַטָּה, לְפִתְחַ דְּרָכִים וְלִהָאִיר שְׁבִילִים וְלִהַדְלִיק גְּרוֹת, וּלְקָרֵב הַכֹּל מִמַּטָּה לְמַעְלָה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד, וּמִפְּנֵי כֶּף כְּתוּב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, הַכֹּל הוּא קְרוּב לְמִי שְׁיִוְדַע לִיחַד הַיְחִיד וְלַעֲבַד לְאֲדוֹנוּ, שְׁהָרִי בְּזִמְן שְׁנַמְצָא קֶרְבָּן כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, אֲזוּ מִתְקָרֵב הַכֹּל כְּאֶחָד, (הַדְּרוֹת בְּלֹן בְּאֶחָת) וְהָאֲרַת הַפְּנִים נִמְצָאָת בְּעוֹלָם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְנִכְנַע וְנִסְתַּר הַצַּד הָאֲחֵר, וְשׁוֹלֵט הַצַּד שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה בְּאוֹר וְשִׁמְחָה. וְכַאֲשֶׁר הַקֶּרֶבֶן לֹא נִמְצָא כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, אוֹ שְׁהַיְחִיד לֹא הָיָה כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, אֲזוּ הַפְּנִים עֲצוּבוֹת, וְאוֹר לֹא נִמְצָא, וּמִתְכַּסֶּה הַלְּבָנָה, וְשׁוֹלֵט הַצַּד הָאֲחֵר בְּעוֹלָם (שְׁלֹא נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֲלֵא מִפְּנֵי וכו'), מִפְּנֵי שְׁאִין מִי שְׁיִוְדַע לִיחַד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ.

אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִסָּה אֶת אִיּוֹב וְלֹא בָּא עִמּוֹ בְּנִסְיוֹן כְּנִסְיוֹן שֶׁל שְׂאֵר הַצַּדִּיקִים, שְׁהָרִי לֹא כְּתוּב בּוֹ וְהָאֵלֹהִים נִסָּה אֶת אִיּוֹב, כְּמוֹ שְׁכְּתוּב בְּאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית כב)

שְׁמֵעוֹן, לֹא שְׁמַשׁ מֹשֶׁה (נ"א שְׁמֵשׂא) (נ"א דֹאִיְהוּ שְׁמֵשׂא) בְּסִיְהָרָא, עַד דְּאִתְּכַלִּיל בְּכָל סְטָרִין בְּרִזָּא דְרו', כְּמָה דְּאִוְקִימָנָא. תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, מִתּוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנוּ לִי. לְכַהֵן לִי לֹא נֹאמֵר, אֲלֵא לְכַהֲנוּ לִי, לְשִׁמוּשׁ שְׁלוֹ, לְשִׁמוּשׁ שְׁל אוֹת זו, לְשִׁמוּשׁ שְׁלוּ וְדֹאִי. זוֹ אוֹת ה', לְהַעֲלוֹת וּלְשַׁמֵּשׂ ו' בַּה', לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד. אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁנַכְסוּ וַיֵּצְאוּ וַיִּוְדְעִים בְּסוּד הַדְּרָכִים שֶׁל הַתּוֹרָה לְלַכֵּת בְּדַרְךָ אֶמֶת.

מִתּוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶמְאִי מִתּוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֲלֵא כֻלָּא לֹא אִתְּקַרֵי לְמַהוּי חַד פְּדָקָא יְאוּת, אֲלֵא מִתּוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דְּהָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִימִי לְתַתָּא, לְאַפְתָּחָא אֲרַחֲיִן, וְלֵאנְהָרָא שְׁבִילִין, וְלֵאדְלָקָא בּוֹצִינִין, וְלִקְרָבָא כֻלָּא מִתַּתָּא לַעֲיָלָא, לְמַהוּי כֻלָּא חַד, וּבְגִינֵי כֶּף כְּתִיב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּינִי וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, כֻּלָּא אִיְהוּ קְרִיבָה, לְמֵאן דִּיִּדַע לִיחַדָּא יְחִוּדָא, וְלִמְפֻלַּח לְמֵאֲרִיָּה, דְּהָא בְּזִמְנָא דְּאַשְׁתַּכַּח קֶרְבְּנָא כְּדָקָא יְאוּת, פְּדִין אִתְּקָרִיב כֻּלָּא כְּחַדָּא, (נ"א וְרַגְזִין בְּלִהוּ כְּחַד) וְנַהֲרִירוּ דְּאַנְפִּין, אֲשֶׁתַּכַּח, בְּעֵלְמָא בְּבֵי מִקְדָּשָׁא, וְאַתְּכַפֵּיא וְאַתְּכַפֵּיא סְטָרָא אַחְרָא, וְשִׁלִּיט סְטָרָא דְּקְדוּשָׁא בְּנַהֲרִירוּ וְחִידוּ. וְכַד קֶרְבְּנָא לֹא אֲשֶׁתַּכַּח כְּדָקָא יְאוּת, אוֹ יְחִוּדָא לֹא הוּי כְּדָקָא יְאוּת, פְּדִין אֲנַפִּין עֲצִיבוּ. וְנַהֲרִירוּ לֹא אֲשֶׁתַּכַּח, וְאַתְּכַפֵּיא סִיְהָרָא, וְשִׁלְטָא סְטָרָא אַחְרָא בְּעֵלְמָא, (נ"א דֵּלֵא אִתְּחַרִּיב בֵּי מִקְדָּשָׁא אֲלֵא בְּגִין וכו')

בְּגִין דֵּלֵא אִית מֵאן דִּיִּדַע לִיחַדָּא שְׁמָא קְדִישָׁא, פְּדָקָא יְאוּת.

אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא נִסִּי לְאִיּוֹב, וְלֹא אֶתָּא עֲמִיָּה בְּנִסְיוֹנָא, כְּנִסְיוֹנָא דְּשְׂאֵר צַדִּיקָא, דְּהָא לֹא כְּתִיב בֵּיהּ וְהָאֵלֹהִים נִסָּה אֶת אִיּוֹב, כְּמָה

אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, כֻּלָּא אֶמְאִי מִתּוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֲלֵא כֻלָּא לֹא אִתְּקַרֵי לְמַהוּי חַד פְּדָקָא יְאוּת, אֲלֵא מִתּוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דְּהָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִימִי לְתַתָּא, לְאַפְתָּחָא אֲרַחֲיִן, וְלֵאנְהָרָא שְׁבִילִין, וְלֵאדְלָקָא בּוֹצִינִין, וְלִקְרָבָא כֻּלָּא מִתַּתָּא לַעֲיָלָא, לְמַהוּי כֻּלָּא חַד, וּבְגִינֵי כֶּף כְּתִיב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּינִי וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, כֻּלָּא אִיְהוּ קְרִיבָה, לְמֵאן דִּיִּדַע לִיחַדָּא יְחִוּדָא, וְלִמְפֻלַּח לְמֵאֲרִיָּה, דְּהָא בְּזִמְנָא דְּאַשְׁתַּכַּח קֶרְבְּנָא כְּדָקָא יְאוּת, פְּדִין אִתְּקָרִיב כֻּלָּא כְּחַדָּא, (נ"א וְרַגְזִין בְּלִהוּ כְּחַד) וְנַהֲרִירוּ דְּאַנְפִּין, אֲשֶׁתַּכַּח, בְּעֵלְמָא בְּבֵי מִקְדָּשָׁא, וְאַתְּכַפֵּיא וְאַתְּכַפֵּיא סְטָרָא אַחְרָא, וְשִׁלִּיט סְטָרָא דְּקְדוּשָׁא בְּנַהֲרִירוּ וְחִידוּ. וְכַד קֶרְבְּנָא לֹא אֲשֶׁתַּכַּח כְּדָקָא יְאוּת, אוֹ יְחִוּדָא לֹא הוּי כְּדָקָא יְאוּת, פְּדִין אֲנַפִּין עֲצִיבוּ. וְנַהֲרִירוּ לֹא אֲשֶׁתַּכַּח, וְאַתְּכַפֵּיא סִיְהָרָא, וְשִׁלְטָא סְטָרָא אַחְרָא בְּעֵלְמָא, (נ"א דֵּלֵא אִתְּחַרִּיב בֵּי מִקְדָּשָׁא אֲלֵא בְּגִין וכו')

בְּגִין דֵּלֵא אִית מֵאן דִּיִּדַע לִיחַדָּא שְׁמָא קְדִישָׁא, פְּדָקָא יְאוּת.

אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא נִסִּי לְאִיּוֹב, וְלֹא אֶתָּא עֲמִיָּה בְּנִסְיוֹנָא, כְּנִסְיוֹנָא דְּשְׂאֵר צַדִּיקָא, דְּהָא לֹא כְּתִיב בֵּיהּ וְהָאֵלֹהִים נִסָּה אֶת אִיּוֹב, כְּמָה

והאלהים נסה את אברהם. שהוא בידיו הקריב את בנו יחידו אליו. ואיוב לא נתן לו ולא מסר לו כלום, ולא נאמר לו. אבל נמסר ביד המקטרג בדין של הקדוש ברוך הוא. שהוא עורר את המקטרג עליו מה שהוא לא רצה. שהרי בכל זמן בא המקטרג ההוא לעורר על בני אדם, וכאן הקדוש ברוך הוא עורר אותו עליו, שכתוב (איוב א) השמת לבך על עבדי איוב. אבל סוד עמק הוא. פתח ואמר, (בראשית ד) ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה לה. ויהי מקץ ימים, סוד הוא. מקץ ימים ולא מקץ ימין. דחה לקץ הימין, וקרב לקץ הימין. וכבר פירשנו, שכתוב (דניאל יב) ואתה לך לקץ. אמר הקדוש ברוך הוא לדניאל, ואתה לך לקץ. אמר לו, לאיזה קץ? לקץ הימין או לקץ הימין? עד שאמר לו, לקץ הימין.

ועל זה פחד דוד, שכתוב (תהלים לט) הודיעני ה' קציי. או לקץ הימין, או לקץ הימין. וכאן מה פתוב? ויהי מקץ ימים, ולא מקץ ימין. ומפני כן לא התקבל קרבנו, שהרי מהצד האחר היה הכל.

בא וראה מה פתוב, (בראשית ד) והכל הביא גם הוא. מהו גם הוא? לרבות הכל זה בזה. הקרבן פלו והעקר שלו היה להקדוש ברוך הוא, ונתן מחלקו לצד האחר, כמו שנאמר ומחלביהן. וקין, העקר עשה מקץ ימים, ונתן חלק להקדוש ברוך הוא, ועל זה נדחה הוא וקרבנו.

באיוב מה פתוב? (איוב א) והלכו בניו ועשו משתה וגו'. וכתוב ויהי פי הקיפו מי המשתה. וכתוב ושלחו וקראו לשלשת

דכתיב באברהם (בראשית כב) והאלהים נסה את אברהם. דאיהו בידיה אקריב לבריה יחידאי לגביה. ואיוב לא יתיב ליה ולא מסר ליה כלום. ולא אתמר ליה, אבל אתמסר בידא דמקטרגא, בדינא דקודשא בריך הוא. דאיהו אתער לההוא מקטרגא לגביה, מה דאיהו לא בעא. דהא בכל זמנא אתא ההוא מקטרגא לאתערא על בני נשא, והכא קדשא בריך הוא אתער לגביה, דכתיב, (איוב א) השמת לבך על עבדי איוב. אבל רזא עמיקא איהו.

פתח ואמר (בראשית ד) ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליי. ויהי מקץ ימים, רזא איהו, מקץ ימים, ולא מקץ ימין, דחה לקץ ימין, וקריב לקץ ימים. והא אוקימנא, דכתיב, (דניאל יב) ואתה לך לקץ. אמר קדשא בריך הוא לדניאל ואתה לך לקץ. אמר ליה, לאן קץ, לקץ הימין או לקץ הימין, עד דאמר ליה לקץ הימין.

ועל דא דחיל דוד, דכתיב, (תהלים לט) הודיעני יי קציי. או לקץ הימין, או לקץ הימין. והכא מה כתיב, ויהי מקץ ימים ולא מקץ ימין. ובגיני כן לא אתקבל קרבניה דהא מסטרא אחרא הוה כללא.

הא חזי מה כתיב, (בראשית ד) והכל הביא גם הוא. מאי גם הוא. לאסגאה כללא דא בדא. קרבנא כללא ועקרא דיליה הוה לקודשא בריך הוא, ויהיב חולקיה לסטרא אחרא, פמה דאת אמר ומחלביהן. וקין, עקרא עבד מקץ ימים, ויהיב חולקא לקודשא בריך הוא, ועל דא אתדחא איהו וקרבניה.

באיוב מה כתיב, (איוב א) והלכו בניו ועשו משתה וגו'. וכתוב ויהי כי הקיפו מי

המשתה. וכתוב ושלחו וקראו לשלשת אחיותיהם לאכול ולשתות

אחיתיהם לאכל ולשתות עמָהֶם. וְזָהוּ הַעֲקָר לְצַד הָאֲחֵר. וְאֲחֵר כֶּף הַקְּרִיב עוֹלוֹת, וְעוֹלָה הוּא זָכָר, וְלֹא נִקְבָּה, וְעוֹלָה לְמַעְלָה, וְהַקְּרִיב לֹא הַקְּרִיב לְכָלֹל אוֹתוֹ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף.

וְכֹא רָאָה, אִם הִיָּה נוֹתֵן חֶלֶק לְכָלֶם, הַמְקַטְרֵג לֹא הִיָּה יָכוֹל לוֹ לְבַסְפוֹ. וְאִם תֹּאמֶר, מִדּוּעַ הִרְעֵנוּ לֹו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֵלָּא, מִפְּנֵי שֶׁגָּרַם לְכַסוֹת הָאוֹר וְלִהְעֲלִימוֹ, וְהוּא לֹא הַקְּרִיב קְרִיב אֲחֵר לְזוֹן בּוֹ אַחֲרִים, אֵלָּא עוֹלָה, שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה, וְעַל זֶה כְּתוּב, כִּכָּה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל הַיָּמִים. שְׁאֵלוֹ הַצַּד הָאֲחֵר הִיָּה נִזוֹן בְּחֶלְקוֹ, הִיָּה עוֹבֵר מֵעַל הַמְקַדֵּשׁ וּמִסְתַּלֵּק מִמְּנוֹ, וְצַד הַקְּדוֹשׁ הִיָּה עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה.

אֲבָר הוּא לֹא רָצָה שִׁיְהִנוּ אַחֲרִים מִקְּרִבָּנוּ, וְהִסִּיר עֲצָמוֹ מִמְּנוֹ. מִזֵּי לָנוּ? שְׁכָתוּב (איוב א) וְסָר מִרְעֵי. וְעַל זֶה הַקְּרִיב תָּמִיד עוֹלָה, שְׁהָרִי עוֹלָה לֹא נִהְיָה מִמְּנָה הַצַּד הָאֲחֵר לְעוֹלָם. וּמִפְּנֵי כֵן, כָּל מֵה שֶׁנִּטַּל לְבַסְפוֹ, מִמְּנוֹ נִטַּל. וְעַל זֶה אִיּוֹב גָּרַם לְכַסוֹת בְּעֶרְלָה עַל בְּרִית הַקְּיּוּם, שְׁלֹא הִיָּה מִסְתַּלֵּק מִמְּנוֹ. וּמִפְּנֵי כֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹרֵר אֶת הַמְקַטְרֵג הַהוּא, שְׁכָתוּב הַשְּׂמֵת לְבָךְ עַל עַבְדֵי אִיּוֹב.

בֹּא וּרְאֵה, כֹּאֲשֶׁר רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִתְאַחַד בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, לֹא עָמְדָה לָהֶם הַשְּׁעָה, מִפְּנֵי שְׁהָעֶרְלָה מְכַסֶּה הָאוֹר עַד זְמַן שֶׁהַמְקַטְרֵג הַהוּא הִיָּה לּוֹקֵחַ אֶת שְׁלוֹ מֵאִיּוֹב, וְעַל זֶה צִוָּה לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָכֵל אֶת אוֹתוֹ פֶּסַח בְּחַפְזוֹן, עַד שֶׁהַצַּד הָאֲחֵר הַהוּא הִתְעַסֵּק בּוֹ בְּאִיּוֹב, וְצִוָּה לְהַעֲבִיר עֶרְלָה מֵהֶם, וְאֵז הִתְאַחַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְהַצַּד הָאֲחֵר נִפְרַד מִן הַקְּדוֹשׁ, וְהִתְעַסֵּק בּוֹ בְּאִיּוֹב

עִמָּהֶם, דָּדָא אִיהוּ עֲקָרָא לְסִטְרָא אַחְרָא. וְלִבְתֵּר אַקְרִיב עוֹלוֹת, וְעוֹלָה אִיהוּ דְכָר, וְלֹא נִוְקְבָא, וְסִלְקָא לְעִילָא, וְקָרְבָנָא לֹא קָרִיב לְאֲכַלְלָא לִיָּה כְּדָקָא יְאוּת.

וְהָא חֲזִי, אֲלִמְלָא חוּלְקָא יְהֵב לְכַלָּא, מְקַטְרָגָא לֹא יָכִיל לִיָּה לְבַתֵּר, וְאִי תִימָא אֲמַאי אֲבַאיִשׁ לִיָּה קְדָשָא בְּרִיף הוּא. אֵלָּא, בְּגִין דְּגָרִים לְכַסְיָא נְהוּרָא וְלֹא תַחֲפִיָּא, וְאִיהוּ לֹא קָרִיב קְרַבָנָא אַחְרָא, לְאַתְזָנָא בִּיָּה אַחְרַנִין, אֵלָּא עוֹלָה, דְּסִלְקָא לְעִילָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, כִּכָּה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל הַיָּמִים, דְּאֲלִמְלָא סִטְרָא אַחְרָא אַתְזָנָת בְּחוּלְקָא, אַתְעֵבֵר מֵעַל מְקַדְשָא וְאַסְתַּלֵּק מִנִּיָּה, וְסִטְרָא דְקְדוּשָׁה הָוָה סְלִיק לְעִילָא לְעִילָא.

אֲבָר אִיהוּ לֹא כְּעָא דְאַתְהִנִי אַחְרָא מְקַרְבָנִיָּה, וְאַעֲדֵי גְרַמִיָּה מִנִּיָּה. מִנָּא לָן. דְּכְתִיב, (איוב א) וְסָר מִרְעֵי. וְעַל דָּא קָרִיב תְּדִיר עוֹלָה, דְּהָא עוֹלָה לֹא אַתְהִנִי מִנִּיָּה סִטְרָא אַחְרָא לְעַלְמִין. וּבְגִין כֵּן, כָּל מֵה דְנִטִּיל לְבַתֵּר, מְדִידִיָּה נְטִיל. וְעַל דָּא אִיּוֹב גָּרִים לְחַפִּיָּא עֶרְלָה עַל בְּרִית קְיָימָא, דְּלֹא הָוָה אַעֲדֵי מִנִּיָּה. וּבְגִין כֵּן קְדָשָא בְּרִיף הוּא אַתְעֵר לְהַהוּא מְקַטְרָגָא, דְּכְתִיב הַשְּׂמֵת לְבָךְ עַל עַבְדֵי אִיּוֹב.

הָא חֲזִי, כֹּד כְּעָא (דף קפ"ב ע"א) קְדָשָא בְּרִיף הוּא לְאַתְאַחְדָא בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, לֹא קְיָימָא שְׁעָתָא. בְּגִין דְּעֶרְלָה חַפִּיָּא נְהוּרָא, עַד זְמַנָּא דְהַהוּא מְקַטְרָגָא הָוָה נְטִיל דִּילִיָּה מֵאִיּוֹב, וְעַל דָּא פְקִיד לִיָּה קְדָשָא בְּרִיף הוּא לְמִיכְלִיָּה לְהַהוּא פֶּסַח כְּבִהִילוֹ, עַד דְּהַהוּא סִטְרָא אַחְרָא אֲשַׁתְּדַל בִּיָּה בְּאִיּוֹב, וּפְקִיד לְאַתְעֵבְרָא עֶרְלָה מִנִּיָּהוּ, וּכְדִין אַתְאַחְדָא קְדָשָא בְּרִיף הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְהַהוּא סִטְרָא אַחְרָא אַתְפָּרֵשׁ מִן קְדָשָא, וְאַשְׁתְּדַל בִּיָּה

וְלָקַח מִשְׁלוֹ, וְאָז (שמות יב) פֶּסַח הוא לה', וְדָאֵי. שְׁעַד כָּאֵן לֹא הָיָה פֶּסַח לה'. אֲשֶׁרִי אֵלֶּה שְׂיִוְדָעִים וּמִי־חֲדִים יַחֲדֵי קֹנָם כְּמוֹ שְׂצָרִיךְ. כְּתוּב (שם לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ, וְכַתוּב אַחֲרָיו אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. מֵה (עושה) זֶה אֲצַל זֶה? אֵלֹא כִּף פְּרִשׁוּתָהּ, מִי שְׂאוּכַל חֲמִץ בְּפֶסַח (כִּאלוֹ עוֹבֵד בּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת לַעֲבֹד לָהֶם, שְׁכֵן הַסּוּד כִּף הוּא - שְׁחֲמִץ בְּפֶסַח) כְּמִי שְׁעוֹבֵד לְכוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת הוּא.

בֹּא וּרְאֵה, כְּאֲשֶׁר יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, יֵצְאוּ מִרְשׁוֹת שְׁלֵהֶם, מִרְשׁוֹת אַחֲרֵת, מִהֶרְשׁוֹת הַהֵיאָ שְׁנִקְרָאת חֲמִץ, לְחֵם רַע. וְעַל זֶה נִקְרָאִים כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת כִּף, וְזֶהוּ סוּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע, עֲבוּדָה זָרָה, שְׁנִקְרָאת גַּם כִּף - שְׂאוּר. וְזֶהוּ יֵצֵר הָרַע, שְׁכָף הוּא יֵצֵר הָרַע בְּכֵן אָדָם כְּשֶׂאוּר שְׁבַעֲפֶסָה, שְׁנִכְנַס בְּמַעֲוֵי שֶׁל אָדָם מַעַט מַעַט, וּלְכַסּוֹף מִתְרַבֵּה בּוֹ עַד שֶׁכָּל הַגּוּף מְעֻרָב בּוֹ. וְזֶהוּ כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה כִּף אֵל זָר. אֵל זָר וְדָאֵי.

אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (ישעיהב) חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ כִּי בְמָה נִחְשָׁב הוּא. פְּסוּק זֶה פְּרִשׁוּהוּ, אֲבָל מָה זֶה חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם? וְכִי מִזְהִיר לוֹ לְאָדָם לְהִמָּנַע מִשְׂאֵר בְּנֵי אָדָם אֲפִלּוּ הֵם גַּם כֵּן מִמֶּנּוּ יִמְצְאוּ בְּנֵי אָדָם שְׂלֵא יִתְקַרְבוּ אֵלָיו בְּאֵלּוֹ לְעוֹלָמִים? אֵלֹא זֶה פְּרִשׁוּהוּ בְּמִי שְׂמִשְׁכִּים לְפִתַח חֲבֵרוֹ לְהִבְיֵא לוֹ שְׁלוֹם. וְאַנְחֵנוּ בְּאַרְנוֹ אוֹתוֹ בְּפֶסוּק אַחֵר, שְׁכַתוּב (משלי כו) מְכַרְךָ רַעְהוּ בְּקוֹל גְּדוֹל בְּבִקְרֵי הַשָּׁפִים קָלְלָה תַחֲשָׁב לוֹ. וְאַף עַל פִּי שֶׁהַכֵּל טוֹב, אֲבָל מָה זֶה חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ? כָּאֵן צִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם וּמִזְהִיר אוֹתוֹ לְהִשְׁמֹר מֵאֵלּוֹ בְּנֵי

בְּאֵיזוֹב, וְנָטִיל מִדִּילִיָּהּ. וּכְדִין (שמות יב) פֶּסַח הוּא לִיְיָ וְדָאֵי. דְּעַד הַשְׁתָּא לֹא הָוָה פֶּסַח לִיְיָ. זְכָאִין אֵינוֹן דִּי־דָעִי וּמִי־חֲדִי יַחֲדָא דְמֵאֲרִיהוֹן כְּדָקָא יֵאוֹת.

כְּתוּב (שמות לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ, וְכַתִּיב בְּתַרְיָה אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. מָאִי (עביר) הָאִי לְגַבֵּי הָאִי. אֵלֹא הָכִי אוּקְמוּהָ, מָאֵן דְּאָכִיל חֲמִץ בְּפֶסַח (כִּאלִילוֹ עֲבִיר בּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת לַמְּפַלַח לְנִרְשִׁיָּהּ, דְּהָא רְוָא הָכִי הוּא דְחֲמִץ בְּפֶסַח) כְּמָאֵן דְּפָלַח לְכוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת אֵיהוּ.

הָא חֲזִי, כְּדֵי נְפָקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם נְפָקוּ מִרְשׁוֹ דְלָהוֹן, מִרְשׁוֹ אַחֲרָא, מֵהֵהוּא רְשׁוֹ דְאֶקְרִי חֲמִץ, נְהִמָּא בִישָׂא. וְעַל דָּא אֶקְרִי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת הָכִי, וְדָא אֵיהוּ רְזָא דִי־צֵר הָרַע, פּוֹלְחָנָא נוֹכְרָאָה, דְּאֶקְרִי אוּף הָכִי שְׂאוּר. וְדָא אֵיהוּ יֵצֵר הָרַע, דְּהָכִי אֵיהוּ יֵצֵר הָרַע בְּכַר נֶשׁ, כְּחִמִּיר בְּעִיסָה, עָאֵל בְּמַעֲוֵי דְכַר נֶשׁ זַעִיר זַעִיר, וּלְבַתַּר אֶסְגִּי בֵיהּ, עַד דְּכָל גּוּפָא אֲתַעֲרַב בְּהִדְיָהּ. וְדָא אֵיהוּ כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. וְעַל דָּא כְּתוּב, (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה כִּף אֵל זָר. אֵל זָר וְדָאֵי.

אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר, רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (ישעיהב) חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ כִּי בְמָה נִחְשָׁב הוּא. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל מָאִי חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם, וְכִי אֲזַהֵר לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַתְמָנַע מִשְׂאֵר בְּנֵי נֶשׂא. אוּף אֵינוֹן נְמִי לְגַבִּיָּהּ, יִשְׁתַּכְחוּן בְּנֵי נֶשׂא דְלֹא יִקְרַבּוּן אֵלָיִן בְּאֵלָיִן לְעִלְמִין. אֵלֹא הָאֵ אוּקְמוּהָ כְּמָאֵן דְּאֲשָׁפִים לְפִתְחָא דְחֲבַרְיָה לְמִיָּהֵב לִיָּה שְׁלָם.

וְאַנָּא אוּקְמִנָּא לִיָּה בְּקָרָא אַחֲרָא, דְכַתִּיב, (משלי כו) מְכַרְךָ רַעְהוּ בְּקוֹל גְּדוֹל בְּבִקְרֵי הַשָּׁפִים קָלְלָה תַחֲשָׁב לוֹ. וְאַף עַל גַּב דְּכָלָא שְׁפִיר. אֲבָל מָאִי חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ. הָכָא פְקִיד קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְבַר נֶשׁ, וְאַזְהִיר לִיָּה

לְאֶסְתֵּמְרָא מְאִינוּן בְּנֵי נָשָׂא, דְּסָטוּ אַרְחֵייהוּ
מֵאַרְחָ טָב לְאַרְחָ בֵּישׁ, וּמְסַאֲבֵי נִפְשֵׁייהוּ
בְּהֵהוּא מְסַאֲבוּ אַחְרָא.

אָדָם שְׁנָטוּ דְרָכָם מִדְרָךְ טוֹב לְדְרָךְ
רַע, וּמְטַמְּאִים נִפְשָׁם בְּטַמְּאָה
הֵהִיא הָאַחֲרָת.

דְּהָא כַּד בְּרָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְבַר נָשׁ, עֶבֶד
לִיה בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה, וְנִפְּחָ בֵּיה רֹחָא (נ"א
נִשְׁמָתָא) קִדְיִשָׁא, דְּכֻלִּיל בְּתַלְתָּ כְּמָה דְּאוּקִימְנָא,
דְּאִית בֵּיה נִפְשׁ רֹחַ וּנְשָׁמָה, וְעֵילָא מִפְּלֵא
נְשָׁמָה, דְּאִיהִי חֵילָא עֲלָאָה לְמַנְדַּע, וּלְמִטְר
פְּקוּדוּי דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְאִי הֵהִיא נְשָׁמְתָא
קִדְיִשָׁא אֲעִיל לָהּ בְּפוּלְחָנָא אַחְרָא, הָאִי אִיהוּ
מְסַאֲיֵב לָהּ, וְנִפְיֵק מִפוּלְחָנָא דְּמֵאַרְיָה. בְּגִין
דְּתַלְתָּ חֵילִין אֲלִין, כְּלָהוּ חַד, נִפְשׁ רֹחַ וּנְשָׁמָה
מְשַׁתְּפֵי כַּחְדָּא, וְהוּוּ חַד, וְכֻלָּא כְּגוּוּנָא דְּרִזָּא
עֲלָאָה. (על דא נאמר (שם י"ג) הולך את חכמים וגו').

שְׁחָרִי, כְּשִׁבְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְאָדָם, עֲשֵׂה אוֹתוֹ בְּדַמּוֹת
עֲלִיוְנָה, וְנִפְּחָ בּוּ רֹחַ (נִשְׁמָה)
קְדוּשָׁה, שְׁפִלּוּלָה בְּשֵׁלֶשׁ, כְּמוֹ
שִׁפְרִשְׁנוּ, שֵׁישׁ בּוּ נִפְשׁ רֹחַ
וּנְשָׁמָה, וְעֲלִיוֹן מֵהַכֵּל הִיא
הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא כַּחַ עֲלִיוֹן לְדַעַת
וְלִשְׁמֵר צְוִיֵּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְאִם הַנְּשָׁמָה הֵהִיא הַקְדוּשָׁה
מַעֲלָה אוֹתָהּ בְּעִבּוּדָה אַחֲרָת, זֶה
הוּא שְׁמִטְמָא אוֹתָהּ, וְיוֹצֵא
מִעִבּוּדָתָ קוּנּוּ. מִפְּנֵי שְׁשֵׁלֶשָׁה
כַּחוֹת אֵלּוּ, כֻּלָּם אַחַד, נִפְשׁ רֹחַ
וּנְשָׁמָה מְשַׁתְּפִים כְּאַחַד, וְהִיוּ
אַחַד, וְהַכֵּל כְּדַגְמַת הַסּוּד הַעֲלִיוֹן.
(ועל זה נאמר (שם י"ג) הולך את חכמים וגו').

וְאִי חֲזִינוּן לְהָאִי בַר נָשׁ, דְּהוּוּ בֵּיה אֲלִין דְּרַגִּין
כְּלָהוּ. עַד לָא קִיִּמָּא בְּקִיּוּמִיהָ לְמַנְדַּע מָאן
אִיהוּ, בְּמֵאִי אַתִּידַע (דְּלֵא) לְקַרְבָּא בַר נָשׁ
בְּהִדְיָה, אוּ לְאַתְּמַנְעָא מִנִּיהָ. (ס"א כר נש דאית ביה דרגין
אלין כלהו ונרמיא בקיומיה דא איהו גבר שלים עבדא מהוימנא דמאריה ובעי
לאשתתפא ביה ולאתחברא בהדיה למילף אורחוי מניה. ובמאי אתיידע בר
נש למנדע מאן איהו לקרבא בהדיה או לאתמנעא מניה) בְּרוּגְזִיָּה
מְמֵשׁ, יָדַע לִיה בַּר נָשׁ, וְיִשְׁתַּמּוּדַע מָאן אִיהוּ.
אִי הֵהִיא נְשָׁמְתָא קִדְיִשָׁא נָטַר בְּשַׁעֲתָא
דְּרוּגְזוּי, (אַתְיָא עֲלִיהָ) דְּלָא יַעֲקֵר לָהּ מֵאַתְרָהָא,
בְּגִין לְמִשְׁרֵי תַחוּתָהּ הֵהוּא אַל זֵר, דָּא אִיהוּ
בַר נָשׁ כְּדָקָא יְאוּת. דָּא אִיהוּ עֶבְדָּא דְּמֵאַרְיָה,
דָּא אִיהוּ גְבַר שְׁלִים.

וְאִם רְאִינוּ לְזֶה הָאָדָם שֶׁהִיוּ בּוֹ
אֵלּוּ הַמְּדַרְגּוֹת כְּלוּ, עַד שֶׁלֹּא
עוֹמְדִים בְּקִבְעוֹת לְדַעַת מִי
שֶׁהוּא, בְּמָה יִתְדַע (שְׁלֵא) לְהִתְקַרֵּב
הָאָדָם אֵלָיו אוּ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. (כו
אדם שיש בו מדרגות אלו כולם ועומדים קמיים,
זהו אדם שלם, עבד נאמן לאדונו וצריך
להשתתף בו ולהתחבר בו ללמד דרכים מננו.
ובמה ידע בן אדם לדעת מי הוא להתקרב אליו
או להתרחק ממנו) בְּרַגְזוּ מִמֵּשׁ יָדַע לוֹ
הָאָדָם וְיָדַע מִי הוּא. אִם הַנְּשָׁמָה
הֵהִיא הַקְדוּשָׁה שׁוֹמֵר בְּשַׁעֲתָ רַגְזוּ
(כָּא עֲלִיהָ) שֶׁלֹּא יַעֲקֵר אוֹתָהּ
מִמְּקוּמָהּ, שְׂאֵז יְבֵא תַּחְתִּיָּהּ אוֹתוֹ
אַל זֵר - זֶהוּ בְּן אָדָם כְּמוֹ שְׁצִרִיךְ,
זֶהוּ עֶבֶד שֶׁל אֲדוֹנוּ, זֶהוּ גְבַר שְׁלֵם.
וְאִם הָאָדָם הֵהוּא לֹא שֹׁמֵר לָהּ
וְהוּא עֵקֵר הַקְדוּשָׁה הִזוּ הַעֲלִיוְנָה
מִמְּקוּמָהּ לְשַׁכְּן בְּתוֹכָהּ הַצַּד
הָאַחֵר - וְדָאִי זֶהוּ אָדָם שְׁמוּרָד
בְּרַבּוֹ, וְאִסוּר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
וְלְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, וְזֶהוּ (אִיּוֹב י"ח) טָרַף
נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ. הוּא טוֹרֵף וְעוֹקֵר

וְאִיהוּ טְרִיף וְעֵקֵר נִפְשֵׁיהָ, בְּגִין רוּגְזִיָּה, וְאִיהוּ טְרִיף וְעֵקֵר נִפְשֵׁיהָ, בְּגִין רוּגְזִיָּה, וְעַל

נִפְשׁוּ בְּסִבְתֵּי רִגְזוֹ, וּמוֹשִׁיב
בְּתוֹכָהּ אֶל זֶר. וְעַל זֶה פְּתוּב
חִדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר
נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ, שֶׁהִנְשָׁמָה
הַקְדוּשָׁה הַהִיא טוֹרֵף אוֹתָהּ
וּמְטַמֵּא אוֹתָהּ מִשׁוּם אִפּוֹ. אֲשֶׁר
נִשְׁמָה הַחֲלִיף בְּאִפּוֹ. כִּי בְּמָה
נִחְשָׁב הוּא - עֲבוּדָה זָרָה נִחְשָׁב
אוֹתוֹ בֶּן אָדָם.

וּמִי שֶׁמִּתְחַבֵּר עִמּוֹ וּמִי שֶׁמִּדְבֵּר
עִמּוֹ, כְּמִי שֶׁמִּתְחַבֵּר בְּכוֹכְבִים
וּמִזְלוֹת מִמֶּש. מָה הַטַּעַם?
מִשׁוּם שֶׁכוֹכְבִים וּמִזְלוֹת מִמֶּש
שׁוֹרִים בְּתוֹכּוֹ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא
שְׂעוּקָר קִדְשָׁה עֲלִיזָה
מִמְקוֹמָהּ, וּמִשְׁפִּין בְּמִקוֹמָהּ
עֲבוּדָה זָרָה אֶל זֶר. מָה אֵל זֶר
כְּתוּב בּוֹ (ויקרא יט) אֵל תִּפְנּוּ אֶל
הָאֱלִילִים - כְּדִגְמַת זֶה אֲסוּר
לְהִסְתַּכֵּל בְּפָנָיו.

וְאִם תֹּאמְרוּ, הֲרִי רִגְזוֹ שֶׁל חֲכָמִים
- רִגְזוֹ שֶׁל הַחֲכָמִים טוֹב הוּא
לְכָל הַצְּדִידִים, שֶׁהֲרִי לְמַדְנוּ
שֶׁהַתּוֹרָה הִיא אֵשׁ, וְהַתּוֹרָה הִיא
מִרְתִּיחָה אוֹתוֹ, שֶׁכְּתוּב (ירמיה כג)
הֲלוֹא כֹה דְבַרִי כְּאֵשׁ נָאֵם ה' .
רִגְזוֹ שֶׁל חֲכָמִים בְּדַבְרֵי תוֹרָה.
רִגְזוֹ שֶׁל חֲכָמִים לְתַת כְּבוֹד
לְתוֹרָה, וְהַכֵּל לְעֲבוּדַת הַקְדוּשָׁה
בְּרוּף הוּא הוּא הִיחָה, לְכַף נֹאמֵר
(דברים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכֵלָה
הוּא אֵל קָנָא.

אֲבָל אִם בְּדַבְרֵים אַחֲרִים, לֹא
עֲבוּדַת הַקְדוּשָׁה בְּרוּף הוּא זֶה,
לְפִי שֶׁכָּל הַחֲטָאִים שְׂעוּשָׁה
הָאָדָם, הִיא לֹא עֲבוּדָה זָרָה
מִמֶּשׁ כְּמוֹ זֶה, וְאֲסוּר לְהִתְקַרֵּב
בְּקִרְבָּתוֹ שֶׁל זֶה. וְאִם תֹּאמְרוּ, זֶה
לְפִי שֶׁעַתָּה הִיחָה, שֶׁעֲבַר וְאָחַר כָּף
חִזָּר - לֹא כָף. שֶׁכִּיּוֹן שְׂעוּקָר

הַקְדוּשָׁה שֶׁל נִפְשׁוֹ מִמֶּנּוּ וּמִמְקוֹמוֹ, וְאוֹתוֹ אֵל זֶר מִקְפַּח הַמְּקוֹם הַהוּא, מִתְחַזֵּק בּוֹ וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ,
חוּץ מִכַּאֲשֶׁר נִטְהַר הָאָדָם מִכָּל וְכָל וְעוּקָר אוֹתוֹ לְעוֹלָמִים, וְאָחַר כָּף מִשְׁתַּדֵּל לְהִתְקַדֵּשׁ וּלְהַמְשִׁיף
קִדְשָׁה עֲלָיו, וְאֵז הַלּוּאִי וְיִתְקַדֵּשׁ. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, מִתְקַדֵּשׁ מִמֶּש. (לְמָה? וְהֲרִי נִדְחָה וְהִתְקַדֵּשׁ).

דָּא כְּתִיב חִדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ,
דִּהִיִּיא נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא טְרִיף לָהּ, וְסָאִיב לָהּ, בְּגִין
אִפּוֹ. אֲשֶׁר נִשְׁמָה (דף קפ"ב ע"ב) אַחְלָף בְּאִפּוֹ. כִּי בְּמָה
נִחְשָׁב הוּא. כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת אֲתִחְשִׁיב הֵהוּא בְּרַ נִשׁ.

וּמִאֵן דְּאִתְחַבֵּר עִמִּיהּ, וּמִאֵן דְּאִשְׁתַּעֲי (ס"א מִשְׁתַּתֵּף)
בְּהִדְיָהּ, כְּמִאֵן דְּאִתְחַבֵּר בְּפוֹכְכִים וּמִזְלוֹת
מִמֶּש. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּפוֹכְכִים וּמִזְלוֹת מִמֶּש
שְׂאִרֵי בְּגִייהּ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְעַקֵּר קִדְשָׁה עֲלֵאָהּ
מִאֲתָרֶיהּ, וְשְׂאִרֵי בְּאֲתָרֶיהּ פּוֹכְכִים וּמִזְלוֹת אֵל זֶר.
מָה אֵל זֶר פְּתִיב בֵּיהּ (ויקרא יט) אֵל תִּפְנּוּ אֶל הָאֱלִילִים,
כְּגוֹוֵנָא דָּא, אֲסִיר לְאִסְתַּכְּלָא בְּאִנְפוּי.

וְאִי תִימָא הָא רּוּגְזָא דְרַבְּנִן. רּוּגְזָא דְרַבְּנִן טַב אִיהוּ
לְכָל סְטָרִין, דִּהִיא תְּגִינָן דְּאוֹרִייתָא אֲשָׁא אִיהִי,
וְאוֹרִייתָא קָא מִרְתַּחָא לִיָּהּ, דְּכְתִיב, (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה
דְּבַרִי כְּאֵשׁ נָאֵם יי'. רּוּגְזָא דְרַבְּנִן בְּמִלֵּי דְאוֹרִייתָא.
רּוּגְזָא דְרַבְּנִן לְמִיָּהּ יְקָרָא לְאוֹרִייתָא, וְכֵלָא
לְפוֹלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּי, לְכַף נֹאמֵר (דברים
ד) כִּי יי' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא אֵל קָנָא.

אֲבָל אִי בְּמִלִּין אַחֲרִינִין, לָאו פּוֹלְחָנָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא הָאִי, בְּגִין דְּבְכָל חֲטָאִים דְקָא
עֲבִיד בְּרַ נִשׁ, לָאו אִיהוּ כּוֹכְכִים וּמִזְלוֹת מִמֶּשׁ
כְּהָאִי, וְאֲסִיר לְקִרְבָּא בְּהִדְיָה דִּהָאִי. וְאִי תִימָא הָא
לְשַׁעְתָּא הוּא, דְעֲבַר וְהִדְר אַהֲדָר. לָאו הִכִּי, דְכִיּוֹן
דְּאִעְקֵר קְדוּשָׁא דְנִפְשִׁיָּהּ מִנִּיהּ וּמִאֲתָרֶיהּ, וְהֵהוּא
אֵל זֶר, מִקְפַּח הֵהוּא אֲתֵר, אֲתַתְּקֵף בֵּיהּ, וְלֹא שְׂבִיךָ
לִיָּהּ. בְּרַ פִּד אֲתִדְכִי בְּרַ נִשׁ מִכָּל וְכָל, וְעַקֵּר לִיָּהּ
לְעֲלָמִין, וּלְבַתֵּר אֲשַׁתְּדֵל לְאִתְקַדֵּשׁ וּלְאִמְשַׁכָּא
קִדְשָׁה עֲלֵיהּ. כְּדִין וּלּוּאִי דְאִתְקַדֵּשׁ. אָמַר לִיָּהּ רַבִּי
יוֹסִי, אֲתִקְדֵּשׁ מִמֶּש. (ס"א אִמָּאִי וְהָא אֲתִדְכִי וְאִתְקַדֵּשׁ).

הַקְדוּשָׁה שֶׁל נִפְשׁוֹ מִמֶּנּוּ וּמִמְקוֹמוֹ, וְאוֹתוֹ אֵל זֶר מִקְפַּח הַמְּקוֹם הַהוּא, מִתְחַזֵּק בּוֹ וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ,
חוּץ מִכַּאֲשֶׁר נִטְהַר הָאָדָם מִכָּל וְכָל וְעוּקָר אוֹתוֹ לְעוֹלָמִים, וְאָחַר כָּף מִשְׁתַּדֵּל לְהִתְקַדֵּשׁ וּלְהַמְשִׁיף
קִדְשָׁה עֲלָיו, וְאֵז הַלּוּאִי וְיִתְקַדֵּשׁ. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, מִתְקַדֵּשׁ מִמֶּש. (לְמָה? וְהֲרִי נִדְחָה וְהִתְקַדֵּשׁ).

אמר לו, בא וראה, בשעה שהוא עוקר קדשה של נפשו, ושוכן במקומו האל זר שהוא שנקרא טמא, נטמא האדם ומטמא למי שקרב עמו, והקדשה היא בורחת ממנו. וכיון שבורחת ממנו פעם אחת, כל מה שיעשה האדם עוד, לא תשוב למקומה.

אמר לו, אם כן, כמה טמאים יש שמתהרסו? אמר לו, שונה טמאה אחרת שלא יכולה לעשות יותר. אבל זה משנה מכלם, שכל גופו נטמא מבפנים ומבחוץ, ונפשו וכלו נטמא. ושאר טמאות שבעולם לא נטמא אלא גופו מבחוץ בלבד, ולכן פתוב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, שמחליף קדשת רבו משום אפו, שזוהי טמאה שמטמאה הכל. פי כמה נחשב הוא - כמה של עבודה זרה ודאי נחשב הוא.

בא וראה, זהו רגזו של עבודה זרה, הצד האחר, כמו שאמרנו, שרוצה האדם להשמר ממנו ולהפריד מעליו, ועל זה פתוב (שמות לד) אלהי מסכה לא תעשה לך. לך - פדי להרע לך. וכתוב אחריו, את חג המצות תשמר. תשמר - זה צד הקדשה שצריך האדם לשמר אותו ולא יחליף אותו בגלל הצד האחר. ואם יחליף אותו, הרי הוא טמא, ומטמא לכל מי שמתקרב אליו.

את חג המצות תשמר - זהו מקום שנקרא שמור. ומפני כן פתוב את חג המצות תשמר, שבעת ימים תאכל מצות פאשר צויתך. שבעת ימים אלו אינם פשבעת הימים של סכות, שהם עליונים, ואלו תחתונים. ועל זה, באלו הלל גמור, ובאלו אין הלל גמור, ועל שהם למטה - שבעת ימים תאכל מצות. מצת פתוב חסר בלי אות

אמר ליה תא חזי, בשעתא דאיהו עקר קדשה דנפשיה, ושריא באתריה ההוא אל זר דאקרי טמא, אסתאב בר נש, וסאיב למאן דקריב בהדיה, וההיא קדשה ערקת מגיה, וכיון דערקת מגיה זמנא חדא, כמה דייעביד בר נש עוד, לא תיתוב לאתרהא.

אמר ליה אי הכי, כמה מסאבין אינון דמתדפאן. אמר ליה שאני מסאבו אחרא, דלא יכיל למעבד יתיר. אבל דא שניא מפלא, דכל גופא סאיב מגו ומבר, ונפשא, וכלא מסאיב. ושאר מסאבו דעלמא, לאו איהו אלא גופא לבר בלחודוי, ובגין כך פתיב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, דאחלה קדשה דמאריה בגין אפו, דדא איהו מסאבו דמסאיב פלא. פי כמה נחשב הוא. כמה כוכבים ומזלות ודאי נחשב איהו.

תא חזי, האי איהו רוגזא דאיהו כוכבים ומזלות, סטרא אחרא, כמה דאמרן, דבעי בר נש לאסתמרא מגיה ולא תפרשא מעלוי, ועל דא כתיב (שמות לד) אלהי מסכה לא תעשה לך. לך: בגין לאבאשא גרמך. וכתיב בתריה את חג המצות תשמר. תשמר: דא סטרא דקדושה, דבעי בר נש לנטרא ליה, ולא יחלה ליה בגין סטרא אחרא. ואי יחלה ליה הא איהו מסאיב, וסאיב לכל מאן דקריב בהדיה.

את חג המצות תשמר, האי איהו אתר דאקרי שמור. ובגין כך פתיב, את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות פאשר צויתך. שבעת ימים אלין, לאו אינון פשבעת הימים דסכות, דאינון עלאין ואלין תתאין. ועל דא, באינון הלל גמור, ובגין לאו הלל גמור, ועל דאינון לתתא, שבעת ימים תאכל

ו, שְׁטָרִם שוֹרִים אֵלוֹ הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים, סוּד אוֹת ו'.

וְאִם תֹּאמַר, כִּי־יִנָּסֵר זֶה שֶׁל חַג
הַמִּצְוֹת הַתְּקַדְּשׁ, מִדּוּעַ יוֹרֵד?
שֶׁהֲרִי לְמִדְּנוּ, מַעֲלִים בְּקֹדֶשׁ וְלֹא
מּוֹרִידִים. וּמִדּוּעַ יוֹרֵד לְמִטָּה
בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הַפְּתוּחוֹנִים?

בא וראה, כְּתוּב (ויקרא טז) וְכִפֹּר
בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וְגו'. מִי שִׁיכְפֹּר
צָרִיף (לְכַפֵּר) עַל עֲצָמוֹ תַּחֲלָה, וְאַחֵר
כֶּף עַל בֵּיתוֹ. כְּדָגְמַת זֶה, מִדְּרָגָה
זוֹ מִתְחִילָה לְהַתְּקַדֵּשׁ וְלַצֵּאת
בְּקֹדֶשׁ לְכַפֵּר עָלָיו, וְכִיּוֹן שֶׁהוּא
הַתְּקַדְּשׁ, צָרִיף לְכַפֵּר עַל בֵּיתוֹ
וְלִקְדֹשׁ אוֹתָם, וְעַל זֶה יוֹרֵד לְמִטָּה
לְקַדֵּשׁ בֵּיתוֹ. וּבְמָה מְקַדֵּשׁ לָהֶם?
בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֵמִטָּה, בְּחֻשְׁבוֹן
הָעֵמֶר. וְכִיּוֹן שָׂאֵלוֹ מִתְּקַדְּשִׁים,
צָרִיכִים לְהַעֲלוֹת אוֹתָהּ לְמַעְלָה.
שֶׁהֲרִי כֹּאֲשֶׁר בֵּית הַמֶּלֶכָה
מִתְּקַדֵּשׁ, אֲזִי עוֹלָה לְמַעְלָה,
לְהַתְּקַשֵּׁר בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים
לְמַעְלָה.

וְעַל זֶה אָנוּ עוֹשִׂים חֻשְׁבוֹן
בְּעֵמִידָה עַל הַרְגָלִים, לְפִי שָׂאֵלוֹ
הַיָּמִים, יָמִים עֲלִיּוֹנִים הֵם. וְכֵן
בְּכָל זְמַן שֶׁנִּכְנָס אָדָם לְאֵלוֹ הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים, בֵּין בְּתַפְלָה בֵּין
בְּשִׁבְחָה, צָרִיף לְעַמֵּד עַל רַגְלָיו,
הַיִּרְכָּכִים וְהַגּוֹף כְּאֶחָד שֵׁם. יִרְכָּכִים
וְגוֹף לְעֵמִידָה כְּזִכָּר שְׁעוֹמֵד בְּכַחוֹ,
וְלֹא כְּנִקְבָה שֶׁדֹרְכָה לְשִׁבְתָּהּ. וְעוֹד,
מִשׁוֹם שֶׁבַח שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.
וּמִשׁוֹם שֶׁהוּא סוּד הַזָּכָר, נָשִׁים
פְּטוּרוֹת מִחֻשְׁבוֹן זֶה, וְלֹא
מִחֻבִּים לְמִנּוּת, רַק הַזָּכָרִים,
לְהַתְּקַשֵּׁר כָּל אֶחָד כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף.
כְּעִין זֶה, (שְׁמוֹת כג) יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה.
זָכָרִים וְלֹא נָשִׁים. מִשׁוֹם שֶׁסוּד
הַבְּרִית בְּזָכָר הוּא, וְלֹא בְּנִקְבָה,
וּמִשׁוֹם שֶׁעֵמִידָה סוּד לְמַעְלָה,
נָשִׁים לֹא מִתְּחַיְבּוֹת.

מִצְוֹת. מִצְוַת כְּתִיב חֶסֶר בְּלֹא ו', דְּעֵד לֹא שָׁרְאן
אֵינּוֹן יוֹמִין עֲלֵאִין, רָזָא דו'.

וְאִי תִימָא, כִּי־יִנָּסֵר זֶה חַג הַמִּצְוֹת
אֶתְקַדֵּשׁ, אֲמַאי נַחְתָּא, דְּהָא תְּנִינָן מַעֲלִין
בְּקֹדֶשׁ וְלֹא מּוֹרִידִין, אֲמַאי נַחְתָּא לְתַתָּא
בְּאֵינּוֹן יוֹמִין תַּתָּאִין.

הָא חֲזִי, כְּתִיב (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ
וְגו', מֵאֵן דִּיכְפֹּר, אֲצִטְרִיף (נ"א לְכַפֵּר) עָלֶיהָ
בְּקֹדֶמִיתָא, וּבְתַר עַל בֵּיתָהּ. כְּגוֹוְנָא דָא, הָאִי
דְּרָגָא, שְׂאֵרִי לְאֶתְקַדֵּשׁ וְלִנְפַקָא בְּקֹדֶשׁהּ,
לְכַפֵּרָא עָלֶיהָ, וְכִיּוֹן דְּאִיהוּ אֶתְקַדֵּשׁ, בְּעִי
לְכַפֵּרָא עַל בֵּיתָהּ, וְלִקְדֹשׁ לּוֹן, וְעַל דָּא
נַחְתָּא לְתַתָּא לְקַדֵּשׁא בֵּיתָהּ. וּבְמָה מְקַדֵּשׁ
לוֹן, בְּיִשְׂרָאֵל דְּלְתַתָּא. בְּחוֹשְׁבְּנָא דְּעוֹמֵר וְכִיּוֹן
דְּאֵלִין מִתְּקַדֵּשָׁן, בְּעִינָן לְסַלְקָא לָהּ לְעֵילָא,
דְּהָא כַּד בֵּיתָא דְּמִטְרוּנִיתָא אֶתְקַדֵּשׁתָּ, כְּדִין
סַלְקַת לְעֵילָא, לְאֶתְקַשְׁרָא בְּאֵינּוֹן יוֹמִין עֲלֵאִין
לְעֵילָא. (דף קפ"ג ע"א)

וְעַל דָּא אָנוּ עֹבְדִין חֻשְׁבְּנָא, בְּקִיּוּמָא עַל
קִיּוּמִין, בְּגִין דְּאֵינּוֹן יוֹמִין, יוֹמִין עֲלֵאִין
אֵינּוֹן, וְכֵן בְּכָל זְמַנָּא דְּעָאֵל בְּרַ נֶשׁ לְאֵינּוֹן
יוֹמִין עֲלֵאִין, בֵּין בְּצִלוֹתָא, בֵּין בְּשִׁבְחָא,
אֲצִטְרִיף לְקִיּוּמָא עַל רַגְלוֹי, יִרְכִין וְגוּפָא
כְּחֵדָא תַּפּוֹן. יִרְכִין וְגוּפָא לְקִיּוּמָא, כְּדִכּוּרָא
דְּקִיּוּמָא בְּחִילֵיהָ, וְלֹא כְּנוֹקְבָא דְּאַרְחָהּ
לְמִיתָב. וְעוֹד בְּגִין שִׁבְחָא דְּעֵלְמָא עֲלֵאִהּ.

וּבְגִין דְּאִיהוּ רָזָא דְּדִכּוּרָא, נָשִׁים פְּטוּרוֹת
מִחוֹשְׁבְּנָא דָא, וְלֹא מִתְּחַיְבּוֹן לְמִימְנִי
בְּרַ דְּכּוּרִין, לְאֶתְקַשְׁרָא כָּל חַד כְּדָקָא יְאוֹת.
כְּגוֹוְנָא דָא, (שְׁמוֹת כג) יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה, דְּכּוּרִין,
וְלֹא נָשִׁין. בְּגִין דְּרָזָא דְּבְרִית בְּדִכּוּרָא אִיהוּ,
וְלֹא בְּנוֹקְבָא, וּבְגִין דְּקִיּוּמָא רָזָא לְעֵילָא, נָשִׁין
לֹא מִתְּחַיְבּוֹן.

וְרָזָא אֹלִיפְנָא הָכָא, דְּבִכָּל שַׁבְעַת יוֹמִין,
מֵאֲלִין יוֹמִין עֲלָאִין, נְטִילָא קְדוּשָׁא
יּוֹמָא חַד (וּמְתַמְחַד) דְּאֲלִין תְּתַאֲי, וְהֵאִי תְּתַאֲה
אֲקָרִי שְׁבוּעָ, דְּאֲתַקְדָּשׁ בְּשַׁבְעָה יוֹמִין עֲלָאִין.
וְכֵן בְּכָל שַׁבְעָה וְשַׁבְעָה מְאִינוּן חֲמִשִּׁין יוֹמִין,
עַד וְלֹא עַד בְּכָלֵל, וְכַד אֲשַׁתְּכַחוּ אַרְבַּעִין
וְתַשַּׁע יוֹמִין עֲלָאִין, אֲשַׁתְּכַחוּ לְתַתָּא שְׁבַע
יוֹמִין, דְּאֲתַקְדָּשוּ בְּהוּ וְכָל חַד אֲקָרִי שְׁבוּעָ,
דְּעָאל בְּאִינוּן שְׁבַע. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא כג)
שְׁבַע שַׁבְּתוֹת תְּמִימוֹת תִּהְיֶינָה. בְּגִין דְּאִינוּן
נוֹקְבִין, נִקְט קָרָא לִישְׁנָא דְּנוֹקְבִין.

וְכַד אֲתַקְדָּשוּ בְּהוּ, וּבִיתָא, מִתְּתַקְנָא
לְאֲתַחֲבְרָא אֲתַתָּא בְּבַעֲלָה, כְּדִין אֲקָרִי
חַג שְׁבוּעוֹת, מְאִינוּן נוֹקְבִי דְּשָׂארוּ עֲלֵייהוּ
אִינוּן יוֹמִין עֲלָאִין, דְּאֲתַקְדָּשוּ בְּהוּ. וּבְגִין כְּדִין
כְּתִיב בְּשַׁבְּעוֹתֵיכֶם, אִינוּן דְּלִכּוֹן, וְלֹא כְּתִיב
בְּשַׁבְּעוֹת, בְּגִין דְּהִכִּי נָמִי מִתְּקַדְּשִׁין יִשְׂרָאֵל
לְתַתָּא עֲמָהוּן.

וְעַל דָּא כַּד מְטוּן לְתַשַּׁע וְאַרְבַּעִין יוֹמִין, הֵהוּא
יּוֹמָא עֲלָאָה דְּעֲלֵייהוּ, דְּאִיהוּ יּוֹמָא
דְּחֲמִשִּׁין, דְּשְׁלִיט עַל תַּשְׁעָה וְאַרְבַּעִין יוֹמִין,
רָזָא דְּכָלְלָא דְּאוּרֵייתָא, בְּתַשְׁעָה וְאַרְבַּעִין
אַנְפִּין, וּכְדִין הֵהוּא יּוֹמָא עֲלָאָה, יּוֹמָא
דְּחֲמִשִּׁין, בְּאַתְעָרוּתָא דְּלְתַתָּא, אֲפִיק אוּרֵייתָא
כְּלָלָא בְּתַשְׁעָה וְאַרְבַּעִין אַנְפִּין.

רַבִּי אֱלֶעָזָר פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים פד) גַּם צִפּוֹר
מִצְאָה בֵּית וּדְרוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר שִׁתָּהּ
אֲפֻרוּחֶיהָ אֶת מִזְבְּחוֹתֶיהָ וְגו' . גַּם צִפּוֹר מִצְאָה
בֵּית, אֲלִין צִפְרֵי שְׁמַיָא, דְּמִנְהוּן שׁוּיִין
מְדוּרֵיהוּן לְבַר, וּמִנְהוּן שׁוּיִין מְדוּרֵיהוּן
בְּבֵיתָא, כְּגוֹן דְּרוֹר, דְּאִיהוּ עוֹפָא דְּשׁוּי דְּיוּרֵיהָ
בְּבֵיתָא דְּכָל בַּר נֶשׁ, וְלֹא דְּחִיל. אַמַּאי. בְּגִין
בְּבֵית שֶׁל כָּל אָדָם וְלֹא מִפְּחַד. מַדּוּעַ? מִפְּנֵי שֶׁכֵּלֶם קוֹרְאִים

וְכַד אֲשֶׁר הִתְקַדְּשוּ בְּהֵם וְהַפִּיט
נִתְקַן לְהַתְחַבֵּר אִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ, אִז
נִקְרָא חַג הַשְּׁבוּעוֹת, מֵאוֹתָן
נִקְבוֹת שְׁשׁוּרִים עֲלֵיהֶן אוֹתָם
יָמִים עֲלִינוּן שְׁנַתְּקַדְּשוּ בְּהֵם.
וּמִשׁוּם זֶה כְּתוּב בְּשַׁבְּעֵיכֶם, הֵם
שְׁלָכֶם, וְלֹא כְּתוּב בְּשַׁבְּעוֹת, לְפִי
שֶׁכָּף גַּם מִתְּקַדְּשִׁים יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה
עֲמָהֶם.

וְעַל זֶה כָּאֲשֶׁר מְגִיעִים לְתַשְׁעָה
וְאַרְבַּעִים יָמִים, הַיּוֹם הַהוּא
הָעֲלִיּוֹן שְׁעֵלֵיהֶם, שֶׁהוּא יוֹם
הַחֲמִשִּׁים שְׁשׁוּלֵט עַל תַּשְׁעָה
וְאַרְבַּעִים יָמִים, סוּד כְּלָלוֹת
הַתּוֹרָה, בְּתַשַּׁע וְאַרְבַּעִים פְּנִים,
וְאִז הַיּוֹם הָעֲלִיּוֹן הַהוּא, הַיּוֹם
הַחֲמִשִּׁים, בְּהַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל מִטָּה,
מוֹצֵיא תּוֹרָה כְּלוּלָה בְּתַשַּׁע
וְאַרְבַּעִים פְּנִים.

רַבִּי אֱלֶעָזָר פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים פד) גַּם צִפּוֹר
מִצְאָה בֵּית וּדְרוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר שִׁתָּהּ
אֲפֻרוּחֶיהָ אֶת מִזְבְּחוֹתֶיהָ וְגו' . גַּם צִפּוֹר מִצְאָה
בֵּית, אֲלִין צִפְרֵי שְׁמַיָא, דְּמִנְהוּן שׁוּיִין
מְדוּרֵיהוּן לְבַר, וּמִנְהוּן שׁוּיִין מְדוּרֵיהוּן
בְּבֵיתָא, כְּגוֹן דְּרוֹר, דְּאִיהוּ עוֹפָא דְּשׁוּי דְּיוּרֵיהָ
בְּבֵיתָא דְּכָל בַּר נֶשׁ, וְלֹא דְּחִיל. אַמַּאי. בְּגִין

בְּבֵית שֶׁל כָּל אָדָם וְלֹא מִפְּחַד. מַדּוּעַ? מִפְּנֵי שֶׁכֵּלֶם קוֹרְאִים

שֶׁנֶאֱמַר (ויקרא כה) וּקְרַאתֶם דְּרוֹר, וְתִגְדּוּמוּ חֲרוֹת. וְזֶהוּ צְפוֹר דְּרוֹר. שְׁהָרִי מֵיּוֹם שְׁעוֹשָׂה קֵן בְּבֵית, מוֹצִיא בָּנִים, מְגוּרָיו בְּבֵית חֲמִשִּׁים יָמִים, וְלֹא חֲרִיָּהִם נִפְרָדִים אֵלּוּ מֵאֵלּוּ, וְזֶהוּ עוֹף שֶׁנֶּקְרָא דְרוֹר - חֲרוֹת.

בֵּא וְרָאָה מָה פְּתוּב, וְקִדְשָׁתֶם אֵת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ. מִכָּאֵן יוֹצֵאת חֲרוֹת לְכֻלָּם. וּמִפְּנֵי שְׂיוּצֵאת מִמֶּנּוּ חֲרוֹת, תּוֹרָה שְׂיוּצֵאת מִמֶּנּוּ נִקְרָאת חֲרוֹת. וְעַל זֶה פְּתוּב (שמות לב) חֲרוֹת עַל הַלְחַת, אֵל תִּקְרָא חֲרוֹת אֲלָא חֲרוֹת, וְזוֹ הַתּוֹרָה שֶׁנֶּקְרָאת חֲרוֹת, שְׁהָרִי מָה שְׂמוּצִיא יוֹם זֶה הַעֲלִיּוֹן נִקְרָא חֲרוֹת, וְהוּא חֲרוֹת שֶׁל הַכֵּל. וְזֶה הַיּוֹם הוּא חֲרוֹת עֲלִיוֹנָה, מִשּׁוּם שֵׁישׁ חֲרוֹת תַּחְתּוֹנָה וְחֲרוֹת עֲלִיוֹנָה. ה"א עֲלִיוֹנָה, ה"א תַּחְתּוֹנָה. חֲרוֹת עֲלִיוֹנָה. וְחֲרוֹת תַּחְתּוֹנָה שְׂמֻטָּה וְיֻבֵּל כְּאֶחָד הֵם. שְׁנֵי מֵינֵי לַחֵם אֲכָלוּ יִשְׂרָאֵל: אֶחָד כְּאֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם, אֲכָלוּ מִצֵּה, לַחֵם עֲנִי. וְאֶחָד בְּמִדְבָּר, לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם (אֶחָד בְּפֶסֶח וְאֶחָד בְּשִׁבּוּעוֹת), שְׁפָתוּב (שמות טו) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם. וְעַל זֶה קָרָבָן שֶׁל יוֹם זֶה הוּא לַחֵם. וְעַל לַחֵם מִקְרִיבִים כָּל שְׂאֵר קִרְבָּנוֹת, שֶׁהַלַּחֵם הוּא הַעֶקֶר, שְׁפָתוּב (ויקרא כב) וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלַּחֵם שְׂבַעַת כִּבְשִׁים וְגו', וְכָתוּב (שם) מִמּוֹשְׁבוֹתֵיכֶם תִּבְיֹאוּ לַחֵם תְּנוּפָה וְגו'. שְׂדָהוּ לַחֵם שֶׁחֲכָמוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל, חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְנִכְנָסוּ בְּדַרְכֶיהָ.

עֲתָה יֵשׁ לָנוּ לְהַתְּבוּנָה, בְּפֶסֶח יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִלַּחֵם שֶׁנֶּקְרָא חֲמִץ. פְּתוּב (שמות יג) וְלֹא יֵרָאֶה לָךְ חֲמִץ, וְכָתוּב (שם יב) כִּי כָל אֲכָל מִחֲמֻצָּת. מָה הַטַּעַם? בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שֶׁל הַלַּחֵם הַהוּא הַנֶּקְרָא מִצֵּה. וְעַכְשָׁו

דְּכֻלָּא קְרַאֵן לִיה דְּרוֹר. מָאי דְרוֹר. חֲרוֹת, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ויקרא כה) וּקְרַאתֶם דְּרוֹר, וְתִגְדּוּמוּ חֲרוֹת. וְדָא אִיהוּ צְפוֹר דְּרוֹר. דְּהָא מִיּוּמָא דְּעֵבִיד קֵנָא בְּבֵיתָא אִפִּיק בָּנִין, מְדוּרְיָה בְּבֵיתָא חֲמִשִּׁין יוֹמִין, וְלִבְתֵּר מִתְּפָרְשָׁן אֵלִין מֵאֵלִין, וְדָא אִיהוּ עוֹפָא דְּאִקְרִי דְרוֹר: חֲרוֹת.

הָא חֲזִי מָה כְּתִיב, וְקִדְשָׁתֶם אֵת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ. מִהֲכָא נִפְקָא חֲרוֹת לְכֻלָּא, וּבְגִין דְּנִפְקָא מִנֵיה חֲרוֹת, אֲוִרֵייתָא דְּנִפְקַת מִנֵיה אִקְרִי חֲרוֹת. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות לב) חֲרוֹת עַל הַלְחַת, אֵל תִּקְרָא חֲרוֹת, אֲלָא חֲרוֹת, וְדָא אֲוִרֵייתָא דְּאִתְקִרִי חֲרוֹת דְּהָא מָה דְּאִפִּיק יוּמָא דָּא עֲלָאָה, אִקְרִי חֲרוֹת, וְאִיהוּ חֲרוֹת דְּכֻלָּא. וְהָאִי יוּמָא אִיהוּ חֲרוֹת עֲלָאָה, בְּגִין דְּאִית חֲרוֹת תַּתָּאָה, וְחֲרוֹת עֲלָאָה. ה"א עֲלָאָה, ה"א תַּתָּאָה. חֲרוֹת עֲלָאָה. חֲרוֹת תַּתָּאָה שְׂמֻטָּה וְיֻבֵּל כְּאֶחָד אֵינּוּן.

תְּרוּן נִהְמֵי אֲכָלוּ יִשְׂרָאֵל, חֵד, כֵּד נִפְקוּ מִמִּצְרַיִם, אֲכָלוּ מִצֵּה, לַחֵם עוֹנִי. וְחֵד בְּמִדְבָּרָא, לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם. (חֵד בְּפֶסֶח וְחֵד בְּשִׁבּוּעוֹת) דְּכְתִיב, (שמות טו) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם וְעַל דָּא קִרְבָּנָא דִּיּוּמָא דָּא נִהְמָא אִיהוּ. וְעַל נִהְמָא, אִתְקִרִיבוּ כָּל שְׂאֵר קִרְבָּנֵין. דְּנִהְמָא אִיהוּ עֶקֶר, דְּכְתִיב, (ויקרא כב) וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלַּחֵם שְׂבַעַת כִּבְשִׁים וְגו', וְכָתִיב (ויקרא כג) מִמּוֹשְׁבוֹתֵיכֶם תִּבְיֹאוּ לַחֵם תְּנוּפָה וְגו', דְּדָא אִיהוּ נִהְמָא דְּאִתְפִּימוּ בֵיה יִשְׂרָאֵל, חֲכָמָתָא עֲלָאָה דְּאֲוִרֵייתָא, וְעֵאלוּ בְּאַרְחָהָא.

הַשְׁתָּא אִית לָן לְאַסְתְּפְּלָא, בְּפֶסֶח נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִנִּהְמָא דְּאִתְקִרִי חֲמִץ, כְּתִיב, (שמות יג) וְלֹא יֵרָאֶה לָךְ חֲמִץ, וְכָתִיב (שמות יב) כִּי כָל אֲכָל מִחֲמֻצָּת (דף קפ"ג ע"ב) מָאי טַעְמָא. בְּגִין יִקְרָא דְּהוּא נִהְמָא דְּאִתְקִרִי מִצֵּה. הַשְׁתָּא דְּזָכוּ

יִשְׂרָאֵל לְנִהְמָא עֲלָאָה יִתִּיר לָא יְאוּת הָהּ
 לְאַתְבְּטֵלָא חֲמִץ, וְלֹא אֶתְחַזֵּיָא כָּלִל. וְאַמְאֵי
 קֶרְבָּנָא דָא, חֲמִץ הָהּ, דְכִתִּיב סֵלֶת תְּהֵיִינָה
 חֲמִץ תְּאַפִּינָה. וְתוּ, דְהִשְׁתָּא בְיוּמָא דָא
 אֶתְבְּטֵל יִצְר הָרַע, וְאוֹרֵייתָא דְאַתְקֵרִי חִירוּ
 אֲשֶׁתְּכַחַת.

אַלְא, לְמַלְכָא דְהָהּ לִיה בֵּר יִחִידְאֵי, וְחֲלֵשׁ.
 יוּמָא חַד הָהּ תְּאִיב לְמִיכָל, אֲמֵרוּ
 יִיכּוּל בְּרִיה דְמַלְכָא (ס"א מִיכָלָא דְאַסְוּתָא) אֲסוּוֹתָא
 דָא, וְעַד דְיִיכּוּל לִיה, לָא יִשְׁתַּפַּח מִיכָלָא
 וּמְזוּנָא אַחְרָא בְּבִיתָא. עֲבָדוּ הָכִי. פִּיּוּן דְאַכֵּל
 הֵהוּא אֲסוּוֹתָא, אֲמַר מִכָּאן וְלְהֵלָאָה יִיכּוּל כָּל
 מָה דְאִיהוּ תְּאִיב, וְלֹא יְכִיל לְנִזְקָא לִיה.

בְּךָ פַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, לָא הָוֵי יְדַעֵי
 עֲקֵרָא וְרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, אֲמַר קֶדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, יִטְעֲמוּן יִשְׂרָאֵל אֲסוּוֹתָא, וְעַד
 דְיִיכּוּלֹן אֲסוּוֹתָא דָא, לָא אֶתְחַזֵּי לְהוּן מִיכָלָא
 אַחְרָא. פִּיּוּן דְאַכְלוּ מִצָּה, דְאִיהִי אֲסוּוֹתָא
 לְמִיעֵל וּלְמַנְדַּע בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא. אֲמַר
 קֶדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִכָּאן וְלְהֵלָאָה אֶתְחַזֵּי לוּן
 חֲמִץ, וְיִיכּוּלֹן לִיה, דְהָא לָא יְכִיל לְנִזְקָא לוּן.
 וְכָל שְׂפָן דְבְיוּמָא דְשְׁבוּעוֹת, אֲזַדְמֵן נִהְמָא
 עֲלָאָה, דְאִיהוּ אֲסוּוֹתָא בְּכָלָא.

וְעַל דָּא מְקַרְבִּין חֲמִץ, לְאַתּוּקְדָא עַל מְדַבְּחָא.
 וּמְקַרְבִּין תְּרִין נִהְמִין אַחְרָנִין פְּחָדָא.
 וְחֲמִץ אֶתּוּקְדָא בְּנוּרָא דְמְדַבְּחָא וְלֹא יְכִיל
 לְשַׁלְטָאָה, וְלְנִזְקָא לוּן לְיִשְׂרָאֵל. וּבְגִינֵי כֶּךָ,
 יִשְׂרָאֵל קִדְיִשִּׁין אֶתְדַבְּקוּ בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, בְּאַסְוּוֹתָא דְאוֹרֵייתָא בְיוּמָא דָא. וְאַלְמְלֵי
 הוּוּ נְטֵרֵי יִשְׂרָאֵל תְּרִין סְטֵרִין דְנִהְמֵי אֵלֵין, לָא
 הוּוּ עֵיילִין בְּדִינָא לְעֵלְמִין.

בְיוּמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְאִיהוּ יוּמָא דְדִינָא, (בְּכָל
 יוּמָא) דְלֵאוּ אִיהוּ, אֲלֵא לְאִינוּן דְלֵא נְטֵלוּ

שְׂזָכוּ יִשְׂרָאֵל לְלַחֵם עֲלִיוּן יוֹתֵר,
 לֹא רֵאוּי הָיָה שְׁיִתְבַּטֵּל הַחֲמִץ וְלֹא
 יֵרָאֶה כָּלִל. וּמִדּוּעַ קֶרְבֵּן זֶה הָיָה
 חֲמִץ? שְׂכַתוּב סֵלֶת תְּהֵיִינָה חֲמִץ
 תְּאַפִּינָה. וְעוֹד, שְׁעִמָּה בְיוֹם זֶה
 מִתְבַּטֵּל יִצְר הָרַע, וְהַתּוֹרָה
 שְׁנִקְרָאת חֲרוּת נִמְצָאת.

אַלְא, לְמַלְכָּה שְׁהִיָּה לוּ בֵּן יְחִידֵי,
 וְנִחְלָה. יוֹם אֶחָד הָיָה מִתְאַוָּה
 לְאַכֵּל. אֲמֵרוּ, יֵאכֵל בֵּן הַמֶּלֶךְ
 (מֵאֵכֵל שֶׁל רְפוּאָה) רְפוּאָה זוֹ, וְעַד
 שְׁיֵאכֵל אוֹתָהּ, לֹא יִמְצָא מֵאֵכֵל
 וּמְזוּן אַחֵר בְּבֵיתוֹ. עֲשׂוּ כֵן. פִּיּוּן
 שְׂאֵכֵל הַרְפוּאָה הִיא, אֲמַר,
 מִכָּאן וְלְהֵלָאָה יֵאכֵל כָּל מָה שְׁהוּא
 מִתְאַוָּה וְלֹא יְכִיל לְהִזְיֵק לוֹ.

בְּךָ פֶּאֶרְשׁ יִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים,
 לֹא הָיוּ יוֹדְעִים עֵקֶר וְסוּד שֶׁל
 הָאֲמוּנָה. אֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
 יִטְעֲמוּ יִשְׂרָאֵל רְפוּאָה, וְעַד
 שְׁיֵאכְלוּ רְפוּאָה זוֹ, לֹא יֵרָאֶה לָהֶם
 מֵאֵכֵל אַחֵר. פִּיּוּן שְׂאֵכְלוּ מִצָּה,
 שְׁהִיא רְפוּאָה לְעֵלוֹת וְלַדַּעַת
 בְּסוּד הָאֲמוּנָה, אֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא: מִכָּאן וְלְהֵלָאָה רֵאוּי לָהֶם
 חֲמִץ וְיֵאכְלוּ אוֹתוֹ, שְׁהֵרֵי אֵינוֹ
 יְכִיל לְהִזְיֵק לָהֶם. וְכָל שְׂפָן שְׁבִיּוֹם
 הַשְּׁבוּעוֹת שְׁנִמְצָא לָחֵם עֲלִיוּן,
 שְׁהוּא רְפוּאָה לְכֹל.

וְעַל זֶה מְקַרְבִּים חֲמִץ לְהַשְׂרֵף
 עַל הַמִּזְבֵּחַ. וּמְקַרְבִּים שְׁתֵּי לָחֵם
 אַחֵרִים כְּאַחַד. וְחֲמִץ נִשְׂרָף בְּאֵשׁ
 הַמִּזְבֵּחַ, וְלֹא יְכִיל לְשַׁלֵּט וְלְהִזְיֵק
 לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל. וּמִשּׁוּם זֶה יִשְׂרָאֵל
 קְדוֹשִׁים נִדְבָקִים בּוֹ בְּהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, בְּרְפוּאָה שֶׁל הַתּוֹרָה
 בְיוֹם זֶה. וְאִם הָיוּ שׁוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל
 שְׁנֵי צְדָדִים שֶׁל לָחֵם אֵלוֹ, לֹא הָיוּ
 עוֹלִים בְּדִין לְעוֹלָם.

בְיוֹם שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁהוּא יוֹם
 הַדִּין, (בְּכָל יוֹם) שְׂאִין הוּא, אֲלֵא
 לְאֵלוֹ שְׁלֵא לְקַחוּ מֵאֵכֵל שֶׁל

מִיכָלָא דְאַסְוּוֹתָא, וְשְׂבָקוּ

הרפואה, ועזבו את מאכל התורה משום מאכל אחר שהוא חמץ. כי ביום זה של ראש השנה החמץ ההוא עולה, ומקטרג על האדם ומלשין עליו, והוא עומד ביום זה מקטרג על העולם, והקדוש ברוך הוא יושב בדין על כלם ודן את העולם.

ומסבּה זו, כפאשר נתן הקדוש ברוך הוא את התורה לישראל, הטעים להם מהלחם העליון ההוא של המקום ההוא, ומתוף הלחם ההוא היו יודעים ומסתכלים בסודות התורה ללכת בדרך ישר, והרי בארו הדברים אלו החברים בסודות (אלו שאנחנו אומרים) אלו כמו שאמרנו.

רבי שמעון ורבי אלעזר בנו היו הולכים בדרך, והיו הולכים עמהם רבי אבא ורבי יוסי. עד שהיו הולכים, פגשו בזקן אחד, והיה אוחז בידו תינוק אחד. הרים עיניו רבי שמעון וראה אותו. אמר לו לרבי אבא, ודאי דברים חדשים יש לנו אצל הזקן. באשר הגיעו אליו, אמר רבי שמעון, במשא הקשור בגבך אתה בא? מי אתה? אמר לו, יהודי אני. אמר, דברים חדשים ודאי ביום זה אצלך. אמר לו, להיכן הוא דרכך? אמר לו, דירתי היתה באלו פורשי המדבר, שהייתי משתדל בתורה, ועתה באתי לישוב לשבת בצל הקדוש ברוך הוא בימים אלו של החדש השביעי הזה.

שמח רבי שמעון, אמר, גשׁב, בודאי הקדוש ברוך הוא שלח אותך אלינו. אמר לו, חייך שגשמע דבר מפיד, מאלו הדברים החדשים עתיקים שנטעתם שם במדבר מחדש השביעי הזה, ומדוע נפרדתם עתה מהמדבר לבא לישוב? אמר לו אותו הזקן, בשאלה זו ידעתי שחכמה אצלך ודבריה מגיעים

לאסוותא דאורייתא, בגין מיכלא אחרא דאיהו חמץ. דהא ביומא דא דראש השנה, ההוא חמץ סלקא, ומקטרגא עליה דבר נש, ואלשין עליה, ואיהו קיימא ביומא דא מקטרגא על עלמא. וקודשא בריך הוא יתיב בדינא על כלא ודאין עלמא.

ובגניי פך פד יהב קדשא בריך הוא אורייתא לישראל, אטעים להו מההוא נהמא עלאה, דההוא אתר, ומגו ההוא נהמא, הוו ידעין ומסתכלין ברזי דאורייתא, למהך בארח מישר, והא אוקמוה מלה אינון חבריאי ברזין (ס"א אליו דקאמר) אליו כדקאמרן.

רבי שמעון ורבי אלעזר בריה, הוו אזלי בארחה, והוו אזלין עמהון, רבי אבא ורבי יוסי, עד דהוו אזלי אערעו בחד סבא, והוה אחיד בידיה חד ינוקא, זקף עינוי רבי שמעון וקמא ליה, אמר ליה לרבי אבא ודאי מלין חדתין אית גבן בהאי סבא.

כד מטו לגביה, אמר רבי שמעון, במטול דקופטרך בגבך קא אתית, מאן אנת. אמר ליה, יודאי אנא. אמר, מלין חדתין ודאי יומא דא לגבך, אמר ליה לאן הוא ארעך. אמר ליה, דיורי הוה באינון פרישי מדברא, דהוינא, משתדל באורייתא, והשתא אתינא לישובא, למיתב בצלא דקודשא בריך הוא, באלין יומי דירחא שביעאה דא.

חדי רבי שמעון, אמר, גתיב, דודאי קדשא בריך הוא שדרך לגבן. אמר ליה, חייך דנשמע מלה מפומך, מאינון מלין חדתין עתיקין, דנטעתון תמן במדברא, מהאי ירחא שביעאה. ואמאי אתפרשתון השתא ממדברא, למיתי לישובא. אמר ליה ההוא עתה מהמדבר לבא לישוב? אמר לו אותו הזקן, בשאלה זו ידעתי שחכמה אצלך ודבריה מגיעים

סבא, בשאלתא דא, ידענא דחכמתא גבר, ומילך מטו לרקיעי דחכמתא. (ס"א נטו לתקיעו דחכמתא.)

לרקיעי החכמה (נטוים לתקיעת החכמה).

פתח הזקן ההוא ואמר, (דברים א) ובמדבר אשר ראית אשר נשאף ה' אליהיך כאשר ישא איש את בנו וגו'. פסוק זה כף היה צריך לומר, ובמדבר אשר נשאף. מהו ראית? אלא הקדוש ברוך הוא הנהיג את ישראל במדבר, מדבר חזק, כמו שכתוב (דברים ח) נחש שרף ועקרב וגו'. ומדבר שהוא חזק משאר מדבריות בעולם. מה הטעם?

משום שבשעה ההיא שיצאו ישראל ממצרים ונשלמו לששים רבוא, התחזקה המלכות הקדושה ועלתה על הכל, והאירה הלכנה, ואז נכנעה מלכות הרשעה, הצד האחר, והוציא אותם הקדוש ברוך הוא ללכת במדבר חזק, שהוא מקום ושלטון סמא"ל הרשע, שהוא שלו ממש, כדי לשבר חזקו וכחו ולכתת ראשו (ולהוריד אותו) ולהכניע אותו שלא ישלט. ואלמלא חטאו ישראל, רצה הקדוש ברוך הוא להעבירו מן העולם, ועל זה העביר אותם בנחלתו וגורלו וחלקו ממש.

בגלל שחטאו בכמה פעמים, נשף אותם הנחש, ואז התקיים (בראשית א) הוא ישופך ראש וגו'. ישראל הכו ראשו בתחלה ולא ידעו להשמר ממנו, ולבסוף הוא הפך באחרונה, ונפלו כלם במדבר, והתקיים ואתה תשופנו עקב. וארבעים שנה לקו ממנו, כנגד ארבעים מלקות של בית דין.

ועל זה כתוב אשר ראית, בעיניהם היו רואים את אדון המדבר הולך קשור לפניהם, ולקחו נחלתו וגורלו. מנין לנו? שכתוב (שמות טו) אז נבהלו אלופי

פתח ההוא סבא ואמר, (דברים א) ובמדבר אשר ראית אשר נשאף יי' אליהיך כאשר ישא איש את בנו וגו'. האי קרא הכי מיבעי ליה, ובמדבר אשר נשאף, מהו ראית. אלא קדשא בריך הוא דבר לון לישראל במדברא, מדברא תקיפא, כמה דכתיב, (דברים ח) נחש שרף ועקרב וגו'. ומדברא דאיהו תקיף משאר מדברין בעלמא. מאי טעמא.

בגין דההיא שעתא דנפקו (דף קפ"ד ע"א) ישראל ממצרים ואשתלימו לשתין רבבן, אתתקף מלכותא קדישא, ואסתלק על פלא, וסיהרא אתנהירת וכדין אתכפיא מלכו חייבא סטרא אחרא. ואפיק לון קדשא בריך הוא למיהו במדברא תקיפא. דאיהו אתר ושלטנו דסמא"ל חייבא, דאיהו דיליה ממש, בגין לתברא תוקפיה וחיליה, ולכתתא רישיה, (ס"א וילאחמא ליה) וילאכפיא ליה, דלא ישלוט. ואלמלא דחאבו ישראל, בעא קדשא בריך הוא לאעברא ליה מעלמא, ועל דא אעבר לון באחסנתיה ועדביה וחולקיה ממש.

ביון דחאבו בכמה זמנין, נשיף לון חו"א, וכדין אתקיים (בראשית א) הוא ישופך ראש וגו'. ישראל מחו רישיה בקדמיתא, ולא ידעו לאסתמרא מיניה, ולבתר איהו מחא בבתרייתא, ונפלו כלהו במדברא, ואתקיים ואתה תשופנו עקב. וארבעין שנין לקו מגייה, לקבל ארבעין מלקות דבי דינא.

ועל דא כתיב אשר ראית, בעיניהם היו חמאן לההוא מארי דמדברא, אזיל כפית קמייהו, ונטלי אחסנתיה ועדביה. מנלן.

אָדוֹם, וְאֵלֶּה הֵם (דברים ח) נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב. וְאִנְחָנוּ גַם כֶּף נִפְרְדָנוּ מֵהַיָּשׁוּב לַמִּדְבָּר הַחֹזֵק לְעֵין שָׁם בַּתּוֹרָה, כְּדֵי לְהַכְנִיעַ אֶת הַצַּד הָאֲחֵר.

וְעוֹד, שְׁלֵא מִתְיָשָׁבִים דְּבָרֵי תּוֹרָה אֲלֵא שָׁם, שְׂאִין אֹר אֲלֵא אוֹתוֹ הַיּוֹצֵא מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁף. שְׂכַאֲשֵׁר נִכְנַע צַד זֶה, מִתְעַלֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּמִתְכַּפֵּד בְּכַבּוּדוֹ, וְאִין עֲבוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלֵא מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁף, וְאִין הַטּוֹב אֲלֵא מִתּוֹךְ הָרַע. וְכַאֲשֵׁר נִכְנַס בֵּין אָדָם בְּדֶרֶךְ רָעָה וְעֹזֵב אוֹתָהּ, אֹז מִתְעַלֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ, וְעַל זֶה שְׁלֵמוֹת הַפֶּל - טוֹב וְרַע כְּאֶחָד, וְלַעֲלוֹת אַחַר כֶּף בְּטוֹב, וְאִין טוֹב אֲלֵא הוּא שְׂיֵצֵא מִתּוֹךְ הָרַע. וּבְטוֹב זֶה מִתְעַלֶּה כְּבוֹדוֹ, וְזוֹהֵי עֲבוּדָה שְׁלֵמָה.

וְאִנְחָנוּ עַד עַכְשָׁו יוֹשְׁבִים שָׁם כֹּל יְמֵי הַשָּׁנָה בְּכַדִּי לְהַכְנִיעַ בַּמִּדְבָּר לְצַד הָאֲחֵר. עַכְשָׁו שְׁהַגִּיעַ זְמַן עֲבוּדַת הַקְּדוֹשׁ שֶׁל צַד הַקְּדוֹשָׁה, חֲזָרְנוּ לַיָּשׁוּב, שְׂשָׁם הִיא עֲבוּדַתוֹ. וְעוֹד, שְׁעַתָּה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַגִּיעַ זְמַן שֶׁל הַנְּחַשׁ הַהוּא לְתַבַּע דִּין מִלְפָּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשָׁם הוּא שׁוֹלֵט, וּמִפְּנֵי כֶּף יֵצְאוּ מִשָּׁם וּכְאֵנוּ לַיָּשׁוּב.

פֶּתַח הַזֶּקֶן הַהוּא וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בְּכֶסֶה לְיוֹם חֲגֹנוּ. עַכְשָׁו הוּא הַזְּמַן לְהַתְעוֹרֵר הַדִּין הַעֲלִיּוֹן הַחֹזֵק, וְכַאֲשֵׁר הוּא מִתְעוֹרֵר, הַצַּד הָאֲחֵר מִתְחַזֵּק כְּנִגְדּוֹ. וּמִכִּיּוֹן שֶׁהוּא מִתְחַזֵּק, עוֹלָה וּמִכֶּסֶה לְלִבְנָה, שְׁלֵא מְאִירָה אֹר, וּמִתְמַלֵּאת מִצַּד הַדִּין. אֹז כֹּל הָעוֹלָם הוּא בְּדִין, עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְכַרוֹז קוֹרֵא בְּכָל הָרְקִיעִים: הַתְּקִינוּ כֶּסֶף שֶׁל דִּין לְאֲדוֹן הַפֶּל, שֶׁהוּא רוֹצֵה לְדוֹן.

מִדְּכַתִּיב (שמות טו) אֹז נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי אָדוֹם, וְאֵלִין אִינוּן (דברים ח) נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב. וְאִנְן אוֹף הָכִי אֲתַפְרְשָׁנָא מִיָּשׁוּבָא לַמִּדְבָּרָא תְּקִיפָא, וְלַעֲיִינָא תַמָּן בְּאוֹרֵייתָא, בְּגִין לְאַכְפִּיָא לְהַהוּא סְטָרָא. וְתוּ דֵלָא מִתְיָשָׁבֵן מְלִי דְאוֹרֵייתָא, אֲלֵא תַמָּן. דְלִית נְהוּרָא אֲלֵא הַהוּא דְנַפִּיק מְגוּ חֲשׂוּכָא, דְכַד אֲתַכְפִּיָא סְטָרָא דָא, אֲסַתְלַק קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְעִילָא, וְאֲתִיַקֵּר בִּיקְרִיָּה. וְלִית פּוֹלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֲלֵא מְגוּ חֲשׂוּכָא, וְלִית טוֹבָא אֲלֵא מְגוּ בִישָׁא. וְכַד עָאל בַּר נֶשׁ בְּאוֹרַח בִּישָׁא, וְשָׁבִיק לִיָּה, כְּדִין אֲסַתְלַק קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בִיקְרִיָּה, וְעַל דָּא שְׁלִימוּ דְכָלָא טוֹב וְרַע כְּאֶחָד, וְלֵאֲסַתְלַקָּא לְבַתֵּר בְּטוֹב, וְלִית טוֹב אֲלֵא הַהוּא דְנַפֵּק מְגוּ בִישָׁא. וּבְהַאי טוֹב, אֲסַתְלַק יְקָרִיָּה, וְדָא אִיהוּ פּוֹלְחָנָא שְׁלִים.

וְאִנְן, עַד הַשְּׁתָּא יְתִיבְנָא תַמָּן, כֹּל יוֹמֵי שְׁתָּא, בְּגִין לְאַכְפִּיָא בַּמִּדְבָּרָא לְהַהוּא סְטָרָא. הַשְּׁתָּא דְמָטָא זְמָנָא דְפוֹלְחָנָא קַדִּישָׁא, דְסְטָרָא דְקְדוּשָׁא, אֲהַדְרָנָא לַיָּשׁוּבָא דְתַמָּן אִיהוּ פּוֹלְחָנָא דִלִּיָּה. וְתוּ, דְהַשְּׁתָּא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה מְטָא זְמָנָא דְהַהוּא חוּיָא, לְמַתְבַּע דִּינָא מִקְמֵי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְתַמָּן אִיהוּ שְׁלִיט. וּבְגִין כֶּף נַפְקָנָא מִתַּמָּן וְאֲתִינָא לַיָּשׁוּבָא.

פֶּתַח הַהוּא סְבָא וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בְּכֶסֶה לְיוֹם חֲגֹנוּ, הַשְּׁתָּא אִיהוּ זְמָנָא, לְאַתְעָרָא דִינָא עֲלָאָה תְּקִיפָא, וְכַד אִיהוּ אֲתַעַר סְטָרָא אַחֲרָא אֲתַתְקַף בְּהַדִּיָּה, וְכִיּוֹן דְאִיהוּ אֲתַתְקַף, סְלִיק וְחַפִּיָא לְסִיָּהֲרָא, דֵלָא נְהִיר נְהוּרָא, וְאֲתַמְלֵא מִסְטָרָא דְדִינָא. כְּדִין כֹּל עֲלָמָא אִיהוּ בְּדִינָא, עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְכַרוֹזָא כְּרִיז בְּכָלְהוּ רְקִיעִין, אֲתַקִּינוּ כּוֹרְסֵיָא דְדִינָא, לְמֵאֲרִיָּה דְכָלָא, דְאִיהוּ בְּעֵי לְמִידָן.

גודל השכר והזכות בהוראת אצבע

הגר"א במשלי (יב, יד), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חבירו, אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

הידעת? ברגע אחת אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה.."
 - עתה הכול בידך - אתה יכול לחלק ס' "ערכה של שעה", שמעודד ומעורר ללמוד זה"ק בכל יום. וכל הלומד שעה זה"ק בשבת עולה לו למאה מיליון שנה תורה, ואם תכפיל בכל שבתות השנה ויו"ט, לכל ימי חייו, תגיע ל' 640 מיליארד שנה תורה. ואם בזכותך יתארגן שיעור לעשר יהודים, תגיע ל' 6 טריליון ו' 400 מיליארד שנה תורה. ובזה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. תגיע ל' 6 זיליון ו' 400 טריליון שנה תורה. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

החפץ חיים והחזון איש זי"ע

במכתבי מרן החפץ חיים זצ"ל (דף יד אות ג'), שספר בנו הר' אריה ליב על אביו, שהחזיק מאד בחכמת הקבלה באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים, ומרגלא בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מגששים אנו באפלה, ובס' "מאיר עיני ישראל" (כ"ג ע' תקנ"ו), שרבי שלמה ספר לו על רבו החפץ חיים, שכל שבת קודש למד את הזהר של הפרשה, גם היה אומר לאחרים שילמדו הזהר של הפרשה, אפילו בחורים. והיה אומר שרבו כמדרש. (אור הזהר דף 82). ובספר מעשה איש (חלק ג' ע' צ"ח): שמרן החזון איש זצ"ל אמר להג' ר' שמריהו גריינימן זצ"ל, שאין ספר מוסר כל כך טוב כמו ספר הזהר. (מפעל הזהר העולמי - 0548436784)

❖ לימוד היומי - יב אדר ❖

ו) רבינו נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו אמן, הפליג מאד פמה פעמים בשבח גדלת קדשת התקוני זהר

רבינו נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו אמן, ידע כל דברי ה"עץ חיים" ו"פרי עץ החיים" וכל כתבי האר"י זכרונו לברכה מספר הזהר והעקר מהתקונים. והמובן מדבריו היה שזה היה בימי נעוריו. והפליג מאד פמה פעמים בשבח גדלת קדשת התקוני זהר. והיה רגיל לעסק בו ביותר גם בכל השנה, אפלו שלא בימי אלול.

(ספר שיחות הר"ן אות קכ"ח)

ז) בספר התקונים פלילים כל החכמות שבעולם וכו'.

(ספר שיחות הר"ן אות קכ"ח)

ח) על ספר התקונים לבד לא יספיקו אלפים ספרים וכל עורות אילי נביות לבאר עצם רבוי הסודות ורמיזות שיש שם

שמעתי מפיו הקדוש פעם אחד שדבר בהפלגת גדולות סודות נוראות תורתנו הקדושה. אמר: הלא כל ספר תקונים הוא על תבת בראשית לבד. ועל ספר התקונים לבד לא יספיקו אלפים ספרים לבאר עצם רבוי הסודות שיש שם, אשר לא יכילם העיין, פידוע לכל גדלת קדשת התקונים הקדוש, אשר כל עורות אילי נביות לא יספיקו לבאר סודותיו ורמיזותיו וכו'. וכל ספר התקונים עם כל מה שנקלל בו כנזכר לעיל, הוא רק פרוש על תבת בראשית לבד, וכן על תבת ברא יכולין גם כן לעשות ספר תקונים עם רבוי סודות וכו' כנזכר לעיל.

ומזה יכולין להבין ולשער קצת גבהות עמקות תורתנו הקדושה, כי כן על כל תבה ותבה של התורה יש סודות רבות כמו אלו הסודות הכלולים ב"ספר התקונים" שהוא על תבת בראשית

לבד. ועתה, כְּלִיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֵׁשׁ בָּהּ הַרְבֵּה תְּבוּת כְּאֵלוֹ,
מֵה גְדֻלוֹ סוּדוּתֶיהָ, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְבַאֵר וּלְדַבֵּר מִזֶּה כָּלֵל.

(שיחות הר"ן אות רפ"ה)

ט) רק על ידי התגלות סודות חכמת האמת יבוא משיח צדקנו

מה שכתב ברעיא מהימנא פרשת תצא דף רע"ח שאמרו
להרעיא מהימנא ובגינך יתפרקון ישראל ויחזרון לאתרייהו. ולית
חילא למשיחין. למפרק לישראל, בר מינך. ובגינך אינון מתעכבין.
אשלים מלין יקרין אלין וכו', עד כאן לשונו הקדוש. והלשון ובגינך
אינון מתעכבין יתמה כל עובר ויתפלא, הלא איך יתכן לומר
שהרעיא מהימנא יעכב (חס ושלום) המשיחין לבוא לגאלנו.

אולם יובן בפשיטות על פי דברי הזהר הקדוש ותקוני זהר
הקדוש בכמה דוכתי, וכן בהקדמת מורינו הרב חיים ויטאל זכותו
יגן עלינו לשער ההקדמות, כי רק על ידי התגלות סודות חכמת
האמת יבוא משיח צדקנו במהרה בימינו. ועין בהקדמת אדוני
אבי מורי ורבי זכותו יגן עלינו לבאר לחי ראי חלק א', וכן
בהספמתו לאוצרות חיים עם הגהות הנפלאות איפה שלמה
[למורינו הרב רבי חיים שאול דוויק הכהן זכר צדיק וקדוש לברכה],
וכן בכל ספרי קדש.

ואמרו להרעיא מהימנא שישלים מליה ויגלה הסודות, כי על
ידי זה יתגלו המשיחין, שמתעכבים עד שיתגלו כל הסודות כנזכר.
השם יתברך ירחמנו במהרה בימינו בביאת גואל צדק בקרוב וכל
טוב סלה. (ספר דברי תורה להגאון הקדוש אב"ד מונקאטש, מהדורא ו' סימן קי"ג)

לימוד היומי - יג אדר

י) אין לי נחת רוח, כמו בשעה שאני מתפלל או לומד זהר

רבי פנחס מקאריץ זצ"ל אמר: אין לי נחת רוח, כמו בשעה
שאני מתפלל או לומד זהר. (חכם הרזים)

יא) אין דבר שנוכל להחביא את עצמו שם, כמו בספר הזהר

רבי פנחס מקאריץ זצ"ל אמר: אין דבר שנוכל להחביא את עצמו שם, כמו בספר הזהר, ולפעמים בספר אור החיים, מה שאין כן בכל הספרים צריך לחפש הרבה עד שמוצא בו אדם דבר שהוא אלהות. (חכם הרזים)

יב) שבח והודאה להשם יתברך שלא ברא אותו בשנים שלא נתפשט הזהר בעולם

רבי פנחס מקאריץ זצ"ל נתן שבח והודאה להשם יתברך על שלא ברא אותו בשנים שלא נתפשט הזהר בעולם, כי הזהר האט מיר דערהאלטן ביים יודישקייט (הזהר החזיק אותי ביהדות). (חכם הרזים)

יג) מברך להשם בכל פעם, מה שנברא בזמן שיש זהר הקדוש בעולם

הרב הקדוש רבי פנחס מקאריץ זצ"ל היה אומר, שמברך להשם בכל פעם, מה שנברא בזמן שיש זהר הקדוש בעולם. וכן הוא האמת, אלו שלא ראו הזהר הקדוש, אם שדבריהם אמת, לא היה באפשרי לפרש הדבר להעולם. והזהר הקדוש מאיר לעולם. (בנין שלמה)

יד) רבינו הקדוש מסאטמאר לומד בספר הקדוש "עץ חיים" בקול גדול ברגש איש קדש בהתלהבות גדולה

כשהייתי בחור בן י"ז שנה, הייתי קם לפנות בקר בכל לילה בשעה אחת וחצי, ולפני שעה שהלכתי לשיבה (סאטמאר) הייתי נכנס למעון קדשו לראות פני רבינו בעל דברי יואל מסאטמאר זכותו יגן עלינו, וכמה פעמים עמדו שם אנשים עם בקשות ופתקאות לכנס אל הקדוש פנימה, ואז הסתכלתי לרגע אחד לראות צורתו הקדושה, ותכף אחר זה הלכתי ללמד בישיבה.

הרבה פעמים כשבאתי בשעה כזאת, לא היו שם אנשים, ודלתו של רבינו הייתה קצת פתוחה, והבחור המשמש ישן על הקויטש (ספה), ופתחתי הדלת קצת יותר, וראיתי שרבינו הקדוש לומד בספר הקדוש "עץ חיים" בקול גדול ברגש אש קדש בהתלהבות גדולה, ואז עמדתי כן עשר עד עשרים דקות, עד שרבינו ראה אותי, ותכף כשראה אותי, סגר את ה"עץ חיים" וקרא אותי לפני פנימה, ושוחחנו על הרבה עניני חזוק הדת ותקון הצניעות ועוד (והרבה דברים שדברנו נתגלה כבר בחוצות). [ראה בספרנו "סוד השם ליראיו, חלק ב', פרקים ג-ח]. (סוד השם ליראיו חלק ב', מכ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א, דף י"ח)

— לימוד היומי - יד אדר —

— פָּרָק טו — נְבִלָאוֹת רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאי

א) רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאי הָיָה מְלַמֵּד בְּנִסִּים — 'שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאי' גִּימְטְרִיא 'מְחִיָּה מְתִים'

הַתְּנָא הָאֱלָקִי רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאי, מְאָרִי דְסִפְרֵי הַזֵּהר וְהַתְּקוּנִים וְכוּ', דְנִהִיר כָּל עֲלָמָא בְּאוֹרֵייתָא (זֵהר חֶלֶק א' דף קנ"ג), הָיָה בְּעַל נֶס, וְכִמּוֹ שְׁמַצָּאנוּ בְּמַסְכַּת מְעִילָה (דף י"ז). שְׁקָרְאוּהוּ 'מְלַמֵּד בְּנִסִּים'.

וּבְמַסְכַּת שֶׁבֶת (דף ל"ג): הוֹאִיל וְאַתְרַחֵישׁ נִיסָא.

וּבַזֵּהר חֶלֶק ב' (דף קמ"ט): בְּדָרָא דָא זְכוּתָא עֲלָאָה דְרַבִּי שְׁמֵעוֹן קָא עָבִיד לְאַתְחַזָּאָה נִיסִין עַל יְדוּי.

וּבַזֵּהר חֶלֶק ג' (דף ס"ד): אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאי: נִקּוּם וְנִזִּיל דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַרְחִישׁ לָן בְּנִסִּין.

וְשֵׁם (דף ר"א): אָמַר: יִדְעֵנָא דְדֹדָאֵי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵי
לְמַרְחֵשׁ לִיה נִיסָא.

וּבְזֵהָר חֲדָשׁ (סוף פְּרֻשֵׁת תְּבוּא): זִכְאָה נֶפְשָׁא דְבַר יוֹחָאֵי דְקוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא עֲבִיד עֲמִיה נִסִּין.

וּבְזֵהָר חֶלֶק ב' (דף קצ"ח): קְדִישִׁין עֲלִיוֹנִין, דְּסִבְלִין תְּבִירוּ דְגוּפָא
מֵאַתֵּר לְאַתֵּר עַל קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה דְזִכְאִין
אַתּוֹן לְמַעַבַּד לְכוּ נִסִּין וּפּוֹרְקִנִין. וּמִי לָנוּ גְדוֹל מְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן
יוֹחָאֵי שֶׁסִּבֵּל צַעַר מְעַרָה וְנִשְׁבֵּר גּוּפוֹ לְקִנְאָת הַשֵּׁם צְבָאוֹת.

וְעַתָּה מְקֻרֹב הַגִּיעַ לְיַדֵּי מִנְחָה חֲדָשָׁה, סֵפֶר שַׁעַר יִשְׁשֻׁכָר (לְרַבֵּי
חַיִּים אֶלְעָזָר שְׁפִירָא מִמוֹנְקֵאטְשׁ זצ"ל - מֵאַמְרֵי חֲדָשׁ אִיר, מֵאַמֵּר גַּל עֵינֵי אוֹת י') שֶׁכְּתַב,
וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: 'שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי' גִּימְטְרִיא 'מְחִיָּה מֵתִים'.
(טַעֲמֵי הַמְּנַהֲגִים, הִילּוּלָא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי עֲמוּד רס"ג)

**(ב) 'אָדָם וּבְהֵמָה תּוֹשִׁיעַ הוּי"ה' בְּגִימְטְרִיא 'רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
יוֹחָאֵי'**

'אָדָם וּבְהֵמָה תּוֹשִׁיעַ הוּי"ה' (תְּהִלִּים לו ז), גִּימְטְרִיא בְּדִיוֹק
מִסֵּפֶר 'רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי'.

(סֵפֶר מַגְדִּיל יְשׁוּעוֹת מִלְכוֹ אוֹת נ"ה, בְּשֵׁם הַרְבַּ הַקְדוּשׁ מִבְּאַרְנֵיב)

(ג) הַגְּעָגוּעִים שֶׁל הַחֲבֵרִיא קְדִישָׁא לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי

בְּזֵהָר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שֶׁשֶּׁבְּחוּ הַחֲבֵרִיא אֶת רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי
אֵיִתָּא וּוִי לְדָרָא כַּד יִסְתַּלַּק, פּוֹק עֵין וְתִשְׁכַּח, וְהוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל"א):
"שֶׁבֶת וַיִּנְפֹּשׁ", 'כִּיּוֹן שֶׁשֶּׁבֶת וַי אֲבָדָה נֶפֶשׁ' (בִּיצָה טז). הִינּוּ שְׁמַחֲמַת
גְּדַל הַתַּעֲנוּג שֶׁל הַנֶּפֶשׁ יִתְרָה שָׂבָא בְּשֶׁבֶת, עַל כֵּן מִתְחִילִים תַּכְּף
לְהַתְּגַעֵגַע וּלְהַצְטַעַר עַל אֲבֻדַּת הַנֶּפֶשׁ בְּמוֹצָאֵי שֶׁבֶת. כֵּן הַחֲבֵרִיא,
מִחֲמַת גְּדַל הַתַּעֲנוּגִים וְהַשְּׁעִשׁוּעִים שֶׁקִּבְּלוּ מִרַבֵּם רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן
יוֹחָאֵי, עַל כֵּן תַּכְּף וּמִיָּד הִתְחִילוּ לְהַתְּגַעֵגַע, וְעַלָּה עַל לְבָם צַעַר
הַהִסְתַּלְקוֹת שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם.

(לְקוּטֵי מוֹהֵר"ו חֶלֶק א' סִימֹן קכ"ו)

(ד) בְּשִׁמְשׁוֹפְחִים הָרֶשֶׁב"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, אֲזֵי מַגְלַה אַחַר כֶּן חֲדוּשֵׁי תוֹרָה

בְּכֹל מְקוֹם שֶׁשָּׁבְחוּ הַחֲבֵרִיאַת אֶת רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי עַל שְׁגָלָה
לָהֶם סוּד נִפְלָא, תִּמְצָא שְׁאֲחֵר כֶּן אָמַר לָהֶם עוֹד חֲדוּשֵׁי תוֹרָה.
(לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קכ"ו)

(ה) אֵיךְ לוֹקְחִין חֲבֵרִיאַת כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֶצֶל רֶשֶׁב"י, וְהָיִיתִי גַם כֶּן תוֹחֵב רֵאשִׁי בֵּינֵיהֶם

פַּעַם אַחַת דָּבַר עָמִי וְאָמַר כְּמִתְגַּעְגַּע: אֵיךְ לוֹקְחִין חֲבֵרִיאַת כְּמוֹ
שֶׁהָיָה אֶצֶל רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי וְכִיּוֹצֵא, וְאָנִי הָיִיתִי גַם כֶּן תוֹחֵב
רֵאשִׁי בֵּינֵיהֶם וְכוּ'.

(ו) רַבֵּי "שְׁמַעוֹן" בֶּן יוֹחָאֵי בְּחִינַת "וְשְׁמַעוֹ" הוֹלֵךְ בְּכֹל הַמְּדִינוֹת

רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי "שְׁמַא גָּרִים" (בְּרִכּוֹת ז'), כִּי שְׁמַעוֹן בְּחִינַת
(אֶסְתֵּר ט, ד) "וְשְׁמַעוֹ הוֹלֵךְ בְּכֹל הַמְּדִינוֹת".
(ספר לקוטי הלכות הלכות סימני בהמה וְחִיָּה טהוֹרָה הַלְכָה ד')

(ז) בְּכַח רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי וְחֲבֵרִיו, יֵשׁ כַּח אֶפְלוֹ לְמִי שְׁנוּפֵל לְבְּחִינַת מְקוּמוֹת הַמְּטַנְפִּים לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֵיחָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ עַד שְׁנַת־תְּקַנִּין גַּם כֶּן

בְּכַח הַצְּדִיקִים כְּמוֹ רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי וְחֲבֵרִיו, יֵשׁ כַּח אֶפְלוֹ
לְמִי שְׁנוּפֵל לְמְקוֹם שְׁנוּפֵל לְבְּחִינַת מְקוּמוֹת הַמְּטַנְפִּים, יֵשׁ לוֹ כַּח
לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֵיחָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְכוּ' עַד שְׁעוֹלָה לְבְּחִינַת אֵיחָה, מֵאַחַר
שֶׁכָּבַר הָיוּ צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁזָּכוּ לְאוֹר הַזֶּה, עַל כֵּן יֵשׁ כַּח לְהַנּוֹפְלִים
לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ עַד שְׁנַת־תְּקַנִּין גַּם כֶּן, כִּי בְּאֲמַת עֵקֶר כַּחֵם עַל יְדֵי
הַצְּדִיק הָאֲמִתִּי שֶׁזָּכָה לְבְּחִינַת אֵיחָה בְּקִדְשָׁהּ, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת רַבֵּי שְׁמַעוֹן
בֶּן יוֹחָאֵי שֶׁזָּכָה לְרִזּוֹן סְתִימִין שֶׁהֵם בְּחִינַת אֵיחָה.

(ספר לקוטי הלכות הלכות גְּבִיַת חוֹב מֵהִיתוּמִים הַלְכָה ג')

ח) בְּזֶה הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ "רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי" כָּלִיל כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁהָיָה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים בְּמַעֲרָה וְחֹבֵר סֵפֶר הַזֵּהָר, וְכָל הַמַּעֲשִׂוֹת הַנִּזְכָּרִים מִמֶּנּוּ.

זֶה בְּחִינַת מַעֲלַת זְכוּרֹן שְׂמוֹת הַצְּדִיקִים, כִּי בְּהֵשֵׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁל כָּל צְדִיק וְצְדִיק, בּוֹ נִכְלָל כָּל מַהוּת הַצְּדִיק, כָּל צְדָקָתוֹ וְתוֹרָתוֹ, וּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים וְכָל מַעֲלּוֹתָיו וּמִדְּרָגוֹתָיו, כִּי הַשֵּׁם הוּא נִפְשׁוֹ וְנִשְׁמָתוֹ.

וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שְׂמִיכָרִין שֵׁם הַצְּדִיק, אָנוּ מִמְּשִׁיכִין עֲלֵינוּ קְדֻשָׁתוֹ וְזִכּוֹתוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה גַם אֲנַחְנוּ לְקִדְשָׁה וְטְהָרָה וּלְשׁוֹב אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ.

לְמַשָּׁל כְּשֶׁאָנוּ מִזְכִּירִין שֵׁם הַתֵּנָא רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, בְּזֶה הַשֵּׁם כָּלִיל כָּל מַעֲשָׂיו זֶה הַתֵּנָא שֶׁהָיָה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים בְּמַעֲרָה וְחֹבֵר סֵפֶר הַזֵּהָר, וְכָל הַמַּעֲשִׂוֹת הַנִּזְכָּרִים מִמֶּנּוּ, כְּלָם כָּלִילִים בְּזֶה הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְכֵן בְּשָׂאֵרֵי שְׂמוֹת הַצְּדִיקִים.

(סֵפֶר לְקוּטֵי הַלְכוֹת - הַלְכוֹת סְעֵדָה הַלְכָה ד' אוֹת ו')

❖ לימוד היומי - טז אדר ❖

ט) רִשְׁב"י הַמְּשִׁיךְ תְּקוּנִים כְּאֵלֶּה, שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר עַד הַסּוֹף, שָׁפַל מִי שִׁירְצָה לְשׁוֹב יוֹכַל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִפְּלֵ מְקוֹם שֶׁהוּא

... כָּל הַשְּׂמִיחָה הַיָּא מַה שֶׁזְּכִינוּ שֶׁהָיָה צְדִיק וְקְדוֹשׁ כְּזֶה שֶׁגִּלָּה תוֹרָה נוֹרָאָה כְּזֹאת וְתִקֵּן תְּקוּנִים כְּאֵלֶּה בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁעַל יְדֵי זֶה אָנוּ בְּטוֹחִים שֶׁלֹּא תִשְׁכַּח הַתּוֹרָה מִפִּי זְרַעֲנוּ, וְזֶה גַּמֵּר דִּיקָא עַל יְדֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ, שֶׁאֵז דִּיקָא תִקֵּן הַפְּגָם שֶׁל תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא שְׂמִתּוֹ קִדְּם זְמַנָּם, וְגִלָּה אֵז הָאֲדָרָא זוּטָא, מִלְּבַד מַה שֶׁגִּלָּה כָּל יְמֵי חַיָּו הָאֲדָרָא רַבָּא וְסִפְרָא דְצְנִיעוּתָא וְכָל סֵפֶר זֶהֱר הַקְּדוֹשׁ, שֶׁעַל יְדֵי כָּל זֶה הַמְּשִׁיךְ תְּקוּנִים כְּאֵלֶּה שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר עַד הַסּוֹף, שָׁפַל מִי שִׁירְצָה לְשׁוֹב יוֹכַל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִפְּלֵ מְקוֹם שֶׁהוּא עַל יְדֵי

תקון הצמצומים שתקן בחייו ובפרט ביום הסתלקותו הקדוש, כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם.

(ספר לקוטי הלכות הלכות תפלת המנחה הלכה ז' אות נ"ו)

י) אי אפשר להמשיך על עצמו עקר קדשת שבת פי אם בכח הצדיקי אמת, שהם בחינת שבת

עקר קדשת שבת אי אפשר להמשיך על עצמו כי אם בכח הצדיקי אמת, שהם בחינת שבת, כמו שכתוב ברבי שמעון בר יוחאי, אנת שבת דכולהו יומי וכו'.

(ספר לקוטי הלכות הלכות שבת הלכה ז' אות ג')

יא) שמחת הילולא דרשב"י בשביל ההשארה הקדושה שהשאיר לנו הזהר הקדוש לדורי דורות

וזהו בחינת הילולא דרשב"י שעושין בל"ג בעומר שאז נסתלק, כי עקר השמחה מה שזכינו שהשאיר לנו השארה קדושה כזאת שהם ספר הזהר הקדוש שעל ידי זה נזכה להשגות אלקות, כי כל ספר הזהר הם תקונים וכלים שהמשיכו ברב השגתם הקדושה, שעל ידי זה נזכה להשגות אלקות, שזהו כל דרכי הקבלה הקדושה שגלו רבי שמעון בר יוחאי ותלמידיו.

ועל כן בזהר דא יפקון מן גלותא, ויקים "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (מיכה ז), הינו כמו ביציאת מצרים שהיתה הגאולה על ידי משה רבינו על ידי שגלה לנו אז השגות אלקות בדרכים נפלאים, כמו כן עתה בגלות האחרון הנה שקשה וכבד יותר, אבל ברחמינו וגאלנו על ידי כל הסתרי תורה שגלו התנא רבי שמעון בן יוחאי וחבריו, שהם כלים וצמצומים להשגת אלקות, שעל ידי זה עקר רפואת הנפש וגאולתה בגשמיות ורוחניות.

לימוד היומי - יז אדר

ועל כן עושין בל"ג בעומר שמחה גדולה, דהינו ביום הסתלקות התנא רבי שמעון בר יוחאי, על שזכינו שהשאיר לנו השארה כזאת שתשאר לדורי דורות, שעל ידי זה נזכה להשיגו יתברך באמת.

כי אף על פי שְעַדִּין אין אָנוּ יודְעִין וּמְבִינִים כָּלֵל סְתָרֵי הַתּוֹרָה שְׁגָלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי בְּזַהַר וְתַקּוּנִים, אָף עַל פִּי כֵן הוּא תַקּוּן גְּדוֹל לְנַפְשָׁנוּ, כִּי כָּבֵר עֲשֵׂה וְהַכִּין לָנוּ כְּלִים נִפְלְאִים וְתַקּוּנִים גְּדוֹלִים עַל יְדֵי דְרָכֵי תוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה שְׁגָלָה, שְׁעַל יָד זֶה מִי שְׂרוּצָה לְהַתְיַגֵּעַ לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, יוֹכֵל לְבּוֹא בְּנִקְל לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, עַל יְדֵי הַדְרָכִים וְהַכְּלִים וְהַתַּקּוּנִים שְׁגָלָה.

וְעַל כֵּן גַּם אַחַר הַתְּנָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זְכִינוּ לְכַתְּבֵי הָאֲר"י זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה שֶׁהוֹסִיף לְגַלוֹת תַּקּוּנִים נִפְלְאִים וְכוּ', וְכֵן בְּדוֹרוֹתָיו זְכִינוּ לְמָה שְׁזָכִינוּ עַל יְדֵי גְדוּלֵי הַצְּדִיקִים שֶׁהָיוּ מֵימוֹת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה עַד עַכְשָׁיו.

(ספר לקוטי הלכות הלכות נזיקין הלכה ד')

יב) הַשְּׁבַע סְפִירוֹת עֵילָאִין הֵם נִתְגַּלוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, וְגָלוּ לוֹ סוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְעַל פִּיהֶם עֲשֵׂה תַקּוּנֵי הַזֹּהַר.

הַשְּׁבַע סְפִירוֹת עֵילָאִין הֵם נִתְגַּלוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, וְגָלוּ לוֹ סוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְעַל פִּיהֶם עֲשֵׂה תַקּוּנֵי הַזֹּהַר.

(מדרש פנחס, רבי פנחס מקאריץ זצ"ל, קונטרס א' אות י"ד)

יג) כָּל פְּנִימִית בַּתּוֹרָה נִתְגַּלוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. דְּהֵינּוּ, כָּל סֵפֶר הַזֹּהַר וְתַקּוּנִים וְכָל כַּתְּבֵי הָאֲר"י זַל"ה.

בְּכָל דָּבָר יֵשׁ חִיצוֹנִית וּפְנִימִית. וְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא פְּנִימִית הָעוֹלָם. וְחוּץ לְאֶרֶץ, הוּא חִיצוֹנִית הָעוֹלָם. וְכֵן בַּתּוֹרָה, יֵשׁ חִיצוֹנִית הַתּוֹרָה, וּפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה. וְעַל כֵּן, כָּל פְּנִימִית בַּתּוֹרָה נִתְגַּלוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. דְּהֵינּוּ, כָּל סֵפֶר הַזֹּהַר וְתַקּוּנִים וְכָל כַּתְּבֵי הָאֲר"י זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

(מדרש פנחס, רבי פנחס מקאריץ זצ"ל, קונטרס ג' אות ד')

— פָּרָק טז —

לְמוֹד סֵפֶר הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ בְּמֵרוֹן

**א) לְמוֹד סֵפֶר הַזֵּהָר בְּמֵרוֹן גַּרְם שְׁנַת־מֵלֵא הַבַּיִת רִיחַ טוֹב
וְנִמְשְׁכָה הָאָרֶה גְדוּלָה וְהֶרְגַּשׁ גְּדוּלָה לְהַנְשִׁמָּה**

היום יום ב', ה' לאדר ב', שנת וית"ן ל"ו, נסענו מעכו לצפת תבנה ותכונן לראות את פני האדון השם בארץ הגליל, ואחר כך הלכנו למרון וכו' ולמדנו שם בחשק גדול ובאהבה גדולה ובשמחה ספר הזהר עד ד' שעות מהלילה, ועמדנו לאכל, וחזרנו תכף אחר האכילה למודנו כפי שנתן הרב לכל אחד מהחברים שהיו שם ספר אחד של הזהר. והנה חלקי ספר בראשית, ולמדנו עד ששה שעות, ובסוף ו' שעות נתמלא הבית ריח טוב אשר כמוהו לא נהיה וכו'. ולמדנו עד ח' שעות מהלילה, והלכנו לישן. וקדם שהאיר היום כשני שעות עמדנו על משמרתנו ולא ישנו כי אם שני שעות, וישבנו ללמוד. וכשהאיר פני המזרח התפללנו כותיקין וישבנו ללמד עד י"ח שעות בלי הפסק בינתים אפלו בדבור של דברי תורה. ואחר שאכלנו חזרנו ללמודנו כל יום חמישי, עד ח' שעות מהלילה. וביום ו' בבקר וכו'. ובכל יום השבת היינו לומדים זהר, ובלילה ליל מוצאי שבת עשינו משמורות כל הלילה, שהאדרות אמר הרב שנלמד אותם ביחד, וכן היה. ובשעה שהתחלנו האדרות היתה הארה גדולה והרגש גדול בנשמותינו וכו', וגמרנו האדרות סמוך לאור היום, ולמדנו מאמרי בר יוחאי בשמחה גדולה.

(אגרת מסע אור החיים הקדוש, כתב יד אחד מתלמידי, נדפס בספר טעמי המנהגים, עניני הילולא דרבי שמעון בן יוחאי)